

Orizont 26

LAPTAMINAL SOCIAL-POLITIC ŞI LITERAR-ARTISTIC EDITAT DE UNIUNEA SCRITORILOR DIN R.S.R. ŞI COMITETUL JUDEȚEAN DE CULTURA ŞI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ TIMIȘ

NR. 26 (1113) 1 IULIE 1987 • SERIE NOUA, ANUL XXXIX • 8 PAG., 3 LEI

ADEZIUNE DEPLINĂ FAȚĂ DE TEZELE ȘI ORIENTĂRILE DE EXCEPȚIONALĂ INSEMNAȚATE TEORETICĂ ȘI PRACTICĂ DIN MAGISTRALELE EXPUNERI ALE TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

UN DOCUMENT PROGRAMATIC FUNDAMENTAL

Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU cu privire la perfecționarea activității organizatorice, ideologice și politico-educative, în vederea creșterii rolului conducător al partidului în întreaga viață economico-socială, prezentată la Consfățuirea de lucru cu activul și cadrele de bază din domeniile muncii organizatorice de partid și politico-ideologice constituie o nouă și inestimabilă contribuție la conducătorului partidului și statului nostru la îmbogățirea gândirii și practicii revoluționare contemporane, a socialismului științific. Magistratul document programatic pune în lumină locul și rolul muncii organizatorice în ansamblul preocupărilor partidului nostru, necesitatea creșterii spiritului revoluționar de muncă și de luptă a partidului, al întregii națiuni, sporirea rolului conducător al organelor și organizațiilor de partid, având supremul, nobilul țel de a uni eforturile comunistilor, ale tuturor oamenilor muncii, mobilizându-le întreaga energie și capacitate constructivă pentru înlăptuirea cu succes pe pământul patriei, cu poporul și pentru popor, a socialismului și comunismului — cele mai drepte, mai umane orânduiri. În noua etapă a construcției socialiste și în perspectivă, rolul partidului de centru vital al societății noastre cunoaște noi dimensiuni, de o deosebită complexitate politică, privind conducerea destinului societății, organizarea și dinamizarea activității în toate domeniile.

în vederea împlinirii exemplare a planurilor de dezvoltare intensivă economico-socială a țării, a obiectivelor noii revoluții tehnico-științifice și noii revoluții agrare.

În concepția profund realistă, revoluționară, a tovarășului

formării și dezvoltării conștiinței socialiste a omului nou, constructor conștient și devotat al societății socialiste multilaterale dezvoltate în scumpa noastră patrie.

În recenta Expunere, secretarul general al partidului evi-

nalte culmi de progres și civilizație. Înțelegând profunda dialectică a raportului dintre existență și conștiință, a relației dintre acțiunea umană individuală și cea colectivă — înăuntrul unui proces social complex — genialul strateg al edificării noii orânduiri în patria noastră relevă aportul pe care ideologia și activitatea politico-educativă îl dețin în coordonatele democrației, libertății și înaltei responsabilități comuniste, revoluționare, patriotice. Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU subliniază că „se constată o anumită rămânere în urmă, mai cu seamă în activitatea ideologică”, față de dezvoltarea forțelor de producție, față de evoluția generală din societatea noastră. Sînt arătate o seamă de cauze care au determinat apariția unei asemenea situații, putîndu-se trage, astfel, bogate învățămînte care să ducă la echilibrarea raportului respectiv. Soluționarea acestei stări este un obiectiv social major, pentru că — așa după cum arăta secretarul general al partidului — „ne găsim într-o asemenea etapă de dezvoltare, în care activitatea ideologică, politico-educativă, nivelul general de cultură reprezintă un factor de importanță deosebită pentru întreaga noastră activitate de partid și de stat, pentru însăși opera

NICOLAE CEAUȘESCU, rolul conducător al partidului în edificarea societății socialiste este privit și în perspectiva vastei și multilaterale activități ideologice și politico-educative desfășurate de acesta în scopul

deplinării rolului pe care ideologia și activitatea politico-educativă îl au în formarea unei concepții înaintate despre lume și viață în făurirea sistemului de valori care să situeze țara noastră pe cele mai

Dumitru SARDEȘ

(Continuare în pag. 7)

Recunoaștere și angajare

De buna seamă, creatorul (de artă, de literatură) de azi, confratele nostru întru trudnică zbatere în făurirea acelor flăcări pe care le numim într-un limbaj dintr-o operă, se poate socoti — fără excepție — un privilegiat. Afirm acest lucru gândindu-mă la minunatul prilej de a fi trăitor într-un timp de glorie, de a fi beneficiar ai profundelor transformări innoitoare ale epocii pe care, cu justificată mîndrie patriotică, poporul a denumit-o cu numele de glorie al celui mai iubit fiu al națiunii noastre. „EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU”. Și afirm acest lucru, gândind la

faptul că ni se oferă un minunat prilej unic în felul său, de a ne simți prin creația noastră nu numai alături de oameni, ci, mai mult, de a fi, pe măsura talentului fiecăruia dintre noi, și modelatori de conștiințe, acele pirghii utile de necesare făuririi omului nou. Și mă mai gândesc la faptul că, iată, însuși secretarul general al partidului nostru, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, ni se adresează direct, nemijlocit, cum a făcut-o, de altfel, de atîtea și atîtea ori în cei 23 de ani care s-au scurs de la istoricul Congres al IX-lea al Partidului Comunist Român, dînd o înaltă apreciere muncii noas-

tre, rolului nostru în făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate, dar și încurajîndu-ne, orientîndu-ne pașii creatori, indicîndu-ne sursa de inspirație.

Înconjurați cu dragoste, prețuiți de iubitorii de frumos, răsplățiți cu stima și respect pentru cărțile noastre, trăind cu adevărat satisfacția împlinirii, avem și înalta obligație morală, profunda răspundere comunistă, așa cum ne-o cere secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, să ne angajăm cu mai multă hotărîre de a lucra zi și noapte pentru a contribui, prin scrierile noastre, prin compozițiile, picturile și sculpturile pe care le vom dărui semenilor, la ridicarea generală a nivelului de cultură al poporului, la făurirea omului nou constructor conștient și entuziast al civilizației socialiste și comuniste în patria noastră. Lucrările li-

terare sau cele de artă trebuie să-l reprezinte pe omul de astăzi, realizările sale. Creația se cere a fi la înalte cote ale calității, în pas cu cerințele etapei actuale a dezvoltării societății noastre

Intotdeauna adevăratul artist a fost suflet din sufletul neamului său. Intotdeauna, creația perenă este cea care exprima spiritul și esența societății în care s-a născut. Opera durabilă este numai aceea în care pulsează viața, din care trîmp trîirile, nunca, visele și năzuințele oamenilor. Și datorită întem a trudi fără osteneală pentru a contribui cu toate forțele la îmbogățirea spiritualității românești cu noi valori, așa cum ne-o cere tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU.

Răspunsul nostru? Nu poate fi decît un răspuns de artist-cetățean, de comunist responsabilitate: PREZENT!

Ivo MUNCIAN

Viața politică a țării a fost marcată, în ultima perioadă, de o serie de evenimente de o deosebită însemnătate privind evoluțiile poporului nostru, edificarea luminoasă a prezentului socialist, prefigurarea clară, semnificativă a viitorului comunist. Toate aceste importante evenimente își relevă înaltele dimensiuni sociale, prin contribuția tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România genială personalitate politică a istoriei

Importante măsuri pentru muncă și viața poporului!

Contemporane Ele au avut loc în atmosfera de puternică dezvoltare economică determinată de dezbaterile ample ce am avut de spus, am spus în și articolele mele.

Viitorul vă neliniștește? Aș vrea să mai trăiesc încă câțiva ani, ca să văd ce va deveni țara, dar nici un minut în plus nu vreau să văd ce se va întâmpla cu istoria noastră care nu așteaptă nimic.

Sînteți un istoric al religiei și al teologiei? În nimic. Sînt doar un om care caută. Nu cred decît în știință.

De ce căutați? Pentru că sînt un animal cu un număr de neuroni. Cercetările mele să fie gratuite, dezinteresate, necesare. Nu se poate face altfel. Plăcea să pot vedea plină de oameni, unde mă vor duce cercetările mele, fiind convins că nu există decît într-o fază de început.

Păreți senin. Proiecte? Să-mi continui cercetările. Nu pot, fiind creierul o înăpoi, așa dori să fiu ajutat.

Singurul meu merit, sibm rațiune de a trăi este de a încerca să înțeleg. Că a mai fi cu puțință, nu voi avea nici un motiv să rămîn în viață.

În românește de I. PANTEA

MIȘOARA, strada RODNEI (vezi). Manuscrisela nepublicată se fac la P.T.T.R. P.B.T. Index : 42.907

ORIZONT

(Continuare în pag. 7)

(Continuare în pag. 7)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

la plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român

Stimați tovarăși,

Plenara Comitetului Central al Partidului a analizat și aprobat, în unanimitate, propunerile Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central cu privire la creșterea retribuției întregului personal muncitor, prețum și a pensilor. Prin aceste măsuri se asigură realizarea unor hotărâri importante ale Congresului al XIII-lea și ale Conferinței Naționale ale partidului privind creșterea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor — țelul suprem al politicii partidului, esența societății socialiste multilaterale dezvoltate pe care o edificăm cu succes în România. (Aplauze puternice, prelungite).

După cum s-a văzut din materialele studiate și aprobate, se va majora cu 10 la sută retribuția întregului personal muncitor, de aproape 7.900.000 de persoane. În acest cadru, retribuția tarifară se majorează cu 8 la sută, iar retribuția variabilă cu 2 la sută. Am pus și de data aceasta, accentul pe majorarea în mod deosebit a retribuției tarifare, pentru a asigura, în acest fel o stabilitate și garanție a veniturilor reale obținute prin muncă și crearea condițiilor pentru aplicarea fermă a acordului global. Retribuția medie nominală va crește de la 2.980 la 3.283 lei.

Trebuie subliniat în mod deosebit creșterea retribuției tarifare minime, de la 1.500 lei lunar la 2.000 lei lunar, cu un spor de 33 la sută. Se poate spune că, de fapt, este cea mai mare creștere a retribuției din anii socialismului — și aceasta este în strînsă concordanță cu politica generală a partidului nostru, de a asigura o creștere echilibrată a veniturilor tuturor oamenilor muncii și, în primul rînd, a celor cu venituri mici. (Aplauze puternice, prelungite). De această majorare voi beneficia, începînd de la 1 august pînă la 1 octombrie, peste 2.500.000 de persoane. După cum pe drept cuvînt s-a subliniat și în plenară, aceasta se referă îndeosebi la personalul muncitor tînăr, aflat în primii ani de activitate în producție, sau în diferite alte sectoare.

În același timp, creșterea retribuției nu va duce la creșterea chirii, sau la diminuarea alocațiilor pentru copii, pentru personalul muncitor care beneficiază de majorarea retribuției. Mărirea retribuției se va realiza pînă la sfîrșitul anului, pentru 4.470.000 de oameni ai muncii, care reprezintă aproape 60 la sută din întregul personal muncitor.

Pentru restul personalului, majorarea retribuției se va face în mod eşalonat, începînd de la 1 martie 1989 și se va încheia la 1 august 1989. Astfel, în a doua parte a anului 1989, întregul personal muncitor va primi retribuția majorată.

Prin majorarea mai accentuată a retribuțiilor mici, raportul dintre retribuția minimă și maximă, pe economie, va fi de 1 la 4,70, față de 1 la 5,35, în prezent, și față de aproape 1 la 10, în 1965.

Aceasta corespunde pe deplin principiilor etice și etichetei socialiste, asigurînd, în același timp, coerența materială și diferențierea necesară, între retribuția minimă și maximă, între diferite sectoare de activitate.

O dată cu majorarea retribuțiilor are loc majorarea pensilor de asigurări sociale de stat pentru muncă și limită de vîrstă, pînă la 3.000 lei lunar, în medie cu 8 la sută. De această majorare a pensilor vor beneficia 97 la sută din totalul pensionarilor din această categorie, circa 1.350.000 de persoane. În acest cadru, pensia pentru limita de vîrstă, cu vechime de muncă integrală, va ajunge la media de 2.000 lei, iar pensia minimă la această categorie va crește cu 22 la sută, de la 900 lei, lunar, la 1.100 lei, lunar.

Pentru pensionarii cu vechimea în muncă incompletă, dar care au cel puțin 10 ani de muncă, pensia minimă crește cu 45 la sută, de la 550 lei, lunar, la 800 lei, lunar. De asemenea, pensia minimă pentru gradul II de invaliditate se majorează cu 22 la sută — de la 600 lei, la 800 lei lunar. În același timp se majorează pensile invalizilor de război — mai mici de 3.000 lei, lunar — în medie cu circa 17 la sută, iar pensia minimă, cu 45 la sută de la 550 lei lunar, la 800 lei, lunar.

Măsurile de creștere a retribuțiilor și a pensilor au un caracter profund social și umanitar, oglindind justetea po-

liticii partidului nostru, a României socialiste, care pune în centrul activității sale omul, bunăstarea și fericitatea sa. (Aplauze puternice, prelungite).

Prin majorarea retribuțiilor, în anul 1990, cînd întregul personal muncitor va primi retribuția nouă, majorată, fondul de retribuție va crește cu peste 29 miliarde lei anual Merită, deci, subliniat faptul că în 1965 fondul de retribuție total reprezenta circa 57 miliarde lei, iar în urma majorării retribuției va ajunge la peste 300 miliarde lei — ceea ce reprezintă o creștere de 5 ori și jumătate a fondului general de retribuție. Dacă mai adăugăm la acesta și cele aproape 48 miliarde lei impozitul pe retribuție care se suportă în prezent de întreprinderi, atunci înțelegem și mai bine uriașă creștere a fondului de retribuție, a venitului general al oamenilor muncii din retribuție, ca urmare a activității depuse.

În același timp, prin aplicarea majorării pensilor, fondurile necesare pentru un an la această majorare, sînt de circa 2 miliarde lei, iar fondul total pentru pensii depășește 35 miliarde lei, față de 3,8 miliarde lei în 1965, ceea ce reprezintă o creștere de aproape 9 ori. Este bine să subliniem toate acestea, pentru că ele reflectă în mod pregnant justetea politicii generale a partidului nostru, de dezvoltare puternică a forțelor de producție — singura cale de a asigura făurirea cu succes a socialismului și de ridicare continuă a bunăstării materiale și spirituale a poporului.

Noua majorare a veniturilor din retribuții și pensii demonstrează cu putere forța orînduirii noastre, caracterul profund umanist și democratic al orînduirii noastre socialiste. Această majorare generală a retribuțiilor și pensilor are loc în condițiile menținerii stabilității prețurilor la bunurile de consum și la serviciile și în general, a prețurilor, la toate produsele.

Merită de subliniat faptul că în luna iunie a acestui an, indicii prețurilor la o serie de produse agricole, vegetale și animale pe piață, au fost cu aproape 10 la sută mai mici față de aceeași perioadă a anului trecut. Luînd ca bază indicele 100 în 1987, în luna iunie a acestui an indicii prețurilor a fost de 90 la sută. Aceasta demonstrează cu putere justetea politicii partidului nostru, de dezvoltare a agriculturii, a producției alimentare și a bunurilor de consum, de stabilitate și menținere sub control a prețurilor. Aceasta, de altfel, este singura cale pentru a asigura ca majorarea retribuțiilor și pensilor să se reflecte în mod corespunzător în veniturile oamenilor muncii, în ridicarea puterii lor de cumpărare, a bunăstării întregii națiuni. (Aplauze puternice, prelungite).

Toate acestea au devenit posibile ca urmare a faptului că, în prima jumătate a actualului cincinal, am obținut rezultate importante — așa cum am menționat în expunerile precedente — în dezvoltarea economico-socială a patriei noastre.

Mai avem însă o jumătate de cincinal — doi ani și jumătate din cel de-al 8-lea cincinal — și se impun măsuri hotărîte, în toate domeniile de activitate, pentru îndeplinirea în bune condiții a planului pe acest an, a planului cincinal, pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor strategice de trecere a patriei noastre la un nou stadiu de dezvoltare de înfăptuire cu succes a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare spre comunism (Aplauze puternice, prelungite).

Stimați tovarăși,

În întreaga țară se desfășoară o largă dezbatere în partid și cu întregul popor a Tezilor Comitetului Politic Executiv din 29 aprilie, care urmează să facă obiectul unei plenary speciale a Comitetului Central al partidului.

Este necesar ca pînă la plenară, să acționăm în toate sectoarele pentru îndeplinirea măsurilor stabilite de Comitetul Politic Executiv în ce privește realizarea în viață a celor mai importante prevederi, de modernizare, de perfecționare a activității economico-sociale, de creștere a rolului conducător al partidului în toate domeniile de activitate. Astfel, la plenară să nu discutăm ce trebuie să facem, ci să facem bilanțul realizării în viață a prevederilor privind perfecționarea și modernizarea in-

tergii noastre activități și să aprobăm noile măsuri, pentru întregul cincinal, privind dezvoltarea intensivă și la un nivel tehnic și științific superior a întregii activități economico-sociale, de ridicare a României pe noi culmi de progres și civilizație (Aplauze puternice, prelungite).

Stimați tovarăși,

Ați luat cunoștință de schimbul de scrisori dintre Comitetul Central al Partidului Comunist Român și Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar. Așa cum ați reținut, Comitetul Central al partidului nostru a considerat că este necesar să se adreseze Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar pentru a atrage atenția asupra înrăutățirii relațiilor dintre partidele și țările noastre, asupra unor manifestări, articole din presă și chiar declarații ale unor persoane oficiale ostile României și construcției socialiste în patria noastră, care reprezintă un amestec inadmisibil în treburile noastre interne vin în contradicție cu Tratatul de prietenie și alte acorduri și înțelegeri între cele două țări, dăunează grav relațiilor și intereselor celor două popoare vecine, contravin principiilor generale ale relațiilor dintre state ale politicii de pace.

Am propus — după cum ați reținut — o întâlnire a delegațiilor Comitetelor Centrale ale celor două partide, pentru a discuta această situație și a stabili măsurile pentru lichidarea stărilor de lucruri negative, precum și căile pentru dezvoltarea colaborării și a relațiilor dintre partidele și popoarele noastre.

După o lună și jumătate am primit scrisoarea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, ca răspuns la scrisoarea noastră. Ați auzit conținutul acestei scrisori; unii tovarăși care au luat cuvîntul l-au și caracterizat. Nu doresc să mă opresc asupra acestei scrisori.

În Comitetul Politic Executiv am reținut însă faptul că, pînă la urmă, Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar declară că înțelege și consideră că problemele din România trebuie soluționate numai de Partidul Comunist Român. Ne-am așteptat să se tragă concluziile din această declarație.

Am reținut, de asemenea, faptul că tovarășii unguri se declară de acord pentru realizarea unor întâlniri, în mai multe etape, în vederea discutării problemelor dintre cele două partide și țări. Dar, din păcate, nu au trecut prea multe zile de la primirea scrisorii și au apărut noi manifestări cu caracter șovinist, naționalist, antiromânesc și antisocialist, iar în cursul zilei de ieri s-a organizat o nouă manifestare cu acordul — și, după cum spun chiar unele informații din Ungaria — sub patronajul organelor oficiale de partid și de stat din Ungaria.

Este îndreptățită întrebarea care s-a pus aici și cu privire la faptul dacă sînt condiții necesare pentru buna funcționare a ambasadei române la Budapesta. Vom analiza cele propuse, în raport și de poziția ce va fi adoptată. În continuare, de conducerea de partid și de stat a Republicii Populare Ungare.

Este bine cunoscut că Partidul Comunist Român, Republica Socialistă România au acționat întotdeauna pentru realizarea unei largi colaborări între partidele și popoarele noastre vecine. Am pornit de la faptul că problemele care au apărut, unilateral, ca urmare a încălcării acordurilor și înțelegerilor dintre cele două partide și țări, trebuie soluționate numai prin discuții, în spirit de egalitate, de respect și de neamestec în treburile interne ale uneia sau alteia din țări.

Sînt, fără nici o îndoială, multe probleme de soluționat, atât în România, cît și în Ungaria. Pot exista păreri diferite, și există deosebit de păreri în ce privește căile de dezvoltare a construcției socialiste. Dar noi am pornit întotdeauna de la faptul că fiecare partid, fiecare popor trebuie să-și aleagă în mod independent și liber calea construcției socialiste. Singurul judecător suprem este poporul din fiecare țară, este realitatea, viața, care demonstrează cel mai bine dacă o cale sau alta a corespuns sau corespunde intereselor unui popor, legităților generale, principiilor socialismului științific.

Înțelegem bine multe probleme grave

care au apărut în țara vecină în legătură cu preocupările oamenilor muncii din Ungaria, dar nu putem neglija nici un fel de preocupări unor cercetători, naționaliști, care, pentru a atrage atenția de la realitățile și problemele care trebuie soluționate, apelează la metode practice, depășind — și adîncind — toată răspunderea — ceea ce niște thystii nu au îndrăznit să facă!

Trîind de multe, multe secole în urmă, oamenii muncii români, maghiari au trăit și muncit împreună, au lucrat de multe ori împotriva asuprii și tot viața, realitatea au demonstrat că atunși cînd nu au înțeles să nu se angajezi pe calea șovinismului, au ajuns la înfrîngerea revoluțiilor de pace. Nu este locul să facem acum o istorie. Doresc, numai, să subliniez că poporul român, în spiritul tradiției sale politice de bună vecinătate, de prietenie, nutrește sentimente de prietenie față de poporul vecin, ungar, și ne exprimăm speranța că se vor depăși problemele păruite și se va asigura dezvoltarea pe calea socialistă, a ridicării bunăstării.

Popoarele române și ungare, vecine, ca rezultat al dezvoltării istorice, continuă să trăiască și în continuare, vecini, și au datoria să concluzioneze mai strîns pentru progresul lor economic și social, pentru dezvoltarea lor științifică și independentă, iar partidele conducătoare celor două partide să se angajeze în fața popoarelor și istoriei, a omenirii de a da glas intereselor de colaborare, de bună vecinătate între popoarele noastre (VII și VIII aplauze).

În ce ne privește, doresc să vă spun că plenara Comitetului Central, în numele nostru popor, că vom face tot posibilul pentru dezvoltarea relațiilor dintre cele două partide, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Ungară. În interesul celor două popoare, în interesul socialismului și păcii, dar și în mod ferm orice încercare de amenințare în treburile noastre interne. Problemele construcției socialiste, problemele economice le rezolvăm noi, cu întregul popor, și pentru popor. În spiritul înțelegerii muncitorești-revoluționare, admitem nîmănu amestec în treburile noastre interne sub nici o formă. (Aplauze puternice, prelungite).

Stimați tovarăși,

Mă voi referi foarte pe scurt, la unele probleme internaționale, avînd în vedere faptul că situația mondială continuă să se mențină gravă. Pașii gîstriți spre destindere sînt încă puțini. Inclusiv Acordul dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite privind reducerea cu rază medie de acțiune a armelor nucleare nu a fost încă ratificat. Continuă să crească uriașă cantitatea de arme nucleare produse noi asemenea arme, care, pe experiențele nucleare. De aceea, pericolul războiului nuclear rămîne. Pericolul distrugerii omenirii, a înșeși vieții vieții și Statele Unite privind reducerea cu rază medie de acțiune a armelor nucleare, pentru o politică de pace de colaborare egală între toate țăările lumii (Aplauze prelungite).

Preocuparea tot mai activă a statelor, a tuturor popoarelor, s-a vădit și în situația internațională actuală face să se întrevadă posibilitatea opririi agravării cursului periculos al evenimentelor, schimbării cursului spre o nouă politică internațională democratică. Pentru aceasta, este necesară angajarea, cu toată fermitatea, a tuturor statelor și popoarelor în marea luptă pentru o nouă politică internațională, de pace și colaborare, care să pună capăt desăvîrșirei politicii de forță și de amestec în treburile interne ale tuturor statelor. În același timp, trebuie subliniat că problemele complexe ale contemporaneității nu se pot soluționa mai de cîteva țări, oricît de mari sînt ele. Pentru a se ajunge la dezarmarea nucleară, la noi relații democratice, este necesară angajarea, cu toată fermitatea, a tuturor statelor și popoarelor în marea luptă pentru o nouă politică internațională, de pace și colaborare.

Cu cîteva zile în urmă s-a încheiat sesiunea specială a Organizației Naționale Unite consacrată dezarmării. Timp de cîteva săptămîni, reprezentanții tuturor statelor au prezentat

(Continuare în pag. 6)

cu privir

Activitatea ideologică-educativă, a spiritului lătură hotărîtoare pentru al partidului. Se poate spune cum am menționat importante și în activitatea nivelului de conștiință nouă. Înseși rezultata întreaga dezvoltare a cu putere aceasta.

Cu toate acestea, ședința Comitetului Central al partidului a anunțat rămînere în vigoare a doctrinei ideologice. Cauz mult. Printre acestea, că ne-am concentrat fo economic-sociale, ale lea rînd, cred că mar impresia că se pot obține acorduri neapărat practice-educative. Și, du chiar o anumită subap activitatea activului c educative.

Nu am pretenții cu pînsul la întrebarea „mînere în urmă?”. Va analizăm și să dăm plenara Comitetului C

Dar, oricum, este găsăm într-o asemenea care activitatea ideologică general de cultură portanță deosebită pe late de partid și de st rire cu succes a societă

Marile schimbări cială, în structura soc lat în mod corespunzător politic-educativă. Tre ga activitate din trec și să căutăm răspuns vim înainte, spre vîit melor noi, corespunzării social-economice.

În același timp, s petrecute în raportul dială nu au fost în n se înțelege mai bine pectivele luptei revolo progres și pentru pac

Este deci necesar acestea — să tragem ționăm cu hotărîre p ideologice, în toate se

Pornind de la în vitate practică, din atît pe plan național, gă concluziile coresp vitoare, pentru ferme nare despre lume, a neral. Pornind de la nare ale socialismului o dată pentru totda îmbunătățite pe bazi rii, ale științei, ale — și, deci, și partidu deplină și egală, pe pentru a-și aduce co rului științelor socia despre lume, a social

Trebuie să pune dență faptul că viața monștrat justetea tez nu se construiește c baza aplicării create de la o țară la alta, c cu mai multă putere partidului nostru, ca ționează — pentru a nerala la realitățile d

Sînt multe prob mai bine înțelese și cînd există o preocu narea activității dife muncitorești, pentru construcție socialistă

Este necesar, de în studierea și clari a da partidului orie clare. Printre aceste prietății socialiste de și fondul de dezvolt materială și de retr

lății socialiste, stru ctorească-revoluțio oraș și sat, de omog poporului unic mun al poporului în con

UȘESCU

Roman

DIN EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

cu privire la perfecționarea activității organizatorice, ideologice și politico-educative, în vederea creșterii
rolului conducător al partidului în întreaga viață economico-socială

Activitatea ideologică, ridicarea nivelului politico-educativ, a spiritului revoluționar constituie o latură hotărâtoare pentru creșterea rolului conducător al partidului. Se poate afirma cu deplină temei — așa cum am menționat — că am obținut rezultate importante și în activitatea ideologică, în ridicarea nivelului de conștiință socialistă, de formare a omului nou. Inseși rezultatele pe care le-am obținut în întreaga dezvoltare a patriei noastre demonstrează că puterea noastră este...

Cu toate acestea — așa cum am subliniat în ședința Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al partidului din aprilie — se constată o anumită rămânere în urmă, mai cu seamă în activitatea ideologică. Cauzele rămânării în urmă pot fi multe. Printre acestea cred că se numără și aceea că ne-am concentrat forțele principale pe problemele economico-sociale, ale dezvoltării generale. În al doilea rând, cred că marile realizări au putut să lase impresia că se pot obține bune rezultate fără să se acorde neapărat prea multă atenție activității politico-educative. Și, după părerea mea, a avut loc chiar o anumită subapreciere, o anumită delăsare în activitatea activului din domeniul muncii politico-educative.

Nu am pretenția că am formulat pe deplin răspunsul la întrebarea „de ce s-a produs această rămânere în urmă?”. Va trebui să mai gândim, să mai analizăm și să dăm un răspuns mai complet la plerarea Comitetului Central al partidului.

Dar, oricum, este necesar să înțelegem că ne găsim într-o asemenea etapă de dezvoltare, în care activitatea ideologică, politico-educativă, nivelul general de cultură reprezintă un factor de importanță deosebită pentru întreaga noastră activitate de partid și de stat, pentru însăși opera de fabricare cu succes a societății socialiste.

Marile schimbări în dezvoltarea economico-socială, în structura socială și în altele nu s-au reflectat în mod corespunzător în activitatea ideologică și politico-educativă. Trăgând învățămintele din întreaga activitate din trecut, nu trebuie să ne întorcem și să căutăm răspunsul în trecut, ci trebuie să privim înainte, spre viitor și să găsim răspuns problemei noi, corespunzător noilor cerințe ale dezvoltării socio-economice.

În același timp, se poate spune că schimbările petrecute în raportul de forțe și în dezvoltarea mondială nu au fost în mod temeinic studiate pentru a se înțelege mai bine sensul evenimentelor și perspectivele luptei revoluționare, ale luptei pentru progres și pentru pace.

Este deci necesar — având în vedere toate acestea — să tragem toate învățămintele și să acționăm cu hotărâre pentru îmbunătățirea activității ideologice, în toate sectoarele științelor sociale.

Pornind de la învățămintele desprinse din activitatea practică, din schimbările care s-au produs, atât pe plan național, cât și internațional, să se tragă concluziile corespunzătoare pentru activitatea viitoare, pentru perfecționarea concepției revoluționare despre lume, a socialismului științific în general. Pornind de la faptul că principiile revoluționare ale socialismului științific nu au fost elaborate o dată pentru totdeauna, că ele trebuie permanente îmbunătățite pe baza noilor cuceriri ale cunoașterii, ale științei, ale practicii sociale, fiecare partid — și, deci, și partidul nostru — poartă răspunderea, deplină și egală, pentru a studia noile realități, pentru a-și aduce contribuția la îmbogățirea tezaurului științelor sociale, a concepției revoluționare despre lume, a socialismului științific.

Trebuie să punem cu mai mare putere în evidență faptul că viața, realitățile, practica au demonstrat justetea tezel revoluționare că socialismul nu se construiește după șabloane și modele, ci pe baza aplicării creatoare a legilor obiective, diferit de la o țară la alta, de la o etapă la alta. Să punem cu mai multă putere în evidență justetea politicii partidului nostru, care a știut să acționeze — și acționează — pentru a aplica creator adevărurile generale la realitățile din țara noastră.

Sînt multe probleme noi, care așteaptă să fie mai bine înțelese și lămurite, mai cu seamă acum, cînd există o preocupare generală pentru perfecționarea activității diferitelor partide comuniste și muncitorești, pentru perfecționarea activității de construcție socialistă.

Este necesar, deci, să ne angajăm mai hotărît în studierea și clarificarea noilor probleme, pentru a da partidului orientare și o linie de perspectivă clare. Printre acestea aș menționa: problema proprietății socialiste de stat și cooperatiste, acumularea și fondul de dezvoltare, sistemul de cointerese materiale și de retribuție, principiile eticii și echității socialiste, structura socială, democrația muncitorească-revoluționară, căile de apropiere dintre oraș și sat, de omogenizare a societății și formare a poporului unic muncitor, rolul maselor muncitoare, al poporului în conducerea societății, contradicțiile

în socialism, acțiunea legilor obiective în socialism și așa-zisul socialism de piață, precum și o serie de probleme mondiale privind războiul, dezarmarea, armele nucleare, pacea.

De asemenea, activitatea noastră ideologică trebuie să abordeze într-o formă corespunzătoare și să sublinieze cu mai multă tărie rolul științei și culturii, al cunoașterii universale, în dezvoltarea omenirii pe calea progresului și civilizației.

Sînt multe probleme care se pun astăzi în fața omenirii, care se pun, deci, și în fața partidului și poporului nostru. Activitatea noastră ideologică nu trebuie să rămînă în afară sau să abordeze numai unele din ele, să reamintească despre acestea, ci trebuie să se angajeze cu toate forțele — și dispunem de forțele necesare! — pentru lămurirea și înțelegerea corespunzătoare a problemelor. Pentru că numai pe această bază vom înțelege — repet — ațt perspectivele dezvoltării societății noastre socialiste, viitorul poporului nostru, cît și evoluția și tendințele generale ale dezvoltării întregii omeniri pe calea progresului, a socialismului, a păcii!

Subliniez aceste deocare omenirea — deci și România — se află într-o perioadă de mari prefaceri revoluționare. În acest cadru, activitatea ideologică, teoretică, din domeniul științelor sociale, dar și activitatea politico-educativă au un rol de importanță deosebită pentru înțelegerea științifică a noilor realități, în vederea stabilirii strategiei revoluționare pentru viitor. Să avem permanent în vedere și să nu uităm niciodată că procesul revoluționar nu s-a încheiat și nu se va încheia, că avem obligația, ca revoluționari, să asigurăm conducerea și dezvoltarea conștientă a transformărilor revoluționare! Să pornim permanent de la materialismul dialectic și istoric, concepția revoluționară despre lume, de la socialismul științific, dar și de la noile cuceriri ale științei și tehnicii, care îmbogățesc și vor îmbogăți continuu concepția revoluționară despre lume și viață, cunoașterea umană, în general. Numai așa vom acționa ca adevărați revoluționari și comuniști! Numai așa întreaga activitate ideologică și politico-educativă va constitui o puternică forță materială de transformare a societății, de asigurare a victoriei socialismului și comunismului în patria noastră!

Să intensificăm activitatea politică de masă, de formare a omului nou, de dezvoltare a conștiinței revoluționare la toți cetățenii patriei noastre! Să avem permanent în vedere — că teza socialismului științific, după care libertatea presupune înțelegerea necesității, impune ridicarea nivelului cultural și științific, o înaltă educație revoluționară, de formare a omului nou, constructor conștient al propriului destin, al viitorului său liber, de bunăstare — a comunismului! Numai un om educat și stăpîn pe cele mai înalte cunoștințe din toate domeniile poate înțelege legile obiective, cerințele dezvoltării economico-sociale, poate sesiza la timp schimbările care au loc în societate, poate sesiza ceea ce este vechi și nu mai corespunde noii etape a progresului, poate sesiza noul care se va dezvolta și care reprezintă viitorul. Numai un asemenea om, în înțelesul științific, poate fi un om cu adevărat liber.

Un om cu o slabă cultură, ignorant și înapoiat va fi întotdeauna dominat de bigotism, de misticism, de tot felul de prejudecăți. Un asemenea om va fi întotdeauna prada influențelor retrograde, șovinismului, naționalismului, rasismului și altor influențe reacționare și va putea ușor să devină un instrument al celor mai reacționare cercuri imperialiste, mergînd, cîteodată, pînă la însăși trădarea poporului său. Un asemenea om, fără îndoială, nu poate înțelege sensul evenimentelor, al schimbărilor, nu poate ține pasul cu mersul revoluționar înaintat al maselor, al popoarelor! Și un asemenea om nu poate fi niciodată cu adevărat liber!

În această uriașă activitate politico-educativă, culturală, este necesar să dăm un conținut tot mai larg Festivalului național „Cîntarea României”, care reprezintă o puternică mișcare a întregii noastre națiuni, o participare a întregului popor, tineri și bătrîni, bărbați și femei, inclusiv a copiilor, la formarea și dezvoltarea culturii noi, la asigurarea unui nivel tot mai înalt al culturii noastre socialiste. Să dezvoltăm puternic și să folosim toate mijloacele de care dispunem — cluburile, căminele culturale, casele de cultură, teatrul — să le asigurăm conținutul corespunzător, cîntecele, marșurile, poeziile, piesele de teatru și tot ce este necesar pentru ca această uriașă activitate să-și îndeplinească în tot mai bune condiții rolul de însemnătate deosebită pe care îl are în munca de formare a omului nou!

Nu este locul acum — și nu e timpul — dar merită să subliniem că Festivalul național „Cîntarea României” a dus la punerea în valoare a mii și zeci de mii de talente din rîndul poporului, că el demonstrează, încă și încă o dată, cu putere, că adevăratul creator al culturii și limbii române este

poporul, întreaga națiune, că numai împreună și în strînsă legătură — în întregul popor putem asigura o cultură nouă, înaintată, socialistă!

Trebuie să se asigure perfecționarea și dezvoltarea în continuare a activității uniunilor de creație, din domeniile respective de activitate.

„Avem nevoie — și dăm o înaltă apreciere creațiilor literare și artistice, din toate domeniile, dar societatea noastră are nevoie de noi și noi opere de artă, care să-l reprezinte pe omul de astăzi, realizările sale. Avem nevoie de noi romane, de noi poezii, de noi piese de teatru, de lucrări în domeniul artei plastice, de noi lucrări muzicale. Sînt, multe, bune. Dar avem nevoie de unele și mai bune, în toate sectoarele. Am convingerea că oamenii de creație din toate sectoarele vor înțelege că ne aflăm într-un asemenea moment al dezvoltării societății românești încît trebuie să se angajeze, cu mai multă hotărîre, de a lucra zi și noapte pentru a contribui, pe calea creației lor, la ridicarea generală a nivelului de cultură al poporului.

Este necesar, de asemenea, ca radioul și televiziunea să-și perfecționeze și să-și îmbunătățească activitatea, ținînd seama de cerințele care se pun astăzi în fața lor. De asemenea, presa noastră trebuie să-și asume un rol mai activ și mai important în buna înțelegere a problemelor actuale ale dezvoltării sociale, în dezbaterile largă a acestora, dar și pentru a contribui la unirea eforturilor întregului nostru popor în asigurarea înfăptuirii neabătute a programelor de dezvoltare generală.

Consider că întreaga activitate ideologică și politico-educativă trebuie să devină o forță mobilizatoare mai puternică, care să lumineze calea și să unească eforturile întregii națiuni spre cîmlele de aur ale societății comuniste. Este o misiune nobilă și trebuie să o realizăm în cele mai bune condiții. Numai așa activitatea ideologică, propaganda noastră, educația își vor îndeplini menirea în societate, vor răspunde intereselor întregii națiuni!

Este necesar ca, în activitatea politico-educativă, să se manifeste o atitudine mai intransigentă față de diferite manifestări naționaliste, șoviniste, față de unele manifestări retrograde, de misticism, să dezvoltăm puternic sentimentul dragostei față de patrie, față de popor, patriotismul revoluționar! Să educăm, în același timp, masele în spiritul solidarității internaționale, al prieteniei cu toate țările socialiste, cu toate forțele progresiste, antiimperialiste, cu toate popoarele care se pronunță pentru pace, pentru libertatea și independența fiecărei națiuni!

Este necesar să desfășurăm o luptă hotărîtă împotriva diferitelor tendințe de parvenire, de căpătuială, de necinste, străine principiilor socialismului și omeniei. Nu trebuie să se treacă peste diferite stări de lucruri negative! Nu trebuie să ne comportăm ca struțul care-și bagă capul în nisip pentru a nu vedea anumite stări de lucruri! Trebuie să înțelegem că asemenea stări de lucruri — care, din păcate, se mai manifestă în societatea noastră — sînt străine principiilor de etică și echitate socialistă, sînt un rezultat al lipsurilor în munca politico-educativă, al influențelor străine, burgheze, inclusiv al rămășițelor din trecut, dar și al influențelor din afară. De aceea trebuie să adoptăm o poziție fermă, combativă față de toate aceste probleme!

Este bine cunoscut că întreaga dezvoltare a societății omeniești este istoria luptei între vechi și nou, istoria luptei de clasă, a luptei împotriva aspirării, a luptei pentru libertate și independență. În acest sens, întreaga noastră activitate politico-ideologică trebuie să pună cu putere în evidență politica de pace și colaborare a partidului, a României socialiste, să contribuie activ la înțelegerea corespunzătoare a schimbărilor ce se petrec în lume, a noilor tendințe, a perspectivelor, a viitorului omenirii. Dispunem de forțele necesare pentru aceasta. Avem un partid puternic, avem activiști de partid în stare să desfășoare o intensă activitate în toate aceste domenii. Tot ceea ce am realizat pînă acum stă mărturie capacității și forței partidului nostru de a înțelege realitățile, de a înțelege noul, de a rămîne permanent un partid tînăr, revoluționar, strîns legat de popor, acționînd împreună cu poporul și pentru popor, pentru socialism, pentru comunism, pentru pace, pentru colaborare internațională.

Dezbatînd problemele organizatorice, ideologice și politico-educative, trebuie să nu uităm nici un moment că în centrul întregii noastre activități trebuie să se afle munca pentru realizarea planului pe acest an și a întregului cincinal, că rezultatele activității de partid, activității de propagandă, de educație, trebuie să se reflecte în felul în care organele și organizațiile de partid, toți oamenii muncii, întregul popor acționează pentru a asigura realizarea neabătută a hotărîrilor Congresului al XIII-lea și ale Conferinței Naționale.

Gheorghe Tomozei

BATRINUL

Bărbosul acesta e un bătrîn cu care, cîndva, am copilărit. Îmi amintesc ochii lui (albaștri?) și armele lui din războaiele de după război. Ne spuneam „bătrîne”; tot astfel și în adolescență. Eram săraci, încă plăteam tribut Porții (șoimii de vînătoare, păpuși de piine, țigarete

Ada Kalé în cutii de tablă și ode în kilometru antic). Sezum și plinsem

(în chirilică)

sub sîni Isadorei. Călătorcam în tramvaie și sub, strigîndu-ne spre iritarea bătrînilor: „Bătrîne!”

Acum ne vedem mai ales la guri de gropniți unde ni se smoresc prietenii cu care și el și eu am copilărit și cărora le spuneam (chiar și Danel) „bătrîne”. Ne despart propriile cărți. Răstoarnă raftul, zice, că nu te văd! Zic: las-o dracului biografie, că nu te văd! Aruncă, zice, tricornul Academiei Plon, aruncă pieptenele de sardonix din părul Ultimci tale iubite. lasă bastonul de mareșal și bastonul alb,

zvîrle cirja și hai să ne lipim timplele de parca am întinge în sare, bătrîne!

FIERARI

Ce greu i-a fost minii poetului să se tragă de sub fierăriile crinolinei și să se așeze, cinstit, sub primele locomobile cu abur ce ne-au depus pe Lună!

UMBRIRE

În odaia capitonată cu frig beau din pahare goale fumez țigări stinse, iubesc o iubită iubită.

Aici totul e umbrire, nedumerire.

Scriu repede cîteva cărți poștale și le iscălesc. Numele meu (și cunoașteți) pare un vers iberic ce-ncepe cu un (răsturnat) semn de exclamare...

SOLITUDINE

Scriu: plouă! și pînă termin cuvîntul, apa îl șterge. Scriu: niuge! și pînă-ncelez ultima literă sînt înzăpezit ca un tren de marfă.

Scriu: toamnă! și scrisul nu se vede niciun, scriu: singurătate! și...

AȘA

Frunzei îi cade verdele îi cade paloarea. frunza-și pierde nervurile, freamătul, sinele palid și el și palid intră în toamna călcînd norii — capul cu ochi blinzi din care sîrjiesc palori...

O vîzu de departe, statuară, sorbind peisajul. Venea tîind aerul încins al dimineții, plutind parcă în defileul străzii. Nici n-ar fi putut-o evita. Bineînțeles, forfotea lume multă, l'armuiiau toți cu senzația amețitoare a libertății, frecîndu-se de lepra zidurilor. Și el, pierdut în curentul străzii, rătăcit, spionînd parcă ce se petrece în jur. Ce s-ar fi putut întîmpla oare în bătrînul și somnorosul oras? Tulle se prăvălise vi-pios, se întindeau zile de epuizare și lincezeală, se deschidea o dimineață dilatată. Un zumzet duminical îmbrățișează deci burgul amorțit, clopotul catedralei sparge aerul ploala sunetelor se izbește de turnurile festonate, dormînd în căldură. Perdeaua de salcîmi, apa murdară clipocind la chei, prăvălile înghesuite, praful habsburgic, cuvinte țîșnind. Înăbușite de ziduri, sufocate parcă de ordinea „imperială”, supra-viețuind încă

Dar nu insistăm nu avem delicii balzaciene. Deslușim deci o siluetă deși rată înaintînd totuși cu bucuria nelămurită de a se lăsa purtată de val, cu-erund tunelul străzii, abia tîrîndu-se prin furnicar. Și ea, venind invers, tîindu-și cu eleganță drum, înghițită de vacarm urmărită de priviri flămînde, cîntărită fugitiv. Conștientă că mișcă-rile îi sînt observate lansînd semnale tainice, irizări fără ecou printre cei care curg, care se scurg sub soarele niche-riat înotînd în mișcarea străzii; și, în urma ei, o diră de spray, un cuțit de aer despiînd lumea apropiindu-se. Scîn-teinu depărtările în transparența zilei. Ghicea încordarea trupului tînăr alu-necînd în foșnetul străzii.

Evident întîmplarea îi va pune față în față. O ciocnire inevitabilă; o inter-secționare a destinelor, regizată de perfida întîmplare care desigur, ar trebui să aibă, să capete un sens. El se tîrîște, un adormit împins de hazard, spre această întîlnire. Nu-l putem bănu-i consecințele. S-ar putea să-i zgîlție viața și el, preventiv, simțind ceva își înfundă privirea în asfaltul ridat, în-muiat, luncă peste o căsoaică cu ver-tebre de beton stinge țigara cu un gest obosit, își scoate ochelarii și, tacticos, șterge lentilele bombate. Cereșete o aminare. Lumea își pierde contururile, fojgăiala doar se bănuiește. Ceata inva-dează peisajul ronțînd reperele. Și ea, o pată migratoare, luncînd-luncînd, parcă apropiindu-se. Ar trebui să urmă-rim spectacolul străzii, să filmăm orice mișcare. Trăim prea neatenți; obiceiul de a privi în jur, de a fixa pe cei care defilează scurgîndu-se în uitare, de a ciuli urechile este vital pentru un ro-mancier. Crește vocea nelămurite, inflor-esc zîmbete, se desfa strădute sugru-mate; abia respiri un aer de metropo-lis. Și el, rătăcit prin viermuiala asta, se plimbă fără grijă; avansează zîm-bind abia se mișcă purtat de o lumină interioară mai e călcă, înghesuit, se izbește de o damă elansată care flutu-rînd o hirtle importantă merge repede, săltăret, rîpînd pe tocurile ei; îngal-mă o scuză se roagă blajîn să fie ter-at, obține o privire dură, sfredelindu-l ironie. Reușește să zîmbească. Își flu-tură pălăria cu aceeași bunăvoință lar-gă, un desen generos. Își ascunde poză rigidă. Dar cum să te ascunzi în plină stradă? Alături un tip filliform, seos din cutie, cu educație îngrijită, urlă unui amic: „Nihil sine baptă!” (adică, milă, mă! — am putea traduce): pro-babil student.

Cercul deci împins de val; iată, două tipe trupeșe au ocupat trotuarul, fac schimb de informații, toacă stîrile or-șelul colcăie de cancanuri calde, inu-tile, trebuie să ne cheltuim timpul ab-sorbindu-le, oferindu-le mai departe. „Povesteste-mi, tu!” și graba ei de a intra în posesia evenimentelor, plăcerea de a servi un story nu-l ating. Trece opac, prins în plasa unor gînduri, în-chis în tăcere; refuzînd majestuos „bomba zilei”. O altă partidă de bir-fă; una cu zdrăngănele, „o scorpie” bă-lăcîndu-se într-un șuvoi de vorbe ne-mînjește cu invective. O cascadă, potop, o beție verbală, înși care se întind la taifas, pun laba pe telefon, sapă; iată viața lor, risipind vorbe colorate. Și el, indiferent surlizător, amorțit, trece ascultîndu-și respirația, neatins de pofta de a se deschide, de a macula. Cuvîn-tele i se sting în gîtlee, rămîn o inten-

șelul colcăie de cancanuri calde, inu-tile, trebuie să ne cheltuim timpul ab-sorbindu-le, oferindu-le mai departe. „Povesteste-mi, tu!” și graba ei de a intra în posesia evenimentelor, plăcerea de a servi un story nu-l ating. Trece opac, prins în plasa unor gînduri, în-chis în tăcere; refuzînd majestuos „bomba zilei”. O altă partidă de bir-fă; una cu zdrăngănele, „o scorpie” bă-lăcîndu-se într-un șuvoi de vorbe ne-mînjește cu invective. O cascadă, potop, o beție verbală, înși care se întind la taifas, pun laba pe telefon, sapă; iată viața lor, risipind vorbe colorate. Și el, indiferent surlizător, amorțit, trece ascultîndu-și respirația, neatins de pofta de a se deschide, de a macula. Cuvîn-tele i se sting în gîtlee, rămîn o inten-

șelul colcăie de cancanuri calde, inu-tile, trebuie să ne cheltuim timpul ab-sorbindu-le, oferindu-le mai departe. „Povesteste-mi, tu!” și graba ei de a intra în posesia evenimentelor, plăcerea de a servi un story nu-l ating. Trece opac, prins în plasa unor gînduri, în-chis în tăcere; refuzînd majestuos „bomba zilei”. O altă partidă de bir-fă; una cu zdrăngănele, „o scorpie” bă-lăcîndu-se într-un șuvoi de vorbe ne-mînjește cu invective. O cascadă, potop, o beție verbală, înși care se întind la taifas, pun laba pe telefon, sapă; iată viața lor, risipind vorbe colorate. Și el, indiferent surlizător, amorțit, trece ascultîndu-și respirația, neatins de pofta de a se deschide, de a macula. Cuvîn-tele i se sting în gîtlee, rămîn o inten-

șelul colcăie de cancanuri calde, inu-tile, trebuie să ne cheltuim timpul ab-sorbindu-le, oferindu-le mai departe. „Povesteste-mi, tu!” și graba ei de a intra în posesia evenimentelor, plăcerea de a servi un story nu-l ating. Trece opac, prins în plasa unor gînduri, în-chis în tăcere; refuzînd majestuos „bomba zilei”. O altă partidă de bir-fă; una cu zdrăngănele, „o scorpie” bă-lăcîndu-se într-un șuvoi de vorbe ne-mînjește cu invective. O cascadă, potop, o beție verbală, înși care se întind la taifas, pun laba pe telefon, sapă; iată viața lor, risipind vorbe colorate. Și el, indiferent surlizător, amorțit, trece ascultîndu-și respirația, neatins de pofta de a se deschide, de a macula. Cuvîn-tele i se sting în gîtlee, rămîn o inten-

șelul colcăie de cancanuri calde, inu-tile, trebuie să ne cheltuim timpul ab-sorbindu-le, oferindu-le mai departe. „Povesteste-mi, tu!” și graba ei de a intra în posesia evenimentelor, plăcerea de a servi un story nu-l ating. Trece opac, prins în plasa unor gînduri, în-chis în tăcere; refuzînd majestuos „bomba zilei”. O altă partidă de bir-fă; una cu zdrăngănele, „o scorpie” bă-lăcîndu-se într-un șuvoi de vorbe ne-mînjește cu invective. O cascadă, potop, o beție verbală, înși care se întind la taifas, pun laba pe telefon, sapă; iată viața lor, risipind vorbe colorate. Și el, indiferent surlizător, amorțit, trece ascultîndu-și respirația, neatins de pofta de a se deschide, de a macula. Cuvîn-tele i se sting în gîtlee, rămîn o inten-

Adrian Dinu Rachieru

INTÎLNIREA

ție sugrumată. Reușește așadar să zîm-bească, iese din murdăria asta, o pri-vește pierdut. Ea vine: umeri fragezi, senzualizate încărcată, mijloc gîtuit; elastică, oferindu-și sîni agresivi, ochi mistici. Parcă-și flutură mina, un semn amical, ce-o costă. Sensibilitatea ei vibrînd, frenezia ei eliberată, întîm-pinîndu-l, lovîndu-l.

Probabil halucinăm din pricina căl-durii. Ca să subjugi o femeie trebuie să rămîi treaz, așa citise undeva. Și el? Doar zîmbetul întins, lăbărțat, amor-țeala lipicioasă, asaltul spre reduta ei. Merge dar parcă n-ar înainta, fixat, țintuit de flacăra privirii, îmbrîncit de atîta omenet grabit. Unde se duce lu-mea asta? Se îndesise orașelul, peste tot „alogeni”, proletari, șantieriști, agi-tație. Doar el, calm, prelingîndu-se peste această involburare, atom rătăci-tor. Împins spre ea. Mai citise cîte ceva despre dragoste, trecuse prin niște ex-periențe, spera că s-a lecuit. Dar cît putem iubi, de cite ori? Mai visa o lu-bire dementă, un amor mortal; că ai o viață și treci pe lângă dragoste, n-o apuci, n-ai bon de repartiție. Și lumea se reduce la perche, primordială: bîr-batul și femeia unai în fața celuiilalt, o înfruntare, un orgoliu ascuns, un tre-mur ceșos. Te instalezi în iubire ca într-o locuință, îți intră obișnuința în sînge, descoperi înstrînarea.

Ea exista dintotdeauna, o recunoștea ieșind de sub pavăza întunericului cald, ocrotitor. Reuși să zîmbească, invadat de amintiri, stîvil de propriu-i trecut. Tot ratase, trecuse pe lângă șansă, ne-bunia asta cu femeia unică, femeia-drog il mai încerca. O anumită femeie. Răb-darea de a se căuta, apoi „prizoniera-

alături, parcă sînt în malaxoarele vieții, pu-n petec de natură în lumea bolnăvicioasă. Mănuiește a zilei, a dispărut și ea c-țîng puturos, înecată în mlaștină de grabă, pictîndu-i mult cîuțînd scaune clare, obs-ervîndu-l fugitiv, uitîi toate vremea, ascu-țit așadar și el, însoțit c-erșînd o umbră az-muri...

El înaintează, singur, știin-țință, mătură cu pa-ment împestrîțit de-așa cunoștea, pe care nu le bi-parcă speriat, re-ștat ale lui, îngropate în stri-itoarcă. Să dea un suflot-ogîndă, locuit c-trupului, sonerla rîzînd, devenind propria li-căruia de a se rădăci, burzător, îndepărtat, capti-se strecoară ea. Apoi lumina ireală, anonîi luminoși, corpul ei, calota albă a ceru-ii alceva ar putea fi în defileul străzii. Orașelul corpul? Argumente, zîmbînd zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și poartîndu-se prin aerul limpede, fosnînd din haire zîmbînd, ai zice. Întîmplarea i-tor; el descoperă zîmbînd, florile de r-rea e o moarte vînt morlei ningînd peste „cet-susură ea, se gudea și el, întîrziînd să voiasc strivîndu-l rotunjimă zîmbînd estompînd acest lai-spasm posesiv zîmbînd, blocîndu-le resortul. În pului. Și ea, grea de-a-mute, o dimineață dilatat în răsfațuri lenese, abia începe. Mai zăbovea pi-zată, arcuindu-se, expunea fascinată de prezența lu-devorîndu-l. Be-ogîndu-se la umbra jîgăritului chestionează și po

limba
română

De câte ori mi s-a ivit prilejul, m-am străduit să şubrezească prejudecata, destul de adânc înrădăcinată chiar printre specialiști, că neologismele latino-romane, atât de numeroase în lexiconul limbii române actuale, ar fi termenii lipsiți de expresivitate, „neutri” din punct de vedere stilistic, în stare, adică, să răcească „temperatura” comunicării. Voi adăuga argumentelor de până acum pe acela al verbului *izola*, pe care dicționarele noastre îl definesc în felul următor: „a despărți cu totul; a separa unul de altul” (DEX). Pentru a ilustra accepțiile cele mai obișnuite ale cuvântului, las să urmeze câteva citate călăuzite din romanul *Bietul Ioanide* (Opere, V-VI, EPL, 1967; după fiecare citat, menționez doar volumul și pagina): „... Dumneata poți să rizi, un om ca mine, care se izolează, vede universalul și ignorează particularul” (V 9); „numai Hangerloica se izolase la un timp perimat” (VI 253); „Gaitany trăia în

O imagine
pierdută

sfere suprapuse, cu desăvârșire izolate între ele, în așa mod că niciodată nu se întâlneau într-un cerc cu membrii celorlalte” (V 30). După cum se știe, verbul *izola*, participiul-adjectiv *izolat*, *izolată*, și infinitivul lung, devenit substantiv, *izolare* au dobândit sensuri speciale în diferite terminologii profesionale. Capitolul *Scarlatină* din *Dictionarul sănătății* (Editura Albatros, 1978) se încheie așa: „izolarea și anunțarea bolii este obligatorie”. Precizez, din treacăt, că dezacordul aparține autorilor. Alte „derivate” sînt utilizate în fizică (*izolator*, *izolant*), în lingvistică („limbi izolate”), în științele politice (*izolaționism*, *izolaționist*).

Ca etimon pentru verbul în discuție este propus, în DEX, fr. *isoler*, căruia DN îi adaugă și italianul *isolare*. Or, pe noi tocmai acesta din urmă ne interesează, căci în italiană atât verbul *isolare* cît și participiul-adjectiv *isolato*, „fac imagine”, vorbitorii raportându-le cu înlesnire, pe amîndouă, la substantivul *isola* care semnifică... „insulă”! Rezultă, de aici, că, la vremea lor și în sensul cel mai „propriu” al cuvîntului, *Robinson Crusoe*, pe „insula”-i singulară și... Napoleon, la *Sfînta Elena*, au fost *isolați*, adică „relegați într-o insulă”. Raportarea derivatului (*isolato*, *isolare*) la etimon (*isola*) este cu puțință numai în italiană, nu însă în limba română (*izolat*, *izola*; *insulă*), nici în franceză (*isolé*, *isoler*; *île*), din pricina deosebirilor de ordin fonetic care intervin între derivate și cuvintele de bază, zădărniciind „comunicarea” dintre ele.

Cu atât mai vie este satisfacția pe care mi-o prilejuiește observația lui *Romulus Rusan*: „La început totul arată idilic și aproape invidiem înșteța ce pare să se desprindă din nemiscarea depărtată. Dar ne ajung minutele panoramicii — obositoare și nesfîrșite pînă la urmă — ca să înțelegem monotonia izolării (etimologia acestui cuvînt, din *insulă* — *isola* — ne apare brusc și fără vreun efort cerebral, ne zice pe cale naturală). Gîndul reporterului se infirpă în lungul drum al întoarcerii pe mare, din America ogarului cenușiu (CR, 1977, p. 310).

G. I. TOHĂNEANU

Corina Victoria
Bădulescu

ZORII DE VARĂ

România se dezvăluie de la sine. Noi, fiii ei, încercăm spațiul etern al existenței cu istoria nouă sub lumina ce s-a născut dinspre cîmpie, dinspre munți, dinspre ape. România se dezvăluie de la sine și nu are grădini arse, nici străzi întinsecate, nici cerul sfîrtecat de limbi de foc care să prinzească în văzduh lingă dezordinea monștrilor ce și aruncă-n fața lumii spaime... România se dezvăluie de la sine în oglinzile orașelor și satelor sale, în dorința omului de a alunga din azur culoarea de negru, de a bombarda universul doar cu bulgări de flori. România a pus pămîntului podoabă — zorii de vară.

CINTEC

Colindă vîntul prin blînda dogoară a verii și mîngie spicele griului cu povești știute și neștiute... E vînt de tîhnă, de rod bogat.

Se joacă vîntul prin zori de argint și limpezește domol colindul iubirii de țară.

TU EȘTI

Tu nu puteai să fii o absență din această prezență a naturii și nici rădăcini uscate, sau scoarță de copac, nici frunzișuri umede... Tu nu puteai să fii pasăre, fără să știi să zbori, sau dimineață fără mireasmă, nici nor fugur urmărind umbra pămîntului... Tu nu puteai să fii riu, cu ape fără luciu, nici zăpadă fără culoare, nici frig, nici întuneric... Tu ești doar bucuria primăverii.

IN FIECARE CLIPĂ

Printre noii născuți ai planetelor, se caută adolescența anului 2000, care să poată juca rolul *Julietei*. Regizorii sînt severi. Ei vor o fată crescută în afara vreunui castel, o fiică a pămîntului care să fi refuzat ispititoarea invitație la vînătoarea de oameni, unde i s-ar fi pus o torță într-o mină, o cheie de depozit nuclear în alta... Ea, adolescența aleasă, va trebui să știe să cînte, să înțeleagă simbolul razelor albe, aruncate pe o scenă, pentru cea mai tristă poveste scrisă de Shakespeare... În fiecare clipă se nasc alți copii ducînd fără grabă, mereu înainte, infinitul.

Ion Davideanu

PĂMÎNT AL IZBINZILOR

În româneasca vatră patria română pe socul iubirii își crește nădejdele, pămînt al izbinzilor cu izvoare de viață în veac și în veacuri de veacuri, inimii fierbinți frunzi în seninul din jertfe, lumini cîntătoare prin piscul simțirii prin care slăvim împlinirea, slăvim nemurirea...

VICTORIA

Trudnic drum a fost libertatea, inimi au zvicnit, brațe s-au încordat, frunzi s-au ridicat la semnul gîndit al partidului, victoria, dulcele fruct, vorbește cu ritmul uzinelor, cu soarele mîndru al fibrelor, ochii noștri sărulă împlinirile, ochii noștri văd viitorul, comunismul, esența efortului, patria mea, cea mai limpede, cea mai scumpă, cea mai sfîntă perlă a universului...

EROII

Înalță-te în tine ca într-un rod deschis, privește împrejurul cu aripatul vis,

aplecă lin urechea pe înfrățit pămînt, vei auzii eroii, vei arde ascultînd,

pe riuri de iubire sînt focuri de eroi, un fir de mac, un nume prin griurile noi...

Elena Cruceru

CÎND VEI VENI

De ai putea să nu vii să lași cuvîntelor emoția primordială

de-am putea să ne oprim așteptîndu-ne să ne regăsim cunoștințe vechi din vremea cînd desenam în văzduh sentimente și le așezam în ferestre să vedem cine va ghici primul cînd vei veni să-ți întind mina mirindu-mă că îți-am amintit „știți tocmai de dumneavoastră vorbeam ultima carte ne-a făcut deosebită plăcere”

ABSENȚA

Ce frumos povestește ninsoarea despre lucrurile absente gutuiul a crăpat de atîta uitare sînt numai umbra lui peste care se va prăbuși odată tîrziu

GÎNDEȘTE-TE LA MINE...

Singurătatea imi șiroaic pe frunte Cămașa udă de sini mi se lipește Vîntul stă pus acum drept punte

Între un țărnic ce sînt și cel care lipsește Mai greu de-ajuns imi pare că ești azi Cum altădată cerul coborît în ram Și am uitat de mine precum pădurea-n brazi Și nu mai știu nimic pe nimeni nu mai am

De-mi vei deschide ușa cu nu voi fi acasă Un abur de pămînt se va înălța subit Flori de mov autumnal s-au scuturat pe masă Dragostea poemul în care am murit

Și dacă împlinirea te-adeuc în drum lin Gîndește-te la mine privește-mă tăcut Voi trece incrementă în destin Ridată sub o viață de împrumut

Mireea MIHĂIEȘ

inului, anii scurși, sau fără celălalt. Cum a puțin calcul, o viață gospodărește, o pasiune blînzind furiele unor Trece în el împoșpaimea, îi ocupă flințnu trebuie să îl înfămarea dragoste, cu jocneau intenții tulburar clar ce voia, mijle a Obligațiile te în legatvoce îndoită — așteștergea.

Și aceste gînduri urcă spre cerul curat, nările plopilor. Glamil spune ceva, vorbeajung la el. Eu

înainteze. Dar și ea, comunicînd subteran, O descoperă exaltat, O proaspătă care se acum de atîtea priin el, aruncîndu-și

alături, parcul somn un petec de natură subolnăvicioasă. Marele tîrg puturos, înecat Aici, cu pași tîrșii, căutînd scaune olonitace vremea, ascultîncerșind o umbră anemuri...

El înaintează, saluta tință, mătură cu primment împestrîțat de parcă speriat, retracțintăoară. Să dea colțul, cat, soneria zbrăbăncăruia de a se rătăci O se strecoară ea. Apăsă, luminoși, corpul ei tîncă, alceva ar putea fi mai corpul? Argumentul ce rea e o moarte vreau susură ea, se gudură, strîvind-i rotunjimea spasm posesiv gustîndu-pului. Și ea, grea de în răsfături lenese, cu epizată, arcuindu-se, cu pînă, devorîndu-l. Bei o cacestionează și pașii i foșnînd din haine, alunece, el descoperă — beatiorapi aruncați, zărfîndepusă pe muștarul covos.

Și înaintează totuși, singurătate mobilă un prăpăstios dizolvînd lumina tare a zilei. Sînt se ști privit, un om fericierea somnului, prăvlul. Lumina se cernea, tîrau pe trupul despuat strecurîndu-se prin viață

el, peste el, impoșpaimea, întind azurul, scască, aglîndu-se. El speriat și nehotărît, împrește, ne înșelăm. din brațele 'ui, i-ar de dezorientat. Iubi' — ar putea zice; împoșpaimea ta?'

de neocolit. De ce De unde atîta ură? gadiuri lenese, cenușă azăptării, o toleranște toate, se întindea ancolică inundîndu-i o reculegere în așteptînd, amînd în fatalitatea înșăutare, doar să amîcontemplînd tăcerea, eucernică a timpucascada asta de un reproș reprimăre-l împresoară, dînd-o, străpungînd. Ea? — o piesă de un avertisment libertatea, timpul ar o femeie? Fugim sau de cineva, evăncăncăm măcar, ne vei, parcă, fierbinte, în el întrebarea; amînd amînarea, împințelos rezolvarea tualăntuit de viclenia bietul de tine". ar dînd să l înțeleagă. dînd: așteptarea face un destin, scapă — zic

diviziunii muncii" activității jurnalistic. zetele culturale — mizat cu mai multă e și alta, dintre un poem și i ceva. Nici un moment de țgaz. Toate, desigur, reflexe vitale, grăbită să ardă etate devore pe sine. treb mai departe, ce loc ar orie un eminent conducător e Ivașcu? Si, mai departe, gîndește o revistă mare mare, în condițiile în care personalitatea ei creatoare AZETĂRIEI

terunle se complică, desinția între psihologia creațologii a acesteia. Între une în joc întregul talent zitatei celui care, estomșezeze cele mai bune Imall. Așadar, o delicată di. asociere) Între un spirit itate, și unul pasiv, maniște. Întîlnim frecvent caeeasi persoană a ambelor însă, că, mai ales după al

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI

NICOLAE CEAUȘESCU

la plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român

(Urmare din pag 2)

roase propuneri și au insistat pentru adoptarea de hotărâri în legătură cu dezarmarea. Cu toate acestea, după cum cred să știți, sesiunea s-a încheiat fără adoptarea unei hotărâri în această privință, ignorându-se voința marii majorități a popoarelor lumii. Aceasta, datorită citorva țări, și, în primul rând, Statelor Unite ale Americii care s-au opus adoptării unei hotărâri în această problemă. Dar și fără adoptarea unei hotărâri speciale, sesiunea a evidențiat cu putere voința statelor și popoarelor lumii, inclusiv a poporului american, de a se pune capăt actualiei politici de înarmare — care poate duce inevitabil la un nou război mondial la o catastrofă nucleară — de a se acționa pentru o politică de pace, de colaborare între toate națiunile lumii.

Dăm o înaltă apreciere poziției marii majorități a țărilor lumii la această con-

ferință și ne exprimăm speranța că — în activitatea viitoare pe plan internațional — se va ține seama de dezbaterile ample care au avut loc în sesiunea specială a Organizației Națiunilor Unite.

De asemenea sîntem profund preocupati de situația economică mondială, care continuă să se înrăutățească, de agravarea situației țărilor în curs de dezvoltare, ale căror datorii externe depășesc 1 trilion de dolari.

Întîlnirea de la Toronto a celor 7 țări industrializate s-a încheiat — după cum este, de asemenea cunoscut — fără hotărâri deosebite. De altfel, problemele economiei mondiale nu pot fi rezolvate numai de cîteva țări, orielt de dezvoltate ar fi acestea.

Pentru a se ajunge la depășirea crizei economice mondiale la reluarea generală a activității economice și soluționarea problemelor complexe economico-financiare și sociale ale lumii contemporane este necesară o conferință in-

ternațională pe problemele economiei mondiale și, îndeosebi, pentru problemele subdezvoltării, pentru realizarea noi ordini economice mondiale.

România este ferm hotărîită să contribuie activ, împreună cu toate țările în curs de dezvoltare, cu alte state ale lumii, la soluționarea tuturor acestor probleme considerînd că acestea, împreună cu dezarmarea și pacea, constituie factorii hotărîitori pentru noi relații internaționale, pentru progresul fiecărei națiuni, pentru realizarea unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră. (Aplauze puternice, prelungite).

Deși situația mondială, pe ansamblu, este destul de complexă și gravă, avem convingerea că popoarele, forțele politice progresiste dispun de capacitatea necesară pentru a schimba cursul evenimentelor pentru a asigura și impune dezarmarea, pacea, o nouă ordine economică mondială. Vom fi, întotdeauna, în primele rînduri ale luptei acestor popoare — pentru pace, pentru o colaborare egală între toate națiunile lumii! (Aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaulescu — P.C.R.!” „Ceaulescu — Pace!”).

Stimați tovarăși,

Este necesar ca toate organele și organizațiile de partid, Comitetul nostru Central, toate organele democrației muncitorești-revoluționare, organele de stat, întregul popor să acționeze cu mai multă hotărîre și în deplină unitate pentru înlăturarea neabătută, la toți indicatorii, a planului pe acest an — în industrie, în construcții — să se acorde o atenție deosebită realizării în cele mai bune condiții a producției și exportului

în agricultură, să acționăm în strîngerea la timp și fără pierdere a coltei de vară, pentru pregătirea și zădărnicierea, în mod corespunzător, a tei, pentru executarea lucrărilor de grijire a culturilor pentru recolta toamnă. Să facem astfel încît, în agricultură, anul acesta să obținem o coltă superioară celei din cei doi ani precedenți, să avem o recoltă mai bună — și condițiile ne dau garanția că vom munci bine, vom avea o recoltă recoltă! (Aplauze puternice, prelungite).

Să acționăm în așa fel încît să nimim la viitoarea plenară a Comitetului Central — pe care, probabil, o vom avea în toamnă — cu rezultate tot mai bune. Pînă atunci, să acționăm așa cum am menționat mai înainte, pentru realizarea în viață a celor stabilite în Temă Comitetului Politic Executiv din anul 1964. Să ne prezentăm la plenară cu rezultate bune în toate domeniile, pentru a da o nouă perspectivă înaintării noastre, a construcției comuniste a României! (Urle și aplauze puternice se scandează îndelung „Ceaulescu — P.C.R.!” „Ceaulescu și poporul!”).

Declar închise lucrările plenarei urez, tuturor, succese în întreaga activitate! (Aplauze și urle puternice, prelungite; se scandează „Ceaulescu — P.C.R.!” „Ceaulescu și poporul!” „Ceaulescu, România — ma noastră și mîndria!” Toți să se ridice în sală să ridice în piciorare și să acționeze îndelung pentru Partidul Comunist Român pentru secretarul general al partidului, tovară Nicolae Ceaulescu).

Un document

(Urmare din pag. 1)

„Urmare cu succes a societății socialiste”
 În lumina Expunerii tovară Nicolae CEAUȘESCU se impune o mai eficientă luptă pentru a rețea de așezămînt culturale în vederea dezvoltării conștiinței socialiste, spiritului patriotic, revoluționar, creșterii nivelului general al culturii al oamenilor muncii care să se concretizeze în așezarea plenară a fiecărui cetățean, în sfera sa de activitate, pentru a obține rezultate mai bune, dovedind o atitudine înaintată față de munca și devotament față de țară, partid și popor. Din nefericire, trebuie să se performeze și activitatea uniunii de creație, radioului, televiziunii și presii, acestea controlate, prin mijloace specifice, de conducerea maselor în spirit

Importante măști și viz

(Urmare din pag. 1)

de pregătire politico-ideologică și de cultură al comunistilor al tuturor oamenilor muncii.

În cadrul plenarelor Comitetului Oamenilor muncii și de naționalitate maghiară și germană s-a analizat în cadrul în care aceste organizații acționează pentru înlăturarea neabătută a planurilor și programelor de dezvoltare economică-socială a țării, a hotărîrilor Congresului al XIII-lea Conferinței naționale ale liderilor, pentru transpunerea în viață a tezelor, orientării și indicațiilor secretarului general al partidului, tovară Nicolae CEAUȘESCU.

Oamenii muncii români naționalitate maghiară și germană, într-o deplină unitate de gând și simțire cu întreaga națiune, însuflețiti de ideile orientările formulate de secretarul general al partidului, angajați ferm să nu precetească nici un efort în năzuirea a constituirea unei organizații cu o unitate de muncă și înălțînd loc influențelor negative, naționalismului, sovietismului sau altor tendințe reacționare.

În ordinea de zi a Plenarului Comitetului Central al Partidului Comunist Român din luna iunie au fost dezbătute mai deosebit apreciate năzuiri propuse privind majora contribuției personalului muncii și de inițiatori, măsuri luate din inițiativa tovară Nicolae CEAUȘESCU în conformitate cu hotărîrea Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale Partidului. Aceste propuneri în vederea grăbi permanentă a parti-

panorami

În contextul Aniversarilor 110 de ani de la revoluția română din 1848 de un grup aparte s-a bucurat sîmbetul organizat de către biroul Județean Timiș de activitatea ideologică și educațională, Complexul Cultural Timiș și Societatea Culturală istorice din Timișoara. Elevii (absolvenții) ai Liceului de artă „Ion Vidu” au dat o tradițională expoziție de pictură și design în cadrul galeriei de artă a Complexului Cultural Timiș. La vernisaj a cuvîntul Anghel Dumbră

Noi cercetări la Tibiscum

De mai mulți ani, specialiștii a două muzee (din Timișoara și Caransebeș) încearcă să scoată la lumină dovezi ale istoriei singurei așezări urbane din centrul Banatului, Tibiscum, aflată la 1 km de satul Jupa, pe malul Timișului. Așezarea s-a dezvoltat în preajma unei fortificații militare romane. Dacă pentru secolul II, a doua sa jumătate — pînă la sfîrșitul secolului III, deci în anul 271, știam că există un castru de mari dimensiuni, cercetat încă din anul 1964, perioadele mai vechi ale acestuia se cunosc mai puțin.

În acest an, cercetările arheologice au identificat o mică fortificație de pămînt în partea de nord-est a castrului mare. Această fortificație pare să fie un castru de marș, adică o întăritură pe care de obicei romanii o ridicau în timpul campaniilor militare, cînd se aflau într-un teritoriu dușman. Acest castru era apărat pe partea dinspre sud de două șanțuri. În interiorul fortificației, se pare că soldații au ridicat totuși niște barăci din lemn, judecînd după stratul de lemn ars, așezat direct pe solul de pămînt galben. Se poate presupune că pe direcția nord-sud, castrul a avut lungimea de circa 70 m.

După formarea provinciei Dacia, în anul 106 s-a trecut la organizarea „tehnică” a apărării acestuia. Așa a început construirea peste această mică fortificație de pămînt, care a fost nivelată, a unei a doua fortificații din piatră. Zidurile cetății erau construite din piatră de calcar fasonată. În exterior, două șanțuri de apărare protejau aceste ziduri. Pe fiecare latură se ridica câte o poartă lată de 4,25 m, apărată de două bastioane cu fundații din piatră dar a căror suprastructură era executată din chirpic. Bastioanele aveau o formă pătrată, de obicei între 3,50x3,50 m. În spatele zidurilor, era realizat un drum de rond, care permitea observarea terenului din fața castrului. Zidurile aveau o înălțime de 4—5 m, iar în partea superioară creneluri, de unde apărătorii puteau să arunce săgețile asupra dușmanilor care i-ar fi atacat. În interiorul castrului, urma via saugaralis — un drum ce de fapt înconjură castrul, la poalele valului, pe care era ridicat zidul de incintă.

În interiorul castrului de la Tibiscum, toate construcțiile erau executate din lemn. În anii trecuți, au putut fi identificate două barăci din lemn care aveau o lățime de circa 6 m, despărțite între ele printr-o stradă din pietriș. În continuarea barăcilor urma drumul principal din castru, ce pornea de la poarta de est spre poarta de vest. La sud de acest drum, chiar în centrul castrului era amplasat comandamentul, avînd depozitele de arme, birourile, sala sacră în care se ținea stindardul uni-

tății, un fel de cameră de gardă. În cursul cercetărilor efectuate în anul 1987 s-au identificat urmele unei construcții din lemn, dispusă central, pe care o atribuim comandamentului castrului — principia — cum o denumeau romanii.

În castru a staționat o unitate de arcași siriieni, constituită din 1000 de soldați (cohorta I de arcași). Lucrările de ridicare a castrului s-au făcut prin contribuția directă a dacilor. Acest fapt este evidențiat de apariția — fie căzute din șanțurile de apărare, fie în barăci — a unor fragmente de vase dacice; oale de uz gospodăresc, cești etc. Castrul mic de piatră a fost terminat în timpul domniei lui Traian.

În anul 117, imediat după moartea lui Traian în Orient, dacii liberi și sarmații iagizi (nemulțumiți de nereșpectarea unor promisiuni de către împărat) au atacat Dacia. Răscoala a fost sprînjită în interior de dacii. În atare situație, împăratul Hadrian (117—138) va trimite în Dacia un corp de arcași palmyreni, cu misiunea de a lupta împotriva sarmaților. Importanța militară a castrului de la Tibiscum a apărut evidențiată pentru prima dată în toată plenitudinea sa — el închidea drumul spre capitala provinciei Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Castrul mic din piatră a avut de suferit, se pare că un incendiu puternic a distrus barăcile în interior, după care acestea au fost refăcute din lemn. În preajma acestui castru a fost așezat apoi un corp din trupele de palmyreni ale Daciei, care trebuia să supravegheze cîmpia aflată la vest de castru.

În istoria așezării de la Tibiscum urmează o perioadă de liniște de cîteva decenii, timp în care, în preajma castrului, se ridicau o serie de construcții civile: ateliere, locuințe, temple, între care cel mai important este acela dedicat zeului Apollo Conservator.

În timpul lui Antonius Pius (138—160), încep noi atacuri la granițele Daciei, efectuate fie de dacii liberi, fie de sarmați. În atare situație, se va trece la reorganizarea întregului sistem de apărare pe granița de vest a provinciei. Trei mari fortificații se construiesc acum: Porolissum (în nordul provinciei), Micia (pe Mureș) și Tibiscum. La Tibiscum, lucrările de refacere a castrului se vor realiza prin prelungirea spre vest cu circa 75 m, iar spre sud cu aproape 150 m, înglobînd în perimetrul său castrul de piatră și fortificația de pămînt a palmyrenilor, ambele nivelate. Această refacere a durat cîteva ani, între 158—165, dar, doar peste 2—3 ani, cetatea va fi supusă unei mari incursiuni, cea a războaielor cu marcomanii și iazigii.

Dr. Doina BENEĂ

Sărut mîna

miniatură

All-aduc amînte, parcă ar fi astăzi, că atunci cînd am desenat prima bastonaș, pe tăblița de ardezie pe care mi-o dăruise bunica mea Sultana, o palmă mai mare mi-a încăput pumnul meu strîns în jurul condolei și mi-a condus mîna în sensul unui cîrlig care semăna foarte mult cu cel cîrlig de undiță cu care eu mă mai jucasem pe apa Teleajenului. Mîna aceea mă strînsese în prima mea zi de școală cu multă dragoste și cu anume autoritate. Era mîna primei mele învățătoare, Victoria Ionescu, sau om despre care, acolo pe meleagurile Prahovei, aproape de Vălenii de Munte, încă se mai spune, după trecerea sa în lumea umbrelor, că o jale și dumneaei nemuririi cîteva semne. De fiecare dată cînd aminteam aceasta mă învălăuie aud florul unui clopoțel care se perindea peste să sune scuturat de mîna unui copil. Orice mi-ai spune literatură, ca o piatră la marginea cunoașterii, vine întotdeauna de la învățătoare. I-am bătut în poartă acum douăzeci de ani, bucuros de vorbele satului pe unde umblaseră pașii lui Iorga și Călinescu (un sat întreg alcătuit din foștii dumneaei elevi, pe palierul mai multor generații), vorbe care, ieri excepție, își scoteau căciula în fața învățătoarei, cum rar se întîmplă o vorbele țărănești, mai degrabă pornite să dea jos țolul, să nu le facă socluri. Mai ales cînd țolul nu mai folosește nimănui. La cei peste 70 de ani ai săi, învățătoarea Victoria Ionescu nu mai folosea nimănui. Trecu satului o priveau cu un fel de deferență gînditoare. Cînd cei mai în vîrstă povesteau că „doamna Victoria s-a bătut cu miniștrii ca să fie școală în sat” se uitau cu mare ultimire la femeia aceea firavă și cocoșată, pe care ai fi spulberat-o de pe picior dacă ai fi suflat mai tare spre ea. Era uită de uității încă uitou să dea „bună ziua” sau să-i zică „sărut mîna. Nu-i nimic le dădea dumneaei. De cînd se știa a dat prima „bună ziua” celor întîlniți în cale. Un personaj de roman, dar nu de unul palpativ. Viața dumneaei i s-a petrecut doar între școală și sat. O viață simplită împede, cristalină, exemplară pînă la absența oricărei penumbre. O viață de dîrăz trudă și de iluminată asceză, consumată din tînerete și numai aici, cu excepția unor scurte perioade în care ideile, lupta și ardența dumneaei au silit-o să ia drumul fie la Vălenii de Munte, fie peste munți, prin Poiana Narciselor. Această femeie minunată a lăsat carte și gînduri bune cîteva mii de oameni din zona Teleajenului. A crescut și patru copii. Toți i-au dus numele în locuri de cinste. A dat tînetelor din jur, nepăstrînd nimic pentru sine. Pînă cînd a ajuns bătrîna și singură. S-a zbătut, tînră fiind, ca satul să aibă școală, iar școala să aibă lumină și duh. S-a zbătut să cunoască satul și împrejurimile plus sus la Mănești și Cheia, la Salcia și Singeru, angajînd pe cont propriu (dînd și bani din buzunar pentru asta) expediții de arheologie, de arheologie folclorică, etnografică, socială, salvînd din obscur istorie, de tîni, tradiții, conștiință de sine. I-a dăruit lui Nicolae Iorga cinci cărți scrise mărunt, conținînd istoria locului și tot ceea ce folclorul, memoria anonimă păstrează despre frumosa meleaguri din preajma Vălenii de Munte. Biblioteca dumneaei s-a aflat dintotdeauna deschisă satului, chiar și atunci cînd a trecut prin niște ani de încercări, anii cînd vechiul prestigiu al dascălului a fost, pentru un timp, abrogat, în chip brutal și cu triste urmări. Pînă la urmă lucrurile s-au îndreptat, și-au reluat firul normal, iar dumneaei, învățătoarea cuprînsă de anii bătrîneții, a continuat să se implice cu o pasiune neostentată, în viața școlii și în viața satului, predînd carte, patriotism, sete de nou, de cuvînt și de demnitate. A făcut din școală pentru care atîta luptase o școală-model, cu mulți dintre absolvenții ajunși nume ilustre (sper să nu mă mustră criticii Eugen Simion), a făcut și din propria-i casă o gospodărie-model, o școală a hărniciei pentru foștii elevi. Pînă cînd a ajuns bătrîna și singură. De mai multe anotimpuri bătrîna mea învățătoare nu mai e. Se credea singură, dar la moartea dumneaei a venit tot satul. „A plîns-o tot satul, de parcă le murise împăratul”, cum zice poetul. Murise un om — un dascăl de țară, nimic altceva — dar a cărui estigie s-a încrustat de înimă în conștiințe. Și astăzi mi-aduc perfect aminte cum mîna dumneaei coborîa ca din senin, în prima zi de școală, deasupra mea, mi-a cuprîns pumnul fragil în care țineam condolei strîns și cum, mîinile au plecat apoi amîndouă să deseneze cîrlige, bastonașe, ovaluri și alte semne componente ale unei lumi viitoare, necunoscută mie pînă atunci. Mai tîrziu, cînd am crescut, mîna purtătoare a dragiei mele învățătoare s-a desprins de-a mea și a plecat în amintire. O amintire care va rămîne todeauna vie...

George DINU

„CINTAREA ROMANIEI“

Autenticul unei tradiții populare

Zona Făgetului este bine marcată de tradițiile unei arte populare de un autentic deosebit. Tradiții aduse, în zilele noastre, la valoarea meritată, printr-o neobosită activitate; complexul cultural din Făget cuprinde mai multe cureuri; alături de cei ce scriu literatură, există și folcloriști, culegerile de folclor literar o atestă, alături de plasticieni există meșteri olari, afirmați în târguri sau cu prilejul unor acțiuni culturale. Orchestra populară, multilaureată a Festivalului, precum și unele formații de dansuri din zonă au beneficiat de colaborarea cu îndrumători profesioniști care, cunoscând bine specificul locului, au contribuit la ridicarea acestor formații la adevărate lor valori. Competiția de la Valcea lui Liman ajută și ea la păstrarea interesului pentru creația populară veche și nouă. Toate vrstele sînt cuprinse în această exemplară emulație colectivă; unele școli și-au înjghebat săli cu caracter muzeistic, unde sînt expuse piese de vestimentație decorate artistic. Există, de pe acum, o conștiință de sine a oamenilor din aceste locuri care au o atitudine activă în vederea păstrării valorilor, a perpetuării tradiției, ca și în direcția unor inovații care aduc la zi folclorul, investindu-l cu atributele eficienței. Nu există, tocmai de aceea, pericolul poluării, contaminării cu elemente străine zonei, cum se întâmplă mai ales la cîmpie; forurile culturale competente și-au pus și în acest sens cuvîntul, analizînd, delimitînd, fixînd acest specific al locului, ducînd la politică repertoriul adevătat și operînd selectiv. Poate că exemplul cel mai semnificativ, în acest sens, rămîne colaborarea compozitorului Achim Penda cu orchestra făgeteană, care, după multă muncă a devenit purtătoarea folclorului-etalon al zonei, fără a elimina unele inovații, particularități, realizate „în spirit făgetean“.

Lucian BURERIU

Telex

top

● **Jermaine Stewart**, tînar cântăreț de culoare al cărui recent album, „Say It Again“, face obiectul elogiilor criticii de specialitate, va debuta ca actor de film, pelicula în cauză va descrie viața celebrului „Godfather of Soul“, James Brown. ● Grupul „Talking Heads“ a lansat de curînd LP-ul „Naked“, înregistrat la Paris. Semnalul l-a constituit discul single „Nothin' But Flowers“ extras de pe acest album foarte căutat pe piața internațională. ● **Jackson Five Revival!** Formația în care, alături de numeroșii săi frați debuta, acum aproape două decenii, Michael Jackson a fost reconstituită în componența originală. Nu se poate afirma că Michael Jackson este lipsit de inițiative, mai cu seamă în direcția acțiunilor menite a-i consolida popularitatea. ● **Tandemul Godley & Creme** (ambii ex — „10 cc“) oferă admiratorilor „Goodbye Blue Sky“ — un album de excepție cu piese melodice de un ales rafinement. ● Ce piese vor asculta în actualul sezon estival? Din lista „Succeselor în devenire“, oferită de revista „Singer's“, extragem cîteva titluri: **Fantasy Boy** — **New Baccara**; **Santa Lucia** — **I Pooh**; **Good Times** — **Chic**; **I Don't Want To Live Without You** — **Foreigner**; **We All Sleep Alone** — **Cher**; **I Saw Him Standing There** — **Tiffany**; **Boys & Girls** — **Mandy Smith**; **Rhythm Of Love** — **Scorpions**. ● Cvartetul englez cu numele sonor **Wet Wet Wet** urează Intopurile internaționale. Grupul practică o muzică în adevăratul sens al cuvîntului, despoavărată de obositărele și platele formule ritmice-melodice care caracterizează multe producții ale „confrăților britanici“. Piese de referință: „I Was Lucky“; „Angel Eyes“. ● Desigur, nu facem aluzie la formația „**Dr. Feelgood**“ prezentă în actualitatea fierbinte a momentului cu un inspirat „remake“ sonor după piesa lansată acum trei decenii tocmai de „**Papa Rock**“, **Bill Haley**. Este vorba de „**Se You Later Alligator**“. ● Revine **France Gall** cu o piesă prezentă deocamdată în topurile franceze: „Ella elle la“. (WEA Record).

Petru UMANSCHI

ACUM DOI ANI...

sport

...tot la ceas de bilanț fotbalistic, scriam o tabletă prin care îi împleam de rușine și-i făceam de ocară pe flacăii zburdalnic de la Politehnica, precum și pe cei care i-au instruit la școala tehnologică de a dezamăgi; și atunci, Timișoara retrograda. Am făcut în ediția trecută a revistei; de fapt, mi-a amuțit stiloul și n-am izbutit să-l mișc pe coala care cerea scrierea adevăratului, anume că „Poli“ singură s-a prăvălit în „B“, prin inconsistența pregătirii de larnă, prin ineficiența pregătirii de larnă, prin flagrantă discrepantă dintre realitate și minciună. Altfel și altfel suflă de om arde în tribunele timișorene, ea și mulți alții care n-au vreme de pierdut la fotbal (și-i pun în frunte, fie și-n paranteză, pe tractoriști), înclt pedeapsă pentru cei care ne-au înșelat nu poate fi alta decît o vară la sapă, din zori și pînă-n asfințit, numai în zilele cînd arde para soarelui și sudoarea curge șiroaie din izvoarele lăuntrice. O vară la sapă, iată ce li se cuvine tuturor celor vinoavați cu Timișoara, leagăn al fotbalului românesc, a devenit cioclu al sportului nr. 1, și asta într-un ciclu care se potrivea mai ieri Galașului — ABBA. „Poli“ e ABBA, „Poli“ e rușinea noastră fotbalistică, „Poli“ e victima celei mai urite maladii care frînează valoarea, competența, elanul: orgoliul provincial, mediocritatea, invidia, pîra, clevețea, lichelismul. Se pare că anul '88, bisect cum e, va duce, în sfîrșit, măsura radicală: afară cu cei netrebnici, ordine și disciplină, cum cere mîria sa, Publicul, Omul Muncii, cel care plătește biletul de intrare cu prețul trudei sale, cu încrederea că face o investiție morală într-o bucurie, totuși efemeră. Panta rei... Să vedem minunea!

Teodor BULZA

Un document programatic

(Urmare din pag. 1)

...cu succes a societății noastre. Într-o mai eficientă formă a rețelei de așezăminte culturale în vederea dezvoltării nivelului general de cultură al oamenilor muncii, se concretizeze în anouă planară a fiecărui ceas în sfera sa de activitate, pentru a obține rezultate bune, dovedind o atitudine și devotament față de partid și popor. De asemenea, trebuie să se perfecționeze și activitatea uniunilor culturale, radioului, televiziunii, preselor, acestea contribuind prin mijloace specifice, la creșterea maselor în spiritul

celor mai înaintate concepții revoluționare la formarea omului nou cu o înaltă cultură, luptător înflăcărat pentru dreptate, progres, socialism, pentru propășirea economică și socială a patriei. În vasta activitate politico-educativă, culturală, Festivalul național „Cîntarea României“ dezvoltă posibilități excepționale, reprezentînd o uriașă și puternică manifestare a geniului creator al întregului popor, pentru înflorirea noii culturi românești socialiste, ceea ce reclamă continuă largire a caracterului său de masă, permanentizarea și îmbogățirea formelor de creație, în care un loc însemnat trebuie să-l ocupe și activitatea tehnico-stiințifică, mișcarea de invenții și inovații. Avîndu-se în vedere toate mijloacele politico-educative de care dispune societatea noastră, există posibilitatea manifestării unei game com-

plexe de forme și metode, măsuri și acțiuni deosebit de eficiente pentru educarea oamenilor muncii în spiritul sentimentului mîndriei patriotice, al respectului pentru trecutul nostru istoric milenar, al profunde prețuirii a luptelor eroice și jertfelor poporului român pentru libertate socială și națională, pentru independența, unitatea și progresul țării. Strălucita Expunere a secretarului general al partidului, prin tezele, orientările și indicațiile de o excepțională însemnătate teoretică și practică, îmbogățește în mod creator, potrivit cerințelor și condițiilor actuale, tezaurul gîndirii politice românești și universale, dezvoltă principiile și orientările Programului ideologic al partidului, relevînd direcțiile sigure prin care activitatea ideologică și politico-educativă va constitui o puternică forță motrice în dezvoltarea societății românești, în înfăptuirea, cu înaltă răspundere revoluționară, a mărețelor obiective stabilite de istoricele hotărîri ale Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, asigurînd victoria socialismului și comunismului în patria noastră.

Importante măsuri pentru munca și viața poporului

(Urmare din pag. 1)

...pregătire politico-ideologică de cultură al comunistilor al tuturor oamenilor mun-

...în cadrul plenarelor Consiliului Oamenilor muncii români de naționalitate maghiară germană s-a analizat modelul în care aceste organisme lucrează pentru înfăptuirea planurilor și programelor de dezvoltare economică și socială a țării, a hotărîrii Congresului al XIII-lea și Conferinței naționale ale partidului, pentru transpunerea în viață a tezelor, orientărilor și indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU.

Oamenii muncii români de naționalitate maghiară și germană, într-o deplină unitate de gînd și simțire cu întreaga națiune, însușite de ideile și orientările formulate de secretarul general al partidului s-au angajat ferm să nu preocupeze nici un efort în nobilitatea a constituirii unei sodarități cu o unitate de monolit, înclnd loc influențelor retrograde, naționalismului, soviniștilor sau altor tendințe reacționare.

În ordinea de zi a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 28 iunie au fost dezbătute și înclde deosebit apreciate măsurile propuse privind majorarea retribuțiilor personalului muncii și a pensilor, măsuri elaborate din inițiativa tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU și în conformitate cu hotărîrile Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale P.C.R. Aceste propuneri învederează o permanentă a partidului

nostru, a secretarului său general pentru ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a tuturor categoriilor de cetățeni, pentru asigurarea unei noi calități a vieții și muncii întregului popor. În cadrul Plenarei, s-a subliniat că aplicarea acestor măsuri este de o mare însemnătate politică și socială, prin ele înfăptuindu-se una din prevederile importante ale Programului de creștere a nivelului de trai în cîincinalul 1986—1990, care vizează toate laturile vieții materiale a întregului popor.

În plenarele Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste și a Comitetului Central al Organizației Democrației și Unității Socialiste, s-au stabilit măsuri și s-au luat hotărîri privind îndeplinirea sarcinilor prevăzute pentru acest an și întregul cîincinal, al tuturor obiectivelor care duc la progresul neîntreput al patriei noastre.

Marea Adunare Națională, în plenul lucrărilor seslunii a VII-a a celei de-a IX-a legislaturi, a adoptat în unanimitate Legea cu privire la majorarea retribuțiilor personalului muncitor și Legea privind majorarea pensilor de asigurări sociale de stat pentru munca depusă și limită de vîrstă, a pensilor pentru pierderea capacității de muncă și a pensilor invalizilor de război, legiferări prin care s-a realizat cea mai mare creștere a retribuției și a pensilor din anii socialismului — aceasta fiind o expresie a politicii generale a partidului nostru, a înaltului umanism și democratism, avînd drept scop ridicarea continuă a bunăstării poporului.

și Coriolan Babeți. ● Acțiuni de un interes aparte la Casa Universitarilor „Rond literar“, bilanț cenealier pentru anul universitar 1987-1988

condus de conf. univ. dr. Livius Ciocărlie, luni, 4 iulie, ora 18). ● „Visul“ (conferința prof. univ. dr. Eduard Pamfil, azi, 1 iulie, ora 19), o dezbateră pe marginea recent apărutului magazin „Helion“ (vineri, 8 iulie, ora 18). ● Pe simezele galeriei „Căminul Artei“ din București semnalăm prezența artistei plastice Lidia Ciolac. ● Din bogatul program al Filarmonei de stat „Banatul“ reținem recitalul absolvenților Liceului „Ion Vidu“.

viața asociației

● În sediul Asociației Scriitorilor din Timișoara, a avut loc o ședință a Comitetului de conducere al Asociației, care a discutat și a adoptat Planul de muncă al Asociației Scriitorilor din Timișoara pe trimestrul al III-lea a.c. În prima parte a ședinței, poetul Anghel Dumbrăveanu, secretarul Asociației, a prezentat o informare cu privire la manifestările organizate de Asociația Scriitorilor din Timișoara de la precedentă ședință de comitet pînă în prezent, reliefind amploarea și diversitatea acestora, eficiența lor sporită în direcția orientării și îndrumării creației literare, a promovării valorilor autentice, în continuarea, pe marginea Proiectului planului de activități, au luat cuvîntul scriitorii Alexandru Jelebeanu, Ivo Muncian, Mircea Șerbănescu și Cornel Ungureanu.

● În cadrul „Zilelor educației estetice“, la întreprinderea Comerțului de Stat pentru Mărfuri Alimentare din Timișoara a avut loc o întîlnire literară care a abordat ca temă dezvoltarea literaturii române contemporane și la care au citit din creația lor scriitorii Anghel Dumbrăveanu, Alexandru Jelebeanu, Mircea Șerbănescu, Marius Munteanu, Marian Odangiu și Aurel Turcuș.

M. O.

aqua-forte

● Trumoasele cuvinte Jară freamăt sufletește rămîn tot vorbe goale.

● Repetă-le altora, ca să și se întipărească pe.

● Dacă ai încltat să mai roșești nu-nseamnă ca ai o bună experiență.

● Nu-ți face complexe cînd treci pe lângă semenii, cu care dorești să te asemeni, căci foarte probabil ea și el dorește la fel.

● Ochii femeii cuprind laolaltă dragostea și suzele ei.

● O singură datorie am: „să răspund cu viața de viața care mi s-a dat“ și mai am o obligație: „să dau mîncare o viață pentru viața care mi s-a dat“.

● Aș zbură cu rîzera luminii numai ca să văd la întoarcere cum arată cei care nu m-au iubit.

● Ne modelăm gîndurile după însemnățile celor care au trecut prin ele.

● Dacă ai conștiința limitelor tale, nu poți fi nelimitat altora.

Trăiță NICOLA

miniaturi

...cînd am desenat primul strășne buntica mea Sultana, și strîns în jurul condeliului e semăna foarte mult cu un pe apa Teleajenului. Mîna l cu multă dragoste și cu o încltare, Victoria Ionescu, un vîcl, aproape de Vălenii de lumea umbrelor, că a furat ecare dată cînd amintirea clopoșel care se pregăte. Orice mi-ați spune literă otdeauna de la învățătoare bucuras de vorbele satului (un sat întreg alcătuit din generații), vorbe care, fără et, cum rar se întîmplă cu a jos idoli, să nu le facă imanu. La cel peste 70 de at folosea nimănu. Tinerii vare. Cînd cel mai în vîrstă i minștrii ca să fie școală. Și răvă și cocoașă, pe care lat mai tare spre ea. Erau sau să-i zică „sărut mina“. i a dat prima „bună ziua“ dar nu de unul palpitant, ală și sat. O viață simplă, afa oricărui penumbre. O nsumată din tinerețe aici, de în care ideile, lupta și la Vălenii de Munte, fie lemeie mînuată a învățat zona Teleajenului. A cresuri de cîinste. A dat totul înă cînd a ajus bătrînă și atibă școală, iar școala să utul și împrejurimile pînă angajînd pe cont propriu peulți de arheologie, de nă din obscur istorie, da-Nicolae Iorga cînci calete eea ce folclorul, memoria ri din preajma Vălenilor tdeauna deschisă satului, acercări, anii cînd vechiul abrogat, în chîp brutal și îndreptat, și-au reluat fă-însă de anii bătrîneții, a în viața școlii și în viața de cuvîntă și demnitate. o școală-model, cu mulți i nu mă mustră criticul țospodărie-model, o școo-ajuns bătrînă și singură. vare nu mai e. Se credea utul „A plîns-o tot natul, d. Murise un om — un ie s-a înecustat definitiv cum mina dumneae a supra mea, mi-a cuprins i cum, mîinile au plecat valuri și alte semne comp-încltă atunci. Mai trziu, învățătoare s-a desprins ire va rămîne totdeauna

George DINU

panoramic

...în contextul aniversării ce-100 de ani de la revoluția din 1848 de un prestigiu aparte s-a bucurat simpo-ziul organizat de către Ca-școlul județean Timiș pentru prezentarea ideologică și poli-ico-educativă, Complexul Mu-școl Timiș și Societatea de ști-ate istorice din Timișoara. ● Ereni (abolsvenții) ai Liceului de artă „Ion Vidu“ au deschis tradițională expoziție de artă încltă și design în cadrul sec-școlă de artă a Complexului Mu-școl Timiș. La vernisaj au luat cuvîntul Anghel Dumbrăveanu

D.S. Lihaciov ocupă un loc aparte în viața culturală a țării sale, fiind considerat de contemporani însăși conștiința intelectualității sovietice. „Trebuie să alegi drumul sincerității absolute. Acest drum pare greu numai când îl privești de afară. De fapt, este cel mai ușor și cu perspectiva cea mai mare. Nimic, nici un bun material nu se compară cu fericirea de a iubi adevărul”, spunea D. Lihaciov. Nu sînt povești pentru cei din jur, ci propriul crez, susținut și dovedit de-a lungul întregii vieți, atît de grăitoare pentru primele generații ale savanților sovietici.

Lihaciov a fost o excepție în familia sa. Părinții și frații au ales profesia de inginer, iar pe Dimitrii îl atrăgeau, încă din fragedă copilărie, literale. În anul 1929 a absolvit Universitatea din Leningrad, susținînd lucrări de licență concomitent la două facultăți, cea de limbă romanice și germanice (cu o lucrare despre Shakespeare) și la Facultatea de slavistică (textele povestirilor despre patriarhul Nikon). Deja în anul studenției Lihaciov devine un cercetător cunoscut. În anii 1924—1925 publică o serie de lucrări cu caracter lingvistic, cercetări textologice despre literatura rusă veche, descoperă și redă literaturii ruse unele texte necunoscute ale poetului Nekrasov, la parte la publicarea renumitului volum *Limba și gândirea*. Avîntul tînărului savant a fost întrerupt brusc după susținerea la sedința cercului științifico-studentesc a unui referat despre ortografia rusă veche, în urma căruia este deportat în localitatea Solovki din nordul Rusiei, pentru o perioadă de patru ani și jumătate.

Asprimitățile vieții din aceste ținuturi îi călesc caracterul, stoicismul său devine tot mai pronunțat. În pofida experienței triste, Nordul îi rămîne în memorie ca un ținut în care vede sufletul viu al Rusiei. „Literatura s-a ridicat deasupra Rusiei ca o uriașă cupolă protectoare, a fost scutul unității sale, un scut moral”. Mulți ani mai tîrziu, Lihaciov va participa la editarea unei cărți foarte semnificative: *Solovki în istoria culturii ruse*.

Întorcîndu-se la Leningrad, Lihaciov este mult timp corector. Însă și în această profesie el găsește multe avantaje: munca de corector e apropiată de cercetările textologice, dezvoltînd perseverența, disciplina, atenția deosebită față de cuvînt, simțul fin al limbii. În

O biografie exemplară

aceiași ani, Lihaciov își propune să-și formeze un stil propriu, citește mult și scrie zilnic. „Am ajuns la concluzia că izvorul principal al limbii scrise este vorbirea orală. De aceea m-am străduț să notez vorbirea mea interioară, să aștern pe hîrtie monologul interior adresat unui cititor concret”. Astfel apar primele lucrări ale lui Lihaciov despre literatura rusă medievală, scrise în genul „poeziilor în proză”. Observat și susținut de academicienii A. Orlov și V. Adrianova-Peretz, Lihaciov este primit la Institutul de Literatură Rusă, unde în anul 1941 susține teza de doctorat despre letopisețele din Novogorod din secolul al XII-lea. Participă, ca membru al colectivului de redacție la editarea *Istoriei literaturii ruse* în 10 volume, în care semnează un amplu capitol despre cultura și civilizația rusă în secolele XI—XVII.

În anul 1941 începe Marele Război pentru Apărarea Patriei. Din motive de

sănătate, Lihaciov n-a fost luat pe front, deși s-a prezentat voluntar la punctul de înrolare. A împărțit cu orașul iubit, Leningradul, cele 900 de zile ale blocajului. În anul 1942, în colaborare cu arheologul M. Tihonova, scrie cartea *Apărarea orașelor medievale rusești*, în care revie pagini glorioase și eroice din trecutul îndepărtat al Rusiei.

În anii '40—'50 Lihaciov combate teza „lăcerii mărețe” a culturii ruse vechi, adunînd argumente incontestabile pentru a demonstra ideea existenței și dezvoltării lente a Renașterii în cultura rusă. În anul 1947 Lihaciov obține titlul de doctor-docent cu lucrarea *Letopisețele ruse și importanța lor istorico-culturală*. În anii '60 apar lucrările sale fundamentale, distinsse cu premii de stat: *Textologia literaturii ruse din secolele XI—XVII*, *Omul în literatura Rusiei Vechi*, *Poetica literaturii Rusiei Vechi* ș.a.

IULIUS PODLIPNY: Peisaj la Gărina

Scriitorul Valentin Rasputin despre D. Lihaciov: „Dimitrii Lihaciov cunoscut de toți în U.R.S.S., este de o autoritate cu totul deosebită, parcă am bănuși și am simți că vîntul și adevărul său este copleșit nu numai de pămîntese și prezent, ci și de etern și de celelalte. Îl privești, îl citești, îl ascuți, și demicianul Dimitrii Lihaciov să răsește senzația că este un om care trebuie să fie, omul care nu moare... de-a lungul vieții sale de creație bună, de la drumul drept...”

Am avut fericirea să-l cunosc personal pe academicianul D. Lihaciov corespunzător cu domnia-sa, în anul 1960 la Komarovo (Casa de odihnă din Leningrad, pe țărmul Mării Baltice). Ștind cît de mult îl pasiona literatura, i-am povestit despre *Cimitrul vesel* de la Săpînța, apoi am trimis și un album, care l-a impresionat profund: „Am primit de la neavoastră o carte foarte interesantă pentru mine — *Cimitrul vesel*. Îmi închipui că de vreme ce sînt-o, doar a fost editată în țară, atît mai mari sînt mulțumirile. Numai la englezi am întâlnit cimitire, însă, în genere, sînt inscripții pregătite de oamenii de vîieți ca să fie scrise pe piatră. În „Cimitrul vesel” mă uimesc de via bucuriei în forme și culori. Veche, moartea ca bucurie este ca bucurie numai de cămărușă. Mi se pare că atitudinea față de viață față de moarte este o rezonanță a conștiinței populare străvechii în minte moartea să te testezi s-o întîmpini ca pe o toare. E o viață înțeleaptă”. O viață înțeleaptă și-a construit-o singur Lihaciov. Este un om de o bunăvoință delicatete rară, însă foarte fermă, elintit pe pozițiile sale principiale trecut, în Uniunea Sovietică se sărbătorează o 80-a aniversare a marelui Valentin Rasputin scria cu acuratețe: „Dimitrii Lihaciov este un om deosebit de extraordinar... Cînd îl citești, simți permanent că cunoști și această bucurie de a fi o parte din poporul rus, cultura acestuia, de a răspunde în tinua, a înțelege și a crede. Poporul nu o atît de tîrziu se deosebește de atît nesăț de cunoștințe și de creație...”

Galina CERNICOV

SĂPTĂMÎNAL SOCIAL-POLITIC

CUVÎNTE

la plenara

Stimați tovarăși și

Plenara Consiliului Național Democratice și Uniunii — organismul politic la al societății noastre sociale bătut problemele înscrise în. Îndeosebi activitatea organizațiilor membre ale vederii realizării programelor de dezvoltare economică României, de ridicare conștienței materiale și spirituale noastre națiuni — țelul și țara partidului nostru, al egalitate multilateral dezvoltare edificăm cu succes (Aplauze puternice, îndelungate și unanimitate, plauze aprobările privind majorităților și a pensilor, care sînt prezentate Marii Adunări Majorarea retribuției tuturor muncii. Începînd Îndeosebi retribuțiilor micilor, președintelui începînd, de asemenea pensiilor micilor, repartizarea înaltului umanității al orînduirii noastre faptului că, în realizarea noastră — în care poporul stăpîn al destinului său luminos, liber și în toate măsurile și întreaga drept scop de a asigura bunăstării poporului. De fapt au rămas în retribuției un singur grup. Nu am vorbit la plenara

Literatura e partea cea mai bună a vieții. La aceasta pare inevitabil de adăugat: cu condiția ca viața să fie partea cea mai bună a literaturii.

Acuratețea observației este echivalentul acurateței gândirii.

Relația artei cu viața este de primă importanță, mai ales într-o epocă sceptică, în care (...) mințea se apleacă asupra propriilor creații și le examinează nu numai din punct de vedere estetic, dar și pentru ceea ce revelează, validează și invalidează, pentru sprijinul pe care îl dau.

Poezie și materia poetică sînt termeni interșanjabili.

Realul este doar baza. Dar este baza.

Poemul se revelează doar ignoranțului.

Relația dintre poezia experienței și poezia retoricii nu e același lucru cu relația dintre poezia realității și aceea a imaginației. Experiența, cel puțin în cazul unui poet de o oarecare importanță, este mult mai largă decît realitatea.

Nu toate obiectele sînt egale. Viciul imagismului e că n-a recunoscut-o.

Toată poezia e poezie experimentală.

Nuda imagine și imaginea ca simbol sînt contrastul; imaginea fără sens și imaginea ca sens. Cînd imaginea este folosită pentru a sugera altceva, e secundară. Poezia ca obiect al imaginației constă în ceva mai mult decît ceea ce se află la suprafață.

Wallace Stevens

ADAGIA

Considerat poet important încă din viață, cota lui Wallace Stevens a crescut considerabil imediat după moarte (1955) și se menține la un bun nivel. Născut în 1879 la Reading, Pennsylvania, are o biografie oarecare, cea a unui jurisconsult bine plasaț într-o importantă companie de asigurări. Cît privește literatura, la treizeci și cinci de ani îl apar primele versuri (în „Poetry”), la patruzeci și patru prima carte („Harmonium”), la cincizeci și șase cea mai importantă („Ideas of Order”), la șizeci și trei publică două volume, iar după șaptezeci șizeci premiile („Bollingen”, „National Book Award”, „Pulitzer” și din nou „N.B.A.”).

Stevens-poetul e cunoscut publicului românesc grație unei selecții publicate sub titlul „Lumea ca meditație”. Mai puțin cunoscut e însă eseistul sau mai bine zis teoreticianul. Și pentru că aserțiunile lui Wallace Stevens au o relevanță deloc comună, am considerat utilă chiar prezentarea unor fragmente.

Etica nu este o parte a poeziei într-o măsură mai mare decît este o parte a picturii.

Pe măsură ce rațiunea distruge, poetul trebuie să astupe găurile.

Să trăiești în lume însă înafara concepțiilor curente despre ea.

Poezia este un efort al omului nemulțumit de a găsi satisfacție prin cuvinte, iar uneori, un efort al gînditorului nemulțumit de a găsi satisfacție în emoție.

Valoarea ultimă e realitatea.

Lumea este singurul lucru la care merită să te gîndești.

Literatura nu se bazează pe viață ci pe propoziții despre viață, iar aceasta e una dintre ele.

Viața este un amestec al propozițiilor despre ea.

O schimbare a stilului este o schimbare a subiectului.

Flecure poem e un poem într-un poem; poemul ideii în interiorul poemului cuvîntelor.

Există o natură care abstrage terul eterogen al metaforelor.

Imaginația aplicată asupra lumii este searbădă prin comparație; imaginația aplicată asupra unui

Poezia e o reacție la nevoia de a remedia lumea.

Greșeala fundamentală a supranumului este că inventează fără să știe. Să faci o scoică să cînte în deon înseamnă a inventa, nu a descrie. Observarea inconștientului nu poate fi el observat, trebuie să luie lucruri pe care în prealabil știusem, nu lucrurile familiare, de sintem conștienți, plus imaginația.

Gradele metaforei. Obiectul puțin mișcat este o metaforă a lui.

Unele obiecte se pretează mai la metaforă decît altele. Lumea însă se pretează mai puțin la metaforă decît o ceașcă de ceai.

Nu există metafora a metaforei, se progesează prin metafore. Adevărata realitate este elementul indispensabil fiecărei metafore. Cînd spun om este un zeu, e foarte ușor de văd că, dacă mai spun că un zeu este zeu, zeul a devenit realitate.

Selecție și traducere de

Romulus BUCUR

Valentin CONSTANTIN

COLEGIUL DE REDACȚIE:

ION ARIEȘANU (redactor șef)

ANGHEL DUMBRĂVEANU (redactor șef adjuncț)

VIOREL COLTESCU, NICOLAE PÎRVIU, CORNEL UNGUREANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: TIMIȘOARA, strada RODIE

Telefoane: 3 33 90 și 3 33 76 (redactor-șef). Manuscrisele nepublicate

nu se înapoiază. Abonamentele se fac la P.T.T.R.

TIPARUL EXECUTAT LA I.P.B.T. Index: 42 907

Orizont 27

REVISTA SOCIAL-POLITIC ȘI LITERAR-ARTISTIC EDITAT DE UNIUNEA SCRITORILOR DIN R.S.R. ȘI COMITETUL JUDEȚEAN DE CULTURA ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ TIMIȘ

NR. 27 (1114), 8 IULIE 1988 • SERIE NOUĂ, ANUL XXXIX • 8 PAG., 3 LEI

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

la plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste

Stimați tovarăși și prieteni,

Plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste — organismul politic larg democratic al societății noastre socialiste — a dezbatut problemele înscrise la ordinea de zi: **Îndeosebi activitatea și contribuția organizațiilor membre ale Frontului.** În vederea realizării programelor și planurilor de dezvoltare economico-socială a țării, de ridicare continuă a bunăstării materiale și spirituale a întregii noastre națiuni — țelul suprem al politicii partidului nostru, al societății socialiste multilaterale dezvoltate pe care edificăm cu succes în România. **(Aplauze puternice, îndelungate).**

În unanimitate, plenara a adoptat măsurile privind majorarea retribuițiilor și a pensiilor, care urmează să fie prezentate Marii Adunări Naționale. Majorarea retribuiției tuturor oamenilor muncii, începând îndeosebi cu majorarea retribuițiilor mici, precum și a pensiilor mici, reprezintă o expresie înaltului umanism și democrației al orânduirii noastre socialiste, a faptului că, în realizarea noii orânduirii noastre — în care poporul este adevăratul stăpîn al destinelor sale, făuritor al prezentului și viitorului — luminoasă, liber și independent — toate măsurile și întreaga activitate au drept scop de a asigura creșterea continuă a bunăstării poporului.

De fapt au rămas în afara creșterii retribuiției un singur grup de oameni. Ei am vorbit la plenara Comitetului

Central al partidului — dar doresc să arăt acum, la plenara Consiliului Național al Frontului Democrației — că aceasta se referă la cadrele conducătoare ale partidului și statului, începînd de la miniștrii secretari de stat pînă la președintele Republicii Socialiste România. Nu am considerat necesar să acordăm un spor și acestei categorii de oameni ai muncii deoarece am acționat și acționăm în spiritul principiilor eticii și echității socialiste și ne-am preocupat, în primul rînd, de majorarea, în mod deosebit, cu 33 la sută a retribuițiilor mici, iar a unor pensii mici cu peste 40 la sută. Aceasta tocmai pentru a asigura unei mari categorii de oameni condiții din cele mai bune de viață, cu atât mai mult cu cît aceasta se referă, în primul rînd, la tineretul care intră, în primul an, în activitatea din diferite domenii **(Aplauze puternice).**

Ați studiat materialele, de aceea nu doresc acum să mă opresc asupra lor. Este însă necesar să avem permanent în vedere că am putut adopta aceste hotărîri în condițiile actuale ale crizei economice mondiale — datorită faptului că în prima jumătate a acestui cincinal — cu toate greutățile pe care le-am avut și le avem — am reușit să obținem o dezvoltare importantă a economiei noastre, să ridicăm nivelul general de dezvoltare economico-socială. Am putut să desfășurăm toate acestea ca rezultat. Însă, al întregii politici din anii construcției socialiste și, mai cu seamă, în anii de după Congresul al IX-lea al partidului, cînd am alocat circa o treime din venitul național pentru dezvoltarea

forțelor de producție, a industriei, agriculturii, a științei, învățămîntului, culturii, a tuturor sectoarelor de activitate.

Am aplicat ferm orientarea stabilită încă de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională din 1967 cu privire la reorganizarea teritorial-administrativă și la sistematizarea localităților, la dezvoltarea industriei, în toate regiunile țării. Așa au apărut sutele de noi centre industriale, aproape 100 de noi orașe. Așa a fost posibil să asigurăm condiții de muncă și viață în deplină egalitate pentru toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, pentru întregul nostru popor! **(Aplauze puternice, prelungite).**

Prin adoptarea măsurilor privind creșterea retribuițiilor și pensiilor, practic în toate familiile de oameni ai muncii se vor reflecta creșterea veniturilor, ridicarea nivelului de trai material și spiritual. Nu am înaintat pe un drum neted — și m-am referit de multe ori la aceasta. Dimpotrivă, am mers pe un drum greu, cu multe obstacole, am învins multe greutăți. Dar am mers ferm înainte, avînd încrederea deplină în justetea cauzei construcției socialiste, în forța poporului nostru, liber și stăpîn pe destinele sale. **(Aplauze puternice, îndelungate).**

Fără îndoială, o politică generală justă este esențială pentru a asigura mersul înainte, dar aceasta reprezintă numai începutul. Rol hotărîtor îl au clasele muncitoare (țărănimia, intelectualitatea, întregul popor!) față de ce doresc — și la plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste

— să aduc un omagiu activității întregii noastre națiuni, întregului popor, care este adevăratul făuritor al socialismului, al bunăstării și fericirii, al independenței României! **(Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!”).**

Teza construirii socialismului cu poporul și pentru popor nu reprezintă o noțiune abstractă, generală, ci o realitate a democrației noastre muncitorești-revoluționare, a faptului că toți cetățenii patriei, indiferent de naționalitate, de convingeri, acționează în deplină unitate, spre binele și bunăstarea întregii națiuni, spre înflorirea continuă a civilizației noastre. Aceasta constituie cea mai puternică forță pe care o reprezintă astăzi națiunea noastră, statul nostru — România! **(Aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaușescu, România — stîmna noastră și mindria!”).**

Orice om de bună credință apreciază înfăptuirile României — și trebuie să declar și de această dată că, în numeroasele întâlniri, și în străinătate, și în țară, de la mulți vizitatori, ascult declarații de prețuire și aprecieri deosebite privind munca și realizările poporului român. Și aceste aprecieri nu sînt de complezență, sînt rezultatul constatărilor pe care oamenii de diferite convingeri politice le fac cu privire la munca poporului nostru, prețuind activitatea sa, politica sa de pace și de co-

(Continuare în pag. 3)

Galina CERNICOVA

... o natură care absorbe...

... natura care absorbe...

... o reacție la nevoia zilnică...

... eala fundamentală a supra...

... le metaforei. Obiectul abso...

... obiecte se pretează mai pu...

... istă metaforă a metaforei...

... Selecție și traducere de Romulus BUCUR și Valentin CONSTANTIN

... COARA, strada RODNEI 1; Manuscrisele nepublicate se fac la P.T.T. Index: 42.907

HILDEGARD KREMPER FACKNER: Constructori.

Cu ochii deschiși

Trăim o vară fierbinte. În jurul nostru se coc grîncele și se adună recoltele. Cuptoarele cetățitor de tot topesc oțelul sub emblema „focului nestins”. Fluxul nobilului metal ajunge pînă departe prin prelucrare. Prin el, societatea cunoaște noi împliniri și perspective. E timpul nostru, lumea în tumult, care ne cere tot mai mult și tot mai bine. Peste tot, Cîrîntă care știe ca seva prin trunchiul copacului către toate crengile care-i compun majestatea coroanei.

Către nimbul de lumină al acestui imens și tulburător copac, țînd de realitate și de miracol, privește scriitorul cu ochi deschiși. Insetați să cunoască și să decanteze lumini și umbre pentru a le așeza apoi în conture artistice cu ajutorul cuvintelor, al culorilor, al rezonanțelor muzicale, ochii sînt vesnic treji și luminați de emoție. Așa cum ne îndeamnă bărbatul din fruntea țării și din fruntea conștiinței noastre, societatea are nevoie de scrieri literare „și mai bune”, continuînd ceva mai departe: „Am convingerea că oamenii de creație din toate sectoarele vor înțelege

că ne aflăm într-un asemenea moment al dezvoltării societății românești, încît trebuie să se angajeze, cu mai multă hotărîre, de a lucra zi și noapte pentru a contribui, pe calea creației lor, la ridicarea generală a nivelului de cultură al poporului”.

Cu ochi deschiși să privim, deci, împrejurul nostru și să adunăm micrea luminii, să înțelegem umbrele și să luăm altitudine vizavi de ele în munca noastră literară, în zilele și nopțile cînd, cu condeiul în mînă, ne aplecăm asupra hîrtiei pentru a transforma vibrația de sentimente și de conștiință în cărțile acelea ce se vor mai multe și mult mai bune; dar să ne privim și pe noi înșine (tot cu largă deschidere a ochilor, intru a ne determina locul și răspunderile de cetățeni și de artiști, sau, mai exact spus, de cetățeni artiști. Va trebui să constatăm în primul rînd că aparținem unei „culturi luptătoare” (Nicolae Iorga), de veche și onorabilă tradiție și că în același timp avem mai mult decît oricînd menirea de a înțelege lumea, dinamica ei actuală și viitoare, toate nuanțele ei, unele țînd mai mult de trecut, altele — și cele

mai puternice — țînd de viitor, investindu-ne privirea cu o solidă armătură revoluționară. Fără îndoială, omul, ca și societatea, sînt structuri perfectibile, supuse necontenit tendințelor de progres și înnoire și că, în raport cu realitățile în tumult, revoluționar, să începem a gîndi și a acționa noi înșine, față de propria conștiință și față de propriul lucru literar.

Profund implicat în profesiune, conchid că spiritul revoluționar în literatură și artă înseamnă a irumpe necontenit întru dăinuire. L-am luat în acest sens drept model pe Eminescu, cel care proclamase cu mulți ani în urmă „împrospătarea continuă a fondului și păstrarea formelor”. Procedeu invers nu este concludent, ceea „împrospătătoare” (tot Eminescu) a spiritului modern fiind profunzimea și însemnătatea de fond a lucrurilor. În raport de mișcarea spirituală de fond, forma se adaptează, își găsește mijloacele de expresie cele mai adecvate.

Este și înaltul și luminosul îndemn cu privire la romanele, poeziile, piesele de teatru, lucrările de artă plastică și de muzică în rostirea celei mai înalte conștiințe a contemporaneității noastre: „Dar avem nevoie încă de unele și mai bune, în toate sectoarele”.

Mircea ȘERBANESCU

cronica literară

Reviste, scriitori, cenacluri

1. La sfârșitul deceniului al șaselea, de mare abia înființată Facultate de filologie din Timișoara încopnea o bibliotecă, de mare preț între studenții tinerei instituții erau cele patru volume de Studii literare aparute la Sibiu (1942, 1943, 1944) și Cluj (1948). Erău recomandate încă în șoaptă de conferențiarilor, lectorilor, asistenții catedrelor de literatură română, toți (cred) fii credincioși ai Universității clujene, discipoli nemărturisii (încă) ai lui Popovici, Breazu sau Pervain. Te-meinica școală clujeană de istorie literară trăia în aceste tipărituri din care se putea învăța mult într-o vreme a dezghețului abia început. De altfel, cred că publicația aparținea unuia dintre dascălii noștri și că stătea riscuroasă între cei care nu prea aveau ce alege din proaspăta și prea fragedă bibliotecă a Institutului.

Sub egida Catedrelor de literatură română, comparată și teorie literară a Universității din Cluj-Napoca, Studiile literare își reliau apariția. E un moment care trebuie salutat și lăuțeles în adevărata lui semnificație, ca un act de continuitate firesc. În Argumentul-ul care inaugurează volumul, profesorul Ion Vlad, șeful Catedrei, scrie: „Ideea unui volum colectiv s-a impus membrilor Catedrei de Literatură... a Universității elujene ca o posibilitate de a relua, în spiritul examenului riguros și al disciplinei interioare a cercetării literare, tradiția studiilor de istorie literară, conjugând eforturile unui colectiv precum cel animat cu ani în urmă de Dimitrie Popovici”. Subintitulat „Din istoria presei culturale și literare românești”, culegerea de studii este reprezentativă pentru valoarea unei Universități, dar și a unui centru cultural. Semnează, alături de Ion Vlad și Mircea Zaciu, alături de Ion Pop, Liviu Petrescu, Ioana Em. Petrescu și Mircea Muthu, alături de Leon Baconsky și Ion Vartic, autori bine știuți din publicistica noastră de toate zilele, Maria Protase, Georgeta Antonescu, Sara Iercoșan, Cornel Robu, Livia Grămadă, Ștefan Bitan, Ion Pulbere, Dolina Curticăpeanu, Silvia Tomuș, V. Fanache, Sergiu Pavel Dan, Cornel Căpușan, Maté Gavril, Vasile Voia, Octavian Schiau, mulți cunoscuți datorită unor remarcabile cercetări de istorie literară sau literatură comparată. Pentru împătimitii cercetători, a scrie despre „presa literară” înseamnă o meditație asupra unor fișe mai vechi, cu sens revolut. Pentru cititorul comun, studiile sunt o inițiere în pentru cultură un act de dreptate. Citite de acești profesioniști ai literaturii și de admirabilii experți ai contextelor, revistele pot pune în lumină devenirea unei spiritualități. În cercetări de acest gen altele ehemate a evidențiere și importantul de investigație intelectuală pe anume direcții ale cercetării. Mi se pare înecesarul că Studiile nu rămân între publicațiile de odinioară ei, prin Maté Gavril și fenomenul poetic contemporan, Octavian Schiau (Probleme de cultură și literatură română), „Romanoslavica” și Mircea Muthu („Revue des Etudes Sud-Est Européennes”) ajung până la următoarea de noi. Nu-i rău să-i simțim pe istoricii literari la doi pași în urma noastră.

Și nu-i rău să avem ca etalon al cercetării aceste pagini de un profesionalism subliniat

2. Fiindcă nimic nu este mai periculos decât amatorismul în istoria literară cu judecățile de valoare exprimate violent, fără argumentație, în vîntul taturii bunului plac. De fapt, aici n-aș afirma că Simion Stolnicu, autorul taturii dintr-un număr de artiști (Ediția și prefața de Simion Stolnicu, București, 1988) este un amator; până la un punct, Simion Stolnicu emite observații inteligente și comentează cu aplicație mișcarea literară a deceniilor patruzeci și cinci. Lumea prin care a trecut el. De la un anumit punct, părerea lui Stolnicu despre Eugen Lovinescu, despre cenaclurile literare, ale anilor '30, pre o seamă de personalități ale literaturii române exprimă ranchiuna — rădăcinile — a automarginalizării. Poetul Simion Stolnicu, spun în literare, ajunge la o oarecare notorietate datorită lui E. Lovinescu, cuvinte entuziaste despre debutant. Același E. Lovinescu îl va elogia pe poet în toate contextele posibile. Rar am citit cuvinte mai grele despre Stolnicu decât în amintirile lui Stolnicu. Titlul poet Simion Stolnicu este cenaclul lovinescian Cenaclu sau „speluncă de trișori” ai cuvîntului? se învârtă în jurul autor. Dar pentru ce mai Lovinescu? Blaga este un mistiaș, un nesădincos. „De multe ori, la scriitorii, coloratura această intimistă, a tălților bolnăvicioase, a spitalelor, a toamnălor și nuanțelor iluminale, a sinceră, ci o adaptare la cerința psihologică a momentului dintre cele războaie. Aș cita cazul lui Adrian Maniu, poezia lui cu spitale și iepure. Privit stîncă și Bacovia, o adevărată catastrofă e Camil Baltazar. „Muzicant, lozincă fluturată în toate ungherele criticii lovinescane, era totuși pavază, la adăpostul căreia se dedau la false virtuozități imagistice și un tepeu nemărginit (un Camil Baltazar)...”. Dar nu e numai Camil Baltazar, dar nu e numai Adrian Maniu, dar nu e numai Lovinescu... Simion Stolnicu face un adevărat proces literaturii române în stilul anilor '30, prefațatorului, afirmă că Amintirile de la Sburătorul au fost scrise în anul '50. Cineva, probabil, îi fluturase în față și fostul sburătorist ar fi în stare să vîndă totul. N-a făcut-o pînă la capăt (ce l-o fi împiedecat?); citim, în anul de grație 1988, într-un volum tipărit într-o serie de aur, în dezertorului.

Dar restul justifică? Dacă am considera amintirile lui Simion Stolnicu document psihologic, restul operii justifică această investigație? În afară de șir de portrete dedicate lui N. Crevedia, Const Nisipeanu, Th. Scariș, Botta, Pericle Martinescu, Vlaicu Birna, Geo Bogza, portrete care, din păcate, trădează aceeași „vocație a caricaturii”, volumul Printre scriitorii și artiștii publică file de jurnal, de tot inexpressive, și un text destul de bombastic pe școala muzei careze. De aici s-ar trage poezia sa! Cu, în întregul și din stîncă”, critic edificat avîntul lovinescian, Stolnicu plătește mîna greșelilor decât mîna. Fără a niciodată Lovinescu, în vîntul cuvintelor era de fapt: o mediocritate a epocii, un bifitor oarecare, fără har și fără Așa...

Cornel UNGUREANU

¹ Studiul literar, DIN ISTORIA PRESEI CULTURALE ȘI LITERARE ROMÂNEȘTI, Ed. Dacia, 1988.

² Simion Stolnicu, PRINTE SCRIITORII ȘI ARTIȘTI, Lovinescu și prefața Simion Bărbulescu, Ed. Minerva, 1988.

Prin profesia sa și structura sa temperamentală fiind un luminător al satului de la începutul secolului, Ion Agârbiceanu vrăscuște prin a deveni un artist al cuvîntului prin noul timp de observație și investigație a vieții rustice, a faptului divers celovian, sau a tipologiilor micilor orașe de provincie, unde puteau înflori compasiunea mila, ironia, iubirea sau revolta sa, aruncînd, asupra lumii cunoscute de el, puterea comprehensiunii sale, admirația sa patetismul său dezvoltat, înălțînd din acel obscur anonim chipurile, tipologiile, cazurile, un întreg univers grotesc sau sublim, în care până sau scalpul său au dezghecat și au scos la iveală, din mîzga întunecată a satelor sau orașelelor obscure, ființe necunoscute pînă atunci în proza română, figuri fantastice, țărani umili, dar cu porniri de măreție, candid de fete ce-șiucid tinerețile fără să poată aspira la un vis, firi violente sau blinde, de țărani suciți și de mari originali, tipologii curioase sau, altele, normale, de toată ziua, ființe atinse de traumele existenței, căzute în patimi joase sau lovite de soartă, pline de o foame a vieții sau indifferente la trecerea ei, o lume, într-un cuvînt, un pa-nopticum uriaș și omfocitor, în care acum marș și mic se mișcă, își caută locul pe pămînt, într-o sub lupa prozatorului scrutător de destine, își definește și își dezvoltă adîncurile comportamentului său. Acești anonimi sînt, precum eroii lui Anton Pavlovič Cehov, repede învinși de împrejurările grele ale societății burgheze, de vicisitudini, fiind prea puțin rezistători, căci ei își pierd egoismul de sine jertfindu-se altruist pentru alții, ca tatăl fiului paralizat, din Trăsurica verde, ce se sinucide de dragul copilului, ca Mărioara Lupu din Vestea, ce întretine un student la studii, iubit, în umbră, de ea, pentru că acesta, în final, s-o părăsească, nici măcar cunoscînd sacrificiul și devotamentul orb ale fetei. Eroii de acest tip, dar mai ales femeile, au, la Agârbiceanu, o delicatete și o fragi-

litate aparte. Ele au o plutire, o planare ca și cum a-ar umbra, ci zbură și fie că ele iubesc devorator, pălîmaș, în genul eroinei lui Slavici, fie că rămîn în umbră, înima lor amintește tot de marii sensibili ai prozelei cehoviene, chiar cînd au accente egoiste și cînd suferă, ca preutul din O zi în semnată, pentru slăbiciunile și pornirile sale joase, dar ome-

descoperă modul cum indifferența sau ura nu pot deveni dominante peste sufletul omenesc, căci ele sînt surpate de milă. Și acest sentiment al fraternității față de cei din jur,

permanențe

Timpuri și oameni în povestirile lui Ion Agârbiceanu

nești. Fără să o știe, aceste suferite blînde tace, adeseori, sau visează să facă, acte de măreție, precum Popa Vasile care, în ciuda mizeriei și a faptului că vrea să plece în America, spre a câștiga bani pentru a-și ajuta fiica, cînd e chemat, de un bolnav muribund, aleargă într-un suflet, îl duce la medic, îl salvează dîndu-i o inimă largă și vitează, o copilăroasă și repede slăbiciune. Căci „lacrimile îi pornesc odată cu cîntecele și blestemul, odată cu iertarea”. Alte tipologii, de băuțni, ce și-au irosit viața într-o veșnică trudă cu oile, între singurătăți, ca Moș Culă Meieș, trăiesc acum doar cu gîndul în vremile apuse, ironizați de mai tinerii păcurari, trimiși, să pască oile sterpe, destinul lor fiind unul sfîșietor, țesut de prozator din înduioșare și gravitate, dintr-o mare milă, ce se revarsă parcă peste ei, milă la care chiar ei sînt dispuși să facă apel, fiind dotați cu o sensibilitate ieșită din comun.

Puțini prozatori români au surprins cu atîta finețe mecanismul suferinței și al mîlei, ca Agârbiceanu, al compasiunii pentru cel suferînd. El

umili și necunoscuți, este, în fond, un sentiment al căutării absolutului, al sfînteniei conștiinței, al bunătății absolute, fără de care ființa umană, ca de un sens marcat, de ar fi lipsită, ar fi inutilă sau ar suferi într-o veșnică deznădejde. Această emancipare spirituală a eroilor lui Agârbiceanu, această smulgeră a acestor mari oameni mici și anonimi, din marasmul sau indiferența vieții, prin iubire și milă, conferă povestirilor agârbiceniene un sens dramatic, un zbucium obscur, ce atinge uneori sublimul tragice și înalță eroii din zona impurului imund în aceea a purității. Așa se întîmplă cu Marie, din povestirea cu același titlu, slujnica cea cu „ochi plini de pace”, ce se stinge de tuberculoză, după ce a slujit la stăpîni, la oraș, supusă vieții ca o mielușă înfruntînd cu smerenie greul vieții, sau ca Fefelega, cea care merge împletic pe drum, cu Bator, calul, după ea, cărînd o viață la piatră, minereu de aur, pentru bogății, ființe cu simțurile parcă ațipite cu și simțirea, parcă acceptarea tăcută a suferinței. Fefelega nu realizează nici măcar tragi-

mul situației sale umane, de mamă și slujga, de maree e condusă doar de un stoicism încredinat și hotărît, ca să nu preîntînd nimic de la viață, ci doar să-i cedeze, prin moarte, pruncul ei, unul cîte unul. Ea, care își înalță lumina sufletului din aceste tenebre ale suferinței, devine un simbol al pămîntului, de o aspiră frumusețe morală. Închizînd în ea o co-

el însuși un moralist pasional și devorant, mare blîzni, cutreieră de sensii și revolte violente, candidi pătruși de un stoicism al blîndeții totale, rînd de o simplitate de tă, în aparență, dar cu un terior psiho-moral complex ghiftuit de extremisme, în fond, neobișnuite, atîta stări paroxistice și neobișnuite în împrejurări de toată din viața mărunță cotă firi de dezaxați, unii, de gili, de unicate delicate, ca maistrul Bogdănel, cearecă să însulețescă ce se usucă mereu, în sau igrasios, iar cînd se șeste dorește să moară prin decădere și putredă rălă, acești eroi au fixații și care îi împing din niște dușmani și căroră li se pot opune, precum dușmanul propriilor frați, întregului sat care crede, surd, că pînă și D zeu paznic, precum el, ca să nu fer totul în jur. Damați ferer, în ajung la aută ghere, inflexibili pînă și în fața morții, conduși de forțe orbe ale patimii la cunse, ce-i condus spre un destin tragic, lipsit de un spre un punct biruit spre un final senin și înalt.

Pinctor neasemuit al provinciei, precum Slavica doveanu, Gîrlăanu, Ion Agârbiceanu domină, în povestirile primelor decenii ale secolului nostru, prin forța morală netrăntă a psihologiei pătrușilor mecanismelor de ne, a descrierii amintite, rate, a vieții umile din satul satelor românești, vane și, nu mai puțin, puterea de simțire și un artistic al mărturisirii și mesianicului, specifice ardelen. Pune, toate, în pastă groasă, cînd întregă, cînd diamantă și cînd dar niciodată indiferentă, tonalitatea unui realism poetic cînd grotesc, înmantic, cînd pitoresc, pătrușă, de fiecare dată, vocația intimă a dată vieții.

Ion ARIEȘANU

(U mare din laborare internațională. tute în factor care ne derea în județea poliți vîngerea că trebuie să rarea internațională, de națiunile și statele lum re de orînduire socială nice, prelungite).

Acum este necesar ca țile componente ale F crației și Unității Social cu întreaga răspundere menul său de activitat (îpțuirea programelor economic-socială, pe rea și modernizare- pentru dezvoltarea con țlei muncitorești-revol buna funcționare a o democratice și conlucra strînsă cu organele de condițiile de importanț tru buna desfășurare a activității.

În perioada permerg noastre, în organizațiile Frontului Democratice și liste s-au dezbătut pe care le-am discutat e consiliile oamenilor mu litate maghară și germ tut, de asemenea, acest dîmineața aceasta, prop dezbătute în cadrul Org ceții și Unității Social cuprinde pe cetățenii e bri al Partidului Com peste 4 milioane de me în deplină unitate s partidului nostru comu lică conducătoare a soci în mod ferm, aductr importantă la toate re înfăptuiesc în România

De fapt, toate organ nismele, toți participan Democratiei și Unități într-o formă sau alta, activității lor — contribu activ la dezvoltarea ge noastre.

De altfel, istoria de pe a poporul nostru este și multe învățăminte. I menii care au fost lega gile și au dorit să asig lumbii române a națiu culturii și formarea st român și-au făcut în alta, datorita. Și, după cînd a fost nevoie, au orice fel de instrument mină sabia pentru a-și dependența patriei, pen potrirea dominației străl Trăim desigur, în j. Acum trebuie să punem cim, cu toții, indiferent ridicăm patria pe noi cu și civilizații, să asigurăm liber, națiunile noastre l nilor libere ale lumii. parte totul și să acțioa pentru colaborare, per pentru că numai în condi gura viitorul națiunil rul tuturor popoarelor lumii (Aplauze putern te scandează „Ceaușesc

Stimați tovarăși și Republica Socialistă F volut și dezvoltă larg

Activi și politici motric

Unul dintre prin le capitole ale ma lel Expunerii a tova NICOLAE CEAUȘESC sedinta Comitetului Executiv al C.C. al P lina aprilie 1988 este terilor la manca ideolo la activitatea politico tivă, problemă accentu analizată în profunzime Expunerea cu privire l lecționarea activității zatorice, ideologice și co-educative, în vedere terii rolului conducăt partidului în întreaga economic-socială. Pr că succesele istorice o de poporul român în

(Urmare din pag 1)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU la plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste

toate statele lumii, fără deosebire de orinduire socială. Participăm și vom participa activ și în viitor la soluționarea gravelor și complexelor probleme ale lumii contemporane, în interesul tuturor națiunilor, al independenței și suveranității lor, al păcii și progresului economic și social al fiecărei națiuni.

În acest cadru, aș dori să mă refer foarte succint la schimbul de scrisori dintre Comitetul Central al Partidului Comunist Român și Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar. Am vorbit puțin mai larg despre aceasta în plenara Comitetului Central, de aceea nu doresc să relau aceste lucruri.

Am pornit, fiind am adiesat scrisoarea conducerii Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, de a necesitatea de a se ajunge la dis-deții între delegațiile celor două partide, în vederea stabilirii, de comun acord a renunțării la orice activitate îndreptată împotriva României socialiste, de a se pune capăt activității șoviniste, naționaliste și de dezinformare sistematică a poporului ungar cu privire la realitățile din țara noastră. Am primit răspunsul spre sfârșitul lunii iunie, prin care conducerea Partidului Muncitoresc Socialist Ungar se declara de acord să se înceapă discuții în diferite etape.

Am considerat că este un pas important în această problemă, dar, din păcate, nu au trecut prea multe zile și în Ungaria au continuat să se facă declarații, să se publice tot felul de materiale cu privire la politica României, cu caracter naționalist-șovin, iar ieri, în problema aceasta s-a organizat o demonstrație în fața ambasadei noastre. Este greu de înțeles de la ce judecată au pornit organizatorii acestei demonstrații. Se pare că lipsa unei demersări ferme a politicii horthyste, mai mult decât admirația unor cercuri din Ungaria pentru politica horthystă constituie o sursă de inspirație pentru acei care sînt pătrunși de ură față de mărețele realizări ale poporului român, față de programele de dezvoltare socialistă a patriei noastre.

Nu este un secret pentru nimeni că, în edificarea socialismului, există deosebiri de abordare a problemelor. Dar noi am pornit și pornim de la faptul că realizarea socialismului se înfăptuiește într-o diversitate de condiții, de la o țară la alta de la o etapă la alta, și că fiecare partid și popor își alege calea dezvoltării pe care o crede cea mai corespunzătoare. Adevăratul judecător trebuie să fie poporul din fiecare țară, realitatea viața care demonstrează și

vor demonstra în ce măsură o cale sau alta au răspuns realităților și năzuințelor de bunăstare, de libertate ale poporului.

Nu dorim în nici un fel să ne amestecăm în treburile altor state și, deci, nici ale Ungariei vecine. Problemele actuale din această țară trebuie să le soluționeze forțele conducătoare, poporul ungar, iar, pornind de la aceasta, nu putem admite în nici un fel, nimănu, să se amestece în treburile noastre interne, să considere că este bine sau nu este bine ca o problemă să se soluționeze într-un fel sau altul. Și noi avem multe păreri despre ce se întâmplă în lume și în diferite țări, inclusiv în Ungaria. Dar nu considerăm că trebuie să ne referim la acestea să ne amestecăm în treburile interne ale altor state. Dar, mai cu seamă, nu putem admite să se declare din nou într-o comisie a parlamentului ungar că politica constantă a Ungariei este ca toți cetățenii din alte țări care au strămoși din țara noastră să se ocupe de a se ocupa de ei și de a le dirija activitatea.

Este o concepție străină dreptului internațional, pe care nici Horthy nu a îndrăznit s-o formuleze. Dar se pare că s-au găsit oameni care vor să depășească tot ceea ce a fost mai rău în istoria omenirii, în acest domeniu.

De problemele cetățenilor români — indiferent care a fost originea părinților lor — se ocupă partidul și statul nostru. De altfel, practic, este foarte greu să identificăm ce — a întâmplat de veacuri. Un lucru este clar, că poporul român s-a născut pe aceste meleaguri, și-a cucerit independența, s-a format ca națiune în luptă, a conlucrat cu vecinii, inclusiv cu oamenii înalțați din rândurile națiunii ungare. Pe aceste meleaguri au conlucrat și oamenii muncii români, și maghiari, și de altă naționalitate. Tot ceea ce s-a realizat în România reprezintă munca comună, iar toți cei ce locuiesc în România, sînt cetățeni români, cu aceleași drepturi, dar și cu aceleași obligații. Nimeni din afară nu poate emite pretenția de a se ocupa de un grup sau altul de cetățeni români. De toți cetățenii patriei noastre se ocupă conducerea statului și partidului nostru, societatea noastră, se ocupă poporul nostru însuși, care, în mod democratic, își hotărăște dezvoltarea sa, viitorul socialist și comunist! (Aplauze puternice, urale prelungite; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!”).

Sperăm și dorim să se renunțe cât mai grabnic la asemenea manifestări și con-

cepții și să se înțeleagă că interesul poporului român și poporului ungar este de a trăi în bună vecinătate, de a conlucra activ în toate domeniile, pentru construcția socialismului, pentru ridicarea nivelului lor de viață, pentru asigurarea independenței fiecărei națiuni. Așa se vor servi în cele mai bune condiții interesele altor națiuni române, cât și ale națiunii ungare, Interesele păcii și colaborării internaționale. (Aplauze și urale puternice, prelungite).

Sînt multe probleme internaționale grele. Sîntem profund preocupați de situația gravă economică existentă în lume, de agravarea situației țărilor în curs de dezvoltare. Ne pronunțăm ferm pentru o nouă ordine economică mondială, pentru asigurarea condițiilor necesare progresului economico-social al țărilor în curs de dezvoltare, pentru dezvoltarea echilibrată a economiei mondiale, pentru relații noi, de deplină egalitate, între toate națiunile, bazate pe respectul independenței, suveranității și neamestecului în treburile interne, pe respectul dreptului fiecărui popor de a-și alege calea dezvoltării pe care o dorește, fără nici un amestec din afară. (Aplauze puternice, prelungite).

Sîntem ferm hotărâți să participăm și în viitor, cu toate forțele, la dezvoltarea prieteniei și colaborării cu toate popoarele și forțele progresiste, cu toți cei care se pronunță pentru pace, pentru libertate, pentru dezarmare, pentru independența fiecărei națiuni. Avem convingerea că, acționînd unite, forțele progresiste, popoarele de pretutindeni dispun de forța necesară și vor impune, pînă la urmă — chiar dacă vor fi necesare lupte grele — o nouă gândire, o nouă politică, vor impune dezarmarea, vor asigura realizarea unei lumi a păcii și colaborării, fără arme și războaie. Pentru această lume trebuie să acționăm cu toții, cu toată hotărârea! (Aplauze și urale puternice; se scandează „Ceașescu, România — pacea și prietenia!”).

Stimați tovarăși și prieteni,

Acum este necesar să ne întoarcem fiecare la locurile de muncă cu toată hotărârea fermă de a acționa cu toate forțele, în deplină unitate. În vederea înfăptuirii planului pe acest an, pentru realizarea în cele mai bune condiții a cincinalului actual, asigurînd astfel înfăptuirea obiectivelor strategice de trecere a patriei noastre la un nou stadiu de dezvoltare, de ridicare a României pe noi culmi de progres și civilizație. (Aplauze puternice, prelungite).

Doresc să adresez tuturor organizațiilor și organismelor Frontului Democrației și Unității Socialiste, Consiliului Național, întregului nostru popor, cele mai bune urări de noi și noi realizări, de noi succese în toate domeniile, multă sănătate și fericire! (Urale și aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!”).

„Ceașescu, România — stima noastră și mindria!”. Se întonează „E scris pe Tricolor unite!”. Într-o puternică unitate, toți cei prezenți în sală se ridică în picioare și aclamă îndelung pentru Partidul Comunist Român — forța politică conducătoare a națiunii noastre —, pentru secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU).

Activitatea ideologică și politico-educativă — forță motrice a progresului

Unul dintre principalele capitole ale magistrației Expunerii a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la Plenara Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din luna aprilie 1988 este cel referitor la munca ideologică și la activitatea politico-educativă, problema accentuată și realizată în profunzime în vederea cu privire la perfecționarea activității organizatorice, ideologice și politico-educative, în vederea creșterii rolului conducător al partidului în întreaga viață economico-socială. Precizînd succesele istorice obținute de poporul român în dezvoltarea economică se datorează și eforturilor care s-au depus în domeniul muncii politico-educative, secretarul general al partidului constată o anumită rămînire în urmă a activității ideologice. „Am înaintat mult în domeniul dezvoltării forțelor de producție, al dezvoltării generale, dar nu în aceeași măsură am asigurat ridicarea nivelului politico-ideologic, al conștiinței revoluționare”.

Materialismul dialectic concepe conștiința ca reflecție a existenței, iar materialismul istoric definește conștiința socială drept reflecția existenței sociale. În

planul socialismului științific, prin conștiința socială a societății noastre socialiste se înțelege reflecția (mai mult sau mai puțin sistematizată, cuprinzînd reacții spontane, stări de spirit, atitudini individuale sau de grup, sentimente dar și idei, noțiuni, raționamente) profundelor transformări care au avut loc în relațiile de producție (dezvoltarea proprietății socialiste), forțele de producție (industrializarea, cooperativizarea, în prima etapă a revoluției și construcției socialiste, noua revoluție tehnico-științifică și noua revoluție agrară astăzi) precum și în plan politic (instaurarea puterii politice a clasei muncitoare).

Ca o legitate a procesului complex de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate, se afirmă tot mai mult conștiința revoluționară care presupune cunoașterea și înțelegerea profundă a idelilor materialismului dialectic și istoric, socialismului științific, politici. P.C.R., operei tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU,

dar mai ales acțiunea fermă, inteligent integrată, în vasta activitate organizată de partid și care se transpun în practică programele de dezvoltare economică și socială, devotament față de partid și popor. Omul nou, făuritorul socialismului și comunismului, muncitorul sau cooperatorul fruntas, inginerul competent au câteva trăsături caracteristice: pasiune în muncă, promotor al invenției și inovației, cinstit, disciplinat, cu un nivel de cultură ridicat și cu un comportament ireproșabil în cadrul colectivului de muncă, familie și societate, conștienți de sensul politic al muncii și vieții lor.

Deși reflectă existența socială, conștiința socială nu se situează în urma transformărilor obiective, mai ales cînd acestea se înscriu pe linia progresului. Apariția teoriei revoluționare a clasei muncitoare, cu mult înaintea primei revoluții socialiste victorioase, constituie cel mai elocvent exemplu al rolului

important pe care poate și trebuie să-l aibă conștiința și cultura în procesul amplu și complex al dezvoltării. Societatea noastră întemeiată pe principiile socialismului științific, deschide un cîmp larg de amplificare a acțiunii factorului conștient. Referindu-se la rămînera în urmă a activității ideologice și culturale-educative în raport cu rezultatele obținute în dezvoltarea forțelor de producție stabilind obiectivul principal în acest domeniu, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU arăta: „Va trebui să acționăm în așa fel ca, într-o perioadă scurtă, să lichidăm această stare de lucruri, să facem astfel încît activitatea politico-ideologică de formare a conștiinței revoluționare, a omului nou, să devină o forță mai puternică, să se transforme, dacă se poate spune așa, într-o adevărată forță motrice a înalțării întregu-

Constantin STRUNGA

(Continuare în pag. 7)

amatorismul în istoria literară, argumentație, în virtutea că Simion Stoilnicu, autorul volumului de Simion Bărbulescu subliniază și nuanțează unele dintre afirmațiile emise observatorului literar a deceniilor patru și cinci punct, păreri ale lui Simion Stoilnicu literare ale anilor '30, deosebite exprimări rachiuna — cit de Simion Stoilnicu, spun istoria literară a lui E. Lovinescu, care scrie în 1930, în vîntul mai grele despre E. Lovinescu este ocrotit de „șor” ai cuvîntului? se întrebă? Blaga este un realist, Maniu, oare această întîmistică, a naivității resignării iluminate, n-a fost momentul dintre cele două războaie cu spitale și iepurări? „Camil Baltazar”, „Muzicalitatea” lovinesciana, era totodată o virtuozitate imagistică și sonoră. Dar nu e numai Camil Baltazar, e numai Lovinescu... Simion Stoilnicu în stilul anilor '30. Grație acestui atunc au fost scrise în 1930 și 1931 sbrătorist ar fi fost (ce l-o fi împiedecat?) și nu într-o serie de aur, infamante

stările lui Simion Stoilnicu drept stă investiție? În afară de lui Nisipeanu, Th. Șcarlat, Dan Buzza, portrete care, din păcate, printre scriitorii și artiștii din text destul de bombastic. La a sa l. Cu încetare își cântă excepțiile în literatură. Spre lună / Pierite din mîndria neal nu își plătește mai greu, Stoilnicu rămînea ceea ce și oarecare, fără har și fără haz.

Cornel UNGUREANU

CULTURALE ȘI LITERARE

ARTISTI, Ediție și prefață de

el însuși un moralist supra pasiunilor devorante. Firi de aari blînzi, cutreierai de obseșii și revolte violente sau candidi pătrunși de un gloriism al blîndeții totale, aprînd de o simplitate derutantă, în aparență, dar cu un interior psiho-moral complex și ghîstuit de extremism, fînte, în fond, neobișnute, atînce de stări paroxistice și neobișnute în împrejurări de toată ziua, din viața mărunta cotidiană, firi de dezaxați, unii, de fragili, de unicate delicate, alții, ca maestrul Bogdanel, care încearcă să însuflețească florile, ce se usucă mereu, în subsolul său igrasios, iar cînd nu reușește dorește să moară și el prin decădere și putrezire morală, acești eroi ai fixații, obseșii care li împing din urmă în niște dușmani și cărora ei nu li se pot opune, precum Dams, dușmanul propriilor frați și a întregului sat care crede, absurd, că pînă și Dumnezeu pe pajniz, precum el, ca să războie totul în jur. Damnații și sîrîerînzi, ei ajung la autoletuzere, inflexibili pînă și pe pînăul morții, conduși de acești „forțe orbe ale patimii lor asurse, ce-i conduc spre un destin tragic, lipsit de înțeles, spre un punct biruitor, au spre un final senin și împăcat.

Pictor neasemuit al satului ransilvan, al orășelelor de provincie, precum Slavici, Saloveanu, Gîrleanu, Ion Arieșeanu domină, în povestirea primelor decenii ale secolului nostru, prin forța morală penetrantă a psihologilor, a strălucirii mecanismelor umane, a descoperirii amintite, colate, a vieții umile din universul satelor românești transilvane și, nu mai puțin, prin puterea de simțire și un patos artistic al mărturisirii și al nesianicului, specific promoniantic, cînd pitoresc, întrebător, de fiecare dată, în ocupația intimă a adevăratului pictor.

Ion ARIEȘANU

Al. Jebelocanu

PE LOCURILE LUI HORIA

Satele Zarandului cu pașii lui Horia...
Le-aș săruta urmele de purpură dacă le-aș distinge.
Romănescul pămlat chipul lui răsturnat
Iar fapta de martir i-o rostește istoria.

Din vetrele-acestea țărani plecără
Cu speranțe și coase, flăminzi de dreptate,
Cu fulgere aprige și cu demnitate
Implantară sacrele flăcări în țară.

Iubind libertatea și graul străbun,
Sătul de dezastru pe străvechile glii
În crez se legară sub magici goruni.

Ci lată-i acum în pașnica zi
Măreți ca un codru, stîncosul contur,
Și simt lingă mine — un neam — împrejur!

IN VIRTUTEA IUBIRII

Întotdeauna timpul nu-mi ajunge!
Le-aș încarna prin tine mai statornic.
Zorește cu torentul lui demonic.
Parcă și anii se prefac secunde.

Lumina ta aș vrea-o nesfîrșită!
Tiranic consteleze bucuria!
(Alături — efemerul și vechia)
Vicleanul timp, complice, nu ne mintă!

Dar tocmai cînd cercăm să-l întuim,
Devastatorul ager ne sfidează
Lăsînd pe altar potirul cu venin.

Eternă n mine, cîntătoare rază!
Vreau să te-ador, neîngăduînd frîntura,
Uitînd și timpul ce-mi vulește ntruna.

MADRIGAL

Te ntorci sau totdeauna te-am păstrat
În sufletul meu vast, de necuprins?
Pe fruntea mea depresioni au nins
Și-mi stăruie damnarea necurat

Cu-aleanul neimplinitului sticlesc
Descenzi prin destrămări, prin amintiri...
Din cartea-mi versuri al putea să nșir,
Rostindu-le cu glasul tău frumos.

Nu te păstrai zadarnic peste ani,
Îmi răscolești cu file fina-zăpadă
Și-mi odrăsleşti din coastă ca o mladă...

Mă tem de imbleri, de ce-mi doresc,
Mi-e teamă că revii, enigmă-n van.
Cometele ne fug acum invers!

Cu ocazia reîntîlnirii după zece ani găsisse genială ideea lui Norbert de a se recurge la soluția castelului. După eum inspirată i se păruse și inițiativa lui Mary de a se revedea neîntovărași de soții ori soții.

Stătuse la masă încadrat de Mary și Angela. Spre deosebire de cealaltă Angela fusese de un laconism extrem Dansase cu amîndouă.

„Ce zici de ideea noastră?” îl întrebase Mary, făcîndu-l să-și mai plîmbească data admirativ ochii în jur. Ea își asumase, alături de Norbert, răspunderea organizării.

Masa aproape că se pierdea în imensitatea sălii de recepții. Pe vremea cînd erau liceeni, castelul se aflase în paragina. Apoi i se făcuseră niște amenajări sumare și devenise sediul unui întreprinderi de fabricat podoabe pentru pomul de arină. De curînd fusese însă restaurat. Nici nu știa încă ce nouă destinație se dăduse. Iar sala aceea, da, era cu adevărat impresionantă. Frecele fuseseră impecabil refăcute, ca și parchetul cu modelele sale complicate, panoplii imense, cu diferite obiecte de epocă au fost reamplasate, se remontaseră lambriuri și niște scaune cu spătar înalt.

„O idee genială”, îl șoptise, simțindu-i trupul unduindu-se în brațele sale.

Angela, în schimb, se lăsase purtată de-a lungul pereților lambrisați aproape impasibilă. Își adusese aminte că de puțin vorbise ea și cu ocazia așezării ore de dirigiență; se străduia să-și amintească ce spusese, se pare că nici nu destăinuisse dacă era căsătorită ori nu, dacă avea copii... Șa nu înțelese el, pentru că, venindu-i rîndul la urmă, toată lumea șușotea nerăbdătoare, cu ații mai mult cu cit Norbert și Mary le anunțaseră o surpriză de proporții. Partenera sa crea impresia că se concentrează doar asupra momentului, țînînd impecabil ritmul dansului, un vals care electrizase lumea încă de la primele acorduri. Împrumutase un aer preocupat, vag nostalgic, privea peste umărul său, descărîjindu-l în intenția de a i se adresa chiar și cu niște cuvinte de conveniență.

Între el și Angela fusese un început de idilă în ultima clasă a liceului. Apoi ea căzuse bolnavă, aproape să piardă anul, stătuse o vreme într-un sanatoriu. Nu se pierduse prea mult cu firea din această cauză; își văzuse de ale lui. Cînd o reîntîlnise, în febra pregătirii bacalaureatului, a admiterii pentru facultate nu-i mai dăduse importanță. Sigur faptul că i se găsise acum loc lingă Angela își avea tîlc și-ău.

Femeia era frumoasă fata slăbuță de odinioară, marcată poate de boală atunci, se împlinise, aproape să nu o recunoască. Avea palma dreaptă rece ușor umedă, o strînsese, parcă din neabăgare de seamă, dar ea rămăsese în diferență. Dansa cu un zîmbet uitat în colțul buzelor.

În cele din urmă, revenind la locurile lor izbutise să o antreneze într-o

discuție despre superbul edificiu în care „se ivise șansa” — sublinase — să se reîntînească, despre calitatea restaurării. Avuseseră chiar o mică dispută pe această temă, ea susținuse că, totuși, restauratorii nu redaseră aspectul inițial al decorațiunilor interioare, ci probabil al unei renovări din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, pe alocuri înșulîndu-se elemente ale stilului rocaille, poate mai puțin în sala aceea chiar, care prin forma

Cînd să își imagineze într-unul din sălile. Îi scosese din gură se pomeze. Eucrată și săfățișă la rețetele cu o cofură de perucă îndărăt, să ca agrață. Săpăruse obiectul? Să buzunar? Și ee cînd cu el? Poate

cumva v să mărtu buzunar, gîndise, spusese.

Eumea și schim fie o fars Doar le avea par ră de acc căruj aut nuse el i mărturis: tivitășii: vinovata pe plan „Nu ne numele t contrar o interes fa înfățișă și

„Ce să tat pe A „Nu ști vrei să ie duci puțin senină e Terasa nei arbor: fileului d dirli.

Noaptea Simțînd-o Angela de o încălzi, sub haină El avuses făcă un lustrada s vălească larl, roste dul defile rfului.

Cit stăti gestului s — „Nu na 7”. Il li ceptase și bun. Fart dire lung mind tras de copaci coboare, ș ajunge la acesta il ani în ur emită zgo pava].

„Unde ea deodată nu auzise „Unde riat. Apo puse cu u Femeia roțile scr și se înde urmă. Li demarajul pustie.

Vîrîndu-buzunarul rere ascuț sîngerat. I fa de oț tentă ulti

Dan Florița Seracin

ușor ovalizată îl aducea aminte de faimosul castel de la Vranov, din sudul Moraviei. Îl întrebuse dacă fusese vreodată pe acolo, reducîndu-și intensitatea vocii, acuzînd parcă o subtilă oboseală.

„Cu ce se ocupă asta?” o întrebuse el apoi discret pe Mary.

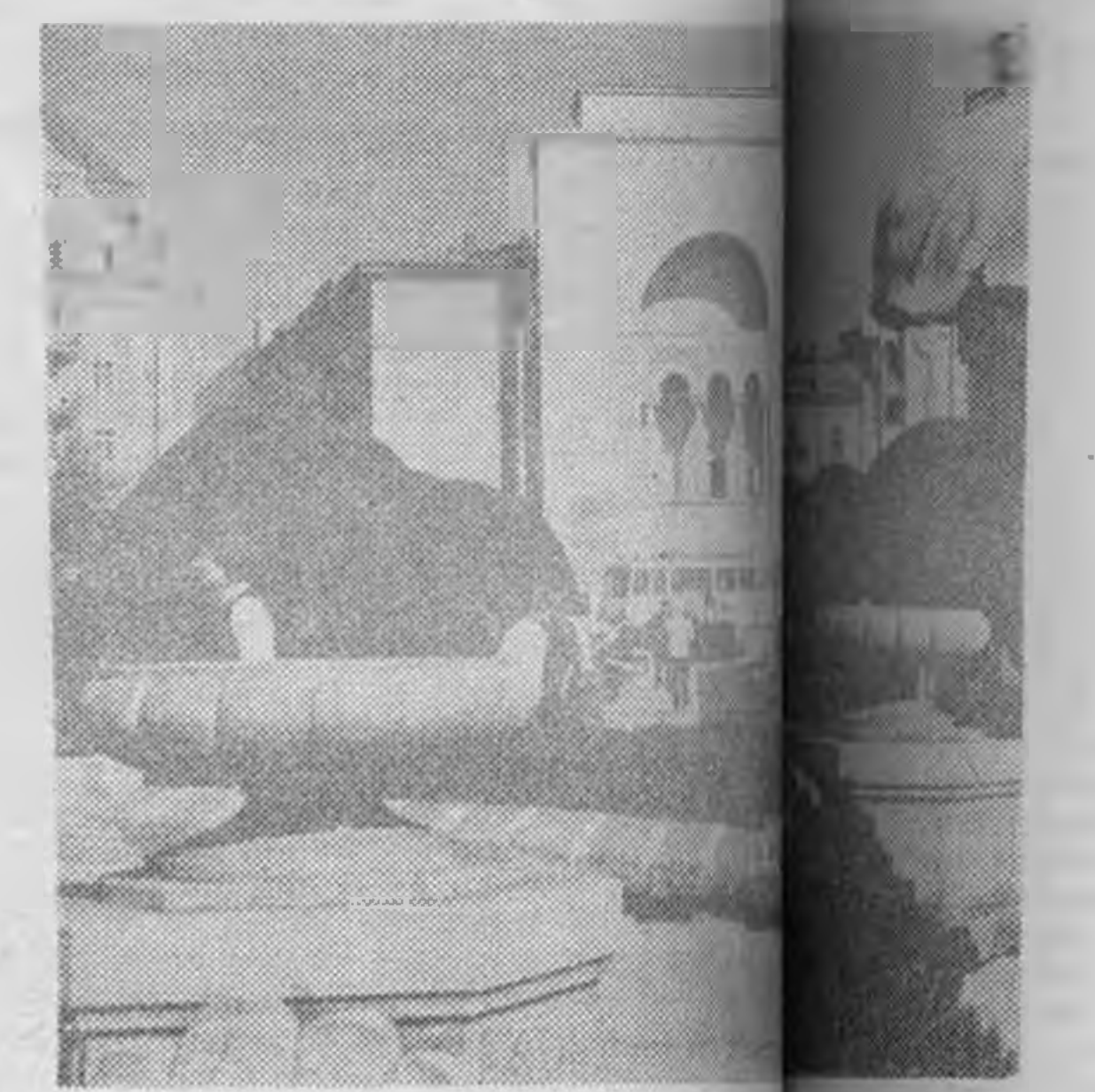
„Angela? se mirase ea; dai tu deci s-o întrebî omule!”

N-o întrebuse cu alura ei enigmatică, individua începuse să-l agaseze.

Plecase printre primii.

„Ce, vrei s-o ștergi?” îl aținuse ca-lea Mădărenu, fostul coleg de bancă; îl adusese cu mașina și, localnic fiind îl găzduise noaptea trecută.

„Am o treabă”, îl aruncase peste umăr și se îndepărtase fără alte explicații.

Bolnav de stil, anarhist al fanteziei îmbrăcînd lumea în „culori mitologice”, Fănuș Neagu este irezistibil pe spațiul mic. Inimitabil (deși „fănușie-al” prosperă), el se revarsă în pagină în rafale năucitoare, strălucitoare, fiind — înainte de orice — un povestitor. Rămînd povestitor. Întrebaroa dacă Scaunul singurătății, ultimul său roman (al treilea) e de fapt roman s-a pus și recolta opiniilor indică o polarizare a părerilor (chemațiilor și nechematiilor). Romanul, spunea cîndva Borges, este „o oboseală a cărni”, conține umplutură; nuvela ajunge pentru a spune lucruri esențiale, refuzînd acele „cărni” multe și extenuante”. La Fănuș Neagu, împins de poetica preaplinului în culoare, patimă, exces nu poate fi vorba de un economism al mijloacelor; și nici de o disciplină epică. Fantezia și exaltarea nasc delirul imaginativ, ritmat tonalității baladești. Plonjăm în timpul esențial — cel al povestirii — ștaletă a naratorilor mișună în prozele sale, investigînd o lume „bătrînă”, aflată la „marginile apelor”, gustînd bucuriile pagine. Rădăcini înfipte în arhetipologia estului european, contaminat de Sadoveanu și Voiculescu, Fănuș Neagu închipule un mythos danubian, sondînd viața instictuală, ieșirea aberantă din matrea tradiției. Închizînd un sens hermetic într-o probă senzuală, trepidantă, livrată sub eticheta romanului. Vitalismul, frenezia hedonistă, descrierile voluptuoase, practicile magice arca în fantezie și grație, prozatorul rîvînd recordul cosmic, „legea firii”. Și, peste toate, „o beție de lună”, semn al

eminescianismului (vz. Ov. Ghidirmic); o lume aflată sub vraja și teroarea lunii, cu eroi suferinzi de inlunație. Poetului se scaldă într-un spațiu per-vers, protagoniștii lubînd viața în exces; au „programare dionisiacă”, am putea zice.

Scaunul singurătății este rodul acestui scris sărbătoresc. Metaforizarea

Fănuș Neagu și miturile Dunării

Înșe deseori intențiile alegorice, „odăjdile” stilului (cu amprentă matelă) împovărează un poem simbolic, declinant, devorîndu-și autorul. Fănuș Neagu este topit în pagină (M. Ungheanu), chinurile scrisului nu se văd, nu se pot bănui, talentul său urleşc indicînd — amăgitor — o ușurință a redactării. Epicul curge, grîndina metaforelor se prăvale nemilos, denigratorii invocă opintelile lecturii, patetismul inutil, sensul pierdut, încetșat, „ascuns” după grelele perdele metaforice.

Adevărul e că proza lui Fănuș Neagu imbie către o lectură simbolică (calul malefic, peștele — centaur, etc.). Dar salba strălucitoare a povestirilor, amestecînd într-un seducător vîlmășag epic realul cu fabulosul, frenezia senzorială, avalanșa metaforică întîrzie ori

chiar amîna acest popas analitic. Înși păguboși, euforizați, scîndați, ticăloși. eroii fănușieni trăiesc într-o lume fantastă, sub regimul sărbătorii; atînși de patima risipirii, ei sînt indiferenți la „citirea” semnelor, iubesc fiasta, luxuria, acordă metaforei greutate existențială; stilul artist este chiar al protagoniștilor; ei seduc dar nu au

exemplaritate morală; trăsniți, posedăți, itineranți, fraternizează cuturel-rați de marl patini, cu o neistovită capacitate de invenție. Dar metafizicilor e în suferință, anxietatea e zgomo-toasă, orgiastică, iubind luminile rampel, injecțiile euforizante, anestezia, nu au, cum s-a tot remarcat, aderență la tragic sau furii justițiar. Barochismul este sigiliul acestei proze care maschează „leziunea vitală” a unei lumi tocmai prin plinătate, dînd în clocoț, revîrsîndu-se peste rama naratiunii.

Extraordinar portretist, Fănuș Neagu cîntă lumea dunăreană (cea „fără seamă”), un oraș „fără pereche” (negreșit, Brăila), pompînd „șinge triumfal” în arterele textului; aglomerînd fără milă metafore, plînd în pitorescul pur, într-un festin prelungit, cari-

cut; rîvînd a opri trecerea, în „ghemul” temelor fănușiene, desînt într-o scriitură strălucitoare, de răci calofil, cu deschideri parabolice, certă „vibratie poetică”. Dar ploie metaforice obosesc; această reacție lanț trezește sașietate. Șansa textului fănușien e că nu poț fi sleite. O tură nu epuizează romanul, o nouă interpretare află în subsolurile cetei piste fertile, îmbogățînd flora getică.

Sintem într-un univers stăpînit de jocul împlării; tragerea „la soroc” al uzurpărilor înstăpînește hazarde într-o lume în tranziție (spre clownerie), cu regi de o zi, atînsă de un puizabil delir verbal. Nu întîmplător „zar”-ul intră în prenumele unor protagoniști (Cezar, Bozar, Lazăr Manab — devenit Leb Betleem), cum obsesiv — M Iordache. Abia o dublă lectură permite accesul spre simburile gravite scrișului acestui admirabil proiect, spîrgînd coaja metaforică, înterozînd tradițiile ardestinului, controlînd originea magiei lumii.

Categoric, Fănuș Neagu — „scriitor pe spațiul mic” — nu are „talitate epică” (în accepția călănes-nă). El nu poate scrie altfel. Discuție despre Scaunul singurătății (decu un „mare eșec”) au adunat într-un șterpe și reproșuri inutile; tonul temperamentală îl mină irepresabil, trăind într-o eternă jubilație, sufletul eutrierat de „bucuria fier-

Beniuc — în

ate pe de rost literară. Mai azi cel care-i șaptele-1 ieșiri și armat, un regres al mesianismului deceniului, care priveau către un mare al literaturii anunța un mare do cuvînt al re-creatori a asigu cesul la literatu Horea; dru își ma lui. ne prin fără „studii conșky, interde salvării Marel, cu li re în d-mine a și pent

și cinci (în pri-tăzului cinci), de a presimțirii a afirmatiilor de a fi. El, și stele sa fie poetul literaturii noas-aici, trînd într-o eternă jubilație, laudele acestui și urmași, și stăvind alți

Adrian Dinu RACHIERU

superbal edificiu în ansa — subliniase — că, despre calitatea useseră chiar o mică stă temă, ea susținuse urătorii nu redaseră al decoratiunilor interii al mrei renovări din a secolului al XVIII- insinuându-se elemente ille, poate mai puțin hiar, care prin forma

Apă să își imbracă dintr-unul din buzunari, îl scosese și la mână se pomenise. Euerată cu un bășic în rețelul mrei o coafură sofisticată îndărăt, podușă arafă. Euerată obiectul? Euerată? Și ee să lăsa el? Poate

cumva vreunul din cei de față. Voise să mărturisească faptul că îl găsisse în buzunar. Însă în ultima clipă se răzgîndise. „Era lângă cuier, în hol”, le spusese.

Bumea se întrerupsese din conversație și schimbasesc priviri nedumerite. Să fie o farsă? Păreau să se întrebe unii. Doar le sugerase Norbert că vor mai avea parte și de alte surprize. În afară de aceea a utilizării castelului, a cărui autorizație de restaurare o obținuse el însuși. Faptul fusese calculat, mărturisise, în vederea organizării festivității reînălțării lor. Evident că „nevinovata lui condiție” nu întâmpinase pe plan local obiecții.

„Nu ne aparține”, vorbise Mary în numele tuturor, fără să manifeste — contrar obiceiurilor ei — cel mai mic interes față de obiectul pe care el îl înfățișa (ținându-l între două degete).

„Ce să fac?” o întrebasesc deconcertat pe Angela.

„Nu știu, răspusesc ea; poate mai vrei să iei totuși loc. Sau să mă conduci puțin pe terasă? Uite ce noapte senină e afară!”

Terasa se deschidea deasupra coroanei arborilor ce coborau povernișul de fileului din stînga impunătoarei clădiri.

Noaptea de iunie era încă răcoroasă. Simțind-o tremurînd, o aproplase pe Angela de sine, protector, ca pentru a o încălzi. Ea îl cuprinsesce cu mîna pe sub haină și se lipise de pieptul său. El avusesce impresia că e pe cale să facă un pas în gol, să calce peste balustrada scundă a terasei și să se prăvălească peste coroana arborilor seculari, rostogolindu-se pînă jos, în fundul defileului, în valurile rezezi ale râului.

Cît stătuse așa, ezitînd enorm în fața gestului armător?...

— „Nu vrei să te conduc cu mașina?”. Il întrebasesc ea la întoarcere. Aceptase și plecaseră fără să-și la rămas bun. Farurile automobilului proiectau dîre lungi de lumină ce oscilau, urmînd traseul sinuos, printre trunchiuri de copaci. Cînd șoseaua începuse să coboare, știuse că în cîteva minute vor ajunge la marginea orașului. Drumul acesta îl făcuse de de zece ori în anii în urmă. Pneurile începuseră să emită zgomotul specific al rulajului pe pavaj.

„Unde vrei să cobori?”, il întrebasesc ea deodată, descumpăniindu-l. Părea nu auzise bine!

„Unde să cobor?” repetasesc contrariat. Apoi revenindu-și: „Aici!” dispuse cu un ton glacial.

Femeia frînase alt de brusc, încît roțile scrișniseră blocate. El coborîse și se îndepărtase, fără să privească în urmă. Il rămăsese în urechi vîjietul demarajului lung al mașinii pe strada pustie.

Vîrîndu-și mîna, ceva mai tîrziu, în buzunarul fulgarinului, simțise o durere ascuțită și își retrase degetul înșingerat. Dăduse din greșeală în agra de oțel a cameei, de a cărei existență uitase.

Ovidiu Someșan

LUMINĂ PE APE

Nimic nu lipsește, nici chiar cutezanța de-a fi cel dintîi la locul știut. O iarnă întreagă visarăm dulbina cu pește și drumul acesta, pe care speranța urmează un tainic și vechi azimut.

Săgeata distanței prin inimă zboară.

Din cît a mai fost rămîne puțin. În leagănul frunzei tăcerile ară, și norii își treieră soarta de în.

DESEN

Amurgul — pașnice volute, pe ziduri vechi și tremurate, respiră, fără să-și mai cete pleiada fostelor redute.

Lîngă festinul risipirii, ce-i vaietă moenit grădina, în cercuri palide — lumina topește rana izbăvirii.

ALBA LEGANARE

După-atîta stînsă, albă legănare, marea ostentă-ți eade la picioare.

Vechile catarge au tăcut demult, — cîte-un val mai scoate aur de la fund.

Mîna-nsingerează tainele din scoici, peste care pasul zîndului întorci.

Toate se îndreaptă către vîna lor, și spre fără margini țărnișurile dor.

ALTERNATIVA ECOULUI

Metaforă impusă — despărțirea.

Distanțele ne vindcă privirea.

Mi te-amintesc de parcă te-aș vedea,

ci tu mă vezi de parcă ți-ai aduce-aminte.

SEVELE PĂMINTULUI

Să simți cu picioarele goale iarbă înrouată, lacrimile ei să ți se prelingă pe trup, să pășești desculță prin colbul sau țina uliței, să atîngi cu talpa piciorului sevele pămîntului care să te-nalțe pînă la talpa cerului iată intrarea pe poarta cea mare a naturii

CAUTARE

Te-am căutat în cascadele de lumină ale primăverii te-am găsit într-o floare de cais afîrnată de toarta cerului nîmbat de raze extatice

O pasăre zvîcnește în aer

Ana Corcea

RITUALUL ROSTIRII

Cînd rostesc cuvîntul Patrie sunetele devin simfonice și fiecare literă mă locuiește, așa cum eu locuiesc în fiecare fibră din spațiu mioritic

Cînd rostesc cuvîntul Română Patria vine să i se alăture, iar eu sînt stea în constelația umană

Pe gură de rai plăsmuim prin grai străbun și faptă rostuită frumuseți eterne

Classicus scriptor

Redescopăr, într-o însemnare de acum doi ani, o frază ce poartă amprenta inconfundabilului ton polemic al Profesorului, după cum o poartă și pe aceea a unui program care îi legitimează destinul intelectual: „Nu, clasicii nu sînt și nu pot fi actuali”. Ei, clasicii, sînt ai unei vremi căreia îi aparțin și care le aparține în întregime, pentru că, prin ei, această vreme s-a exprimat și se exprimă. O secvență de timp care se cere cunoscută în toate amănuntele, dacă vrem să înțelegem cu adevărat dimensiunile unei opere. Valoarea unui scriitor. O cultură mare se sprijină pe marile ei capodopere, însă se sprijină și pe galaxiile de evenimente care au înconjurat geneza și afirmarea acestor capodopere. Biografia lor. Un detaliu ridicat din praful memoriei poate deveni astfel mai revelator decît un întreg sistem, a cărui falsitate un asemenea detaliu ajunge, adesea, să o demonstreze. Primii inter pares, clasicii sînt o sursă nepuizabilă de amănunte prin aflarea cărora noi, cei de azi, ne apropiem istoria și cultura, adăugăm perenității capodoperelor un atribut necesar: actualizarea continuă.

Afirmația disociațivă citată la început vizează, așadar, un fapt important: clasicii nu sînt contemporani nu în veșminte de împrumut, luate din imediata noastră apropiere cu gîndul de a le pune în lumi-

nă „actualitatea”, ci în identitatea lor cu sine. Ceea ce vrea să spună că a fi pătruns de respectul față de cultură înseamnă nu doar capacitate de percepție, dar și un migălos și tenace efort de reconstituire a ansamblului perfect articulat pe care îl reprezintă epoca, scriitorul și opera lui. Înseamnă precizie filologică și comprehensiune critică: nu o secătuire a izvoarelor, dimpotrivă, descoperirea fabuloasei lor bogății. A unei uriașe diversități în actu.

Tot în însemnarea de acum doi ani, Șerban Cioculescu evoca un termen ce desemna, încă din vremea lui Aulus Gellius, deci încă din secolul al doilea al erei noastre, pe scriitorul de prim rang. Pe cel cărui îi era recunoscută deja puterea de a învinge timpul. Hustrînd cu strălucire un program intelectual, ca și o conștiință exemplară întru cultură, reperabile, iată, într-o frază esențială, cărțile Profesorului ne-au restabilit, prin gestul pilduitor al explorării, dreptul la cîteva dintre capodoperele literaturii române. Cărțile sînt, prin urmare, opere fundamentale. Dar nu numai cărțile; și prezența însăși a Profesorului, prin lecția mereu reluată despre importanța Bibliotecii. Despre interdicția lenevirii spiritului.

Viața și creația lui Șerban Cioculescu aparțin unui classicus scriptor.

Marian ODANGIU

lecturi

Despre cercetări românești valoroase și constante în domeniul lingvisticii romanice se poate vorbi abia din deceniile 3—4 ale secolului nostru, cînd Iorgu Iordan și Al. Graur publică studii de amploare consacrate unor probleme de mare interes (fie de istorie a preocupărilor de romanistică, fie la fapte lingvistice privite comparativ). În ultimele două decenii, datorită existenței unui sector de limbi romanice la Institutul de Lingvistică București, acest tip de cercetări a luat o amploare deosebită. Între rezultatele obținute de colectivul condus de dr. doc. Marius Sala se înscrie și volumul de față, primul din lingvistica romanică elaborat după o asemenea concepție și cu o structură inedită.

O „premieră” românească în lingvistica romanică

Proiectul după care a fost alcătuit *Vocabularul reprezentativ al limbilor romanice* a avut în vedere „să elimine, pe cît posibil, caracterul relativ al cercetărilor anterioare” (p. 11), datorat, mai ales, faptului că „în aceste lucrări au fost puse pe același plan cuvinte cu o situație diferită în ansamblul vocabularului limbilor respective” (ibid.).

Aparent simplă, metodologia cercetării a impus investigații din multiple puncte de vedere asupra vocabularelor limbilor romanice. Criteriile după care au fost „selectate” cuvintele în vocabularele reprezentative au în vedere: uzajul, bogăția semantică și puterea de derivare. Chiar dacă aceste criterii sînt „adaptate” pentru limbile celtică și portugheză (uzaj = frecvență) și reduse la două (bogăție semantică și putere de derivare) pentru sardă, retoromană și occitană, ele devin operante pentru autorii lucrării, asigurînd unitate în investigații, clasificări și concluzii.

Structura lucrării este binară, analitică, în capitolul *Vocabularele reprezentative ale limbilor romanice*, unde se prezintă detaliat componența, modul de a răspunde criteriilor propuse, structura morfologică și etimologică a categoriilor pe criterii și apoi a ansamblului reprezentativ al fiecărei limbi romanice, și sintetică în capitolele următoare: *Analiza comparativă a celor nouă vocabulare reprezentative romanice*.

Volumul poate constitui un punct de plecare pentru efectuarea unor serii de alte cercetări. El rămîne, însă, o investigație de sine stătătoare, cu caracter de „premieră” în domeniul și, nu în ultimul rînd, un omagiu nobil adus celui mai de seamă romanist român, Iorgu Iordan, la centenarul nașterii sale.

Liviu BERCEA

* VOCABULARUL REPREZENTATIV AL LIMBILOR ROMANICE, Coordonator: Marius Sala, EȘE, București, 1988.

la Seracin

aducea aminte de fa-la Vranov, din sudul ntrebasesc dacă fusese olo, reducîndu-și inten-cuzînd parcă o subită

upă asta?” o întrebasesc pe Mary.

„Mă mirase eu; dai m-ai l omule!”

„Cu alura ei enigma începuse să-l agaseze.

„E primii. Șterea?”. Il aținuse ca fostul coleg de bancă: iașina și, localnic fiind ptea trecută.

„Părtase fără alte expli-

din p... olegi sau foste...

Revenit la recepții Știnașcu lumina poli-

liciană... dicit pe...

pe... aplică am-

plau... At-

mos... vreme ireală.

De... tot, parcă

absen... vrea-

re... și pîșuri ee

spro... rămăsese

„Întin... braț de

spî... el în pri-

pă... de alb. În

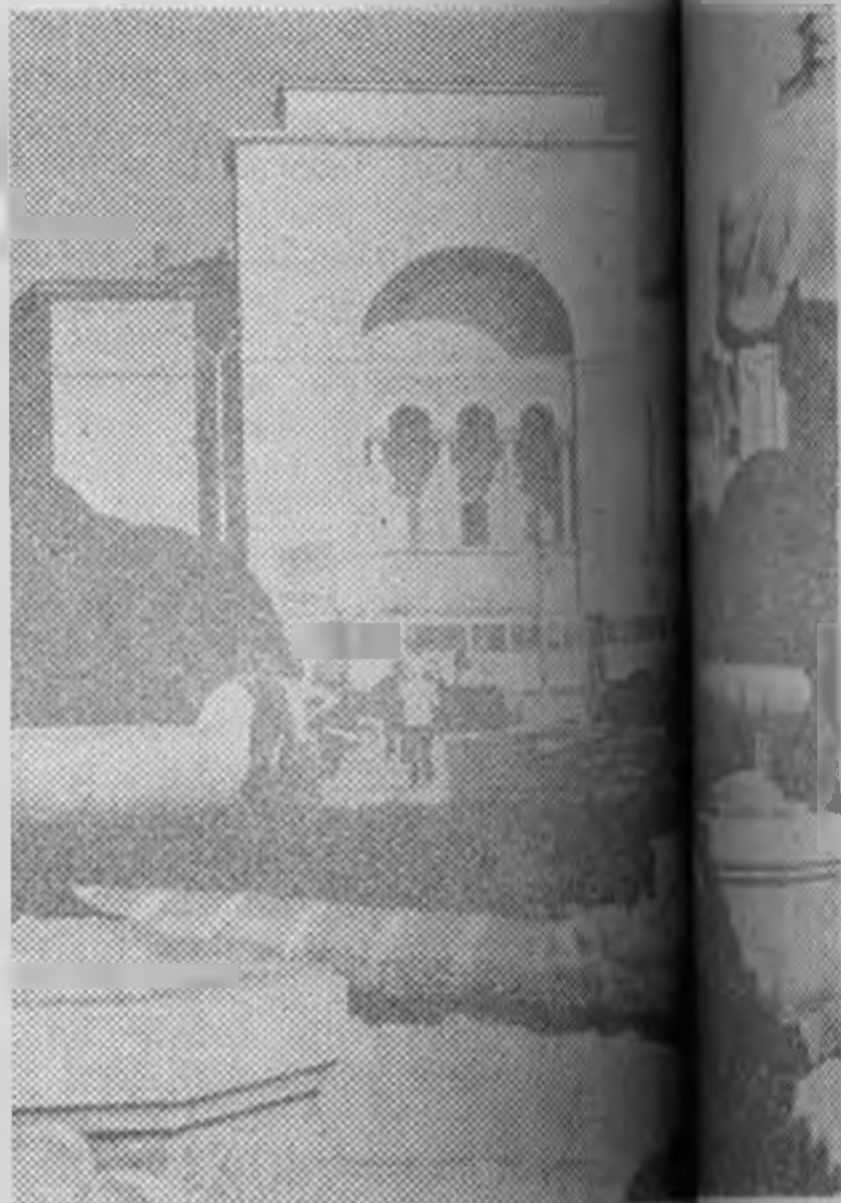
con... de vreme

al... el exprî-

mind... seuse să

stî... și îl

intre... aparținea

nd a opri trecerea. Iată emelor fînușiene, deșirat ură strălucitoare, de răsfaț deschideri parabolice, de țile poetice”. Dar ploile me-osec: această reacție în e sațietate. Șansa textelor că nu pot fi sleite. O lec-lizează romanul, o nouă în-afă în subsolurile cărții le, îmbogățînd flora exe-

tr-un univers stăpînit de plării; tragerea „la sorți”-ărilor înstăpînește hazardul în tranziție (spre clowne-i de o zi, atînsă de un înclir verbal. Nu întâmplător, ră în prenumele unor pro-ezar. Bozar, Lazăr Mantova Leb Betleem), cum observ e. Abia o dublă lectură ne-tesul spre simbul grav al restui admirabil prozator. oaja metaforică, interogînd ntrolînd originea mazăc a

Fănuș Neagu — mare spații mici” — nu are „men-că” (în accepția călinesca, poate scrie altfel. Discuțiile unui singurătății (decretat eșec) au adunat întrebări „proșuri inutile; formula ntală îl mină (reprezibil) într-o eternă jubilație, cu treierat de „bucuria firii

rian Dinu RACHIERU

Beniuc — in marea liniște

... pe de rost... Mai... cel care-i... leși... a fost un... un re... unismu... deceniu... către... literaturii... un mare... al re... Beniuc... cel din... se asleaptă... un scriitor... mai de... tradiției ar... Goga... el, sen-

poeti din preajmă, și ei inserși pe aceeași orbită a succesului. Pe urmă, numărul volumelor sale a crescut vertiginos, dar în fiecare dintre ele puteau fi găsite poezii demne de stîma cititorului. O antologie poate demonstra că Mihai Beniuc este un mare poet și, categoric, el este un mare poet. Dincolo de eroare, el este un scriitor prin care se exprimă suferința milenară a unui popor, dincolo de lirismul conjunctural, el este creatorul unei poezii viguroase care a asigurat, chiar în anii secetei, accesul la izvoarele proaspete ale marii literaturi. Andrișoiu, Ion Brad, Ion Horea; ceva mai tîrziu Ion Alexandru își inseriu începuturile sub stema lui. Modernizarea poeziei române prin Steaua nu poate fi concepută fără „înalta-i ocrotire”. Cine cîtește studiile pe care i le închina A. E. Bacovsky, poate deduce lesne relația, interdependența, știința și tehnica salvării valorilor.

Marele poet, cu luminile și erorile, cu încriștile-i și esențiale implicare, în devenirea culturii române, rămîne a fi descoperit. E acum liniște și pentru aceasta

Valeriu GANEA

N-AM HOINARIT CHIAR FARA ROST

Nu, nu e vorba de romanul lui Muriel Spark al cărui titlu l-am ales azi drept generic al obișnuitei noastre rubrici de știri culese din revistele de specialitate, dar și de pe „teren”, colindând adică magazinele de discuri. În așteptarea albumului integral al formației Pro Musica („E o chestiune de zile”, ne asigură Ilie Ștepan) am cumpărat L.P.-ul „Despre distanțe” al lui Alexandru Andrieș. Inspirată întreprindere, deoarece albumul — cel de-al patrulea al cunoscutului cântăutor bucureștean — este o împlinire. Nu insistăm, vă veți convinge că avem dreptate. Mai unitar decât „Rock'n'Roll”, discul în cauză este, nefind ocolit, la fel de elaborat ca și cel intitulat „Interioare”. Andrieș cântă fără ostentație, confesându-se parcă. Principala calitate a artistului este FIRESUL discursului melodic. Poate că această calitate ni-l apropie anulând distanțele despre care vorbește (adică cântă) Andrieș. ● Refuzând să cînte doar pentru spectatorii albi din Sun City (Republica Sud Africană), Falco a pierdut 100.000 de dolari, câștigând în schimb simpatia milioanei de adversari ai rasismului. Prin acest gest simbolic, vedeta austriacă se alătură boicotului internațional anti-apartheid. ● „Am terminat-o cu turneele, sînt foarte oboșită, de doi ani mă aflu într-un permanent stress”, a declarat Tina Turner ziaristilor din Melbourne. Stress, dar... cu interes! ● Tot în turnee se află James Brown, Pink Floyd și Michael Jackson care au concertat recent la Berlin. ● Totuși, nu turneul european al lui Michael Jackson este „evenimentul artistic al anului”, cum afirmă confratele Mircea Zane în „Flacăra”, și asta pentru simplul motiv că între timp acest eveniment s-a consumat, vreme de peste 10 ore, pe Wembley Arena din Londra. Ne referim la Concertul pentru Nelson Mandela. ● La Lincoln Center din New York, Madonna poate fi admirată în postura de actriță în rolul unei secrete în piesa „Speed The Power”. Tot aici, musicalul „Fantoma la operă”, inspirat după romanul de groază al lui Gaston Leroux, se joacă cu casa închisă, pînă la finele anului biletele fiind vindute. Amintim că muzica spectacolului este semnată de Andrew Lloyd Webber, care, printre altele, a compus „Cats” și „Evita”. ● În orașul texan Port Arthur a fost ridicată o statuie reprezentînd-o pe marea cîntăreață Janis Joplin. Recent, ea ar fi împlinit 45 de ani... ● Expansiunea mijloacelor de comunicare culminînd cu proliferarea tehnicii video aduce cu sine și dezavantaje. N-o afirmă doar McLuhan, ci și cineastii vest-germani Daniel Hefner și Hildegard Klansner, care, prin filmul lor „Die Rekord”, trag un veritabil semnal de alarmă demascînd fenomenul alienării tinerilor care își irosesc nenumerate ore din zi urmărind producțiile de factură îndoielnică ce inundă piața occidentală intoxicîndu-i realmente pe bicșii telefași.

Petru UMANSCHI

excelsior

Luana Gilda Ioanovici

STUDIU

Imi curge muzica prin degete și picăturile sferbinți se evaporă încet prin fiecare por. Încerc să aștern roua de seară pe clapele pianului, pentru ca fiecare notă să se transforme într-o regiună a nopții.

CONEXIUNE

Tot ce ating se transformă în amintire... Într-o zi

am să sfîrșesc ca regele Midas înconjurat de aurul lui...

Vreau să rid ca o cascadă și să plîng ca un incendiu în același timp, în același spațiu. Vreau să fiu pian, ca să simt toate armoniile lumii...

Privește în oglinda timpului și încearcă să-ți colorezi spațiile albe. Prepară-ți nuanțele din leburile mărilor adineci și caută urmele pașilor mei prin nisipul speranței. Un nimb de fluturi îți va lumina zîmbetul și vei striga clipa care doare de-atîta frumusețe.

panoramic

„Concepția secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, despre caracterul unitar al revoluției române de la 1988” se intitulează expunerea susținută în cadrul cercului de istorie națională de la Liceul Industrial nr. 9 de către prof. dr. Gh. Șora. ● Tablă de creație a cercurilor literare din județul nostru, deschisă în această săptămîna la Șandra, este organizată de Comitetul județean de cultură și educație socialistă, Asociația scriitorilor din Timișoara, Comitetul județean U.T.C., Consiliul de educație politică și cultură socialistă al Schelei de extracție petroliferă de la Șandra. În cadrul unui bogat program (documentări, seri de lectură, întîlniri cu scriitorii, ședințe de lucru), s-au întîlnit tineri creatori din Timișoara, Lugoj, Deta, Șandra. ● Artistic plastică Florica Oravița anunță deschiderea expoziției personale de pictură la Galeria „Helios” din Timișoara, în data de 9 iulie, ora 18. ● O manifestare de un interes deosebit pentru public — recenta

reuniune a fanfarelor de la Buziaș. Organizată de Comitetul județean de cultură și educație socialistă al județului Timiș în cadrul etapei de masă a celei de-a VII-a ediții a Festivalului național „Cîntarea României”, manifestarea a prilejuit confruntarea a 18 formații din mai multe județe ale țării. ● Invitați ai organizației de partid a Cartierului III b — scriitorii Marius Munteanu, Damian Ureche, Titus Suciu și Nicolae Danciu Petniceanu. ● Oficiul de Difuzare a Filmelor Timișoara a organizat un schimb de experiență la care au participat redactorii și graficienii din întreprinderile cinematografice județene Timiș, Arad, Hunedoara, Caraș-Severin, Dolj, Gorj și Mehedinți, avînd ca obiectiv îmbunătățirea activității de difuzare și propagandă a filmului — a celui românesc în primul rînd. Manifestarea, care a avut loc la Tg. Jiu, a fost precedată de o tablă de creație a graficienilor din cele șapte județe, care și-au demonstrat măiestria într-un concurs ad-hoc de panouri publicitare pentru filmul românesc cu tematică istorică.

Activitatea ideologică

(Urmare din pag. 3)

popor pe calea omului, și comunismului”. Muncii politici depinde de măsura de dezvoltare economică și socială, de la obiectivele societății socialiste multilaterale dezvoltate, cerințelor noii revoluții tehnico-științifice și tehnice agricole, se învârt tot mai strîns cu activitatea de producție. Secretarul general al partidului, astfel, în Expunerea la ședința comună a Muncii Naționale și a Oamenilor Muncii și a Consiliului Național al Agriculturii din luna iunie 1988 ca fiecare și uzină să devină o cetate a pro-

ducției de înaltă calitate și nivel tehnic, de înaltă eficiență economică, dar și o puternică cetate a educației și culturii revoluționare, de formare a omului nou”.

Din această perspectivă, în fața activității politico-ideologice, a științelor social-politice se ridică o serie de sarcini importante: să prezinte într-o formă clară și precisă, bine argumentată și exemplificată ideile materialismului dialectic și istoric, ale socialismului științific, tezele politicii P.C.R., orientările și indicațiile tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, problemele fundamentale ale istoriei R.S.R., să studieze temeinic fenomenele sociale care apar, să sesizeze contradicțiile inclusiv acelea dintre noua realitate și conștiința unor oameni sau chiar a

unor categorii de cetățeni, între diferite științe sociale, formulări și concepte ale acestora, să selecteze și să întreneze într-un circuit instituțional metode și procedee adecvate educației social-politice etc. În activitatea politico-ideologică se impune de asemenea să fie atrase și integrate presa, radioul și televiziunea, cinematografia, teatrul, uniunile de creație care „trebuie să participe activ, prin toate operele lor, la promovarea concepției revoluționare, a principiilor socialiste, la ridicarea nivelului general de cultură al întregului popor”. Rolul central în acest domeniu revine învățămîntului politico-ideologic chemat să-și perfecționeze întreaga activitate, să-și intensifice forța de convingere și demonstrație, să mobilizeze plener masele de oameni al muncii în marea operă de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare a României spre comunism.

aqua-forte

● Dacă Universul se dispersează continuu, nici Omul nu se poate abstrage

● Multe poziții obține din stergerea parbrizului șesului, dacă reușești să fii bine văzut prin el.

● Dacă verighetele nu ar fi de aur, le-am schimba mai des?

● Monumentalul — o sugă colectivă de neant.

● Trufia Omului începe o dată cu credința în nemurire.

● Sugerează-i semetii iubite libertatea, dacă vrei să-ți accepți înlănuirea

● Copilăria este cea mai lungă dintre vârste: durează cit o viață de părinți.

● Nu-l huliți pe cel care au așezat Pămîntul în centrul Universului, căci au făcut-o din dragoste pentru Om.

● Ce tragică e veșnicia, fără dorința de-a trăi.

● Aud că există și sforai cinstiți, dar numai la teatrul de păpuși.

● Culmea urechii muzicale: să constată notele false din cîntecul privighetorii.

● Punctualitatea la sosire nu scuză nepunctualitatea la plecare.

Trailă NICOLA

restrîns, încît nici nu va fi nevoie să schimbăm hotelul. Este un avantaj și faptul că vom evolua aproape de frontierele noastre. Practic, la fiecare meci vom fi ca acasă, cu cel puțin 25.000 de suporteri în tribune”, a declarat el atunci. Iubitorilor de speculații (ce-ar fi fost dacă...?) le propunem o temă de meditație, sprijinită desigur pe fapte reale. Iată cum. În prezua tragerii la sorți, sus-amintite, la reuniunea comisiei de organizare, un incident a tulburat atmosfera evasi-comunitară de la fața locului. Pablo Porta, președintele Federației Spaniole de Fotbal, a cerut renunțarea la „capetele de serie bis”, în cazul respectiv Italia și Olanda, pe motiv că la Euro '84 procedura nu s-a aplicat. Motivul iritării spaniolilor era simplu: în clasamentul UEFA, Spania avea același coeficient ca Olanda (1500), numai că parcursul olandezilor în preliminarii a fost mai bun. Tocmai această subtilitate nu a plăcut ibericilor, care și-au găsit un aliat în persoana lui Jacques Georges, președintele forului. Așadar, s-a procedat la o trageră la sorți integrală a celor șase adversari ale capilor de serie propriu-ziși: R.F. Germania și Anglia. La operația de repetiție (a existat și așa ceva) au „ieșit” R.F. Germania, Italia, Olanda, U.R.S.S. Chiar oare cum ar fi arătat grupele dacă spaniolii nu s-ar fi simțit ofensați?

Marcel TOLCEA

P.S. În numărul viitor, un interviu cu Costică Rădulescu despre nimic altceva decât POLICALIFICARE.

la fanion

VIRALIUL PORTOCALIU

La 3 iunie, fotbalul european va privi, vreme de patru zile, viraliul portocaliu al olandezilor lui Rinus Michels, care au fixat în cadrul învingerii finalei cu sovieticii. În zilelelor, cum ar spune Ionel Gălbulescu, a jucat după o tactică allegro în care soliștii au numit Gullit și Van Basten primul, un soi de „rege” în umbră mereu, alături de ghicul, irezistibilul Johan Dacá, între timp, înlocuit de Van Basten a fost înlocuit în final, ca rezervă și a făcut deplasarea în Germania decît după ce foarte bunul său prieten, asistat Indelung, treceti acest pasaj și citiți, de la ora amănunte nevehiculate în presa Ruud Gullit a debutat la 2 septembrie într-un vechi cartier al orașului, Jordaans, mai exact olandeză get-boget, care s-au, originar din orașul Ca Junior, a fost echipat cu Rijkaard, alături de care a debutat și în națională în același meci, mai exact în același meci. Dar să ne întoarcem la Michels, pentru că data tragerii la sorți a fost în finală taciturnul și R.M. a fost văzut zîmbind. Voiam numărul 7, l-am văzut. Este un număr cu noie și puteam să visez o mai mare trageră pentru noi. Vom avea un perimetru atît de

figurine

Substanța ironiei

Cojocariu e un autor care nu se desminte. „Creația scurtă” are nerv umoristici și de substanță, este la metelne caracteristică: impostura, mitocriana, ironia, lezenia, grosolanul, egoismul etc., tare alese, pe care el și le etalează în dialogul cu lumea. Ce convinge în aceste momente din capul locului, este în dialogul familiar, colocvial, dar de confesiune (al naratorului și autenticității situațiilor conflictuale. Dan Cojocariu scrie „dinăuntrul” și pe care o cunoaște bine. Este o lume măruntă, a funcțiilor, a micilor sperțari, afașii, o lume nu de anvergura cu înși naivi, cu tipologii originale, unii cam „de ureche”. Fauna aceasta este prinsă cu dibăcie ca ideologică, e prinsă, aș zice,

la ea acasă, iar tonalitatea în care sînt prezentate momentele de viață este, mai întotdeauna, serioasă, gravă, gravitate sub care mustește însă ironia, umorul sever, altcînd, grotescul situațiilor sau, chiar, elementul fantast. Povestiri morale, dar nu moralizatoare, povestiri cu iluzii, dar avînd aerul fresc al unor confesii la un pahar. prozele lui Dan Cojocariu exprimă niște stări și momente ale existenței diurne, în care, în chuda ironiei, a umorului ce le învâluie, fișnesc, nu de puține ori, gravitatea, accentul moral adînc. Autorul are o acuitate analitico-satirică de învîdat. Ochii lui nu doarme niciodată, iar, uneori, sîră a fi necruțător e, totuși, demascator.

Fantezist de bună speță (cred că prozatorul s-ar putea exercita și în proze S.F. sau în

fantezii pe măsură), cu un stil percutant și curat, moralist de substanță, făuritor de tipologii, uncori, stranii, figuri de mari originalități, punînd în vileag obșesile penibile, orgolile, într-un context de comic, adesea, enorm (Vezi Capsa), Dan Cojocariu se impune, între autorii satirici, prin substanța ironiei și a umorului său (sec!) inteligent, în autentice momente, în care contrastul dintre realitatea vie și aberațiile celor care o trăiesc naște, adesea, monștri. Șarjele sale sînt, mai întotdeauna amicale, dar, niciodată, de prisos. Scrisul său devine, pentru noi, reconfortant, nu fără să ne simțim, sub crusta lui serioasă, aerul jucăuș și ironica privire care, dacă uneori este conciliantă cu slăbiciunile omenești, le pune totuși în vileag pentru a ne aduce aminte de ele și a le reșteji.

I. ARIEȘANU

● Dan Cojocariu, „DIAGONALA CADRULUI”, Ed. Albatros, 1988.

miniaturi

preajma Bastionului... acest an și vara din... competența oamenilor... ele a lumînat cu aur... unci, ne cer să in-

rebare și cum există... rtu acum, în dreptul... e stăpin pe mine în... de prevăzător încît... rînd exigențele unei... există totuși o va-... neștă, înțelesă fără... nă și disperarea, e... ces, un necaz, o su-... rar ele își pot fi, da-... pînă în străfundurile... operi în tine valori... a mă descoperă pul-... te tocmai în această

George DINU

„IEI”

a unor mici formații... vitalitatea și eficiența... rii. În deschidere, bri-... arile dinamice, dezin-... polovătu Mare au ținu-... i; formația apare cos-... recurge la un pretext... enților a însemnat un... Brigada artistică din... sprijinită de ritmurile... e țărani, în costumele... relevîndu-ni-se o for-... d în încheiere, al s-a... profesionalismul, de o... răzănească și o te-... Este, însă, încrentă... /iziunii, care le scoate... rență inegală cu marii

Lucian BURERIU

Substanța ironiei

reți valoroși, tabile munci... cu imaginație... alităților, cu în-... spect pentru... cu dorința... viabilitatea în... te a celor trei... Mazilu.

nt în sala Tea-... unde s'au avut... confirmat ac-... rizare și efor-... la sensibilita-

la” este un... e vervă, reali-... tiv artistic an-... rta lui crea-... tistică teatra-... județ și în-... pere și talen-... du Simioncă, semnată de

mil ȘAIN

Vind in plină și deplin
cumpe timpeună, acum, in mic
și verii, trăiesc tulburători
sentiment al bruiței omul
și ogorului, sub auspiciile ge
tampoase ale muncii. Am fos
câinii de-a rindul, un pope
târâni, legat, prin cele nu
paterne fire ale existenței, d
măcaș gilei, apărind-o, ocrotin
și, rodind-o, veșnic avin
sentiment al dragostei
de vatra patriei și de să
măta perpetuu zămistitoare

IMBELSUGATELE
LANURI

și brazdele ei neintrerupt
de-a lungul vocurilor. De alt
lei, cit de frumoasă și profur
și poate fi „convorbirea” e
imbelsugatele, nesfârșitele
și! Aud în dulcea lor foșn
vânturica glasului pământ
și strămoșesc: „Vom fi ce-ai
și mai mult decât alt!” -
moment istoric al ființării na
ționale, într-o pacea lumii
implinirea binefacerii ei, i
măta bătălie a muncii per
te și sporirea recoltelor și influ
și așezărilor rurale și urbu
și. Despre mănoasele lanu
și griu și uimitoarele recol
și cereale din spațiul carpat
și mareano-pontic, care au in
și impresionant lumea antichității
și-au lăsat mărturie scrisă în
și, Plinius cel Bătrîn, Hi
și, Demostene, ei aducin
și implicit, un înalt elogiu oam
și al acestui pământ, înfrățit
și cu belșugul acestei
și. Acum, impresionantele pr
și și ale belșugului și munc
și și strălucite fapte ale ist
și contemporane, în car
și agricultura împreună cu in
și constituie ramuri c
și hofăritoare pentru de
și societății noastre.
și calitativ superioară l
și dezvoltarea agriculturii noa
și socialiste, ca și a întreg
și naționale, a fo
și măreț de istoricul Congr
și IX-lea al Partidului Com
și Român, în ultimii 23 c
și, sub conducerea și cu con

Aurel TURCUȘ

(Continuare în pag. 7)

DIN SUMAR:

„Vibrant omagiu
mărețului Congres al
IX-lea al Partidului”.
• Suplimentul didac
tic „Orizont școlar”.

Pessoa — un fenomen catoptric

„O sută de ani de Pessoa” — lată un titlu întâlnit frecvent prin revistele literare europene, și nu doar în cele portugheze. „Ascensiunea” lui Fernando Pessoa este astăzi bizarul fenomen catoptric pe care îl prind: retina sititorului de poezie, el ar fi el de mascat cu ochelari negri în blazarea-l. Spunând Pessoa, îți vine întâi în minte spectacolul dedublării, acel scenariu trăit în care au fost implicați nu doar cunoscuții heteronimi — Alberto Caeiro, Alvaro de Campos, Ricardo Reis, scriitori perfect autonomi — dar și atâtea alte personaje pseudonime,

incepând cu cel francez, pe care copilul Pessoa îl folosea la vârsta de șase ani, când redacta „ziare” autografe pentru „abonații” familiei. Un semi-heteronim, nu mai puțin spectaculos, avea să fie dezvăluit publicului la sfârșitul deceniului după moartea lui Pessoa, o dată cu publicarea unui formidabil jurnal intitulat „Gazeta neliniștiri”. Se numește Bernardo Soares. Poet, proza-

tor, traducător, dramaturg, autor de romane polițiste, eselist și critic literar (astfel a și debutat), redutabil cruciverbist, teoretician în probleme de comerț, anagoric cunoscător al gnosticilor și roslerucenilor, filosof și chiar ideolog al unui naționalism lusitan de o stranie frumusețe utopică, scriind în portugheză, engleză sau, uneori, în franceză, Fernando Pessoa a fost el însuși o în-

Fernando Pessoa

Ricardo Reis

Suflete am mai multe decât doar unul.
Există mai multe euri decât eu însumi.
Există și eu totuși
Față de toți aceștia indiferent,
fi fac să tac: eu vorbesc.

Impulsurile încrucișate
A ceea ce simt sau nu simt
Se ceartă în cel care sînt.
Le ignor. N-au nimic să-i spună
Aceluia ce-mi sînt: eu scriu

Alvaro de Campos

Nu mă gândesc la nimic
Iar acest fapt central, care nu înseamnă nimic
Îmi este plăcut precum aerul nopții,
Răcoros în contrast cu Vara caldă a zilei.

Nu mă gândesc la nimic, și ce bine-i!

A nu te gândi la nimic
Înseamnă să ai propriul și întregul tău suflet
A nu te gândi la nimic
Înseamnă a trăi întim
Fluxul și refluxul vieții...
Nu mă gândesc la nimic.
E ca și cum m-aș fi rezemat prost.
O durere în coaste, sau într-o parte.
Sînt un gust amar în gura sufletului meu!
Fiindcă, la urma urmelor,
Nu mă gândesc la nimic,
Dar eu adevărat la nimic.
La nimic

BICARBONAT DE SODIU

De-odata, o neliniște...
Ah, ce chin, ce greață de la stomac înspre
Ce mai prieten am avut!
Cît de cumplit de goale orașele pe care le am străbătut

Ce gunoi metafizic toate proiectele mele!

O neliniște,
O neconsolare a pieft sufletului,
O lăsară de brațe căzute la apusul sfârșitului
Reneg
Reneg totul.
Reneg mai mult decât totul.
Reneg spada și pe toți Zeii și negația lor.

Dar ce-mi lipsește ce sînt că lipsește stoma
meu și circulația sîngelui
Ce buimăceală goală îmi istovește creierii?

Trebule poate să lau ceva sau să mă simt
Nu: voi trăi. Uuuff! Voi trăi.
A-tră-i...
A-tră-i...

Doamne! Oare ce budism îmi îngheață
Să renunți cu toate ușile larg deschise,
Cu toate peisajele în fața peisajului,
Lipsit de speranță, liber,
Fără legătură,
Accident al Inconșvenței pe suprafața lumii
Monoton dar somnoros,
Și ce de brize cînd ușile și ferestrele s larg deschise
Ce splendidă vară a altora!

Dați-mi să beau, fiindcă nu mi-e sete!

Prezentare și traducere
Dinu FLĂMÂNDEA

Trece prin fața soarelui scama norului.
Cului ce-o vede îl trece-un suspin.
Sufletul e asemeni heliotropului
Spre cele depărtate rotindu-se lin.

Trecu și norul. Soare pe boltă...
Iar bucuria spre el s-a rotat.
Latentă flămură de revoltă,
Ce rea clipă te-a-nfășurat?

De aproape un an nu mai scriu.
Apăsătoare meditație
Preschimbându-mă în cava ce nu trebuie
Să fie întrerupt în atenție.

Mi-e dor de mine, de-odinioară,
Cînd, cu suflet înstrăinat,
Eram o cu totul altă ființă,
Iar versul din nimic era luat.

Astăzi gîndesc și fac speculații,
Scriu conștient de ceea ce zic...
Oare pentru cine descinde din spații
Acest crepuscul antic?

Alberto Caeiro

POEME DESPERECHEATE

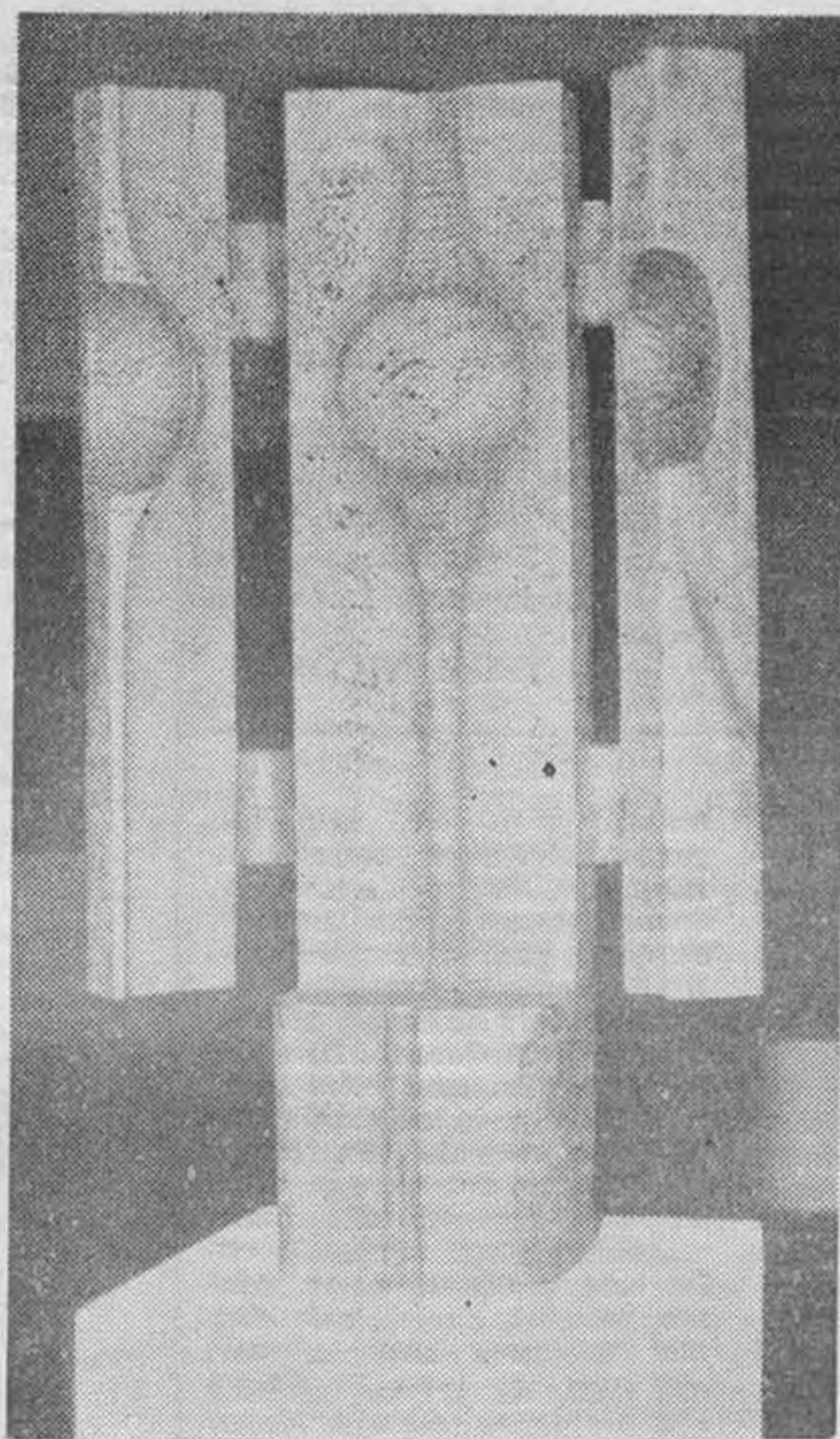
Nu-i destul să deschizi fereastra
Ca să vezi riul și cîmpurile.
Nu-i destul să nu fii orb
Ca să vezi arborii și florile,
E nevoie de asemenea să nu ai nici o filosofie.
Cu filosofie nu mai există arbori: există doar idei.
Există doar fiecare dintre noi, unul cite unul,

ca gropile.
Este doar o fereastră deschisă, și otreaga lume
rămasă afară:
E un vis despre ceea ce s-ar putea vedea dacă s-ar
deschide fereastra.
El totdeauna diferă de ceea ce se vede cînd
se deschide fereastra.

Cînd va fi să crească larva deasupra mormintului
meu,

Acesta va fi semnalul să fii uitat cu totul.
Natura niciodată nu-și amintește, de aceea-i
frumoasă.

Iar dacă va simți cineva bolnava necesitate
de a „interpreta” larva de pe mormintul meu,
Să spună că eu continui să inverzesc și să fii
mineral.

VICTOR GAGA: Izvoare.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

ION ARIEȘANU (redactor șef)
ANGHEL DUMBRĂVEANU (redactor șef adjunct)
VIOREL COLȚESCU, NICOLAE PÎRVU, CORNEL UNGUREANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: TIMIȘOARA, strada RODNAN
Telefoane: 3 33 90 și 3 33 76 (redactor-șef). Manuscrisele nepre
nu se înapoiază. Abonamentele se fac la P.T.T.R.
TIPARUL EXECUTAT LA I.P.B.T. Index: 42.907

Orizont 28

ANAL SOCIAL-POLITIC ȘI LITERAR-ARTISTIC EDITAT DE UNIUNEA SCRITORILOR DIN R.S.R. ȘI COMITETUL JUDEȚEAN DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ TIMIȘ

NR. 28 (1115) 15 IULIE 1988 • SERIE NOUĂ, ANUL XXXIX • 8 PAG., 3 LEI

TEZELE PENTRU PLENARA C.C. AL P.C.R., PROGRAM DE ACȚIUNE AL ÎNTREGULUI POPOR

PARTIDUL — CENTRUL VITAL AL NAȚIUNII NOASTRE

Este un fapt demonstrat că progresul și calitatea vieții unei societăți depind nu numai de natura modului ei de producție, ci și de calitatea activității factorilor politici, de măsura în care sînt respectate interesele vitale ale maselor, de gradul în care sînt integrate cele mai importante rezultate ale științelor în activitatea de conducere. De aceea, pentru un partid comunist, devenit partid de guvernămînt, ce și-a asumat mari responsabilități în fața poporului, grija pentru sporirea rolului său politic conducător, al competențelor necesare dirijării unui proces revoluționar din ce în ce mai complex constituie o problemă permanent actuală, o preocupare constantă, teoretică și practică, pentru găsirea mijloacelor corespunzătoare perfecționării sistemului politic, instrument al oamenilor muncii în construirea socialismului și comunismului.

O expresie elocventă a capacității creatoare a P.C.R., a înțelegerii necesității afirmării tot mai puternice a rolului său conducător o constituie tezele privind unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii politico-educative și ale situației internaționale ce se dezbate cu toți comunistii, cu întregul popor. Sîntem chemați a descifra cu perspicacitate și răspundere modul în care poate fi ridicată eficiența actului de conducere la toate nivelurile, cum pot fi mobilizate toate resursele umane și materiale în vederea îndeplinirii programelor de dezvoltare social-economică. „Creșterea rolului conducător al partidului înseamnă ridicarea răspunderii comunistilor în întreaga activitate de construcție socialistă”, sublinia tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la recenta Consfătuire cu activul din domeniile organizatorice și politico-ideologice, precum și la Plenara C.C. al P.C.R. din 29 iunie, revenind asupra rolului și funcțiilor partidului comunist de guvernămînt din perspectiva exigențelor impuse de noul stadiu de dezvoltare a României, de răspunderile mari ce-l revin pentru lămurirea neajunsurilor ce frîcăză în prezent procesul revoluționar. Sîntem atenționați asupra necesității ridicării calității muncii în toate sectoarele și, pentru aceasta, și a calității membrilor de partid, ce trebuie să fie prezenți la locurile hotărîtoare. Se cer, astfel, exigențe mai mari la primirea în partid, în politica de selecționare, pregătire și promovare a cadrelor, precum și o continuă întărire a unității politico-organizatorice și ideologice a partidului.

Afirmarea mîi puternică a partidului ca și centru vital al întregii societăți, prin amplifi-

carea conținutului politic al oricărui act de conducere, impune perfecționarea muncii organizatorice și ideologice, o intensificare a activității de ridicare a nivelului general de cultură al maselor, a conștiinței revoluționare-patriotice. Niciodată, mai mult ca azi, nu s-a cerut comunistilor, cadrelor de conducere, producătorilor de valori din patria noastră un

asemenea grad înalt de pregătire profesională și de cultură generală, profil moral-politic înalțat, trăsături ale revoluționarului acestor zile. Punînd în centrul activității politico-educative lupta împotriva ignoranței și inculturii, secretarul general cere o amplificare a combativității, a intransigenței față de manifestări strălune normelor eticii și echității co-

muniste, față de misticism, de concepții naționaliste, cosmopolite, de ploconire în fața a tot ce vine din afară și subaprecierea marilor noastre realizări, de atitudine înapoiată față de muncă, de bunul obștesc. Obiectivele ce vizează trecerea României într-o nouă etapă strategică, în rîndul țării cu dezvoltare medie, cer eforturi conjugate din partea întregii societăți, a întregului sistem democratic, o mai bună delimitare a răspunșurilor organelor de partid, de stat și alte organizații ale maselor. Aceasta, însă, impune în mod obiectiv o sporire a răspunșului și capacităților partidului pentru buna funcționare a tuturor acestor organisme, fără a li se substitui în nici un fel.

Ca și centru vital al națiunii, de la care radiază energia și căldura revoluționară, ce dirijează munca întregului popor, partidul trebuie să se preocupe de perfecționarea democrației sale interne, parte a democrației muncitorești-revoluționare, să inițieze și organizeze dezbaterile largă a tuturor problemelor, atât a celor de interes general, interne și revoluționare, cît și a celor ce interesează diferitele colective de oameni ai muncii din industrie, agricultură, instituții de cultură etc. Preocuparea pentru creșterea participării diferitelor categorii sociale la elaborarea și realizarea politicii constituie o importanță trăsătură a unei conduceri și inițitive autentice. Tocmai de aceea, P.C.R. revine cu consecvență asupra necesității de a ridica gradul de funcționalitate a sistemului nostru democratic, une în felul său, garant al punerii mai rapide și mai clare în evidență a superiorității socialismului.

Dacă putem aprecia că linia generală a strategiei partidului este pe deplin justă, cu deosebire după Congresul al IX-lea, cu toate lipsurile ce s-au manifestat și care-au făcut ca realizările să nu fie la înălțimea potențialului tehnico-uman de care dispunem, aceasta și pentru că în toată această perioadă P.C.R. a acordat o atenție deosebită conducerii politice a societății socialiste, atât ca știință, cît și ca artă, elaborînd un capitol original de praxiologie marxistă prin care trece ca un fir roșu grija permanentă pentru afirmarea tot mai puternică a rolului său conducător. Și, în prezent, arăta tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, „este necesar să întărim conținutul partidului, să avem în vedere că, încă multă vreme — inclusiv în societatea comunistă, partidul va avea un rol important”.

Campania

Fierbinte vînt de aur, în lanuri unduind,
Învăluie ogoru-n culeri străvechi-solare
Combinele cu zburători sîjal și-l întind
Sub gongul de arșiță, însurubate-n zare.

E ampla partitură a cîmpului precum
Un șantier eroic, vorbindu-ne de pîine
Fiece om, la postu-i, esențial e-acum,
Cînd hotărîm belșugul și zilele lui mîine.

E-un spațiu dens, al muncii, dinamic tenstonim
Fertilitatea zilei și sensul vieții aste
E ceasul recoltării în inimă și-n gînd,
Simbolul eficienței acestei ere faste.

Lucian BURERIU

Prof. univ. dr.

Ilie LUCA

... în plină și deplină
... acum, în mie-
... trăiesc tulburătorul
... al brînzăii omului
... sub auspiciile ge-
... ale muncii. Am fost,
... de-o rîndul, un popor
... legat, prin cele mai
... fire ale existenței, de
... apărînd-o, ocrotin-
... veșnic avînd
... sentiment al dragostei
... în vraza patriei și de să-
... perpetuu zămîstitoare

BELȘUGATELE

LANURI

... trazele ei neîntrerupte
... voacurilor. De alt-
... de frumoasă și profun-
... ale fi „convorbirea” cu
... angulele, nesfîrșitele la-
... Aud în dulcea lor foșni-
... glasului pămîntu-
... mesec: „Vom fi ce-am
... mai mult decît atî!” —
... istoric al ființării na-
... într-o pacea lumii și
... binecuvîntării ei, în
... bilălie a muncii pen-
... recoltelor și înflo-
... rurilor rurale și urba-
... mînoasele lanuri
... și umitoarele recolte
... din spațiul carpato-
... pontic, care au im-
... lumes anticității,
... mărturie scrise He-
... Plineus cel Bătrîn, Ho-
... nostene, ei aducînd,
... un înalt clogiu oamo-
... acestui pămînt, înfrățiți
... și cu belșugul acesteia.
... impresionantele pri-
... ale belșugului și muncii
... strălucite șapte ale isto-
... contemporane, în care
... împreună cu in-
... constituie ramuri de
... importante pentru dez-
... societății noastre. O
... calitativ superioară în
... agriculturii noas-
... liste, ca și a întregii
... naționale, a fost
... de istoricul Congres-
... al Partidului Comu-
... nism, în ultimii 23 de
... conducerea și cu con-

Aurel TURCUȘ

(Continuare în pag. 7)

DIN SUMAR:

„Vibrant omagiu
... Congres al
... la Partidului”.
... didac-
... „Orizont școlar”.

... generație, cum au
... s-a spus. Cu excepția
... mici placheta de poem
... zești și a unui grupaj
... e sonete, ediții rarissime
... ra carte publicată an-
... acel Mesaj (în 1934, eu
... naintea morții); un rol
... la a istoriei Portu-
... și mai precis, o uriașă
... exaltînd ideea de tim-
... văzut ca vremele
... dintr-o falmoasă iadă
... sufărul eminescian),
... scoase, mai apoi, citi-
... de mii de manuscrise,
... ifrarea” lor completă
... a încheiat.

D. F.

... cit doar unul.
... și eu însumi.

... terent.

... it

... spună

... iu.

e Campos

... re nu înseamnă nimic,
... rul nopții,
... ra caldă a zilei.

... i ce bine-i!

... și întregul tău suflet

... mal prost.
... r-o parte.
... a sufletului meu:

... T DE SODIU

... la stomac înspre suflet,
... rașele pe care le-am
... străbătut
... proiectele mele!

... stului,
... la apusul sforțărilor...

... și negația lor.

... nt că lipsește stomacul
... eu și circulației singelui?
... dovede creierii?

... sau să mă sinucid?
... trăii.

... imi îngheață singele
... larg deschise,
... eisajului,

... pe suprafața lucrurilor.

... ferestrele-s larg deschise!

... mi-e sete!

... re și traducere de
... Dinu FLĂMÂND

... A, strada RODNEI
... nuscritele nepublicate
... e la P.T.T.R.
... ndex: 42.907

Pag. 5

GENERATIA VITORULUI

mai ales în aer liber, ele oferă largi
posibilități educative de a studia
și cunoaște comprehensiv copiii, de
a interveni cu atenție în cultivarea
abilităților proceselor psihice, perso-

1. Cu volumul tipărit de Editura Cartea Românească, Desculț a ajuns la ediția a șaptesprezecea. Nici o carte a literaturii noastre „noi” nu a fost reeditată cu o asemenea frecvență, nici una nu a cunoscut tirajele ei. În competiție ar rămâne doar Moromeții. Iată, însă, că într-un eseu din ultimul număr al Caietelor critice, Valeriu Răpeanu trage semnalul de alarmă: Zaharia Stancu, afirmă domnia sa, este deja un scriitor uitat. Sau chiar dacă nu este un scriitor uitat, despre cărțile sale se scrie mai puțin și mai superficial decât se scria cu puțină vreme în urmă.

Ca istoric literar eficient, Valeriu Răpeanu ne propune o temă de meditație necesară. Intotdeauna cititorul — comentatorul literar — trebuie împresimțat de asemenea teme. Fiindcă, dacă e adevărat că opera lui Zaharia Stancu trece printr-un explicabil con de umbră, adevărat este că azi opera lui Zaharia Stancu poate fi recitită cu mare folos. Excelenta postfață a Marianeii Ionescu la ediția a șaptesprezecea mă face să cred că, dacă Desculț nu a reeditat în anii '80 atâtea superlative din partea recenzenților ca — de pildă — în anii '30, există o temeiunică înțelegere a operei sale dintr-un unghi care ne interesează cu deosebire: al actualității ei.

2. Abia acum, când valul de superlative din jurul lui Zaharia Stancu s-a mai retras, putem observa posibilitatea unei comparații Desculț — Moromeții. Comparație oripilantă pentru rafinați în anii '60, în anii '70 Pe rând Preda e preocupat de insula de liniște — fie și iluzorie — în care se instalează satul românesc, Zaharia Stancu e preocupat de satul în care e posibil orice. Marin Preda va refuza, de pildă, să creadă că țărani din Salcia purtaseră, la culesul strugurilor, hotnița. Destui comentatori (și noi, în Proza românească de azi) i-au dat dreptate lui Marin Preda. Nici Marin Preda, nici alții nu puteau înțelege cum se puteau întâmpla asemenea monstruoziități în satul românesc al sec. XX. Mărturie recentă arată că Stancu nu inventase nimic. Desculț, cu șarul lui de asasinat, de crime, de nedreptăți, cu imaginile țăranelor constrinși la mizerie, boală, umilințe arată că în satul românesc fusese posibil orice. Romancierul oferă imaginile esențiale ale unei lumi pe care noi ne-am obișnuit să o considerăm — și grație unei literaturi înclinată spre idilă și utopie — mai puțin condamnată la suferință.

3. Scrie pe bună dreptate Mariana Ionescu că Desculț este un roman destinat să suplinească un foileton politic. Desculț, arătam altădată, trebuia să fie un roman de educație politică într-o vreme în care aceasta se cerea, de fapt, romanului; să fie manual de educație politică. Pe multe pagini, cartea explică și ilustrează lozinci ale momentului. Alfabetează. Întrebările și răspunsurile urmăresc, de prea multe ori, să arate diferențele de concepție ale țărănilor bogati și săraci, ale „burgheziei” rurale și ale burgheziei urbane. Din acest unghi de vedere, personajele („personajele”) din Desculț aparțin unor serii literare ce își adaugă mai toate personajele anilor 1948—1955.

Ieșit din serie este însă Daria. Ca și Nicolae Moromele, Daria va trebui să învingă handicapul fragilității fizice prin inteligență. Prin „știința vieții”. Ca și în ciclul Moromeților, există în ciclul Desculț o propoziție esențială: da, dar eu știu că... Unul dintre cei înzestrați cu știința vieții sau o experiență esențială trăită în satul tradiției îl pregătise să ghidească, sub aparențe, adevărul. În lumea infernală, eroul e posesorul unui adevăr esențial, verhi, verificat. Ca Parsifal, eroul trebuia să afirme adevărul adinec al Naturii în fața celor care l-au pierdut înfruntarea dintre erou și lume nu se petrece în numele energilor, al voinței de ascensiune ca în romanul balzacian, ca în romanele clasice ale secolului al XIX-lea, ci prin știința, prin „șiretlicurile” grație cărora eroul poate ține piept lumii celeilalte. Vocația de a visa nu e inutilă, vredința — naivă — în Utopia scriutului nu e zadarnică. Definitorii pentru matricea spirituală românească — satul — Desculț, ca și Moromeții reprezintă triumful scriitorului asupra constrîngerii imediatului Daria, ca și Nicolae Moromele, înving ca scriitori.

Cornel UNGUREANU

* Zaharia Stancu — DESCULȚ, ed. a 17-a, postfață de Mariana Ionescu, Ed. Cartea Românească

Greu de găsit, chiar pe această căldură caragialiană, cineva care a admis evidența: Temă și variațiuni — subintitulat „momente, schițe, amintiri” — volum alcătuit de către Ion Vartic din creația „de gen” a lui Caragiale este un eveniment. Nu unul neapărat literar. Un eveniment cu un foarte mare substrat psihologic. Și cu o bătaie mai lungă decât a obișnuitelor „ediții Caragiale”. Criticul clujean a preferat antologilor ce preluau, selectiv, părți cunoscute serle de Opere, o altă tehnică, mai puțin comodă: a apela la diverse surse, la edițiile princeps. Dublu avantaj: mai întâi, acelea aveau girul autorului și, deci, prestigiul autenticității. Apoi, pentru că redă structura originală a volumelor, modificată, în decursul vremii, în cele mai diverse rațiuni, interesat de motivarea amănunțită a structurii ediției găsește, de altfel, științifice argumente în doctele considerații ale lui Ion Vartic. Din acest punct de vedere, avem de-a face, așa spune, cu o ediție idealizată: una pe care Caragiale însuși ar fi privit-o cu nostalgie. Tocmai pentru că e foarte firească, Ion Vartic a procedat așa cum n-a mai făcut-o nici unul din anteriorii editori: în lipsa disponibilității cronologice a textelor, a optat pentru selectarea ultimei versiuni (cazul rescrierilor), dar așezând-o în locul pe care-l avea inițial în volumul publicat de către Caragiale.

Desigur, doar o simplă rearanjare a textelor ar fi fost prea puțin pentru subiectul unei cronici literare. Din fericire, Temă și variațiuni nu se limitează la acest lucru. Mai există și o incitantă prefață (I.L. Caragiale și schițele sale externe — un titlu cu bătaie lungă, spre celebrele nuvele exemplare ale lui Caragiale scrisă cu, de-acum, cunoscuta profunzime a lui Ion Vartic. Introducerea și ea, din canoanele genului; nu procedează la descrierea materiei care se deschide, asemenea unui compas, asupra a două chestiuni legate de viața caragialiană. Sint, de fapt, două eseri independente, unite de pasivitatea cifrării resorturilor psihologice ale apariției și structurii volumelor de către scriitor.

Mai întâi o chestiune de context: de ce, se întreabă Ion Vartic, de la 1901, la apariție, Momentele au fost primite cu destulă răceală? Și tot de aici punde: pentru că ele nu erau percepute, în primul rând, ca literatură. Că contemporan nu făcea distincția între jurnalismul (perisabilitatea, actualitatea, aparența de fapt cotidian, banal) și transfigurarea artistică. Subiectul erau luate, se știe, din realitatea imediată — unele, întâmplări de o certă originalitate. Erau un comentariu direct, sumar rețușat, al cotidianului. Prin miracol au depășit ele stadiul de document, devenind literatură de cea mai înaltă clasă? Prin talentul lui Caragiale, desigur. Dar și prin altceva. Prin constituția, consideră Ion Vartic într-un limbaj heideggerian, „o multiplicitate crețire a fațetelor prin care omul este o ființă-in-lume. În consecință, satul lui de-a-fi-Intotdeauna-cu-celălalt”. Altfel spus, actualitatea provine „eternitatea” lor, din faptul că sînt „un dat original, determinant al eticii umane și al vieții în banalitatea cotidiană”. Așa este. Ar mai rămas de demonstrat (în oportunitatea invocării lui Heidegger în acest context. Pentru în paralel a textelor din Sein und Zeit și a celor din schițele lui Caragiale oricât ar fi de surprinzătoare pe planul înțelinerii ideilor, nu este pe de-a-ia relevantă. Ce s-ar fi întâmplat, mă întreb, dacă Heidegger nu ar fi lansat „lebrele” concepte? Demersul lui Ion Vartic e o performanță intelectuală, dar a fi, prin aceasta, și o inevitabilitate a analizei. O apropiere, totuși, exterioară în afara chestiunii, sortită să ne probeze, încă o dată, subtilitatea prefațatului și, poate, frumusețea actului critic.

Mult mai autentic este Ion Vartic în ceea ce constituie reala sa viață „detectivistică” literară. Aici, aflăm cu adevărat lucruri noi: că Momentele organizează muzical, după un model al temei și variațiunii (de unde și în antologiei: unele schițe funcționează ca teme pentru altele, „variațiuni” pe același subiect); că așa-zisa incultură a lui Caragiale e doar o legendă — nu că în Caragiale avem un posibil model socratic al scriitorului (în mod clar observă Ion Vartic, nesusizat tocmai de către Constantin Noica, altădată, că abuziv, totuși, llistei „detractorilor” lui Caragiale); că sentimentele sunt intertextuale” certifica perfectă edificare culturală și orientare în spațiul literar a lui Caragiale etc. etc. În astfel de analize, neezitante, erudite, subtile, pline de un duh imprimat parcă direct maestrului, și recunoaștem pe admirație exegat caragialian. Mai mult decât în dialogul cu Heidegger — albulistul de nume cît se poate de în actualitate: activitatea sa extra-filosofică este direct în aceste zile, cu o pasionalitate țesită din comun în marile reviste culturale europene, și nu numai. Să fie această neintenționată întîlnire încă mai formele prin care se manifestă umorul atât de actual al lui Caragiale?

Mircea MIRAB

* I.L. Caragiale, TEMĂ ȘI VARIATIUNI, momente, schițe, amintiri în îngrijită și prefață de Ion Vartic, Ed. Dacia, 1988.

Ce se vede în oglinda textului

Mi s-a părut întotdeauna uimitor cum reușește Șerban Foarță ca la mai fiecare pas (pe hirtle, vreau să spun), textele, fragmente — nu-i așa — ale unei „texturi” mai mari să-i oglindească personalitatea-intregă. Îi iese atât de bine un anumit joc între detaliu și ansamblu, înfînt simt o reticență față de etichetele cărora le pare predestinat: manierist orferu al cuvintelor etc. etc (există și variante mai brutale). Potrivit lor, ar trebui să-i vedem risipindu-se etern în amănunte, devotat șlefuirii de minuscule, prețioase cioburi, niciodată dinaintea oglinzii largi cuprinzătoare. Și totuși, „cioburile” sale au puterea „oglinzii” tutelare, atrăgînd în jurul lor, ca niste nuclee gravitaționale, un halou dens de sensuri. Aș zice că lucrul se petrece din două motive: unul, mai ușor vizibil (și la care mă opresc mai departe), e acela că scriitura suprapune multe straturi de procedee, obținînd o complexitate ieșită din comun; iar celălalt, „imponderabil” (și pe care inanalizabil fiind il enunț doar) ar fi capacitatea spontană, „neprogramată” a rîndurilor lui Foarță de a întreține un abur de sentimentalitate de melancolie, uneori dramatic de-a dreptul, o stare — cu alte cuvinte — care trimite dincolo de text, către viața interioară a unui eu auctorial. Pentru a percepe această „imponderabilă” nu trebuie decât să ne dovedim — măcar cîte o clipă — capabili să depășim atracția performanțelor tehnice ale scriiturii, care tind să ne epatoze și

să monopolizeze atenția. Ceea ce nu înseamnă — bineînțeles — că trebuie să trecem peste ele ci prin ele, de la ele mai departe, către scrișul lui Șerban Foarță nu poate fi înțeles și prețuit la adevărata valoare în ignoranță față de rafinamentele stilistice, față de jocul lor solemn (sau așa putea zice: față de ritualul lor ironic). Din nefericire, performanțele cu pricina li sînt de obicei doar recunoscute ca atare, fără să fie și analizate minuțios, comentariile critice consumîndu-se (ca și acesta, la urma urmelor) pe „întinderea” unor articole de gazetă.

Încerc — așadar — să spun ceva mai mult despre complexitatea scriiturii, cu aplicație la Holorimele (Ed. Litera, 1986). Primul lucru care se observă e că, în maniera din toate cărțile sale, compoziția savantă a acestora îl dă aera putere (învoacă la începutul acestor însemnări) de evocare a întregului. Îl întîlnim — și încă la nivelul de sus — pe poetul nemalpomenteilor „prestidigitării” stilistice, dar și — în Avertismentul prefațat și în secțiunea finală de Note și trimiteri — pe eseistul cu sintaxă atât de personală; iar întocga carte, cu toate „parantezele” sale (cum le spune Genette) — cu numitul Avertisment, cu motto-uri așezate sub genericul „Exergă”, cu Note și pornind chiar de la im-

pletirea cuvintelor pe copertă, într-o savantă distribuție de simetrii și defazațe („Coperta autorului”, stă scris pe versoul paginii de titlu) — întreaga carte pare să concentreze „tot ce poate” autorul ei. „Tot ce știe”. Deși — n-am precizat încă — e „doar” o plachetă subțire... Privind-o mai îndeaproape, complexitatea compoziției de ansamblu se va regăsi și în mic, în toate compartimentele ei. Bunăoară în Avertisment, care joacă un rol multiple: comentează evoluția de la „tautofonii” la „holorime” (în volumul său Șalul, eșarpele Isadorei — Ed. Litera, 1978 — Foarță publicase Șase (spre șapte) tautologii sau tentațiva de-a suprima (nepedepsit) aeral dintre cuvinte, plus o Antistrofă, compuse toate pe aceleași principii ca și poemetele de acum), explică despre ce este vorba, dă indicații de lectură, „avertizează” că „genul” nu e „un simplu calambur”, atribuie versurilor sensul unui „zelos / „gelos” omagiu” adus limbii române și — în sfîrșit — înfățișează „holorimele” drept deopotrivă pedeapsă și răsplăt pentru autorii lor (definiție disimulată a actului creației). Notele au și ele un motto (neapărat (auto)ironic) din notele lui Eliot la The Waste Land, explică o serie de „vocabule savante, rare” și deconspiră astfel o parte din bogata țesătură de erudicție a cărții.

„Capodopera” Holorimelor mi s-a părut a X-a (p. 20—23), singura seră rește șirul catrenelor / are opt hirtle și o descriu în detaliu, citîndu-le pe rînd toate strofele. E un fel de care a himerică femininități, etemuoase (cum s-ar zice, goetheană și „Ewigweibliche” trecut prin filtrul dermist-oculte). Ea traversează spațiul poetului în trei ipostaze, trei praxideale, morganatice (cu toate implițiile și-acestei cifre). Înflia apare ca o tasmă, ca o reflexie a auctului („Cu sub zare, fluă, / în vovă tăiată, cești”), a doua e onirică („O alta, a decalc fragil / al unor palide formate — cuvîntul din urmă trimițînd la înnea cărților), iar a treia reprezintă ordine trans-pămînteană, un spațiu doar două dimensiuni (poate — înțelegînd cărții), în care-l cheamă ca în Lucașăru cu inverse rotiri („Immens e-a treia, / în ea, să pierdă berat, / ca un simbol, dimensi-a-trei”).

Încît voi încheia solemn, spumînd în complexitatea acestei buciți, a tuturor catrenelor „holorimate”, a cărții, cărților lui Șerban Foarță văd că dîndu-se o personalitate dramatică, dilematică, dinspre care vin către înșelător „închise” în „artizanatul” actual ca aitea din alte vremuri în lele naufragiaților — mesaje-adio burătoare.

Ion Bogdan LEFTER

desfășurate în grătință; jocuri de toate felurile, vizite, excursii, drumeții, cursuri de înot etc., prin exercență în aer liber. Asemenea activități oferă educatoarelor posibilități

VIBRANT OMAGIU MĂREȚULUI CONGRES AL IX-LEA!

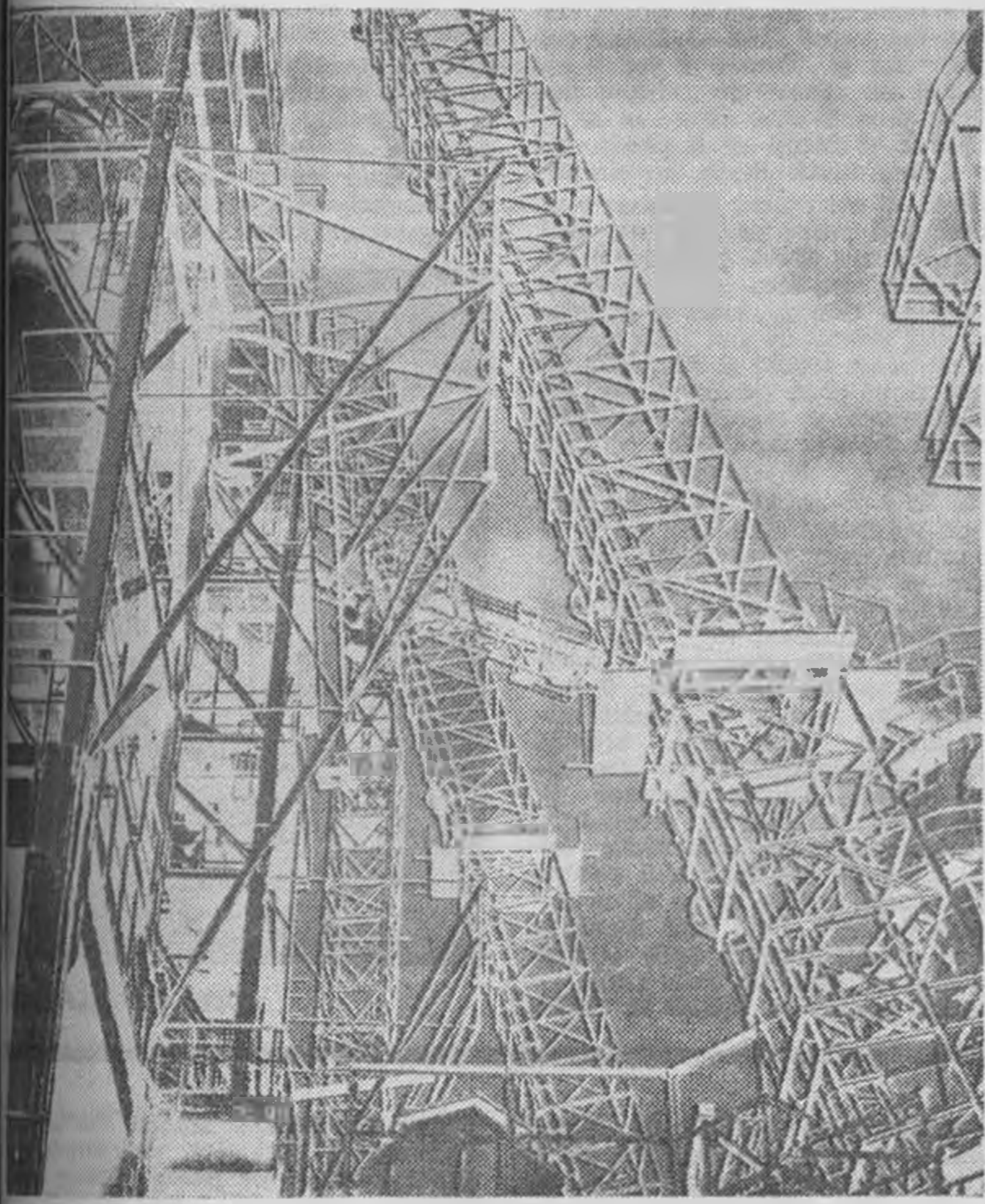
UN EVENIMENT CARE A MARCAT O NOUĂ ETAPĂ ISTORICĂ

Desigur că azi, după ce s-au scurs trei și trei de ani de la Congresul al IX-lea al partidului din vara anului 1952, se pot vedea mai clar succesele materiale și spirituale dobândite în toate sectoarele de populat. La recenta Consfătuire cu acțiune și cadrele de bază din domeniile organizatorice de partid și politice, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a subliniat că acest important Congres, la care am avut și eu

tinuă a nivelului cultural al poporului. Consfătuirea cere îmbunătățirea și perfecționarea activităților culturale în toate domeniile. Fiindcă numai un om educat și stăpîn pe cele mai înalte cunoștințe poate înțelege legile obiective, poate fi un om cu adevărat liber. Sublinierile acestora reliefează și perspectivele de viitor ce se deschid omului societății socialiste și comuniste, om al unei înalte culturi, adept al luminii și al păcii.

De la tribuna Consfătuirii, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU cerea scriitorilor, tuturor oamenilor de artă să se angajeze cu mai multă hotărîre pentru a contribui, pe calea creației lor, la ridicarea generală a nivelului de cultură al poporului.

Imi aduc aminte de întâlnirea pe care am avut-o noi, scriitorii și oamenii de artă, cu tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU înainte de Congresul al IX-lea al partidului. Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU ne îndemna și atunci să ne orientăm spre izvoarele

de a participa în vara aceea să marcat o nouă etapă în acțiunea partidului nostru comunist, în proces revoluționar. S-a desfășurat o lucrătoare și stimulantă acțiune în domeniul economic și social, în domeniul ideologic, pe tărîmul literaturii și artei, în dezvoltarea generațiilor de artă. La Consfătuire s-a accentuat în această perioadă s-au lăchidat stări de lucruri negative și din trecut. Iși făcuse loc, la un moment dat un curs foarte periculos

dătătoare de viață: „adevărata inspirație pentru toți creatorii trebuie să fie poporul, realizările societății noastre”. Citind cu atenție Expunerea din 23 iunie, m-am gândit că te teme importante sugerează! Cite idei strălucitoare, cite inițiative! Desigur, pentru inspirația lor artistică, poezii, prozatorii, dramaturgii trebuie să cunoască viața poporului, să trăiască împreună cu poporul marile lui izbînzil, eroismul lui, năzdrănițele de fiecare zi și zberurile lui, să înțeleagă munca lui vie, complexă. Secretarul general al partidului accentua că avem opere literare și de artă „multe, bune. Dar avem nevoie încă de unele, și mai bune, în toate sectoarele”.

Subliniind de fiecare dată rolul scriitorilor și artiștilor în complexul proces de dezvoltare culturală a poporului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU exprimă prețuirea pe care o acordă partidul și statul nostru oamenilor de litere și de artă, activității noastre creatoare. Acest bogat fond de idei, pe care ni-l însușim cu întreg atașamentul inimilor noastre, constituie pentru toți scriitorii un adevărat program de acțiune, de imperative, un țel măreț!

AI. JEBELEANU

Spațiul dăruirii

Atelierul meu de creație e populat de mii și mii de fapte, care vin spre mine, ajungînd din ce în ce mai aproape de miezul conștiinței mele de creator. Fapte ce poartă chipul multor oameni cunoscuți și necunoscuți, cu un însemn pe care-l denumesc „element soare”. Acel minunat ferment al setei de dăruire, care dă elan minților și minții și din care se degajă acea „dulce suferință” a neliniștei creatoare. Mereu mai bine, mereu mai mult — parcă aud cadența sentimentelor ce alimentează marca lor putere de a deveni făuritori ai valorilor perene. Portrete de țărani, cu palmele arzînd de sudoare, iar în urma lor holdele întinse ale roadelor. Neliniștea și liniștea împreună, clocotul fierbinte al muncii și liniștea țelului atins. Portrete de muncitori, pe lângă giganticele mașini și instalații, pe lângă calculatoare ce emit cu poftă cifre și date — coordonate ale faptelor măsurate conform rigorilor științei și tehnicii. Văd portretele lor și atunci cînd într-o hală imensă figurile lor devin minuscule pe lângă instalații, cînd vocea lor se pierde în zgomotul fabricii. „Elementul soare” — el rămîne, arătîndu-ne că și aici, și dincolo, și peste tot lucrează acel creator, pe numele său „contemporan”: făuritor al izbînzilor de azi.

Și această stare de continuă dăruire face să simți mai adînc respirația timpului. Tu, scriitorul de azi, creatorul care lucrează în domeniul infinit al fanteziei cutezătoare, te dăruiești visînd cu ardore cu acest chip, odată strecurat în mintea ta, va renaște cit mai fidel, cit mai convingător și cit mai neasemuit prin trăsăturile sale individuale, prin paginile sale destinate a fascina mintea și inima cititorului.

Respirația largă a timpului pe care-l trăim cu atîta chemare de a valorifica toate resursele noastre dătătoare de noi

energii, este cea care se deschide spre zare, este izvorul care se alimentează din adevăruri trăite sau ce pot fi trăite, simțite de semenii tăi. „Elementul soare” este însemnul temperaturii cărților tale pe care le dăruiești timpului. Astfel se contopește, se identifică scriitorul, creator al valorilor spirituale, cu năzuințele aceluia ce construiesc, se alătură și merg alături în marele proces de transformare a societății și a omului în stare de cele mai grandioase fapte. Inspiră elan și încredere, sentimente ale iubirii de țară a celor mulți. Iar din această dragoste a lui, a scriitorului și a altora, din sentimentul datoriei sale și a altora, din setea nobilă a minții și a minților sale angajate în a vrea, a construi, a participa — se vor deschide larg aripile scrisului.

În fiecare moment trăit cu intensitatea conștiinței te îmbogățești, te alimentezi cu idei din care se conturează chipurile eroilor pe care li cauți. Și în acel moment, cînd simți că faptele trăite și văzute aduc cu ele neliniștea arzătoare — paginile tale devin nu simple hîrtii pe care vei așterne cuvinte frumoase, șiruri de fraze ce curg precum un fluviu cu ape nesecate, ci vor fi pagini vii, arzătoare, nelertătoare, mîngietoare, crunte, liniștitoare, îndrăznețe, visătoare. Pagini vii, care la rîndul lor vor deveni factori catalizatori în marele proces al formării omului, baza societății noastre socialiste. Și pentru o asemenea luptă, pentru o asemenea dăruire merita să trăiești.

La toate acestea m-am gândit, poate mai intens ca niciodată, acum, în pragul aniversării celor 23 de ani de cînd România a început să-și cîtorească un nou chip, așezat sub semnul luminii, sub semnul „elementului soare”.

Maria PONGRACZ POP

Lumina de partid

Cuvînt și faptă intru împlinire, acesta e partidul, pas cu pas spre-a României noastre devenire, mereu în drum spre comunistul ceas.

Partidul e-a poporului țării, e însuși brațul-i de ne-avîns oțel, lumina-nțelepciunii, poezie sculptată-n piscul ce-l visează el.

Cuvîntul de partid e-o-nvăpăiere de mari idei, sub care-ngemănăți ne ridicăm columna de putere, aici, la briul nostru de Carpați.

Cuvînt și faptă, cîntec de mîndrie, acesta e partidul încercat și prin Cîrmaciul-i, păcii-i e solie alai, și-n zarea lumii-n lung și-n lat.

Ion SOCOL

Răspunderea scriitorului

Acțiune de comunicare vie, directă, dinamică și mobilizatoare, Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU cu privire la perfecționarea activității organizatorice, ideologice și politico-educative, în vederea creșterii rolului conducător al partidului în întreaga viață economico-socială — această magistrală Expunere, în care se reafirmă explicit rolul, răspunderea și sarcinile scriitorului român, reprezintă, pentru noi toți, creatorii de literatură, un îndreptar și, în același timp, un exigent îndemn către reanalizarea stării de responsabilitate sociale, așa cum s-a statuat încă de la mărețul Congres al IX-lea al partidului. În adevăr, această responsabilitate față de scris, de opera finită trebuie să fie maximă și continuă avînd în vedere că opera de artă afirmă personalitatea colectivă a unui popor, a unei patrii. Răspunderea scriitorului se referă la crearea de opere de o înaltă valoare artistică, făurite cu o maximă exigență, operă crescută ea însăși din realitățile noastre socialiste, societate aflată în plină edificare, în devenire de-a, proces propriu, în definitiv și opere de artă în curs de încheiere într-un tot care va fi poemul, romanul, piesa de teatru...

Desigur, opera de artă trebuie să constituie — și să exprime în același timp, o culme a genului uman, la un moment dat, astfel încît și în acest domeniu avem datoria de a concura, pe plan internațional, întrebarea „Cu cine mă

compar?” avîndu-și o dreaptă menire. Și, în acest sens, dezvoltînd ideea, reiese cu necesitate, nevoia, obligația unui studiu permanent, apropierea de și asimilarea marilor valori, schimbul de valori și de tehnici constructive. Răspunderea scriitorului, esențială, patriotică, rămîne însă și permanent aceea a exprimării specificului românesc, specificul socialismului românesc, al poporului care construiește acest socialism profund uman, a modificărilor, uneori dramatice, a conștiinței individuale și colective în marile confruntări ale veacului. Căci numai un subiect mare poate da o carte mare. Conștiința însăși a scriitorului se modifică în cercetarea punctelor fierbinți ale realității, a zonelor care pot aliena natura lucrurilor. Înalta forță morală a scriitorului se exprimă tocmai prin repunerea conștiinței în ordinea normală și armonică a lucrurilor.

Aceste gânduri, prilejuate de Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, se cer, desigur, materializate în noi și noi opere de artă, pentru contemporani — omagiul adus de scriitorul român celor 23 de milioane de constructori și viitori constructori ai socialismului ca și celor 23 de ani de la Congresul al IX-lea al partidului, piatră de temelie și pentru creația literară, în adevăr liberă, în patria noastră. — mărturie traicică pentru viitorii.

L. D. TEODORESCU

Vacanța de vară a uteciștilor

Plăcutului ca uticul, Toleda, ca în fiecare vacanță, și în acest an, o sută de elevi timizești, de data aceasta de la liceele industriale nr. 2 și 9 din Timișoara, vor răspunde „prezent” pe Șantierul Național al Tineretului de la Combinatul Minister. Moștru, Aldoma colegilor din anii precedenți și celor din școlile anterioare, elevii de la Școala Profesională UCECOM, care au participat la Șantierul Na-

Pag. 2

Pag. 7

COLEGIU NOȘTRI

Și în anul acesta, ca în fiecare an, o parte din colegii noștri își lăchidă activitatea. În aceste mo-

știri — sub lupă-riul de viză, în trei țări — timp sa nu te-ntreacă timpul — autocolanți de sticlă sacceșilor generații educative și formate de-a lungul deceniilor, o masoară și acum cu grija și atenție, așteptăm cu care au evaluat lecțiile de lectie, clipă de clipă, progresul discipolilor, acum oameni mulți din-țrei ei țărre osamant. Și, în poftida acestui modest in-

Sabin Opreanu

ANOTIMP CONTEMPORAN

În anotimp alî de albastru incît pare a fi trotiul volajului muntos. Un arbore adicî mutat cu rădăcini cu tot în alt peisaj îmbogățindu-l pînă peste margini. Nu-l poți opri chiar dacă Hades își pune brațul vrăjmășie. Un Riu mai este! Ramul cu mugurii cerești pe frunte și se apleacă și zvonul pîsărese răzbate prin coclauri.

Nu-i degetul de sticlă plîpînd de-amețitoare boare. Nu-i pragul stîna de lemn și pas năîng de orbocăială. Nu-i fumul care se năzare și după el să-ți muți pămîntul.

Un anotimp ce mi-a intrat în sînge ca steagul roșu filfiînd în zare și nu e forță mai curată ca mușchii lălmîi plonar transpus în vis contemporan!

ȚARMUL RIULUI — fragmente —

Întîi Riul umplut de valurile cărților. Nici o pagină în plus nici o arlipă în minus. Care să doarmă peste pustiu aparent al poveștii. Oare degeaba grăit-a Zamolze? Sau Pan și alți zei al bilindeții în crivățul orizontului? Toate-n zadar pe țarmul de cleștar al tău și al meu și-al nimănuia doar?

Cu iuteală de smoolă versurile mele neimblinzite pun oblon filfizonilor linearității. Ca un melo de formula unu mă îndrept vertiginos spre sexul nufierilor din plantațiile genezi. Cerului albastru îi adaug pămînt albastru mult mai albastru decît privirile voastre îndreptate către albastru. Matur mi-am închipuit că totul îmi seamănă pînă la ultimul vers și nici o virgulă nu se putea pune între iscălitura plină de sînge și conjurația genelor vîltoare. Aplicate ochiului interior. Obrazului de cenușă. Mănușă.

Vreau acum și aici. Ca altădată. Cu brațele învinse mîseaua de minte a putreziciunii să nu poată mesteca stelele triste ascunse în minsoarea de clopote. Acum mă voi despărți cu seninătate de moartea fizică. Chenar de argint îi voi pune chipului ei paraliptic și-n cătușa artistică a cărții voi pluti. Aici gușa nălvă a mierlei de pîrlu luptă cu veacurile alcoolizate. Aici mi-am implîntat poema mea concretă ca pe o geometrie umanizată de ironico catarge. Întîi iluzia izvorului. Întîi atomii speranței zburătăcînd în pata de lumină eliberată dintre ramurile pinului negru banatic. Nimicuri care-mi obsedează plămîni și explodează acolo de mă cuprinde teama. Dar eu mă crucific pe un bloc de gheață al cărui contur ia forma provinciei de plus.

Dumitru Velea

DUPĂ

După ochii tăi,
se-nînde cerul;

după inima ta,
treacă marea;

după lumina ta,
se-ntore florile;

după mersul tău,
aboaă păsările;

după glasul tău,
îmi tremură inima;

după umbra ta,
m-aleargă pleoarele;

după brațul cui,
ți s-au dat măsurile?

DIN ROUA DE SUS

Din roua de sus
trupu-ți este curs;

din roza de jos
ți-ai ales miros.

Roua de pe flori
se ridică-n zori

pînă sus la porți,
unde-șteaptă sorți;

mimo cînd va fi,
să revină-n fii.

Ochiulo de sus,
lacrima și-a curs;

văzut, nevăzut,
cu argint țesut.

Singură-a venit,
pe la răsărit,

cu trup luminos,
de rouă, frumos.

Din roua de sus
trupu-ți este curs.

LACRIMĂ ȘI CARTE

Am văzut lacrima pe deasupra lumii,
de jur împrejur. Pluteam pe apele ei,
într-o corabie cu o carte și un pom:
vîntul întorcea filele grele,
fără putere încercam să citesc
umbrele pomului căzute peste etc.

Lacrima de deasupra era
subțire și transparentă ca un ochi:
vîntul purta corabia spre însulă
Sermio.

lingă pom o femeie cînta
înștită semnele cărții —
din sunetele ei sporea miezul
lacrimii,

săratele ape creșteau
cu fiecare cuvînt cîntat.

Cerul era marginea lacrimii —
asta am văzut din grotă lui
Catullus —
cu două păsări luminoase, descriind
o singură imagine.

Fără să-nțeleg de mi-a cui,
pomul s-a despărțit în două, lingă
peretele meu.
și rana celor doi singera,
a înroșit marea și cerul.

Unde s-a dus femeia care cînta
înștită cuvintele cărții?
Dacă, în văzduh, cartea, Catullus,
este chiar lacrima ei?
Cum să citesc, mutată pe cer,
limba-i străveche?

Cînd trenul se opri, cu o înțepeneală scrisnitoare, urmată de un scurt țențențind îndărăt, un fel de recul, Victor era de-a binelea ieșit pe scări, pendulînd abia perceptibil piciorul stîng, ca și cînd jumătate din greutatea trupului n-ar mai fi fost a lui, și dînd un rost gambel de a coborî prin nerăbdarea care, năvălitoare peste voința și gîndurile sale, mai că-l speriasă. Hotărîrea de a coborî îi veni dintr-o dată, ai fi zis că-l strigă unul necunoscut, o chemare de-afară, numai de el auzită, dar cine l-ar fi privit cu atenție pesemne că ar fi băgat de seamă că înainte, o clipă nemăsurat de scurtă, fața i se goli de sînge, o liniște strălucă și opacă îi înfrînă răsufierea, parcă și-ar fi amințit brusca de cineva ce n-ar fi trebuit nicidecum uitat — ori de-a fost să-l uite, atunci să nu-și mai fi adus aminte în vecl — dar acum, amintindu-și un preț fără seamăn se rupe de sine, de viața lui, și hotărîrea ar fi părut, cu asta, o izbucnire, o sîngerare și-un strigăt lăuntric, din străfund, neștit dincoțro și încotro venind.

Nu mai că pentru morocînoșii tovarăși de drum, salutîndu-l, nimic din toate astea nu era la vedere și de înțeles; o vorbă nu schimbasese cu dinșil tot drumul, abia prin salutul de rămas bun Victor deveni ceea ce fusese, un călător adicî, și acum era sigur că pentru acela gara în care el va fi fost să coboare va rămîne pe mai departe străină și neluată în seamă, de aceea oamenii, întimplători cum erau, abia de tresăriseră moenit din amorteala leșioasă a dimineții și din picoteală, fără să fi avut răgazul să-și arute stînjeala la graba, e drept fără pic de forfotă, a hotărîrii lui de a coborî, iar tresărirea lor, parcă abia ea, lucrul cel mai neașteptat și fiecare o vedea cu ochi măriți de mirare pe chipul celorlalți, ca și cînd unul dintre ei ar fi pierit, parcă el însuși ar fi pierit ca un lup dintr-o haită visată, un început de spaimă, că nu numai ațipirea i-ar fi cuprins fără veste, una pe toți, dar mai mult, fiecare din ei începuse a îngăima același vis, asta prins în haita pierdută; așa fusese, erau și ei convinși că din pragul de sus, izbit cu capul, al aceleiași treziri a flectăruia se desprinsese și se alege hotărîrea ca un abur, neașteptată și negrăită, a străinului ce avea numele de Victor însă ne cîscut lor de a coborî.

Așa se face că numai Victor își dete seama că lui Avram Proctor nu îi va fi fost totuna unde să-și aleagă loc de casă, dar și că hotărîrea o luase nu tocmai în toată voința stăpînirii de sine acum cînd se întorcea, lată, viu, din războiul unde atîția muriseră și unde întimplarea, tot atît de ușor, ar fi putut să facă să moară și el, fiindcă numai Victor, cel care, deci, învinse moartea și întimplarea ei cu alte întimplări asupra-i călcînd, păstrase amintirea vieții dinainte și printr-asta putu recunoaște, chiar prin pîcla leșioasă a dimineții din începutul visului celorlalți, care-l prinse și pe el ca într-o haită de lupi, locul încă dinainte ca trenul să rîzbească în gară — tren dintr-acelea ce oprese în toate gările — de pe cînd vagoanele fișiau în curba

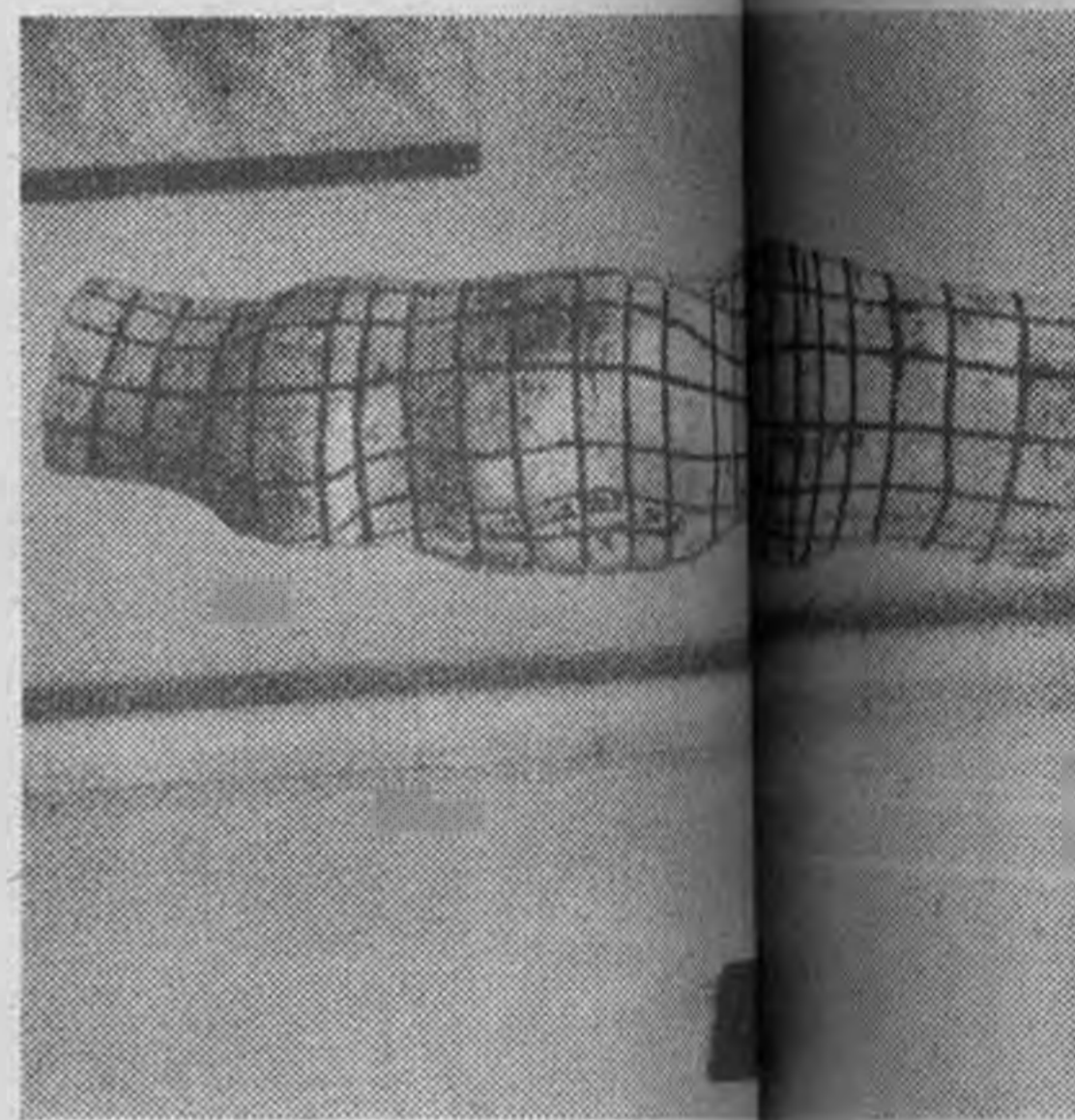
înclinată îns: re sat, unde cales înăvește silabele mai pe urmă construită, trebuia să se oprească și-astfel să se oprească în același ritm și în același ritm

Chiar într-acele momente, dar la o clipă de timp, prin fier vîzu nevoit să răspundă la întrebarea unuia din compartiment, acela care cel mai tînăr și abia atunci își

Ioan Vioreanu

ALE LOCULUI

printre amintirile lui Avram Proctor un feclor ca de vroce douăzeci de ani, cărulia mersul cu trenul și prea desu opriri în gări și halte necunoscute întipăriseră pe chip, sub lucul palid din acea clipă, o paloare statornică și neliniștită, tulbure, parcă potrivnică semnării nesăbuite ce se trăda, totu rescentă, în ochii lui de lup, amenințînd să-l birule din moment în moment. Așadar, Victor îi spuse că satul se numește Sămăctar, poate din dorința nălcă de a-l salva punîndu-l pe gînd că și cînd i-ar fi arătat într-o oglindă lup răzbit, iar ceilalți, înțelegînd semne cite ceva, deveniseră triști și parcă îndurerăți, doar tînărul, frătat poate de aproptata plecare a arăta ori de cine știe ce alte grîji timpurii, se crispă și înghiți în sine și cum n-ar mai fi avut aer. Întîi Sămăctarul, Sămăc-tar, tînărul, tulburat, gata era să se abandoneze

ȘTEFAN CALĂRAȘ

șitului său prieten Macne. Bineînțeles înșirarea și, mai ales, delimitarea meticuloasă — de parca fiecare ar fi fost și... singurul — este prilejului replicile partenurului: „Uite, vezi! Uite e cusurul tău — exagerează! Uite, asta e cusurul tău — prea te

tație, de antonimie, amînă, cu defect. Atît sînt neologisme, în ochi, este un „tur-tur” în veacul al XVII-lea: termen abstract, de creație de Caragiale: bucluc (bucluc), chef, tabiet, tertip.

este firavă, dic-tionar doar un derivat, dispus să găsească „aidoma „amicu-șă”, în limba veche, „on sens, astăzi dis-„mășită, rest”, cu care „ori, la Anton Pann. vestea vorbii (Scierii tău — ești violent”. Ajuns în sfîrșit, dator cînd îmi ră-curgînd la înșei „unelele” lingvistice / S-asupra-mi maldecit să-mi spui... Fiert, în conștință o plătesc, / nuare, fără apă. Lache, cînd joacă polimline cusurul și-l întimplării dovedește că „amicul” (ant. 1903) — Na, ține asta zase, îl plesnește și pleacă. Dar, în me-Imensa desfătare a cititorului. Lache / plesnit și părăsit, perseverază: „Uite, vezi! Uite e cusurul tău — e măgar și violent... și n-are manieră”.

În sistemul lexicului românesc, I. TOHĂNEANU

„ASTA-I CUSURUL TĂU...”

semidoctia, penuria de idei, vidul intelectual al „eroilor” săi. Atît în „Momente” și „Schite” cît și în opera dramatică a autorului, aproape că nu există personaje — mă refer la cele mai importante — care să nu-și lege numele, în conștința cititorilor, tocmai de revenirea, pînă la sațetate, a unor asemenea șabloane. În cele din urmă, ajungem să statornicim, între personaje și „formulele” lor predilecte, anumite echivalente semnificative, de genul: Pristanda = „famelă mare...”; Trahanache = „ai (aveți) puțintică răbdare” (Ipingescu = „rezon” etc., etc.).

Așa se întimplă, între alții, cu Lache, care, în bine cunoscuta schiță „Amici, stabiliște, cu „metodă” și fără menajamente, multele „cusururi” ale nedespăr-

Și totu sc-ndără să în Să bătut de se mai netele în Satul. Întădată zarea nu războaie re orașe Judințul s-ar fi l me înde se mun cit mal în uitare spre dea slobodă se-nînd pic. Dar r să cana nica pe rotocol însă cur atît, au mai ma Samody pădurea locul al tului a plicuri i stau, ca nați de novăția lui G Numele înecăic deasupr trecu și Mociur ajunse : o vrem se-nțins tean cu fier, înt Mai și calea că de c rii, se polănci rile din burguri pădurea de-altă inecăic sese ja duril r măctar: maiuda Cîmp mult, p Sămăcț despăr și cana hotărî barul, avea si țit el venit, miazăr de hol șune, c ră de putea oricare

re sat, unde calea ferată... construită, trebuia să de... și-astfel să se apropie... cele momente, dar hotărârea... luate, Victor... răspundă la întrebare... npartiment, acela... și abia atunci își găsi loc...

Ioan Viorel

ALEGE
OCULUI

le lui Avram Proca... vreo douăzeci de ani... trenul și prea dese... și halte necunoscute... chip, sub luciul palor... o paloare statornică... ure, parcă potrivnică... ce se trăda, fosfo... lui de sup, amenințând... moment în moment... și spuse că satul se nu... , poate din dorința tal... punându-l pe gânduri... și arătat într-o oglindă... hămesala ochilor de... ceiață, înțelegând pe... , deveniseră triști și... i, doar tinărul, frăm... oplata plecare la arm... știe ce alte griji prea... pă și înghiți în sec, ca... fi avut aer. Iată asta... măc-tar, tinărul, tulbu... se abandoneze resem...

ȘTEFAN CALĂRAȘAN

en Macne. Bineînțeles... ales, delimitarea lor... le parca fiecare ar fi... al — este prilejultă de... tului: „Uite, vezi! Așa... — exagerezi!"; „Vezi... tău — prea te crezi!";... de antonimie... cu defect. Atât... neologisme, în... este un „tur... vancul al XVII... abstracti, de... de Caragiale... (buclic), chef... mbiel, tertip... este firavă, dic... doar un derivat... să găsească... mdoma „amicu... la limba veche... sens, astăzi dis... rest", cu care... Anton Pann... vorbii (Scieri... 1963): „Întrebă... cind îmi ră... zise... /Ș-asupra-mi... și o plătesc, /... line cusurul (i-l... Na, [line asta... /Ș-ți dea me... a vin, /... du-te și mai... are manieră!";... cului românesc, cusur

te silabele... după rit... desuțit lo... eluși ritm... și în... prin fier... în memorie... cu jumăta... elul hotă-

și totuși, Avram Proca... se-ndărătnicească a-și alege loc do... să în Sămăc-tar, cu toate că, orfan și... bătut de soartă cum era, putea să nu... se mai întoarcă după război între... nctele inecăcioase ale Sămăc-tarului.

Satul e și el la marginea Cimpiei, altădată se făceau țiguri aici, dar așezarea nu ajunsese nici în vremea dintre războaie la vreo înflorire asemănătoare orașelor mărginașe, nici măcar cu Judințul, că încă satul ăsta, Sămăc-tarul, s-ar fi încropit nelumea, într-o vreme îndepărtată și nu prea, — oamenii se munceau să socotească acea vreme cit mai îndepărtată crezând s-o scape în uitare — mai înainte de aceea, din-spre dealuri pădurca cobora spre luncă, slobodă și de voia ei, căutând să se-ntindă și să umbrească asupra Cimpiei.

Dar niște străini, care aveau treabă să canalizeze Rîul, lovindu-se de strășnicia pădurii, mai întâi au doborât un rotocol ca să facă loc pentru barăci, însă curînd nu s-au mulțumit numai cu atât, au ars pădurea pe o întindere mult mai mare, au pus foc în numele lui Samody Iuda, ei au rămas fără nume, pădurea nu s-a mai întins neam peste locul ars, în vatra și împrejurimile satului mana fu de-atunci ucisă, doar plicuri răzlețe de salcîmi țepoși și-nrâți stau, ca niște pui de lupi cu colții atr-nați de cer, priculici iscați din nevinovăția pruncilor dinții, în coasta dealului Gûtman, rîvnind pînă spre Rîu. Numele lui Samody Iuda se întinse, inecăcios, odată cu fumul pînă departe, deasupra Cimpiei, pe firul canalului trecu spre alte rîuri lenese de pustă, pe Mociur urcă înspre dealuri, ba încă ajunsese pe-atunci în burgul Zurovarei la o vreme după izgonirea turcilor, și se-ntinse fumul pădurii ucise trase buștean cu buștean sub jugul cel nou, de fier, într-o bună parte din imperiu.

Mai tîrziu, că se făcu loc, așternură și calea ferată, asta de-acu, și o fabrică de cherestea răsări chiar în fața gării, se încăreau la rampă lemni greu, polănel și grînzi pentru orașele și țările din pustă și de dincolo, pentru burguri și landuri neștiute pe-aici, și pădurea retezată acuma lua drumul de-altă-dată pe urmele aceluia nume inecăcios al lui Samody Iuda unde fusesse jarul și scrumul și pulberea pădurii răpuse, se alege, deci, vatra Sămăc-tarului și pămînturile sale — Samajuda.

Cimpia se-ntindea așadar tot mai mult, pădure nu mai era la miazăzi de Sămăc-tar, doar calea ferată și apoi Rîul despărteau satul de Cimpie; între Rîu și canal, ca într-o furcă a dracului, se hotărî mai apoi colonia numită Hambarul, însă Avram Proca tot acolo avea să-și așeze casa, că nu s-o fi simțit el cu totul-tot străin și nici nou-venit, ci pe Mociur, în partea dinspre mlazănoapte și dinspre dealuri, aproape de holde și de livezi, de vil și de pășune, cu toate că în Sămăc-tar, în afara de a o arunca în Furca Dracului, putea să și-o dureze și în alt loc, în oricare altul.

și totuși, Avram Proca... se-ndărătnicească a-și alege loc do... să în Sămăc-tar, cu toate că, orfan și... bătut de soartă cum era, putea să nu... se mai întoarcă după război între... nctele inecăcioase ale Sămăc-tarului.

Satul e și el la marginea Cimpiei, altădată se făceau țiguri aici, dar așezarea nu ajunsese nici în vremea dintre războaie la vreo înflorire asemănătoare orașelor mărginașe, nici măcar cu Judințul, că încă satul ăsta, Sămăc-tarul, s-ar fi încropit nelumea, într-o vreme îndepărtată și nu prea, — oamenii se munceau să socotească acea vreme cit mai îndepărtată crezând s-o scape în uitare — mai înainte de aceea, din-spre dealuri pădurca cobora spre luncă, slobodă și de voia ei, căutând să se-ntindă și să umbrească asupra Cimpiei.

Dar niște străini, care aveau treabă să canalizeze Rîul, lovindu-se de strășnicia pădurii, mai întâi au doborât un rotocol ca să facă loc pentru barăci, însă curînd nu s-au mulțumit numai cu atât, au ars pădurea pe o întindere mult mai mare, au pus foc în numele lui Samody Iuda, ei au rămas fără nume, pădurea nu s-a mai întins neam peste locul ars, în vatra și împrejurimile satului mana fu de-atunci ucisă, doar plicuri răzlețe de salcîmi țepoși și-nrâți stau, ca niște pui de lupi cu colții atr-nați de cer, priculici iscați din nevinovăția pruncilor dinții, în coasta dealului Gûtman, rîvnind pînă spre Rîu. Numele lui Samody Iuda se întinse, inecăcios, odată cu fumul pînă departe, deasupra Cimpiei, pe firul canalului trecu spre alte rîuri lenese de pustă, pe Mociur urcă înspre dealuri, ba încă ajunsese pe-atunci în burgul Zurovarei la o vreme după izgonirea turcilor, și se-ntinse fumul pădurii ucise trase buștean cu buștean sub jugul cel nou, de fier, într-o bună parte din imperiu.

Mai tîrziu, că se făcu loc, așternură și calea ferată, asta de-acu, și o fabrică de cherestea răsări chiar în fața gării, se încăreau la rampă lemni greu, polănel și grînzi pentru orașele și țările din pustă și de dincolo, pentru burguri și landuri neștiute pe-aici, și pădurea retezată acuma lua drumul de-altă-dată pe urmele aceluia nume inecăcios al lui Samody Iuda unde fusesse jarul și scrumul și pulberea pădurii răpuse, se alege, deci, vatra Sămăc-tarului și pămînturile sale — Samajuda.

Cimpia se-ntindea așadar tot mai mult, pădure nu mai era la miazăzi de Sămăc-tar, doar calea ferată și apoi Rîul despărteau satul de Cimpie; între Rîu și canal, ca într-o furcă a dracului, se hotărî mai apoi colonia numită Hambarul, însă Avram Proca tot acolo avea să-și așeze casa, că nu s-o fi simțit el cu totul-tot străin și nici nou-venit, ci pe Mociur, în partea dinspre mlazănoapte și dinspre dealuri, aproape de holde și de livezi, de vil și de pășune, cu toate că în Sămăc-tar, în afara de a o arunca în Furca Dracului, putea să și-o dureze și în alt loc, în oricare altul.

Cimpia se-ntindea așadar tot mai mult, pădure nu mai era la miazăzi de Sămăc-tar, doar calea ferată și apoi Rîul despărteau satul de Cimpie; între Rîu și canal, ca într-o furcă a dracului, se hotărî mai apoi colonia numită Hambarul, însă Avram Proca tot acolo avea să-și așeze casa, că nu s-o fi simțit el cu totul-tot străin și nici nou-venit, ci pe Mociur, în partea dinspre mlazănoapte și dinspre dealuri, aproape de holde și de livezi, de vil și de pășune, cu toate că în Sămăc-tar, în afara de a o arunca în Furca Dracului, putea să și-o dureze și în alt loc, în oricare altul.

și totuși, Avram Proca... se-ndărătnicească a-și alege loc do... să în Sămăc-tar, cu toate că, orfan și... bătut de soartă cum era, putea să nu... se mai întoarcă după război între... nctele inecăcioase ale Sămăc-tarului.

Satul e și el la marginea Cimpiei, altădată se făceau țiguri aici, dar așezarea nu ajunsese nici în vremea dintre războaie la vreo înflorire asemănătoare orașelor mărginașe, nici măcar cu Judințul, că încă satul ăsta, Sămăc-tarul, s-ar fi încropit nelumea, într-o vreme îndepărtată și nu prea, — oamenii se munceau să socotească acea vreme cit mai îndepărtată crezând s-o scape în uitare — mai înainte de aceea, din-spre dealuri pădurca cobora spre luncă, slobodă și de voia ei, căutând să se-ntindă și să umbrească asupra Cimpiei.

Dar niște străini, care aveau treabă să canalizeze Rîul, lovindu-se de strășnicia pădurii, mai întâi au doborât un rotocol ca să facă loc pentru barăci, însă curînd nu s-au mulțumit numai cu atât, au ars pădurea pe o întindere mult mai mare, au pus foc în numele lui Samody Iuda, ei au rămas fără nume, pădurea nu s-a mai întins neam peste locul ars, în vatra și împrejurimile satului mana fu de-atunci ucisă, doar plicuri răzlețe de salcîmi țepoși și-nrâți stau, ca niște pui de lupi cu colții atr-nați de cer, priculici iscați din nevinovăția pruncilor dinții, în coasta dealului Gûtman, rîvnind pînă spre Rîu. Numele lui Samody Iuda se întinse, inecăcios, odată cu fumul pînă departe, deasupra Cimpiei, pe firul canalului trecu spre alte rîuri lenese de pustă, pe Mociur urcă înspre dealuri, ba încă ajunsese pe-atunci în burgul Zurovarei la o vreme după izgonirea turcilor, și se-ntinse fumul pădurii ucise trase buștean cu buștean sub jugul cel nou, de fier, într-o bună parte din imperiu.

Mai tîrziu, că se făcu loc, așternură și calea ferată, asta de-acu, și o fabrică de cherestea răsări chiar în fața gării, se încăreau la rampă lemni greu, polănel și grînzi pentru orașele și țările din pustă și de dincolo, pentru burguri și landuri neștiute pe-aici, și pădurea retezată acuma lua drumul de-altă-dată pe urmele aceluia nume inecăcios al lui Samody Iuda unde fusesse jarul și scrumul și pulberea pădurii răpuse, se alege, deci, vatra Sămăc-tarului și pămînturile sale — Samajuda.

Cimpia se-ntindea așadar tot mai mult, pădure nu mai era la miazăzi de Sămăc-tar, doar calea ferată și apoi Rîul despărteau satul de Cimpie; între Rîu și canal, ca într-o furcă a dracului, se hotărî mai apoi colonia numită Hambarul, însă Avram Proca tot acolo avea să-și așeze casa, că nu s-o fi simțit el cu totul-tot străin și nici nou-venit, ci pe Mociur, în partea dinspre mlazănoapte și dinspre dealuri, aproape de holde și de livezi, de vil și de pășune, cu toate că în Sămăc-tar, în afara de a o arunca în Furca Dracului, putea să și-o dureze și în alt loc, în oricare altul.

și totuși, Avram Proca... se-ndărătnicească a-și alege loc do... să în Sămăc-tar, cu toate că, orfan și... bătut de soartă cum era, putea să nu... se mai întoarcă după război între... nctele inecăcioase ale Sămăc-tarului.

Satul e și el la marginea Cimpiei, altădată se făceau țiguri aici, dar așezarea nu ajunsese nici în vremea dintre războaie la vreo înflorire asemănătoare orașelor mărginașe, nici măcar cu Judințul, că încă satul ăsta, Sămăc-tarul, s-ar fi încropit nelumea, într-o vreme îndepărtată și nu prea, — oamenii se munceau să socotească acea vreme cit mai îndepărtată crezând s-o scape în uitare — mai înainte de aceea, din-spre dealuri pădurca cobora spre luncă, slobodă și de voia ei, căutând să se-ntindă și să umbrească asupra Cimpiei.

Dar niște străini, care aveau treabă să canalizeze Rîul, lovindu-se de strășnicia pădurii, mai întâi au doborât un rotocol ca să facă loc pentru barăci, însă curînd nu s-au mulțumit numai cu atât, au ars pădurea pe o întindere mult mai mare, au pus foc în numele lui Samody Iuda, ei au rămas fără nume, pădurea nu s-a mai întins neam peste locul ars, în vatra și împrejurimile satului mana fu de-atunci ucisă, doar plicuri răzlețe de salcîmi țepoși și-nrâți stau, ca niște pui de lupi cu colții atr-nați de cer, priculici iscați din nevinovăția pruncilor dinții, în coasta dealului Gûtman, rîvnind pînă spre Rîu. Numele lui Samody Iuda se întinse, inecăcios, odată cu fumul pînă departe, deasupra Cimpiei, pe firul canalului trecu spre alte rîuri lenese de pustă, pe Mociur urcă înspre dealuri, ba încă ajunsese pe-atunci în burgul Zurovarei la o vreme după izgonirea turcilor, și se-ntinse fumul pădurii ucise trase buștean cu buștean sub jugul cel nou, de fier, într-o bună parte din imperiu.

Mai tîrziu, că se făcu loc, așternură și calea ferată, asta de-acu, și o fabrică de cherestea răsări chiar în fața gării, se încăreau la rampă lemni greu, polănel și grînzi pentru orașele și țările din pustă și de dincolo, pentru burguri și landuri neștiute pe-aici, și pădurea retezată acuma lua drumul de-altă-dată pe urmele aceluia nume inecăcios al lui Samody Iuda unde fusesse jarul și scrumul și pulberea pădurii răpuse, se alege, deci, vatra Sămăc-tarului și pămînturile sale — Samajuda.

Cimpia se-ntindea așadar tot mai mult, pădure nu mai era la miazăzi de Sămăc-tar, doar calea ferată și apoi Rîul despărteau satul de Cimpie; între Rîu și canal, ca într-o furcă a dracului, se hotărî mai apoi colonia numită Hambarul, însă Avram Proca tot acolo avea să-și așeze casa, că nu s-o fi simțit el cu totul-tot străin și nici nou-venit, ci pe Mociur, în partea dinspre mlazănoapte și dinspre dealuri, aproape de holde și de livezi, de vil și de pășune, cu toate că în Sămăc-tar, în afara de a o arunca în Furca Dracului, putea să și-o dureze și în alt loc, în oricare altul.

și totuși, Avram Proca... se-ndărătnicească a-și alege loc do... să în Sămăc-tar, cu toate că, orfan și... bătut de soartă cum era, putea să nu... se mai întoarcă după război între... nctele inecăcioase ale Sămăc-tarului.

Satul e și el la marginea Cimpiei, altădată se făceau țiguri aici, dar așezarea nu ajunsese nici în vremea dintre războaie la vreo înflorire asemănătoare orașelor mărginașe, nici măcar cu Judințul, că încă satul ăsta, Sămăc-tarul, s-ar fi încropit nelumea, într-o vreme îndepărtată și nu prea, — oamenii se munceau să socotească acea vreme cit mai îndepărtată crezând s-o scape în uitare — mai înainte de aceea, din-spre dealuri pădurca cobora spre luncă, slobodă și de voia ei, căutând să se-ntindă și să umbrească asupra Cimpiei.

Dar niște străini, care aveau treabă să canalizeze Rîul, lovindu-se de strășnicia pădurii, mai întâi au doborât un rotocol ca să facă loc pentru barăci, însă curînd nu s-au mulțumit numai cu atât, au ars pădurea pe o întindere mult mai mare, au pus foc în numele lui Samody Iuda, ei au rămas fără nume, pădurea nu s-a mai întins neam peste locul ars, în vatra și împrejurimile satului mana fu de-atunci ucisă, doar plicuri răzlețe de salcîmi țepoși și-nrâți stau, ca niște pui de lupi cu colții atr-nați de cer, priculici iscați din nevinovăția pruncilor dinții, în coasta dealului Gûtman, rîvnind pînă spre Rîu. Numele lui Samody Iuda se întinse, inecăcios, odată cu fumul pînă departe, deasupra Cimpiei, pe firul canalului trecu spre alte rîuri lenese de pustă, pe Mociur urcă înspre dealuri, ba încă ajunsese pe-atunci în burgul Zurovarei la o vreme după izgonirea turcilor, și se-ntinse fumul pădurii ucise trase buștean cu buștean sub jugul cel nou, de fier, într-o bună parte din imperiu.

Mai tîrziu, că se făcu loc, așternură și calea ferată, asta de-acu, și o fabrică de cherestea răsări chiar în fața gării, se încăreau la rampă lemni greu, polănel și grînzi pentru orașele și țările din pustă și de dincolo, pentru burguri și landuri neștiute pe-aici, și pădurea retezată acuma lua drumul de-altă-dată pe urmele aceluia nume inecăcios al lui Samody Iuda unde fusesse jarul și scrumul și pulberea pădurii răpuse, se alege, deci, vatra Sămăc-tarului și pămînturile sale — Samajuda.

Cimpia se-ntindea așadar tot mai mult, pădure nu mai era la miazăzi de Sămăc-tar, doar calea ferată și apoi Rîul despărteau satul de Cimpie; între Rîu și canal, ca într-o furcă a dracului, se hotărî mai apoi colonia numită Hambarul, însă Avram Proca tot acolo avea să-și așeze casa, că nu s-o fi simțit el cu totul-tot străin și nici nou-venit, ci pe Mociur, în partea dinspre mlazănoapte și dinspre dealuri, aproape de holde și de livezi, de vil și de pășune, cu toate că în Sămăc-tar, în afara de a o arunca în Furca Dracului, putea să și-o dureze și în alt loc, în oricare altul.

Valentin Tudor

PE CRINGUL VIETII MELE

Îți amintești plimbarea noastră vara Cînd ne țineam de mîna prin livadă? Doar florile puteau să ne mai vadă Și astru-ascuns de nori, tăcut, în rara

Neliniște care-ncepea să cadă În zori, să ne cuprindă iarăși, seara. Îmi regăseam în ochii tăi comoara. Era iubirea — unica dovadă.

Avea petale azurii, mărunte, Seninul tot în cîntul său să-nfrunte. De rămîneau atunci lungă ființă,

Ai fi și azi la fel de cumpătată O cumpănă deasupra mea uitată, Pe cringul vieții mele-ai fi stăpină!

BASM VIITOR

Voi mai ajunge să privesc spre tine, De parcă-ai prinde stelele cu mîna? Zbură-va de acuma săptămîna Simt primăvara noastră că revine.

În dragoste, eu — rob iar tu — stăpîna... Brîndușe-or înflori iar pe coline... Și apele-n adînc vor fi mai line. Încet-încet zvîntă-se-va țîrina.

Va prinde rădăcina germinarea. Îți voi căra sămînța cu spinarea. Din pieptene va răsări pădure!

INTR-O PIATA DE FLORI

Singurătatea begoniilor în buchetele mari...

Cine poate înțelege tristețea?

Undeva rădăcinile plîng îmbrățișate cu pămîntul înlăcrimat. Cine se gîndește?

Cine percepe lînguirea vîntului?...

Și totuși — în vedrele mari cită candoare

POATE

Sînt fericită că tu îți vei aminti de mine

că m-ai iubit

Soarele îți va aluneca pe față fără să știe ce luminează valurile nu vor ști ce gînduri leagănă...

În urma mea oglinda aruncată Va naște lac, cărarea bifurcată So va uni, iubirea să ne-ndure!

O floare prusă-n grînda casei crească, Să te-ntrețină-n nopțile senine. Cu nestelare mingierii depline, Pe-mprejumiirea noastră nefirească.

Tabloul 1-aș pieta prinziind văzduhul În care ciocîrlia își dă duhul Cîntînd o simfonie pretutîndeni

Să îți fixezi în purități privirea Care-a născut în noi nepotrivirea, Cînd te-ndrepta-i, în vers, înspre armîndeni!

CUM AI AJUNS?

Sub pruni, într-o livadă brumărită, Cu capu-n mină-mperlat, cu tine Cînd ascultam un zumzet de albine. Erai o clipă-n taină urmărită

Imagini ai făcut să se combine În mîntea mea, spre balta nufărită, Pe mal cu floarea-n soare răsărită Prin care te-am luat demult cu mine.

Acolo te-ntorceai, cînd muștrătoare, Cînd bucuroasă-n umbră, rugătoare, Făcîndu-mă să nu-mi mai țin cuvîntul...

Îmi amintesc privirea ta atentă. Cum ai ajuns acum indiferentă? Mai plouă încă-afară? Bate vîntul?

Sînt fericită că TU Îți vei aminti de mine

pe cînd mă voi mlădia în flori instelată

iar vîntul nu va ști.

NE VOM INTOARCE...

Aveți grijă cum vă purtați cu păsările! Poate sînteți visu, unor păsări obosite de zbor...

Aveți grijă cum vă purtați cu florile! Poate sînteți zborul unor flori ostenite de vis...

Aveți grijă cum vă purtați cu copacii! Poate sînteți zborul unor copaci!

Olga Dobrescu

În urma mea oglinda aruncată Va naște lac, cărarea bifurcată So va uni, iubirea să ne-ndure!

CU NESTELARE MINGIERI

Să cînte ciocîrlia pentru tine Iar ghioceli-n alb să înflorească! Cenușa veche-n vatra bătrînească S-o mătur pentru-a pîinilor destine.

O floare prusă-n grînda casei crească, Să te-ntrețină-n nopțile senine. Cu nestelare mingierii depline, Pe-mprejumiirea noastră nefirească.

Tabloul 1-aș pieta prinziind văzduhul În care ciocîrlia își dă duhul Cîntînd o simfonie pretutîndeni

Să îți fixezi în purități privirea Care-a născut în noi nepotrivirea, Cînd te-ndrepta-i, în vers, înspre armîndeni!

CUM AI AJUNS?

Sub pruni, într-o livadă brumărită, Cu capu-n mină-mperlat, cu tine Cînd ascultam un zumzet de albine. Erai o clipă-n taină urmărită

Imagini ai făcut să se combine În mîntea mea, spre balta nufărită, Pe mal cu floarea-n soare răsărită Prin care te-am luat demult cu mine.

Acolo te-ntorceai, cînd muștrătoare, Cînd bucuroasă-n umbră, rugătoare, Făcîndu-mă să nu-mi mai țin cuvîntul...

Îmi amintesc privirea ta atentă. Cum ai ajuns acum indiferentă? Mai plouă încă-afară? Bate vîntul?

Sînt fericită că TU Îți vei aminti de mine

pe cînd mă voi mlădia în flori instelată

iar vîntul nu va ști.

NE VOM INTOARCE...

Aveți grijă cum vă purtați cu păsările! Poate sînteți visu, unor păsări obosite de zbor...

Aveți grijă cum vă purtați cu florile! Poate sînteți zborul unor flori ostenite de vis...

Aveți grijă cum vă purtați cu copacii! Poate sînteți zborul unor copaci!

profiluri

Nostalgia sintezei

Doa trăsături sînt, cred, caracteristice, în ultima carte (postumă) Mitul marelui vîntor, a lui Andrei A. Lillin. Cea dintîi e fascinația exercitată asupra autorului de timpurile imemorabile, arhetipuri și obirșii; a doua vădește nostalgia sintezei. Fie că e preocupat de interpretarea picturilor rupestre, a ritualurilor cultice din Egiptul antic, sau de protoistoria Eladei, pretutîndeni Andrei A. Lillin găsește explicațiile mergînd cit mai departe, înapoi pe firul timpului. Zeițărilor Panteonului grec, bunăoară, li se caută locul de bastînă: Creta, Frigia, Lidia sau Tracia. Vorbind despre construcția teatrului grec, autorul este preocupat de ceea ce a fost înainte de edificiul propriu-zis, poezii tragice care i-au precedat pe Eschil, Sofocle și Euripide. Inceputurile spectacolelor de teatru, ne arată el, nu trebuie căutate în Elada, ci înainte, în Egipt, cum o atestă, printre altele, picturile murale rămase din străvechime, din imemorabilele timpuri ale celei de a IV-a dinastii. Marea importanță acordată în carte miturilor, zăbava pe marginea cîtorva din ele, atestă, o dată mai mult, atracția exercitată de protoistorie și de îndepărtatele începuturi.

Mal complexă e a doua trăsătură: nostalgia sintezei. Firul conducător ni se pare a fi mitul marelui vîntor, în jurul căruia se adună mai toate esurile din carte, excepție făcînd doar cele ce privesc teoria muzicii, Renașterea italiană și absolutismul monarhic. Mitul e folosit pentru edificarea unei teorii privind originea artei în general, a tragediei în special. Ni se vorbește atfel de „limitele” și lacunele Poeticii lui Aristotel și este repudiată teoria lui Nietzsche, potrivit căreia tragedia s-a născut din antagonismul elanului dionisiac cu seninătatea apolinică. Începuturile artei, ale tragediei, susține eseistul, trebuie căutate mai departe, mai înapoi, în ritualurile de jertfă ce conduc și mai înapoi, la mitul marelui vîntor. Căci, scrie Andrei A. Lillin: „În toate marile

culturi regasim protagoniștii scenariului original: marele vîntor, mama (marea zeiță), animalul sacrificat și marele animal. Reîntorcîndu-ne la originea tragediei, mai plauzibil ni se pare ca cele două teorii să nu se contrazică, ci să se completeze reciproc. Originea religioasă a tragediei e indiscutabilă, ca și prezența unor ritualuri de sacrificiu, atestate de altarul pentru jertfă (tymele) din mijlocul „orchestrei” în clădirea teatrului grec. Impresionantă rămîne, oricum, erudiția autorului.

Forma eseului, în Mitul marelui vîntor este mai puțin o opțiune, cit un imperativ determinat de arhitectonica scrierii. A vorbi, în citeva pagini, despre cultura preelnică sau Renaștere nu se poate face decît prin mijlocirea eseului. Studiul sistematic, științific, apelează la discursiv, înaintează din etapă în etapă. Eseul lui Andrei A. Lillin impune, dimpotrivă, o viziune global-panoramică. Așa, spre a ne limita la un singur exemplu, în esul despre absolutismul monarhic din sec. XV, sînt evocate și puterea financiară a bancherilor Fuger din Augsburg și luptele dintre catolici și hughenoti în Franța. Cariera de poet al curții, începută de Ronsard, stă alături de tribulațiile amoroase ale regelui englez Henric al VIII-lea. Imaginea de ansamblu e vie, complexă, pitorească, dacă se poate vorbi despre un pitoresc al ideii. Un ultim cuvînt despre rolul parantezelor. Ele sînt frecvente, de o întindere considerabilă uneori. Ar putea îngreuna lectura unui cititor neavizat, dar contribuie, prin adăugarea unor noi amănunte la accentuarea viziunii panoramice-globale, caracteristică autorului. Mitul marelui vîntor e o carte interesantă și originală, caracteristică pentru gîndirea, puterea de sinteză și bogăția de informații, pentru potențialitățile creatoare ale aceluia care a fost Andrei A. Lillin.

Traian Liviu BIRAESCU

IOHANEANU

IN PREMIERĂ LA TEATRUL NAȚIONAL

„Trei surori” de A. P. Cehov

„Cehov n-a fost un oaspete rar la teatrul nostru. Dimpotrivă. Există un repertoriu Cehov, o distribuție Cehov, o stare de spirit Cehov, o descendență Cehov. Și un public Cehov”. S-ar mai putea adăuga la cuvintele dramaturgului Dumitru Solomon, exeget al Teatrului cehovian, că există și o piatră de incercare Cehov care sincronizează efortul regizorilor, actorilor de pretutindeni în a se desăvîși. Ajuns la cea mai deplină maturitate artistică, trecut cu brio prin probele unor competiții teatrale internaționale cât și prin proba Caragiale, altă piatră de incercare, regizorul Alexa Visarion este prezent la Teatrul Național din Timișoara cu **Trei surori**, spectacol ce revine, astfel, după douăzeci și cinci de ani, pe scena timișoreană înțînirea dintre un re-

ca sintetizează prin acumulări de nuanțe și tensiuni întru fragil al ființei.

În această complexă viziune regizorală, participarea actorilor la realizarea spectacolului este un dificil examen. În deplină formă în seara premierii, Larisa Stase Mureșan, Irene Flamann Catalina și Margareta Avram au dat viață celor trei surori, atingînd, fiecare în maniera ei, performanța unui „altfel”. O altfel de Mașă a fost Larisa Stase Mureșan care a consumat stări conștente de la isterie la năvalnică pasiune și disperată resemnare; Olia, în interpretarea Irenei Flamann, a adus, pe lângă demnitatea și delicatetea uscată a fetei bătrîne, un plus de pasionalitate tainuită, Margareta Avram a evoluat, în consens cu viziunea spectacolului, între efuziune, retractilitate și astenie, cu o mare capacitate de a controla nuanțele Actorii timișoreni au trecut cu succes mai cu seamă proba tăcerilor cehoviene, a „dialogurilor între surzi”, menținînd prin ritmul spectacolului sugestia intruziunii absurdului și conflictului lăuntric între naturalul nesățiuului de viață și artificialul existenței. Vladimîr Jurăscu, Daniel Petrescu, Mircea Belu, Miron Nețea, Ion Halduc, Valeria Suchiel Codricea, Sandu Simionică, Cristian Cornea, Romeo Bărbosu au realizat cu profesionalism proiectul acestui spectacol demn de ținut minte. O mențiune specială pentru Robert Linz care creează, în Tuzenbah, un rol foarte bun; și o rezervă față de rolul Natașei interpretat de Luminița Stoianovici care, dacă a fost conceput ca un pol al mediocrității meschine, dacă trebuia să fie, ca toți eroii cehovieni un amestec de pragmatism și patimă, de patetism și superficialitate, nu a fost îndeajuns de nuanțat.

Ultima premieră a stagiunii Teatrului Național din Timișoara este evenimentul capabil să hrănească sufletul estival al iubitorilor de teatru pentru o fierbinte lungă vară.

Brîndușa ARMANCA

teatru

gizor de marcă și un colectiv teatral care își binemerită renumele, este un eveniment onorat deopotrivă de sala plină cît și de prezența criticilor dramatici, a oamenilor de teatru din țară, în seara premierii.

O mărturisire a regizorului focalizează și dezvăluie un întreg program artistic: „Sînt fascinat în ultimii ani de complexitatea simplității”. Sub acest semn se așează și spectacolul cu **Trei surori** care țese, pe parcursul a patru ore, fascinantă pînă de păianjen a atmosferei cehoviene. În cel mai limpede limbaj teatral. Există mai întîi cîteva semne scenografice de o discretă strălucire și adîncime care poartă blazonul Emiliei Jivanov: un spațiu deschis al captivității prin care circula nestingherit stihilele cehoviene, tăcerea, solitudinea, așteptarea, moartea, dezamăgirea speranței; o zare incertă pe care se profilează mestecenii și prin care se scurge spațiul-timp, tîgăduind viitorului altă întrupare decît iluzia. Inconsistența pereților, paravanle-gratii din actul III, stagnarea obiectelor constituie premisa vizuală a nevăzutului cehovian, a acelei stări de asediu care pregătește în final spațiul pentru „trigat”. Există apoi un punct de întîlnire între melancolia pasional-ironică a lui Cehov și suferința dostoevskiană. Nevoința personajelor, balansul lor între evaziune și solidaritate, între viitor și trecut, în timp ce sînt prizoniere ale unui prezent continuu, are o cauză metafizică, sugerează spectacolul. Sufletul etic se topește într-o mută suferință care are ca efect înstrăinarea, non-comunicarea, absența. Ceea ce Alexa Visarion reușește în acest spectacol prin procedee aproape magice este sugestia dilatării sufletului omenesc, a timpului covârșitor care bintuie teatrul cehovian, fără ca vreun conflict aparent să se ivească. Analizismul său este paradoxal tocmai fiind-

Cîntarea României

Voci de copii

În muzică, vocile copiilor sînt irezistibile; pornindu-se de aici, mulți instructori au crezut că se poate cînta oricum, dacă o fac copiii. Nu e cazul formației timișorene „Flores”, devenită o reprezentanță a tinerelor voci ale țării, sub îndrumarea profesorului Ion Mătăsaru, care are principii exacte în domeniul vocii infantile și în acela al acompaniamentului adecvat timpului — unul dinamic, profund ritmat, oferit de gitare. Copiii noștri din Timișoara sînt, de fapt, un cor profesional. Programul lor de repetiție e foarte strict, intens, „sound-ul” lor s-a format în timp, preluat, treptat și firesc, în generații succesive. Există alternative în interpretările copiilor: păstrarea totală a cîntului, cu încrenate imperfecțiuni, sau șlefuirea academică a vociilor pînă la instrumentalizare și depersonalizare. Profesorul Ion Mătăsaru a căutat varianta de mijloc; o articulare corectă, o uniformizare a ansamblului, pronunția soaoră,

„latină”, a textelor, cu păstrarea dinamismului juvenil, implicit a plăcerii de a cînta, pe care n-o au întotdeauna formațiile academice, deci cu perfectă conservare a copilăriei, toate au dus la rezultate adesea spectaculoase. Formația are o viață de profesionist: repetiții, turnee, înregistrările în studiou, cu toate toanele lor, învățarea rapidă, dictată de împrejurări, competiții, spectacole, reprezentări în străinătate... Profesorul știe să-i pună la lucru, dar și să-i facă să ridă lînd el însuși în mîna vioara și parodiind, ducîndu-l în tabără la mare, făcîndu-l să le placă această existență complicată, de artist. Căci „Flores” împărtășește destinul artistului. Toți copiii cîntă și la instrument, deci formația nu utilizează alte „negative” magnetice decît cele proprii. Desigur, mai sînt probleme cu schimbarea vocii băieților, cu primirea efectivului, cu instruirea ghitarel-bas, care sînt în ansamblul instrumentelor „recl” totuși însemnînd căutare, creație. Creație fiind și muzica profesorului, deschisă spre tonurile pastelate, vioale ale copilăriei, purtătoare a unui mesaj patriotic viguros.

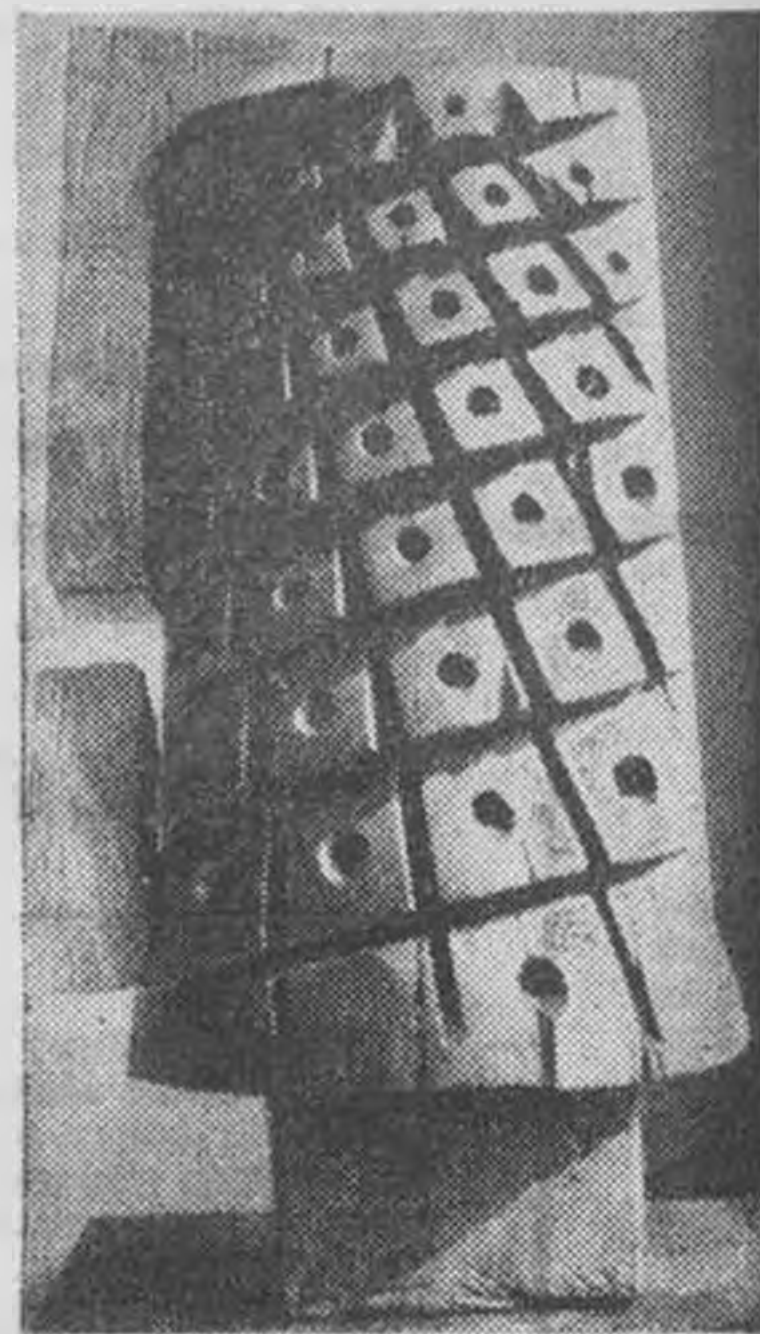
Lucian BURERIU

miniaturi

Redescoperirea omului

Autentica lume morală, cu întreaga sa bogăție de manifestări, și-a găsit întotdeauna pilon de susținere și legitimare valorică în vocația constructivă a muncii. A muncii eliberată din strînsura înstrînării și instituită ca puternic factor de socializare și umanizare. În același timp, o ambianță pozitivă devine a tuturor din clipa în care se încheagă, coagulînd tendințe incipente, născînd elanuri noi, favorizînd regășiri esențiale, întinerindu-i pe cei ce stăteau să îmbătrînească, sperîndu-i pe cei ce stăteau înclătași în conservatorism, trezînd speranțe noi în gîndul celor care luptaseră și luptau pentru mai binele patriei, pentru deplina ei eliberare națională și socială, una fără altă neputîndu-se împlini. Aceasta a fost principala caracteristică a evenimentului de răscruce și a ambianței create atunci, în vara lui 1965. De atunci încoace s-a declanșat — cu încrenate progresivități ce puteau fi desluite încă de la început — un vast proces de învîzire socială a muncii creatoare, ca temelie a valorilor ce alcătuiesc un nou orizont de moralitate. Un timp, totuși, s-a crezut că au fost lămurite „toate problemele” și din acel moment încolo nu va mai fi nimic altceva de făcut decît să se meargă fluterînd înainte. Pentru că după aceea să se înțeleagă că o ambianță nouă nu e decît începutul unei înnoiri reale și de durată, care nu se poate realiza decît în luptă, printr-o confruntare aspră cu tot ce a fost vechi și învechit, cu ceea ce trecutul, trecutul mai apropiat sau mai îndepărtat, aducea din urmă obișnuința de a fi cît mai ferm și cu orice preț, chiar și cu prețul sacrificării lucidității, un anumit fel de a concepe revoluția și de a-l vedea pe revoluționar sîrîndu-ne de multe ori înainte, în intruchipările cele mai nedumeritoare. S-a admis astfel, s-a admis și s-a înțeles că numirea ca atare a unor fenomene negative nu duce numai decît la dispariția acestor fenomene, pentru lichidarea cărora era nevoie de eforturi îndelungi. Iar eforturile de acest fel au cerut și cer stăruință profundă, mai mult devotament și mai multă inteligență, mai multă cinste și mai multă competență, mai mult curaj și mai multă lîmpezime, mai multă intransigență revoluționară și mai multă grijă față de om și față de străvechea noastră omenie. Aceasta ar vrea să fie cea de a doua caracteristică a împrejurărilor amintite. Evenimente ulterioare aveau să confirme atât necesitatea imperioasă a schimbărilor, cît și latura inevitabilă a confruntărilor de idei, și nu numai de idei, bătălia pentru nou și înnoire căpătînd, în anumite situații, aspecte de-a dreptul dramatice, conservatorismul și inerția, lenea de a gîndi, ținîndu-se uneori de mîna, alcătuiind în fața suvoaielor inedite ale devenirii revoluționare adevărate baraje ale temporizării și ale înămolirii, cu toate că nu aveau șanse de izbîndă, sau poate că tocmai de aceea se constituiau în opreliști pentru că știau, simțeau mai bine-zis, că vor fi risipite de fluxul izbînditor al vieții. Deschizîndu-se către realități în esența lor și ruptînd cu anumite prejudecăți dogmatice și aserțiunilor simplitiste, încolăcîte printre conotațiile expresiei „morală proletară”, partidul nostru a oferit o perspectivă nouă, profundă, a dialecticii facerii moralei. Aceasta a instituit muncii ca dat fundamental al condiției umane, ca sferă de emergență a soluțiilor viabile pentru problematica omului. Trebuia începutul cîndva procesul de scoatere a valorilor care fac parte din familia Bineului — cinstea, echitatea, demnitatea, înrațurarea, omenia și altele, de sub

incidența dezideratului lozincard și de împămîntecire a lor prin travaliu politic și cultural concret, cotidian, pe o nouă matrice a funcțiilor sociale ale muncii. Și acest început se plasează, cu deplinătatea înțelegerii sale, la piatra de hotar a lunii iulie 1965. Reconstrucția morală a pornit, așadar, de la mecanisme de ordin fundamental, de la așezarea personalității morale a omului pe un nou fundament economic și cultural. În acest cadru, reflectînd mutații efective ale realității, expresii ca „om al muncii” sau „spirit muncitoresc” au dobîndit ele însele înțelesuri noi; accesul la un statut social superior dîndu-i omului putința de a gîndi muncitoresc și individual, libertate morală și, corelativ, de conștiință a datoriei. Devenită sură a avuției comunitare și individuale, munca îngrădește tot mai mult sfera tratului parazitărilor sau pe contururile ilicite. Se dă, aici, o asiduă luptă cu vechiul, cu mentalități și atitudini înapoiate, pentru așezarea lucrurilor umane în ordinea lor dreaptă, într-o superioară înțelegere valorică și într-o rostuire a criteriilor de raționalitate. Sînt doar cîteva virtuți esențiale ale unui nou model valoric al muncii, care își desfășoară vectorii de operaționalitate sub impulsul opțiunii de a gîndi și regîndi, creator și dinamic, ordinea morală a vieții după anul '65, una în care raportul dialectic dintre normalitate și libertate se instituie în insistență sub forma așezării tuturor raporturilor sociale pe principii și normele eticii și echității socialiste. Cine se apleacă fără părtinire anume și fără prejudecată asupra realității lumii noastre morale, așa cum se derulează ea de 23 de ani, va observa, neîndoielnic, că s-a înregistrat un substanțial progres dinlăuntru său. Într-o lume care, pe o bună parte dintre meridianele și paralele sale, cunoaște puternice fenomene de criză a valorilor (inclusiv mora-

ȘTEFAN CALARAȘANU: Structuri conifere.

le), pelsajul realităților românești cuprinde multiple indicii ale structurării raporturilor publice, interumane, pe codul valoric al moralității superioare în care se distinge — cu forța evidenței — tentația justificată a omului de a se judeca pe sine și de a-l judeca pe alții prin raportare necesară și constantă la valori.

George DINU

licei sau profesorii să fie supravegheați (sanitar, economic, pedagogic etc.). Se constată și faptul că de la an la an numărul elevilor care urmează să fie redistribuiți de comisia instituită în acest scop este tot mai redus, ca urmare a preocupărilor școlii și familiei de a înțelege corect universul muncii, problematica for-

Pag. 5

Pag. 6

Orientarea și reorientarea profesională

În toate cazurile oportunității noastre ca educatori este considerabil. Noi asigurăm condiții plăcute de muncă, condiții care să stimuleze favorabil elevii, să dorască să vadă și

Educația estetică a elevilor

top

ESTIVALE...

Siobhan Fahey, membra fondatoare a trioului feminin britanic **Bananarama**, a părăsit grupul pentru a se putea dedica în exclusivitate vieții de familie, educației fiului său. „Nu-l pot crește doar vorbindu-i la telefon, și-apoi turneele astea fără sfârșit”, declară cîntăreața care, amintim, este soția chitaristului Dave Stewart, de la **Eurythmics**. Locul lui Siobhan a fost ocupat de **Jacque O'Sullivan**, o solistă mai puțin cunoscută, care făcea parte pînă de curînd din grupul **Shilleagh Sisters**. Făcînd aluzie la calitățile fizice ale noii soliste din **Bananarama**, calități care, se pare, le depășese cu mult pe cele artistice, un cronicar olandez propunea deziluzionat un nou nume pentru grupul în cauză: **Banana-Drama**. Atrag atenția aceluiași cronicar al revistei „**Veronica**” asupra unei scăpări: **Eddy Grant** n-a cîntat niciodată cu formația **Casuals**. Piesa „**Baby Come Back**” de care vorbește acesta e înregistrată de grupul **Equals**, în componența căruia intră în anii '70 și **Eddy Grant**. Mă rog, o mică scăpare... Dar nu atît de dramatică ca aceea de care s-a făcut vinovat, recent, un crescător de iepuri din **Rostock (R.D.G.)**. În timpul concertului formației **Berluc**, desfășurat pe un stadion situat la periferia orașului, gospodarul s-a suit pe scenă și cu un ciomag a distrus boxele de sunet intrerupînd spectacolul urmărit de mii de tineri. Sigur, au intervenit organele de ordine, și, așa cum aflăm din revista „**Melodie und Rhythmus**”, persoanele în cauză i-a fost aplicată o amendă usturătoare de 1000 de mărci. Intervenția de pe scenă a fost motivată de faptul că din cauza decibelilor, de două zile iepurii din gospodăria omului aflată în preajma stadionului refuzau să se hrănească. Iată, așadar, cum **Hard Rock**-ul își poate pierde admiratorii. Dacă n-ar fi fost iepurii... ● Din cu totul alte motive s-a destrămat grupul britanic **Housemartins**, de succesul căruia s-a scris și în prezenta rubrică. Acum trei ani, cînd s-au pus bazele formației, componenții au încheiat un act juridic fixîndu-și perioada de activitate. Cum termenul a expirat în luna iunie... O probă de corectitudine engleză de care, mărturisim, ne-am fi lipsit bucurîndu-ne de vreme cît există grupuri infinite mai îndreptățite să ne părăsească.

Petru UMANSCHI

televiziune

DUMINICA, 17 iulie. 11,30 Lumea copiilor. 12,30 Viața satului. 13,00 Telex. 13,05 Album duminical. 15,00 Închiderea programului. 19,00 Telegazeta. 19,20 Cîntarea României. 20,20 Film artistic: „**Vulcanul stîns**”. 21,50 Telegazeta. **LUNI, 18 iulie.** 20,00 Telegazeta. 20,25 Congresul al IX-lea — Congresul marilor înnoiri în activitatea partidului, în întregul proces revoluționar. 20,45 Epoca Nicolae Ceaușescu — Tinerete eroică, revoluționară. 21,05 Tezaur folcloric. 21,20 Occident '88. 21,35 Secvențe irakiene. 21,50 Telegazeta. **MĂRTI, 19 iulie.** 20,00 Telegazeta. 20,30 Congresul al IX-lea, Congresul marilor înnoiri în activitatea partidului, în întregul proces revoluționar. 20,50 Lumină peste țară: al IX-lea Congres. 21,30 Tineretea noastră, tineretea Epocii Nicolae Ceaușescu. 21,50 Telegazeta. **MIERCURI, 20 iulie.** 20,00 Telegazeta. 20,25 Priorități în economie. 20,45 Congresul al IX-lea — Congresul marilor înnoiri în activitatea partidului, în întregul proces revoluționar — Epoca Nicolae Ceaușescu. 21,05 Conducător viteaz, vitează țară. 21,20 Un concept revoluționar, novator. 21,40 Imagini din Republica Arabă Egipt. 21,50 Telegazeta. **JOI, 21 iulie.** 20,00 Telegazeta. 20,20 Timp și anotimp în agricultură. 20,35 Congresul al IX-lea, Congresul marilor înnoiri. 20,50 Film serial: „**Imposibila iubire**”. 21,50 Telegazeta. **VINERI, 22 iulie.** 20,00 Telegazeta. 20,20 Priorități în economie. 20,35 Cadran mondial. 20,50 Serial științific „**Univers, materie, viață**”. 21,10 Tinerar polonez. 21,50 Telegazeta. **SÂMBĂTA, 23 iulie.** 13,00 La sfârșit de săptămînă. 14,45 Săptămîna politică. 15,00 Închiderea programului. 19,00 Telegazeta. 19,20 Telescenciclopedia. 19,50 Studioul muzicii ușoare. 20,30 Film artistic: „**Bacul spre Suedia**”. 21,55 Telegazeta. 22,05 Melodii îndrăgite.

VARA ASTA...

sport

...nu-i ca altele, de dinainte (și nici precum cele ce vor veni, de bună seamă), intrucît cade într-un an bisect și, pînă la capatul mileniului, cei născuți la 29 februarie își vor serba apariția pe tărîmul vieții abia de trei ori, dacă apucă toți cei în cauză să-și dădă nu nimeresc asemenea canicule, ca acum, de-ți vine să-ți faci pește ori nor, să dormi în apă de munte sau să fii urs, să hibernezi în iulie, nu iarna pe nămeți, cînd e altă năcoare și vuit de vînt.

Poate că vara e urîtă și din pricină că nu are fotbal taman cînd am putea vedea iadul din arenă, la temperatura de 100° Celsius a solului, nu măsurată de la înălțimea de 2 metri, și acolo, în infernul supraîncălzit, în clocoțitul muncii pentru o sută de lei la sapă, ei, fotbalștii, să se roage să-i lăsăm la scaldă, să joace și polo și table, marocci ori nu-te-supăra-frate, și nu le vom admite, nu, niciun, pentru că, oameni pășiți, noi, timișorenii, pe pîta încinsă a cîmpei bînățene, unde-n lung și lat nu vezi decît aer care stă și tractoriști care asudă, nu mai vrem să auzim în fotbal de minciună, de sport, de nerușinare, de orgolii și incompetență, de înși pripășiți la cirna unor activități strîns legate de cordul și răbdarea noastră. (Evident, cui nu-i place ceea ce scriu, și nu m-aș mira, să sară ca purecul peste spațiul închiriat de subsemnatul).

Acum, după nouă ani, Timișoara descoperă un mare antrenor, acum, un mare antrenor descoperă că Timișoara nu-i chiar Danemarca, și-o iartă mîrînimos cum e. Acum, un mare public are nevoie de un excepțional tehnician pentru a clădi, din nimic, din pleavă și moloz, o mare echipă de fotbal: timp de mulți ani, acest minunat om care e Costică Rădulescu a tot umblat prin țară, cu un ochi mereu întors spre Bega: chiar, ce s-o fi întimplat cu unii înși, cu săbii în dinți și cuie în mîini, i s-au împotrivit?

Poate îi spune cineva adevărul, fie și pe patul de suferință orară. În ce mă privește, îi zic totul. Promit.

Teodor BULZA

TABARA DE DOCUMENTARE ȘI CREAȚIE

În lumina strălucitei inițiative, idei și inițiativă ale secretarului general al partidului, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, privind dezvoltarea și extinderea, în continuare, a formelor și modalităților de desfășurare a Festivalului Național „Cîntarea României”, pentru orientarea, îndrumarea și stimularea creației de masă, sub egida Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Timiș, Centrului de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă Timiș, Asociației Scriitorilor din Timișoara, Comitetului județean Timiș al U.T.C. și Consiliului de educație politică și culturală a Schelei de extracție Șandra, a fost organizată, în localitatea Șandra din județul Timiș, tradiționala Tabără de documentare și creație pentru tinerii scriitori, la care au luat parte reprezentanți ai cenaclurilor și cercurilor literare de amatori din județul Timiș. Timp de o săptămînă, tinerii creatori au avut prilejul să cunoască, prin vizite de documentare la obiective de interes economic și social-cultural, prin întîlniri cu oameni ai muncii fruntași în producție, conducători ai unor unități socialiste din localitățile Șandra, Biled, Călacea, Lovrin, Satchinez, Sînnicolau Mare și Becicherecu Mic, realitatea vie a muncii și a vieții mîsurătorilor de bunuri materiale din industria și agricultura

județului Timiș. De asemenea, programul Taberei a cuprins dezbateri pe marginea problemelor creației literare din perspectiva documentelor Congresului al XIII-lea, Conferinței Naționale și Programului ideologic al partidului, în

viața asociației

niri cu scriitori membri ai Asociației Scriitorilor din Timișoara, șezători literare în mijlocul petroliștilor de la Schelea de extracție Șandra și al oamenilor muncii din agricultura localităților vizitate, schimburi de experiență, ședințe de cenaclu. La încheierea Taberei, a avut loc o amplă manifestare literară la care au participat ca invitați și au citit din creația lor poezii **Anghel Dumbrăveanu** și **Alexandru Jelebeanu**. Prozatorul **Mircea Șerbănescu**, conducătorul Taberei, a vorbit despre rezultatele fructuoase ale activității desfășurate în Tabăra de documentare și creație de la Șandra, iar tinerii scriitori prezenți în Tabără au prezentat din lucrările lor realizate cu acest prilej, inspirate din munca locuitorilor de pe meleagurile vizitate. În același

context, **Anghel Dumbrăveanu**, secretarul Asociației Scriitorilor din Timișoara, a decernat premiile pentru creație literară ale Taberei, inițiativă recentă, care vine să încununeze, inaugurînd o nouă tradiție în desfășurarea taberelor de documentare și creație pentru tinerii scriitori, cele mai izbutite lucrări ale participanților. În acest an, Premiul Taberei a fost atribuit tînărului poet **Violei Dogaru**, Premiul special al Asociației Scriitorilor din Timișoara — tinerel poete **Claudia Iorgoni**, Premiul special al Comitetului județean Timiș al U.T.C. — tinerel poete **Olga Dobrescu**, iar Premiul special al Centrului de îndrumare a creației populare și mișcării artistice de masă — tinerilor poeți **Dumitru Buțoi** și **Marin Porumb**. Tabăra de documentare și creație de la Șandra s-a bucurat de aportul organizatoric al tovarășului **Nicolae Petre**, directorul Schelei de extracție Șandra, tovarășului **Liviu Pop**, secretar-adjunct cu propagandă la Comitetul comunal de partid Biled, tovarășei **Veronica Balaj**, instructor la C.I.C.P.M.A.M Timiș, cum și al tovarășului **George Schintele**, instructor la Casa Tineretului din Timișoara. Au participat membri ai cenaclurilor „**Luceafărul**” (Șandra), „**Camil Petrescu**” (Deța), „**Nichita Stănescu**”, „**Ars poetica**”, „**Victor Eftimiu**”, „**Electromotor**” (Timișoara), „**Anticipuția**” (Lugoj).

M. O.

aqua-forte

- Dacă s-a descoperit hormonul stresului, de ce gen este?
- Dacă un foc te arde, nu aștepta să se aleagă... fumul.
- Cu cît strălucirea e mai orbitoare, cu-atît întunericul e mai profund.
- Accept să fii eu împotriva mea, dar nu și ceilalți.
- Se jură că întotdeauna a fost exact la întîlnire: sosea fix pe inserate.
- Dîrdăia de frig în casă, iar sufletul îmi frigea pe o pîrtie.
- Dacă te judeci prost, te și aperi deficitar.
- Patma trebuie să se fi născut la om o dată cu simțul artistic.
- Dacă nu suferi cînd oferi, n-ai de ce pătîmi cînd nu primești.

Trăiește NICOLA

a sărit fotbalul din noi pentru câteva zile.

- Care au fost pentru dumneavoastră meciurile forte ale campionatului trecut?
- Pentru gălățeni, cele cu craiovenii și cu Moreniul.
- Deși e greu de răspuns la o asemenea întrebare, totuși: nu vă temeți de ceea ce presupune Policalificarea?
- Ba da. Împreună cu secundul meu, Ion Buzolanu, sper să mă descurc. Cu el am colaborat doi ani la Suceava ('79-'81) și un an la Tirgoviște ('81-'82). Am, firește, nevoie de tot, dar tot ajutorul pentru a reîntra în A.
- Inevitabil, trebuie să vă întreb: pe cine v-ați gândit să aduceți în echipă?
- Îl vreau pe Bolba, pentru care fac actualmente toate demersurile, nu vreau să plece Pascu, pentru care Rapidul l-a oferit pe Bozeșan I, îl voi reintroduce pe Vlătănescu. De la Galați, l-aș dori pe Octavian Popescu, o extremă stîngă foarte talentată. M-am gîndit foarte tare la Jipa ș.a. Aflu că Moise vrea să plece. Vom discuta acest lucru. De altfel, e prematur să vorbim despre aceste nume, mai ales că am convenit să nu aducem în discuție prea multe lucruri despre Poli.
- Atunci vom reveni.

Marcel TOLCEA

IMBELSUGATELE LANURI

(Urmare din pag. 1)

tribunția determinantă a tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**, desfășurîndu-se un amplu proces de dezvoltare intensivă și modernizare continuă a acestei importante ramuri a economiei naționale în acest context al dezvoltării, diversificării și modernizării bazei tehnico-materiale a agriculturii, care au dus la crearea unor condiții favorabile pentru o creștere substanțială a producției și a productivității agricole, sîntăm cu mîndrie și cele aproximativ 600 mii hectare de grîu din județul Timiș, pentru recoltarea cărora au fost destinate 3784 combine și 1433 prese de bătăut, uriașa tăbăle a spicelor de

POLIVITAMINA B3

Dacă vă mai amintiți, în post-scriptum-ul numărului trecut, promiteam nici mai mult nici mai puțin decît un interviu cu proaspătul antrenor al Politehnicii, Costică Rădulescu, deși, la data apariției revistei, tehnicianul nostru oștit se afla la Galați, unde își rezolva ultimele probleme. Într-o zi, data reîntoarcerii sale pe Bega era anunțată pentru 10 iulie, dar, intervenind neprevăzute, C.R. s-a întors la Timișoara abia joi seara la ora 18. Imediat după coborîrea din avion, a participat la o convorbire cu reprezentanți ai clubului Rapid despre o ipotetică plecare a lui Pascu la echipa feroviară. (Vom reveni). La ora 18,45, în înțelegere cu Stelian Anghel, am sunat la secție pentru a solicita interviul. La ora 19,10 ne-am cunoscut. Primul lucru pe care mi l-a spus a fost că dorește să amine acest interviu din considerente lesne de înțeles: nu a apucat încă să vadă ce poate echipa, nu s-a încheiat perioada transferărilor, admisiilor etc., etc. Ceea ce a urmat însă, înregistrat pe bandă magnetică, într-un scenariu ad-hoc, ar putea fi începutul unui interviu. Convenția a fost să vorbim cît mai puțin despre Poli.

fanion

Șerbănoiu, Anghel, dintre cei de față acum. Jucam de la egal la egal cu Steaua și Dinamo. Era altfel, fotbalul era mai bun. Am avut rezultate excelente. Îmi amintesc că i-am bătut și pe Torpedo Moscova, la care este încă antrenor prietenul meu Ivanov. Știți de cînd e el acolo antrenor? De aproximativ 20 de ani.

— Dacă rămîneați la Galați, vă întreceați acum cu Juventus. De care meciuri internaționale vă leagă amintiri?

— De un turneu în Sudan, cu S.C. Bacău. Acolo, în primele meciuri, am bătut frunțașele campionatului, dar am pierdut la ultima clasată. Ne-au dus aia, înaintea meciului, pe un drum de piatră, de

Succese de prestigiu

Succesele asigurate reputația școlii noastre, și consolidarea tradiției și înfrîngerea vîntului. Și, oricare ar fi el, fără consecințe, succesele nu se seamănă nîmice în cadrul etapei...

Școlii, indiferent de gradul său...

Pag. 4

Pag. 5

Educație și responsabilitate

psihică a acestuia în sensul cel mai larg, trebuie spirituale și încurajate permanent. Tehnicile, metodele și procedurile învățării, tacticele și...

„Cununa de aur” pentru DESANKA MAKSIMOVICI

În acest an „Cununa de aur”, un trofeu sui generis al prestigiosului Festival internațional „Serile de poezie de la Struga” (R.S.F. Iugoslavia) — anunță membrii juriului — a fost acordat poetei iugoslave Desanka Maksimovici. Poeta a fost distinsă și cu cel mai prestigios premiu al literaturii iugoslave, „Njegos”, care se acordă din trei în trei ani. Nume de rezonanță în poezia țării vecine și preletene, nonagenara (născută la 16 mai 1898), Desanka Maksimovici se află în plină eferveșcență creatoare. Amintim că este o prezentă activă la multe festivaluri și alte manifestări poetice de anvergură din țara sa, dar mai cu seamă în coloanele ziarelor și revistelor literare. De altfel, sub tipar se află o nouă culegere din creația sa poetică, poeziile scrise în ultima perioadă, sub un titlu sugestiv „Voi ține minte totul” din care am ales, pentru cititorii revistei „Orizont”, și grupajul de față.

I M

INSPIRAȚIA

Inspirația e ca și mustul — trebuie bătută imediat pînă mai e inspumată, trebuie bătută la ceas de netihnă pînă-i dansează bulbucii, pînă nu se astîmpără spuma. Mustul inspirației e grăbit precum iubirea. Trebuie bătut pînă ce cuvîntă pînă ce violoncelul și flautul său încă mai cîntă.

SUB ARȘITA DE IULIE

O ființă invizibilă abia perceptibil răsfoiește acele date, mă cuprînde cu aripile transparente, mă duce în spații curate, tot mai cerești, tot mai tăcute.

La un moment dat, apoi, acest spirit al apelor sau stăpînii vîforului sau zeul nemărginirii apare cu chip de om.

cum mi s-a mai infățișat el mic prin al ierburilor spic.

Ori, poate de insolație, am ametit un pic.

UN SEMN

Demonul are obiceiul să se deghizeze, să-și schimbe forma și glasul, să-l surprindă pe cel însingurat și pe cel adormit. Nu cumva dintr-un burz tu mă chemi la ceas de amurg ?

Demonul are obiceiul să apară în fața ta și să-ți amintească de răni, de scurgerea timpului, de final, așa în glumă doar. Acela nu ești cumva tu ?

Știu, vor trece iar nopți nesfîrșite ca un veac și iar va veni demonul pe un bac deghizat în vocea ta și-n făptura-ți. Dar fă-mi un semn cu vela. Nu ești cumva tu mereu acela ?

VOI ȚINE MINTE TOTUL

Voi ține minte, pe minunățiile mele, pe acest pămînt și pe cerul acesta, pe renașterile primăveratice, și pe covoarele zăpezilor din decembrie.

Voi ține minte, pe lirica-mi Calea Lactee și îngereasca-mi casă, pe a soarelui pupilă și fața nefericită a lunii, pe lunete și frășnete.

Voi ține minte totul, focul să mă strivească, să fiu al talazurilor turburi pradă în liniștea negurei subpămîntone să n-aud nici glasuri de sfadă, de voi uita.

Traducere de Ivo MUNCIAN

RIME DE PRIMAVARĂ

De cum se naște cel dintîi vers începe și rolul de rime, încheie poezia pînă la gît asemenea copcilor, Se ațîrnă de versuri așa cum dă să se prindă roiul albinelor

de-ale crîngului ramuri. Și poate pentru că-i soare pe dealuri miros mălălal cucului și ciuboșica, pentru că devreme nălucesc zorii, pentru că torențial se aștern miresmele ploii.

De abia mai rezist la nerăbdătorul sunet la zîmbetul rimei,

din stînga, din dreapta, precum stîparul cu propria trudă aprinsă-n burduful care deabia se-mpotrivese rolului de albine.

O PRIVIGHETOARE LUNATECĂ

Luna se ridică deasupra pe dealuri. Și privighetoarea lunatecă, supusa ei, porni-n urma razelor încrucișîndu-și aripile, numai virfurile copacilor îi ating degetele. Și eu, fermecat de soarele nopții pornii fără țintă, pe cîmpuri.

Uitînd de tristeți și ofense, de invidia mierlei și-a graurului, de indiscreția oamenilor, privighetoarea peste-ale pinilor virfuri, —

iar eu peste cîmpuri cutreier ea și cum farmece rele ca fi aruncat peste noi huhurezul și buha.

Nu ne chemați, nu ne spuneți nimica, acum ne-am putea-mpiedica, ne-am putea prăvăli din înalțuri privighetoarea și eu, supusele luminii de lună.

Traducere de Slavomir GVOZDENOVICI și Lucian ALEXIU

HENRI DE RÉGNIER

MALLARMÉ ȘI PICTORII

Mallarmé iubea mult pictura, dar cred că pictura începea pentru el cu Manet. Cred că nu l-am auzit niciodată amintînd în conversații, vreunul din marile nume, nici măcar pe Rembrandt sau Michelangelo, Velasquez sau Watteau. Cînd spun că Mallarmé iubea pictura, trebuie deci înțeles că el iubea o anumită pictură sau mai degrabă anumii pictori și, mai presus de toți, pe Edouard Manet, care îl introdusese în grupul Impresioniștilor, printre care își făcuse vii prietenii. Nu știu cum îl cunoscu pe Manet și cum devenise unul dintre admiratorii săi și intimii săi. Că îl admiră pe Manet ca pictor, e de la sine înțeles. Mallarmé, om de gust ales, spirit foarte deschis, nu putea fi indiferent la minunatele daruri ale lui Manet, la magistrala virtuozitate, dar mai era atras de el și datorită îndrăznelilor novatoare, și situației lui de „neînțeles”. Se știe că de aspru a fost contestat și cu cîtă dușmănie a fost combătut acest mare artist care, continuînd o tradiție, inventa totodată un joc original de culori și de linii. Etichetarea ca „animal ciudat” și „fenomen aberant” l-a făcut cu siguranță să sufere, dar el a rezistat cu eleganță și curaj. Nu și-a pierdut niciodată, în fața insultei sau batjocurii, înalța și fina lui demnitate de artist; a devenit pentru Mallarmé un exemplu de perseverență și de credință în opera sa. Or, „cazul” Manet era apropiat de al lui Mallarmé, care suportase, și el, neînțelegerea și ironiile pe care le iscau singularitatea, ermetismul și obscuritatea poemelor sale. Desfășurarea lor erau paralele, iar atitudinea lui Manet era pentru el o incurajare fraternă. Pe lângă genul artistic, pe Mallarmé îl mai atrăgea la Manet și farmecul personal. Mallarmé gusta spiritul acestui parizian get-beget, distincția mankerelor sale, ospitalitatea lui afabilă. Astfel deveni atelierul pictorului unul din refugiiile poetului în fața neplăcerilor vieții și monotonicii profesionale sale. Orele de cursuri odată încheiate, Mallarmé mergea să se purifice de

atmosfera cenușie din colegiul unde preda, fără convingere, engleza, într-un mediu reconfortant de camaraderie cordială, înainte de a reintra în solitudinea zbuciumată a reveriei. Cînd se încheia ziua de muncă, Manet lăsa deoparte paleta și pensulele spre a primi cu bucurie oaspeții. Unul dintre ei, prezent aproape zilnic, fusese Mallarmé. El păs-

anume, care nu te putea lăsa indiferent. Mallarmé fusese subjugat de farmecul ei și devenise unul dintre obișnuiții casei din strada Villejust unde locuiau Eugène Manet și soția lui. Mallarmé se simțea extraordinar în această ambianță de tăcere discretă și de eleganță sobră. Lîngă Eugène Manet și Berthe Morisot el regăsea amintirea lui Manet și trans-

nu a încetat niciodată să se poarte afectuos și respectuos cu Berthe Morisot și a rămas mereu unul dintre „prietenii casei”, la fel ca Renoir, pe care îl revăd și acum la un dîneț, sub strălucirea înalțelor candelabre din strada Villejust.

Interesat de savantele improvizatii ale lui Manet și de forța observațiilor lui Degas, fermecat de grațioasa coloristică a Berthe Morisot și verva abundentă a lui Renoir, Mallarmé nu era mai puțin interesat de vasta analiză picturală magnific realizată de Claude Monet și grupul de peisagisti Impresioniști, printre care Sisley și Pissaro. Tablourile lor erau o oază pentru spiritul său turmentat. Această pictură îi producea o ușurare asemănătoare celei ce o gusta, în lunile de vacanță la Valvins, privind curgerea Senei sau frunzișul pădurii din Fontainebleau profilat pe orizont. Mult timp a lînut, agățat pe pereții mici sale sufragerii din strada Roma, un frumos Claude Monet, care aducea prospețimea apelor, ierburilor și frunzișurilor, adăugînd modestei încăperi un colț de cer potrivit reveriei poetice. Nu cred că Monet, care trăia departe de Paris, va fi apărut vreodată la reuniunile de marți din casa lui Mallarmé, dar numele lui era frecvent pronunțat acolo. Mallarmé îi elogia puterea de muncă prodigioasă și se minuna alături de ea, cît și de succesul său crescînd la un public care-l desconsiderase mult timp și care începea să „plătească scump” această eroare.

Cu totul altceva desena, cu creioanele sale negre și în carbune, tăcutul vizitator care apărea adesea, marți seara, cu fruntea sa proeminentă, cu barba grizonantă, cu privirea gravă și o atitudine rezervată. Odilon Redon, cu aspect de burghez liniștit și ordonat, era un vizionar care, din tenebrele spiritului său, evoca o lume de coșmar în care fantome și făpturi larvare se amestecau cu figuri stranii și apariții enigmatice (...)

În românește de Bogdan BADULESCU

fera asupra lor o veche prietenie, la care se adăuga afecțiunea respectuoasă și via admiratie ce l-o inspira Berthe Morisot. Îi plăcea să o prezinte prietenilor și astfel am pătruns și eu în această casă. Adesea, îmi dădea înțînirea acolo duminica, pe seară, cînd leșea de la concert. Uneori, în salon se aduna un grup mai numeros. Așa a fost în seara cînd Mallarmé a repetat aici conferința despre Villiers de l'Isle Adam, pe care o ținuse la Bruxelles. Prin magia verbului său, Mallarmé risipa obscuritățile textului, scoțînd la lumină semnificațiile fără să ucidă misterul. Am stat, în timpul lecturii, alături de Degas, care își exterioriza proasta dispoziție călătînînd din cap și înălțînd din umeri săci, deși îl apleca ea om. Nu putea să-l sufere pe Mallarmé ca eselst și poet. Și nici nu e de mirare, sîndcă autorul său favorit era Brillat-Savarin. Cartea lui de căpătîi era Fiziologia gustului, înlocuită adesea cu O mic și una de nopți, ale cărei istorii interminabile îl mai alungau proasta dispoziție de mizantrop. Cu tot caracterul său irascibil, Degas

SAPTAMINAL SOCIAL POLIT

Congresul al IX-lea al P.ului Comunist Român, cărui lucrări s-au desfășurat acum 23 de ani, constituie eveniment înscris cu litere aur în istoria contemporană a României, avînd o importanță decisivă în evoluția procesului revoluționar unic de tip sovietic. Acesta a patit însemnătatea acestui eveniment crucial al istoriei noastre, deschizător de eră nouă, constă în adoptarea unor hotărîri și orientări care deschid perspectivă pentru procesul multilateral al țării noastre.

MOMENT CRUCIAL ÎN VIAȚA PATRIE

Iluminarea orizonturilor noștri, descoperirea energiilor creatoare, înălțarea națiunii. „Congresul al IX-lea — arată tovarii NICOLAE CEAUȘESCU — deschis calea gloriei și actului de creație, a perfecționării întregii munci de conștientizare și a noi orizonturi socialiste în România. Asupra programului politicii de dezvoltare economică și de adaptare la condițiile internaționale, Congresul al IX-lea al partidului și-a puternic amprenta proeminentă la personalitatea a tovarii NICOLAE CEAUȘESCU. Acesta de acest înalt forum comunistilor în suprema putere de secretar general al partidului — gîndirea sa cuterentă, de profundă originalitate, fundamentată pe înțelepciunea adîncă a esenței materiei și dialectic și istoric și motivul specificului societății noastre, cuprinzătoare și generalizatoare și organeli politice și organizații dintr-un nou curs și metode de construcție socialiste în țara noastră. Astfel inaugurat o perioadă nouă de gîndire și activitate practică a partidului nostru, acest Congres a înregistrat un salt calitativ revoluționar, întemeiat pe înălțarea realității conștientizate în România și pe valorificarea tezaurului culturii politice universale. În temelul acestor realizări politice realiste, noua epocă a istoriei noastre are a patriei au fost elaborate grandioasele programe înălțării noastre pe noi culme de civilizație și progres, deplină concordantă cu interesele vitale ale națiunii noastre socialiste, cu vocația constructivă a poporului român, cu înălțarea sa vîre de pace și colaborare rodnică, echilibrată cu toate statele lumii, pe baza principiilor suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, neinterferenței în forță sau la anihilarea cu forță.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

ION ARIEȘANU (redactor șef)
ANGHEL DUMBRĂVEANU (redactor șef adjunct)
VIOREL COLȚESCU, NICOLAE PÎRVU, CORNEL UNGUREANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : TIMIȘOARA, strada RODNEI 1;
Telefoane : 3 33 90 și 3 33 76 (redactor-șef). Manuscrisele nepublicate nu se înapolază. Abonamentele se fac la P.T.T.R.
TIPARUL EXECUTAT LA I.P.B.T. Index : 42.907

DE REVERBERAȚIE ISTORICĂ ÎN DESTINUL ROMÂNIEI SOCIALISTE

...din toate țările, uniți-vă!

Orizont 29

RAMINAL SOCIAL POLITIC ȘI LITERAR-ARTISTIC EDITAT DE UNIUNEA SCRITORILOR DIN R.S.R. ȘI COMITETUL JUDEȚEAN DE CULTURA ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTA TIMIȘ

NR. 29 (1116) 22 IULIE 1988 • SERIE NOUĂ. ANUL XXXIX • 8 PAG., 3 LEI

O EPOCĂ DE MĂREȚE ÎNFĂPTUIRI

Se Implinesc 23 de ani de la ziua istorică de iulie când delegații Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român, exprimând voința întregului nostru popor, l-au ales în fruntea partidului pe tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, revoluționar comunist, patriot care s-a afirmat atât în lupta împotriva capitalismului, fascismului și războiului, cât și în primele decenii ale construcției socialiste.

24 iulie 1965 marchează un eveniment istoric deosebit; începerea unei noi epoci în viața poporului nostru, pe care cu mândrie o numim: „EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU”, perioadă relativ scurtă, de mai puțin de un sfert de secol, dar care s-a dovedit deja a fi cea mai rodnică din întreaga istorie multimilenară a românilor.

Dezvoltând creator principiile fundamentale ale materialismului dialectic și istoric, ale socialismului științific, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a definit cu claritate linia politică generală a partidului, principalele obiective și direcții ale dezvoltării economice și social-culturale, sintetizate magistral, în Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism, în rapoartele prezentate la congrese și conferințe naționale.

Dacă primele două decenii ale revoluției socialiste s-au caracterizat printr-o dezvoltare economică de ordin cantitativ, cei 23 de ani de la Congresul al IX-lea au însemnat profunde transformări calitative, atât în economie, cât și în celelalte domenii ale vieții sociale. Nu ne mai mulțumim, astăzi, doar să dezvoltăm industria și agricultura, ci ne propunem să înfăptuim o nouă revoluție tehnico-științifică și o nouă revoluție agrară, să stabilim un raport optim între industrie și agricultură, între acumularea și consum, export și import, între capacitățile de producție pe care le avem și posibilitățile de procurare a materiilor prime etc. Subliniind rolul hotărîtor al forțelor de producție, al industriei, al dezvoltării în ritm mai înalt a ramurilor de vîrf: electronică, mecanică fină, optică în asigurarea progresului social și înflorirea civilizației socialiste, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU studiind dinamica economiei românești, mutațiile care au avut loc pe piața mondială în condițiile prelungirii crizei economice, a evidențiat prioritățile ce se impun: asigurarea calității produselor, reducerea consumurilor materiale prin economisirea materiilor prime și energiei, creșterea productivității, rentabilității și eficienței, întărirea spiritului de ordine și disciplină etc.

Relațiile de producție s-au perfecționat neîncetat, dezvoltându-se proprietatea socialistă, introducându-se un nou mecanism economico-financiar. Măsurile de îmbunătățire a organizării și conducerii, ale evidenței și controlului se corelează cu cele privind stimularea materială; aplicarea principiului acordului global prevede ca retribuția personal-

narea sistemului politic al societății noastre. Rolul partidului ca și centru vital s-a afirmat concomitent cu creșterea rolului statului; selectarea modalităților de realizare a unei conduceri unitare, selectarea celor mai eficiente metode de îndrumare și control s-a realizat în contextul întăririi democrației muncitorești revoluționare. A fost creat Frontul

turi, circulația mărfurilor și finanțe, Congresul consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărâni, al oamenilor muncii din industria alimentară, silvicultură și gospodărirea apelor, Congresul educației politice și culturii socialiste și Congresul consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare municipale, orașenești și comunale.

Noul sistem de instituții social-politice și organisme ale democrației muncitorești revoluționare, imbinarea conducerii unitare cu creșterea atribuțiilor adunărilor generale ale oamenilor muncii din întreprinderi, numeroasele vizite întreprinse de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU împreună cu tovarășa ELENA CEAUȘESCU în toate județele țării au avut ca rezultat întărirea unității morale politice a națiunii noastre în jurul partidului.

Refuzînd dogmatismul și închistarea ideologică, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a militat hotărît pentru adîncirea procesului revoluționar, afirmarea nestinjenită a noului în industrie, agricultură și în întreaga viață socială, integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția, conducerea științifică a societății, înflorirea culturii, artei și literaturii în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”.

Pronunțîndu-se ferm pentru o largă deschidere către toate țările din toate continentele, fără deosebire de orientare socială, mărime și nivel de dezvoltare, pentru o lume fără arme atomice și chimice, insistînd asupra renunțării la forță și la amenințarea cu forța în relațiile dintre state, împotriva exportului de revoluție și contrarevoluție, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU se bucură de un înalt prestigiu pe toate meridianele globului.

Cel 23 de ani care au trecut de la cel de al IX-lea Congres al partidului constituie o epocă de mărețe înfăptuiri; s-a demonstrat lumii întregi și istoriei forța constructivă a socialismului într-o țară liberă, România recăpătîndu-și identitatea și drepturile firești printre celelalte popoare ale Europei.

În aceste zile aniversare, comuniștii, muncitorii, țărani, intelectualii și, alături de ei, întregul nostru popor își omagiază conducătorul, exprimîndu-și, în același timp, hotărîrea de a înfăptui linia politică a partidului, de a contribui nemijlocit la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și de a înainta uniți spre strălucitele pesciri ale comunismului.

ION ȘULEA GORJ: Omagiu.

lului să depindă nemijlocit de rezultatele obținute de întreprinderi în îndeplinirea planului de producție.

Din inițiativa tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU s-a optimizat structura și funcțio-

Democrației și Unității Socialiste, precum și Organizația Democrației și Unității Socialiste. S-au instituționalizat de asemenea: Congresul consiliilor oamenilor muncii din industrie, construcții, transpor-

Arcul de triumf

La noi e vara rodului fierbinte,
E anotimp de mare biruință,
De muncă, încordare, stăruință
Cu arcul de triumf al luptei sfinte.

În care cu credință din credință,
Din mersul națiunii înainte
La-nedemnul luminosului părinte
Noi ne-am născut ființă din ființă.

La noi sint verile pline de roade
Iar țara o grădină roditoare,
În care se-oglindește hărnicia.

Cînd bobul capătă culoarea, gustul,
Iar națiunea și-a-nălțat Augustul
Să dăinuie prin lumi cit veșnicia!

Valentin TUDOR

Constantin STRUNGĂ

MOMENT CRUCIAL ÎN VIAȚA PATRIEI

...carea orizonturilor de-... noastre, descătușă-... energilor creatoare ale... națiunii. „Congresul... IX-lea — arată tovarășul... NICOLAE CEAUȘESCU — a... călea gândirii și activi-... creatoare, a perfecționă-... întregii munci de condu-... și făurire a noii orînduiri, ... socialismului în România”. ... programa programului politic... dezvoltare economico-socia-... în cadrul Congresului al... al partidului și-a pus... sarcină amprenta proeminen-... personalitate a tovarășului... NICOLAE CEAUȘESCU — ... de acest înalt forum al... consiliilor în suprema func-... în secretar general al par-... — gândirea sa cuteză-... de profundă originalita-... fundamentată pe înțelege-... a esenței materia-... dialectic și istoric, ... specificului societății... noastre, cuprinzătoare sa ex-... politică și organiza-... dintr-un nou curs stra-... construcției socialismu-... în țara noastră. Astfel s-a... a perioadă nouă în... și activitatea practică... partidului nostru, acestea... înfrînd un salt calitativ... înționar, întemeiat pe cu-... derea realităților concrete... România și pe valorifica-... universale. În temelul acestei... politice realiste, în... epocă a istoriei contem-... a patriei au fost elabo-... grandioasele programe ale... noastre pe noi culmi... civilizației și progres, în... concordanță cu intere-... ritale ale națiunii noastre... realiste, cu vocația construc-... a poporului român, cu ne-... ritutata sa vrere de pace și... vorare rodnică, echilabilă, ... statele lumii, pe baza... pilor suveranității și in-... denței naționale, egali-... în drepturi, neamstecu-... în treburile interne, nere-... la forță sau la ame-... derea cu forța.

ORIZONT

PRIMĂVARĂ
...el dinții vers
...me,
...la gît
...brindă roiul
...albinelor
...uri.
...soare pe dealuri
...ul și ciuboțica,
...nălucesc zorii.
...se aștern
...et la zimbetul
...rimei.
...pta,
...propria trudă
...rînsă-n burduful
...rivește rolului
...de albine.
...ETOARE
...ECA
...pra pe dealuri.
...atecă, supusa ei,
...e,
...rilor
...oarele răpții
...cîmpuri.
...ofense,
...a graurului,
...llor,
...ale pinilor
...vîrfuri. —
...cutureler
...e
...spuneți oimica,
...piedica,
...din înalțuri
...nă.
...aducere de
...DENOVICI
...n ALEXIU
...ată să se poarte afec-
...eu Berthe Morisot și
...ul dintre „prieteni
...noir, pe care îl revăd
...meu, sub strălucirea
...e din strada Villejust
...antele improvizatii ale
...orța observațiilor lui
...e grațioasă coloristică
...și verva abundentă a
...né nu era mai puțin
...a analiză picturală
...de Claude Monet și
...l impresionisti, prin-
...issaro. Tablourile lor
...spiritul său turmen-
...ă fi producea o ușu-
...celei ce o gusta, în
...la Valvins, privind
...frunzișul pădurii din
...ilal pe orizont. Mult
...pe pereții mici sale
...la Roma, un frumos
...aducea prospețimea
...frunzișurilor, adău-
...peri un colț de cer
...etică. Nu cred că
...aparte de Paris, va fi
...reuniunile de marți
...mă, dar numele lui
...ntat acolo. Mallarmé
...e muncă prodigioasă
...ea, cât și de suce-
...ta publică care-l des-
...mp și care începea
...” această eroare.
...lesena, cu creioanele
...une, tăcutul vizitator
...marți seara, cu
...ntă, cu barba grizo-
...gravă și o atitudine
...edon, cu aspect de
...rdonat, era un vi-
...brele spiritului său,
...mar în care fantome
...amestecau cu figuri
...gimistice. (...)
...românește de
...BĂDULESCU
...rada RODNEI 1:
...isele nepublicate
...P.T.T.R.
...: 42.907

Exigențele normei morale

cronica literară

Preistorii

1. După trilogia Pumnul și palma, analiză a destinului politic, Dumitru Popescu publică trei romane (Muzeul de ceară, 1984, Vitralii incoloro, 1985, Cenușa din ornice, 1988) consacrate vieții interioare, „destinului sentimental”. În Muzeul de ceară, Sergiu Harnagea, director al unei centrale, și el ca și predecesorii săi din Pumnul și palma, aflat în vârtejul marilor răspunderi, va scrie: „Viața trece fără componenta ei intimă, sinuoasă, imprezibilă, trepidantă, nouă, proaspătă. Există așa ceva? Există fără îndoială. Partea cea mai adinc umană a mecanismului sufletească rămâne blocată”.

Partea cea mai adinc umană a mecanismului sufletească, lată noul subiect al romanelor lui Dumitru Popescu. Analiza devenirii personajelor pune în mișcare aceeași luciditate și același radicalism care dădeau prestigiu trilogiei. Placă turnantă, Muzeul de ceară introduce în sociografiile lui Dumitru Popescu, meritu lipsite de concesii, un element nou: studiul zonelor absalbe, al adnricimilor „insondabile”. Dacă în Muzeul de ceară și Vitralii incoloro tehnica romanțierului era complicată, acut modernă (Joyce-Iană, subliniau exegeții), în Cenușa din ornice structura de roman epistolar îl retracează pe romancier într-o epocă literară și către o tehnică literară proprie dialogului, reflecției, autoanalizei. Roman sentimental, Cenușa din ornice ne amintește de frumoasele epoci ale romanului epistolar. Și din acest punct de vedere, ultimul roman al lui Dumitru Popescu este o carte de referință.

2. Există, așadar, în Cenușa din ornice un roman sentimental care merită, și în două cuvinte, a fi povestit. Ca în vechile și trănicele romane sentimentale, Cristian Răceanu, dirijor important, cu mari succese în țară și prin străinătate, „victoriosul, protejatul zeilor, disprețuitorul, imposibilul” își întâlnește iubita părăsită demult, într-o tinerețe agitată. De fapt, ea (azi) după mai multe căsnicii, ultimele bine fructificate, dinna deține un foarte important post și e adjuncta unei mari instituții de comerț exterior și a fost cea care îl abandonase pe dînsul. Precum Sergiu Harnagea, femeia își comprimase viața sentimentală. Pentru cel din jur, Magdalena este o campioană a ascezei, e „femeia Savonarola”. Se va vedea că răceala femeii nu-l declă o mască, una dintre numeroasele ei măști. În momentul în care romanul demarează, între cei doi nu există nici un fel de relație („Între noi nu exista nici un fel de apropiere, nici un fel de comunicare”). Originalitatea romanului constă în descoperirea felului în care „comunicarea” se realizează și se ratează. Există, sub apele agitate ale actualității, sub universurile conspicate de sociograf, o lume a sugestiilor arhetipale. Cercetătorul poate reveni la ea în divagații copioase, cronicarul poate să scrie că, spre deosebire de Nicolae Breban (analist remarcabil al cuplului) Dumitru Popescu nu abandonează nici o clipă credința în forța rațiunii. Nu acordă dreptul la supremație iraționalului. Eroii săi sînt judecați tocmai datorită faptului că sînt și trebuie să răspundă de faptele lor ca fiindte raționale. Autorul nu pactizează cu personajele sale; dimpotrivă, e necruțător față de eroare. După ce experiența se apropie de sfîrșit, responsabilitatea rămîne intactă sau, mai exact: dimensiunile ei devin mai clare în tîlnirea „peste ani” nu salvează. Moralist intransigent, Dumitru Popescu face procesul eroilor săi: „A ne retrăi trecutul, împreună, înseamnă a ne înfiora de groază pentru ce înfăptuisem unul împotriva celuilalt, și fiecare împotriva lui însuși, a recunoaște deschis că mințile ni se rălăciseră, că am fost păcătoși, răi, nesimțitori, flustratici, frivoli și că necazurile ce se abătuseră asupra noastră le merităm din plin, cum merităm orice lovitură a soartei, minia ei turbată”. Patosul este, desigur, al poetului.

3. Cel intransigent este bărbatul, cea care oferă numeroase piese procesului e femeia. Dacă bărbatul e un artist, iubind între limite rezonabile („În ceea ce mă privește, oricît te-aș iubi, nu pot renunța la dreptul de-a fi eu însumi, de a căuta, de a găsi, de a pierde, de a alege și a relege, în virtutea celor o mie de factori necunoscuți ce-mi dirijează simțirea, dorințele, judecata, necesitățile vitale și care mă fac imprezibil în primul rînd mie însumi”) femeia e o dezlănțuită, trăind o vitalitate frenetică, un freamăt pasional extraordinar. Pragmatismul femeii este însă inatacabil, ea este incapabilă a sublima chiar și în momentele ei de maximă înflorire a relației. După ce trăise momentele ei pur achizitive, Magdalena trăiește o patimă a dezamăgirii exprimată epistolar astfel: „Dragostea este cel mai mare și mai feroce stomac din cîte s-au pomenit, ea digeră prejudecățile, fățărnicile, tabuurile, principiile, norme, idel, religii, mituri, toți idoli din lume adunați la un loc”.

E lesne de înțeles de ce importantul dirijor o va abandona pe exaltata îndrăgostită, după un moment al aparentului acord. E lesne de înțeles de ce scriitorul nu va opta pentru eroină și pentru acest cuplu. El este un moralist, și romanul erotic (în cronică din Flacăra Romul Munteanu îl numea victorian) urmărit la toate nivelele lui nu își permite, nici în final, a deveni frivol. În numele tradiționalului happy end. Analiza riguroasă a lui Dumitru Popescu nu implică numai procesul ei și sentința.

Cornel UNGUREANU

* Dumitru Popescu — CENUȘA DIN ORNICE. Ed. Eminescu, 1988.

Am fost mereu intrigat de H-ul introdus, mai ales în amintirile și mărturiile despre Nichita Stănescu, ca un ax al tăcerii, ca un ic, între prenume și nume. Un h aspirat, după cum ne învață gramaticile, un h mut enigmatic, și totuși atât de limpede: Hristea. O siglă a tăcerii, mai degrabă, decât una a anonimatului. De altfel, Eugen Simion semnalează, în Scriitorii români de azi, un fapt care vine în sprijinul acestei intuiții: pe la începutul anilor '50, Nichita Stănescu executa, săptămînal, „teribile desene pentru gazeta școlară, iscălite tocmai așa: H. O presimțire a viitoarelor nesunete, a viitoarelor necuvinte? Greu de spus. Putem, însă, pornind de aici, să-l vedem întreaga poezie ca pe o încercare de sondare a tăcerii originare. Și, în sens mai general, ca enunțare trufașă a dreptului — plin de ambiguități, de fragile ambiguități — al poetului asupra limbii.

În 1966, cele 11 Elegii instituiau un prim pact cu tăcerea. Poetul intra într-o altă vîrstă și într-o altă relație cu timpul. Schimbările de mentalitate sînt vizibile, libertatea de ex-

presie deplină. Elegiile îi plasează pe Nichita II. în categoria inclassificabililor. A celor care au, care își iau dreptul să facă orice cu literele și cuvintele. Inclusiv să le reducă la tăcere, la o mută autosuficiență: „El începe cu sine și sfîrșește / cu sine. Nu-l vestește nici o aură, nu-l / urmează nici o coadă de cometă. // Din el nu străbate afară / nimic; de aceea nu are chip / și nici formă. Ar semăna intructivă / cu sfera, / care are cel mai mult trup / învelit cu cea mai strîmă piele cu puțință”.

În 1968, Laus Ptolemaei transformă cuvîntul într-un obiect, adică în tăcere. Un poem se intitulează, explicit, împotriva cuvintelor („Ah, cuvintele, triste, / ele cîng în ele însele / deși sensul lor este static”), iar altul, cu o freneză a anihilării înseși ideii de comunicare, a invenției o floare. În acesta din urmă, cuvîntul încă n-a fost învins. Încă n-a fost înfrînt definitiv. El mai posedă suficiență forță pentru a alunga tăcerea, plutind deasupra sensului pe care poemul ezită

să-l dezvăluie: „Din nou mă sprijin numai de cuvinte / Nu e nici o muzică să izbucnească din osul nîmănului... /... / Numai cuvintele, numai ele / prea puțin doritele, — / ca niste mercenari ner-

H

voși / îmi urmăresc gestul înimii amorțind, / jetul privirii pulverizînd / imaginile tradiționale ale lumii mele // alergînd sub ramuri, înolînd în mare / levitînd în aerul plin de simunuri...”.

În sfîrșit, în 1969, Necuvintele. Autoaspirarea desăvîrșită, revenirea la sunetul originar, h. Înlocuirea cuvîntului prin opusul său absolut, necu-

În dreptul numărului 1301 al „Bibliotecii pentru toți” a apărut noul Mircea Ciobanu, însoțind — între aceleași coperti — trei titluri: Martorii, Epistole și Tăietorul de lemne. Prefațată de Cornel Ungureanu, cu un bio-bibliografie mai mult decît oportun (și semnificativ), volumul străvechi interes aparține din numeroase motive. Primul (și cel mai important) este valoarea intrinsecă a textelor, de singularitate timbrului lor în peisajul „zei reflexive” românești. Celelalte, fără a fi cîtuși de puțin extraliterare, viza un fenomen de teorie a receptării și de sociologie a lecturii (o literatură de fapt: cum e percepută în 1988 ceea ce trecea drept modernitate de pînă la proza românească în 1968?) și, nu în ultimul rînd, un interes pentru evoluția literară, pentru șansa evoluției literare calme, firești, în sens cu însăși vîrsta unei anumite generații de scriitori români.

Despre caracterul arhetipal, parabolic, despre tonul grav, oracular al telor lui Mircea Ciobanu s-a scris cu o mare acuratețe și finețe a conștienței. Cum și despre racordarea primelor sale proze (cele incluse în volum de față) la importante filioane ale tradiției (cu majusculă). Cum și despre dalitățile metatextuale din numeroase fragmente. Bogăția internă a paginilor îngăduie, firește, numeroase alte interpretări.

Una dintre ele, care-ar putea face să comuncăm ca într-un limbaj coerent articulat multe din textele acestui volum este o imagine emblematică: „cetatea de scăpare” (din Tăietorul de lemne). Spațiul este absolut, mintuit, la adăpost de orice primejdie, unde, așadar, „atîns”, „cetatea de scăpare” seamănă intructivă acelor miraculoase (ziel-uri) din jocurile copilăriei. Un hotar, o limită, un scop, o speranță, un spațiu inviolabil spre care alergi din impresurare. Celălalt. Pura năluire a unui „bărbat care se teme de sine”. A conceptului „cel care scrie această carte”. E chiar tăietorul de lemne, lucrător în pădure. Cel care bate, abate, străbate „selva oscură”, desigur, hățitului dintre cuvinte. Căci ea, cetatea de scăpare e o cetate din cuvinte, tontă mărirea și decăderea ei. Puternică și deopotrivă firavă. Cu toate gile de atac ori apărare (nu mai contează) gata pregătite. Gata să oricînd cucerită ori să reziste (nici aceasta nu mai contează) pe un dîlcit. Căci, de fapt, el, drumul spre e și singurul cu adevărat important, cetate de scăpare e drumul spre cetatea de scăpare”. Atunci, parafrazînd ce însuși textul pune în abis, ai putea spune: o carte este drumul spre

Aici ar trebui probabil căutată cheia de lectură a întregului pe care-l pun cărțile lui Mircea Ciobanu. Călea lămuritoare prin care poți să impresurarea (uneori) sufocantă a sensurilor. Să citești, adică, toate înțelețele de pînă la istorii, amplul său ciclu romanesc, ajuns la al cincilea volum ca pe un drum spre. Înaintînd, pagină de pagină, spre „marea formă” s-ar lumina (și) din alt unghi fragmentele care alcătuiesc această „cartă” din B.P.T.; romanul Martorii (într-o a treia rescriere, urmînd primele din 1968 și celei de-a doua — „complet revizuită”, din 1971; tot în paranteză meritînd a fi spus că, pentru un studiu al problemei tematice dintre cele mai interesante în momentul teoretic actual —, înțelegîntă a Martorii poate deveni oricînd obiect exemplar de analiză (care reproduc doar parțial, unificîndu-le, seria originală de Epistole și Armura lui Thomas și alte epistole, 1971). Tăietorul de lemne (omnibusul Fiilor).

Toate cele enumerate pînă aici pot fi și sînt, de fapt, scrise ca „preistorii”: întâmplări care preexistă cu un rost adinc, de multă uitare, așa cum Cartea pre-serie și prezice toate cărțile ce vor veni. Dar sînt și pre-istorii: prefigurări, prevestiri, preliminarii, în fond, ale ciclului numit Istorie. Dacă ar fi să citești doar primele fraze, s-ar vedea cum se coboară (tot ce e de dinaintea unui timp și spațiu anume, cu nume), se învîntă spre istorie. Iată, în Martorii: „Și se făcu ora patru. Amuzante zile de iarnă...”. Și, în Istorie (vol. I): „În cea dintîi dimineață a zilei nouă sute cincizeci și nouă, după risipirea oaspeților, singurul Palada rămăsese trează...” Ce a trecut, ce s-a petrecut pe acest drum de Martorii spre Istorie? O cucerire treptată a unui timp și spațiu (interior). O creștere, o devenire, o sedimentare, strat după strat. O depunere de mărturie despre istoria scriitorului Mircea Ciobanu și, în același timp, a comunității căreia el îi aparține.

Adriana BARE

* Mircea Ciobanu, MARTORII, EPISTOLE, TĂIETORUL DE LEMNE. Minerva, B.P.T., 1988.

vîntul. Acesta, uitat, pus în inferioritate, aproape disprețuit, a devenit altceva. Și-a dobîndit o nouă identitate, aceeași, și totuși alta, la fel cum anonimul H. se suprapune perfect biografiei poetului între cuvînt și necuvînt se stabilesc nu relații de excludere, ci de lentă, miraculoasă întrepătrundere: „El a întins spre mine o frunză ca o mină cu degete. / Eu am întins spre el o mină ca o frunză cu dinți. El a întins spre mine o ramură ca un braț. / Eu am întins spre el brațul ca o ramură. El și-a înclinat spre mine trunchiul / ca un măr. / Eu mi-am înclinat spre el umărul / ca un trunchi noduros. / Auzeam cum se-nțește seva lui bălînd / ca sîngele. / Auzea cum se încetinește sîngele meu suind ca seva. / Eu am trecut prin el. / El a trecut prin mine. / Eu am rămas un poem singur. / El / un om singur”.

Așadar, trei trepte — multe altele — ale tăcerii. Dar și ale întregii ființe ascunsă — ori pînă — a poetului. Ar mai fi de rezolvat chestiunea, foarte materiale, totuși, N-a fost rezolvată, în vorbește, în felul ei tăcut, despre libertatea de expresie. Despre continuatele sale părtări, despre arbitrarul dar nu incoerența — la lui poetic. Scriitorul, într-o scrisoare Paul și scriitorul este, prin natura sa, un agent al îndepărtării alunecărilor benefice care bogătesc limba. Iată, mă a ecart-ului este el netul, chiar litera h. Pe Nichita Stănescu a reușit de la bun început, la o la o tonalitate prezidiu poeziei. A revenit la o în ultima carte, ca la o început. Ca la o îndepărtare care apropie.

Mircea MIHAI

Oameni ai soare

Știu și cînd mă pregătuim să spunem cînd plecăm, să-mi masa în paza lunii, și mă duceam să-l văd pe Răduț. Cînd mă-ntorceam de stele de la Porțile de lăcea dor să plec pe sub stele al Porților de Fier a unei și nu mă mai oprețea întru un vis de aur care din secolul al treisprezece demult — Denșuș, mai la vale de timpul care se mizegetusa Regia, vechea pităla.

Cătoresc și cînd nu căpuneam la masa mea de lîndu-mi cum mă înțineaș mie anilor, într-un gînd sufletul nostru cel vesnic vorba bună a unui prieten înțineaș, pe Teleajen sau Delta Dunării, sau pe Tîrnăveni al soarelui — mineșu sondaș; cu sătenii Dobroteasa, ori cu cei ce hidrocentrale, făuresc oțelul, aeronavele sau alte embleme.

Vreau să spun că, încercînd să-mi pomenit că deslușeam din drumurile și înțelesul. Pentru a evita însă vreau să adaug că, procedînd mod, încercam să refac, experiența celor pilduitoare la noastră. Pentru că ar să nu mi-l reprezentăm înmîm așa cum este el, vitraliile mari ale istoriei cum cată a se împlini și a expresie a timpului pe care ca o expresie a celor mîzuite ale neamului său.

Ca un corolar firesc, se înțerea unui adevăr care însăși definirea noțiunii o spațiu al artei cuvîntului; o din străbate toate operele lătoauna, ale literaturii conștința patriotică. De bîrea de țară, vin nu numai sentimentele fundamentale a aparține unei națiuni cum și unei culturi și o străvechimi mirifice, de apetitul pentru examinarea valorilor — raportate la fenomenul — strădania celor întru sporirea frumuseților fizionale, apetitul pentru core a limbajului și formele zînd sporirea capacității de unii fond ideatic original nomenul românesc, privit carea sa istorică și în semnificative ale prezentului și în condițiile actuale, cîm rămână cunoaște o evoluție — prin opere, stiluri și artistice remarcabile — literar contemporan bene audiență publică nicidec exterior, participînd la formașel noi și la educația estetică este într-adevăr revelate secretarului general al puvarășul NICOLAE CEAU. Expunerea rostită în cadrul de lucru cu activul și baza din domeniile muncii rice de partid și politic „Dăm o înaltă apreciere curare și artistice, din toată dar societatea noastră ar ca și noi opere de artă, prezînte pe omul de astăzi”.

În acest mod, raportul mentele cerești ale cuvîntu ra poezia faptelor și infinite too ale timpului este ra dintre pămîntul și astrele; vers al literaturii și idealu noastre socialiste.

Anghel DUMBRĂ

FLACĂRA VIE A SPIRITULUI REVOLUȚIONAR

Oameni ai soarelui

Privind cu încredere spre viitor

Când mă pregătesc să scriu, mă gândesc că plecăm de-acasă, lăsați în masa în paza de liniște a omului care mă duceam să văd Omul sau Cînd mă-ntorceam în corabia de la Porțile de Fier, mi se părea să pleo pe sub arcu fantasmatice al Porților de Fier ale Transilvaniei, nu mă mai oream plină în ochii mei de aur care se născu, în anul al treisprezecelea — și mai...

În viața României socialiste, Congresul al IX-lea al partidului este unul dintre reperatele esențiale, un moment de deschidere spre o nouă înțelegere, mai cuprinzătoare, a grandiosului proces de creștere și de perfecționare a societății noastre, în ansamblul ei. Spiritul revoluționar, creator, care definește acest parcurs, în toate sferele activității materiale și spirituale, dă perspectivă mărețelor programe de dezvoltare, din împlinirile cărora se nutrește viitorul — opera constructivă a întregului nostru popor. În repetate rânduri, secretarul general al partidului ne-a amintit că procesul revoluționar nu se încheie odată cu făurirea socialismului și că acesta continuă și va continua, reprezentînd garanția dezvoltării socialismului și a trecerii la edificarea comunismului, cerîndu-se tuturor să acționăm cu hotărîre împotriva a ceea ce este vechi și perimat, a ceea ce nu mai corespunde etapei, și să promovăm cu îndrăzneală noul, ceea ce se afirmă ca o necesitate a înaintării societății spre mai bine, atît în ce privește forțele de producție, cît și în știință, în învățămînt, în cultură, în artă.

Oamenii de artă, educatorii, alături de toți oamenii muncii regăsesc, în aceste idei, de o deosebită importanță teoretică și practică, un îndreptar de gândire și de acțiune, definind însăși platforma de abordare a actualității sub raportul transformărilor ei, a devenirilor în materie de construcție umană și socială. Atît artiștii plastici, cît și învățămîntului îi revin, în acest context, răspunderi sporite, ce nu-și epuizează semnificația și se descoperă mereu mai înalte, în cadrul formării conștiinței revoluționare a omului nou, a îndrumării și modelării tinerei generații ce va duce mai departe idealurile epocii noastre. A gândi revoluționar, a gândi în perspectivă consensul în care se acționează și modul cum abordăm aspectele diverse, multiple, ale realității, cît și rolul ce ne revine, îl datorăm perioadei marcate de Congresul al IX-lea, acestor ultimi 23 de ani, în care atît procesul de aprofundare a particularităților dezvoltării socialiste, cît și cel de mobilizare a energiilor creatoare pentru îndeplinirea programelor dezvoltării noastre multilaterale au cunoscut plenitudinea, dîndu-ne o sporită încredere în viitorul luminos al patriei, în ridicarea ei pe noi culmi de civilizație și progres.

Rodica BANCUIU
artist plastic, director-adjunct
al Liceului de artă „Ion Vidu”

Valoare și implicare

Înființată la 1 februarie 1972, Editura Facla, aidoma altor nenumărate editurii, este o întemeiere a Epocii de profunde și impresionante prefaceri inaugurate de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român. Și ea s-a străduit, în decursul celor șaisprezece ani de existență, să-și onoreze condiția și mandatul.

Doi sînt obiectivele fundamentale ce-l direcționează activitatea: valorificarea potențialului creator contemporan (cu precădere din partea de vest a țării); valorificarea moștenirii culturale. Realizarea tematică a acestor obiective conferă Faclii un profil enciclopedic: editura publică lucrări de științe sociale, literatură științifică și tehnică, roman, proză scurtă, poezie, critică și istorie literară, literatură pentru copii și tineret, reeditări din clasici, traduceri din literatura universală etc. Realizarea cantitativă a obiectivelor amintite însumează peste 900 de titluri, ilustrînd, în proporții diverse, domeniile de mai sus — cărți cunoscute și apreciate în întreaga țară, multe din ele încununat cu premii ale Academiei R.S.R., ale Uniunii Scriitorilor, ale Asociației

Scriitorilor din Timișoara etc. Vom aminti, astfel, volumele de istorie, de filozofie, de medicină, de agronomie, pe cele aplicate diverselor discipline ingineresti, serla „Studii de limbă și stil”, seria de „Proză scurtă contemporană”, recenta colecție de poezie, beletristica, deci, în al cărui generos spațiu sînt cuprinse condeiele cele mai inspirate ale zonei: poeți (Anghel Dumbrăveanu, Alexandru Jelebeanu, Ilie Măduța, Marcel Turcu, Aurel Turcuș, Tatiana Flondor-Arieșanu, Olga Neagu, Ivo Muncian, Slavomir Gvozdenovici, Draga Mirianici, Constantin Mărăscu etc.); prozatori (Ion Arieșanu, Sofia Arcan, Maria Pongrăcz, Gheorghe Schwartz, Valeriu Bărgău, Teodor Bulza, Paul Eugen Banciu, Laurențiu Cerneș, Ildico Achimescu, Ion Florian Panduru, Lucian Bureriu ș.a.); critici și istorici literari (Eugen Todoran, Cornel Ungureanu, Liviu Ciocărlie, Traian Liviu Birăescu, Alexandra Indries, Virgil Vintilescu, Șerban Foață, Felicia Giurgiu, Alexandru Ruja, Lucian Alexiu, Andrian Dinu Rachieru, Marian Odangiu etc.).

Dar Facla nu este, firește, un receptor pasiv de manuscrise. Ea are, trebuie să aibă un rol activ în explorarea capacității creatoare a zonei, în stimularea acestei capacități, în orientarea ei către marile teme ale actualității economico-sociale. Colaborarea dintre Facla și Asociația Scriitorilor, Filiala Artiștilor Plastici, institutele de învățămînt superior și cercetare, cenacluri, întîlnirile cu publicul cititor sînt modalități obligatorii ale muncii editoriale. Această conlucrare complexă trebuie extinsă și diversificată în viitor. Căci implicarea, comanda socială sînt condiții determinate ale succesului.

Eugen DORCESCU
redactor-șef al Editurii Facla

Sensuri și exigențe noi

În această perioadă, atît de bogată în evenimente ale vieții noastre politice și sociale, secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU spunea, de la tribuna Consfătuirii de lucru cu activul și cadrele de bază din domeniile muncii organizatorice de partid și politico-ideologice: „Ne găsim într-o asemenea etapă de dezvoltare, în care activitatea ideologică, politico-educativă, nivelul general de cultură, reprezintă un factor de importanță deosebită pentru întreaga noastră activitate de partid și de stat, pentru însăși opera de făurire cu succes a societății socialiste”. Ideea este reafirmată, în aprecierea cuprinsă în magistrala Expunere a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 29 aprilie a.e., document larg dezbătut și de scriitorii timișoreni. Citez această idee prețioasă, deoarece ea reprezintă o reafirmare stimulativă și pentru noi, lucrătorii pe tărîm literar, creatori de valori inspirate din viața de azi a poporului muncitor, a făurarilor de bunuri materiale și spirituale.

Este necesar să subliniem importanța factorului ideologic în acest moment istoric, cînd trăim cu toții efervescența zilelor ardente ale epocii strălucite pe care cu îndreptățită mîndrie patriotică o numim cu toții „EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU”. Astfel, preocupările noastre de meru mal bine găsesc stimulente prețioase, în consens cu exigențele conducătorului partidului și al statului nostru. La îndemnul generos al președintelui țării,

nu uităm că izvorul inspirației noastre trebuie să fie viața poporului. A pune accent acum pe calitate, pe valoare devine o obligație primordială a creatorului, interesat ca mesajul operei sale să ajungă la destinatarul ei firesc, omul de azi.

Zilele acestea, în gîndurile și inimile noastre se leagă aceste îndemnuri de o tot atît de generoasă chemare a secretarului general, rostită de la înalta tribună a Congresului al IX-lea al P.C.R. — poarta strălucită a noii istorii a României contemporane —, chemare care a generat o ambianță stimulatorie în întreaga noastră cultură: „...alegeți tot ce credeți că este mai frumos în culoare, mai expresiv în grai, redați realitatea cît mai variată în proză, în poezie, în pletură, sculptură și muzică, cîntați patria și poporul nostru minunat, pe cei care și-au închinat întreaga viață înfiorării României”.

A construi cu poporul, pentru popor înseamnă a afirma și vocația de cititor al socialismului românesc. Noi scriitorii, fără deosebire de naționalitate, ne bucurăm de condiții de creație bune și foarte bune. La Timișoara, de peste trei decenii, apare, alături de „Orizont”, și revista „Knijevni Jivot”, care scrie, an de an, pagini de istorie glorioasă a acestui timp, dimensionînd spații spirituale noi ale acestor meleaguri. Iată de ce cuvintele secretarului general al partidului găsesc, în inimile noastre, întreaga noastră adeviziune.

Slavomir GVOZDENOVICI
Educație, calitate, civism

Acum 23 de ani, la îndemnul tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, am început să înălțăm un nou edificiu rostit pe cînte și adevăr, pe respect față de valorile autentice și prețuire a tot ce-a-nsemnat jertfă de-a lungul istoriei poporului nostru. O privire atentă, din perspectiva anilor ce au trecut de la Congresul al IX-lea al P.C.R., atestă consecvența strategiei noastre culturale axate pe dragostea față de om, pe grija pentru îmbogățirea lui spirituală, pentru cea dezvoltare multilaterală care-l caracterizează pe constructorul societății socialiste și comuniste. Înțelegînd îndemnul potrivit căruia, în aprecierea activității, „criteriul fundamental trebuie să fie calitatea și eficiența producției”, Teatrul Național din Timișoara și-a așezat în ultimii ani activitatea sub semnul unor proiecte ambițioase, reușind să rămînă consecvent programului său ideologic și estetic, prin valoarea profund educativă a repertoriului, precum și prin păstrarea unui ridicat nivel de calitate al spectacolelor sale.

S-a promovat, cu prioritate, dramaturgia românească contemporană, propunînd publicului subiecte de meditație pe teme politice, etice, civice, inspirate din tumultuoasa realitate a zilelor noastre, dramaturgie căreia îi este dedicată și Gala, ajunsă la a IV-a ediție, manifestare națională de prestigiu, prilejuind înțînirea spectatoriilor timișoreni cu artiști importanți ai mișcării teatrale românești, confruntare la care Teatrul Național din Timișoara obține numeroase premii, situîndu-se pe un loc de frunte, între celelalte instituții teatrale ale țării. Sistemul relațiilor cu publicul a cunoscut, de asemenea, un proces de extindere, prin microspectacole prezentate în întreprinderi, facultăți, școli, prin spectacolele de anvergură realizate în colaborare cu Inspectoratul școlar județean. Necesitatea redimensionării producției teatrului, pe linia autofinanțării, a condus la descoperirea și folosirea unor energii creatoare latente ale colectivului nostru. Putem afirma că, în ultima perioadă, s-a înregistrat o creștere a eficienței muncii, o ridicare a randamentului individual și colectiv, concomitent cu creșterea nivelului politico-ideologic al colectivului, realitate exprimată elocvent prin îndeplinirea indicatorilor de plan, cît și prin mutațiile de conștiință racordate noilor forme de sensibilitate specifice omului nou, al măreței noastre epoci.

Doina POPA
secretar al Biroului
organizației de partid de la
Teatrul Național Timișoara

istorii

entru toți” a apărut numele
perți — trei titluri: Mart
ornel Ungureanu, cu un ap
nificativ), volumul sîrme
(și cel mai important) tî
timbrului lor în peisajul
tuși de puțin extraliterar
ciologie a lecturii (o în
acuratețe și finețe a ob
imul rînd, un interes pild
literare calme, firești, l
scriitorii români.

re tonul grav, oracular a
acuratețe și finețe a ob
proze (cele incluse în vol
majusculă). Cum și despr
te. Bogăția internă a f
tări.

murice ca într-un me
lum este o imagine-che
le lemne). Spațiu utop
efdie, unde, așadar, nu po
a acelor miraculoase „l
limită, un scop, un oriz
lin impresurare. Cetatea
ine”. A conceput-o perso
nostru cel veșnic însetat
torul de lemne, lucrător
tura”, deșisul, hățisul de
ire e o cetate din cuvînt
otrivă firavă. Cu toate
te pregătite. Gata să se
nui conlează) pe un drum
il cu adevărat important
are”. Atunci, parafrazînd
carte este drumul spre

de fapt, scrise ca niște
dine, de mulți uitat.
ce vor veni. Dar sînt și
n fond, ale ciclului rom
raze, s-ar vedea cum p
ume, cu nume), se înal
ău ora patru. Amurgul
dintii dimineață a an
a ospetilor, singur
trecut pe acest drum d
timp și spațiu (interio
t după strat. O depune
lirica Ciobanu și, deap

Adriana BABI
AIFTORUL DE LEMNE

Așadar, trei trepte —
ulte altele — ale crea
cerii. Dar și ale înțîn
nța ascunsă — ori ne
a poetului. Ar mai fi
rezolvat chestiunea
arte materiale, totuși, l
a fost rezolvată. Înt
rbește, în felul ei tăcut,
de, despre libertatea poez
spre continele sale l
rtări, despre arbitrarul
r nu incoerența — lim
poetic. Scriitorul, m
o scrișoare Paul Val
itorul este, prin natura
agent al îndepărtărilor
inecărilor benefice care
tătesc limbajul. Iată, c
ăcart-ului este chiar
ul, chiar litera h. Prin
hita Stănescu a renan
la bun început, la un
o tonalitate preexisten
vziei. A revenit la el t
ultima carte, ca la un
eput. Ca la o m
e apropiie.

Mircea MIHAIEȘ

Anghel DUMBRĂVEANU

PATRIEI, PARTIDULUI

IZVOR

Să ne gândim la viață,
miresmele ce sînt
în sinul patriei române
nu au asemănare pe pămînt,

O, pasărea din risul de copli,
clarvăzătorul națiunii soare,
mulțimi de inimi ce se răcoresc
la un izvor cu apă doinicătoare,

Ogor de jertfe și de împliniri,
de cîtorii zidite de erol,
de noua libertate ce există
în cuget nou și în eforturi noi,

căci nu putem trăi fără iubire,
sîntem în univers această oază
de omenie întru omenie,
de adevăr înalt care veghează...

Ion DAVIDEANU

CINTEC

M-am supus rădăcinilor cuminiți
ale crîngului străbun
de brazii, de cetini, de stejari
și nu mai am trupul firav.
Mi-am sădit glasul în cîntecele vechi
și mă bucur în tihnă de jocul sublim
al timpului ce taie o piine bună.
Ziua e plină de virtuți,
seara se lasă,
cu chip de oglindă,
asemenea vaporului ce intră-n portul
în care domnește măsura dreaptă.

Corina Victoria BĂDULESCU

PĂMÎNTUL PATRIEI

Pietre rostogolite de pietre nevăzute,
pietre ce în vale coboară ca un ecou,
cu pocnituri se sule pe stînci și ceruri limpezi,
de unde mărtisorul în timp nu se întoarce,
de unde înălțimea prin semne se anunță:
un dor al depărtării, un dor al frumuseții,
ca brazil răsuciți în vînturi și de veacuri,
pe gîla cea străbună cu daruri milenare,
pămînt, ce-n apă dulce se stinge curcubeu,
în trei culori distincte, ce drumuri lungi străbat,
și-n eră se opresc la drumul de răscruce:
roșu se-nalță-n spațiu, o singe de erol,
galben topește stele-n furnale visătoare,
albastru ca zenitul e viitorul nostru,
e comunismul însuși, e țara fericii.

Alexandru HORVATH

DEVENIRE

Pe unde trece fluviul
și scapără în seve
se oglindește cerul
solemn de poezie —
e zbor simbole arcu
bulbilor din zare,
brodind în înălțime
o românească ie.

Virgil BOSTANARU

CÎNTUL MEU

Cîntul meu e-n iarba de pădure
și-n piatra stîncilor sure;
e-n clipocitul izvoarelor carpatine,
ce cresc în fluviu, mări și oceane.
la fel de mari ca dragostea mea
ce se revarsă spre tine;
gîle străbună din care m-am născut...

Cîntul meu este privighetoarea codrilor
e leagănu cald al pruncilor,
e fructul răscopt în cuvînte române
este noaptea cu stele, ce vegheză cuminto
în liniștea îndrăgostiților;
la liniștea mamelor
Cîntul meu este răcoarea din bobul de rouă,
e piinea cea nouă.

Cîntul meu nu e un astru rupt din soare,
dar este o strălucitoare făclie în zare,
pentru tot ce-l pur și frumos și omenesc
pentru tot ce-l înălțător și ROMANESC.

Mihail ECOVOIU DOREANU

PARTIDUL

Ca sevele mereu înnoitoare
și-imbogățind luminile în plante,
ca însuși soarele
Viață pulsînd, așa e-n sufletele noastre
lumina Lui;
și dacă știm să-nvingem furtunile,
și dacă știm să plămădim grîne și statul,
e că acolo, în fiecare dintre noi,
uneltele-i de lumină lucrează mereu!

El este pur
ca lingoul detașat din minereu;
El este floare și țarie,
El este viitor și trecut,
El este izvorul de bucurie
și sămință ce naște în lut!
Prin noi există.
Noi trăim prin El
cum plantele prin atomii de lumină,
cum podul prin pilonii de oțel.

Șerban GHEORGHIU

ȚARI BINETE

Bună dimineața, neadormit stejar
De care-ncet m-apropii cu sîială
Să nu-ți trezească haiducii ce dorm la rădăcini
Și pull ce se născ în plină vară.
Bună dimineața, neprihănit pîriu,
Tu, care știi vorbi cu cerbil și mistreții
Nu-ți tulbura privirea cînd ajungi
Fecioare să le scalzi în ceasul dimineții.

Bună dimineața, izvor al nădejzii!
În vecl binețe-ți vor da și brazil și munții
Și pruncii rîzînd la solstiții
Cînd țărna se așează cu greu în cutele frunții.

Bună dimineața, pămînt al odihnei noastre,
Un vis pentru virstele toate durăm
Cine nu știe că paseri mălăstre
Pe cerul senin oricînd numărăm.

Bună dimineața, copile din scutece de aur,
Asupra-ți ne-aplecăm cu gîndu-n viitor
Te vrem un brad puternic, neaplecat de vînturi
Hotarului de țară rămii apărător.

Constantin BRĂTESCU

AL PĂCII ASTRU

Azi cu lumini ne-ncununăm pridvorul
Cînd visele rodese luferii blînzi,
La carul nostru-am înjugat izbînzii
Iar în catarg aprins-am tricolorul.

Ne dăltuim destinul în granit,
Cimplile rodese sub cer albastru;
Sub fiecare brazdă doarme-un castru;
În el strămoșii viața și-au zidit.

Noi binele-l stujim sub largi arcade
De timp și florilor 'nălțăm temel
Din zborul revărsat de porumbel
Feste pămîntul împlinit cu roade.

Al păcii astru arde-n depărtare,
Noi floarea păcii-n suflet o sădim,
Iar vrerea se rostește unanım,
Cînd visele-an temel de afirmare.

Ovidiu Radu TUDOR

O ȚARĂ-A DEMNITAȚII

Cu floarea-i rourată de lumină
din fapta noastră-n marele prezent
ni-l Româna dragostea deplină,
sculptată-n comunismu-i monument.

Sus, pe catargul vremii, tricolorul
cum flutură al păcii înțeles,
din el își crește zorii viitorul,
precum un grîu pentru sămință-ales.

O țară-a demnității fără seamăn
sîntem în lume astăzi lăudați,
în înalta vrere, om cu om e geamău
pe vatra-ncununată de Carpați.

Victorioasă-i patria Română,
partidul îi arată drumul drept
să urce-n visuri pe destin stăplîna
cu-al biruînței sentiment în piept.

Ion SOCOL

Fabrica de memorii și componente pentru tehnică de calcul din Timișoara, cîtorii EPOCHI NICOLAE CEAUȘESCU, este o unitate modernă a cărei dezvoltare impetuoasă se înscrie în amplul proces de multilaterală edificare a societății noastre socialiste, inițiat după istoricul Congres al IX-lea al Partidului Comunist Român, congres de o uriașă însemnătate pentru destinele tuturor oamenilor care trăiesc și muncesc în România.

E cald. E ora 9 dimineața și, deja, e foarte cald. Dar, îmi zic, un reporter serios nu se sperie de nimic. La „Memorii”, la secretariat, ușa e larg deschisă. Și celelalte uși, spre biroul directorului și spre biroul inginerului șef, sînt larg deschise. Toate ferestrele celor trei încăperi sînt, de asemenea, deschise. Din biroul inginerului șef iese directorul fabricii, Tiberiu Ulla. Asemănare frapantă cu actorii Ștefan Radof. Rememorez, fără să vreau, cîteva cadre din filmele vizuate la televizor cu solicitatul actor. Cînd realizează cine sînt și realizează imediat, fără să mă prezint, „sosia” lui Ștefan Radof se bate cu palma peste frunte Gest universală, firească, neinteresantă. „Ați uitat de mine?” întreb. „Nu, nu, n-am uitat, dar...” Și vocea i se ascumără cu cea a actorului mai sus numit. Lăteleg, n-a uitat (ar fi nu știu cum ca oamenii care produc memorii să nu aibă memorie bună), dar... Mă poartă în birou. Îmi scot din geantă minireportofonul, transformatorul de curent pentru el, ca să pot înregistra, o priză. Directorul Tiberiu Ulla remarcă: „Sînteți cam grăbit...”, cu lesne de priceput subînțeles: „Poate aveți altă treabă și eu vă rețin”. Îi spun că mă grăbesc din cauza dumnealui, căci, presupun, are, cu în orice zi, o groază de treburi de rezolvat. Zice: „Da” ce mai vrei dumneavoastră să scrieți? Despre noi s-a scris în toate ziarele, s-a lăsat scris. Și în „Orizont” a apărut ceva. Și-apoi, dumneavoastră, ziaristul, cîteodată, una vă spune omul, alta publicați”. Îmi și dă un exemplar, care, trebuie să recunosc, mă lasă fără replică. Intuiește, însă, că nu voi abandona cu una, cu două. Face o mișcare tactică: ne mutăm în biroul inginerului șef, pe teren „netru”. (Inginerul șef e plecat „prin fabrică”). Gădesc o priză, ne așezăm față în față, la o masă, aprindem cîte o țigară (fiecare din pachetul lui). Îl rog să închidă ușa. O închide. Pornesc minireportofonul. „Îi zic, să urnim discuția”. Mă privește mirat: „Cum s-o urnim? De unde s-o urnim?...” Lămuresc situația: „S-o urnim în mod... clasic. Cînd și cum a început totul? Povestii-mi”. Subit, devine destins: „Dacă e numai de povestit, atunci merge...” (Se trage din țărani, s-a născut în satul bănățean Cerneteaz, nu întimplător agreează povestea, și pozește adevărate).

„Totul a început acum 20 de ani. La 1 august se împlinesc 20 de ani. Întii, am fost 9. O mîna de oameni pasionați și entuziasmați de electronică. Acum, sîntem peste 700. Din cei 9, doar 3 au mai rămas aici. Celalți au plecat la Institutul central din București, iar primul nostru șef, ing. Vasile Baltac, este directorul

Propensiunea către realitate, către cotidian, aspirația de a „recupera” pulsul vieții la nivelul aspectelor de finitorii, esențiale, instituirea unor raporturi de lectură în care funcția modelatoare implică, în profunzime, automodelarea (cel ce citește se și citește, se caută pentru a se înțelege, pentru a se desființa ca o conștiință a vremii sale) reprezintă cîteva dintre elementele care diferențiază literatura actuală de viguroasa ei tradiție. E vorba aici, repet, de diferențiere, iar nu de ruptură. De conștientitate și necesară adecvare. Dialogul constructiv, constînd în reorganizarea structurilor tradiționale, în adaptarea lor mai pronunțată la dinamica realului, este ceea ce caracterizează această subtilă dialectică a evoluției literaturii, în ultimele două decenii îndoești. Simplu spus, metoda „esențialistă” de cunoaștere a fost înlocuită de cea „existențială”, pornind de la omologia dintre structura realității și constituirea structurilor literare, acestea din urmă s-au apropiat mai evident de

indus-Newton (1642— expresie destul pozîndu-i picto la mărul acela, universale, își să interpreteze Kepler. Nici p i-ar fi putut tr trului învățat e într-ale fizicii săi (mulți, neen patru generații artificiale capa «n» ori mai n cea naturală, c natura... „Povestitorul vestea adevăra

ea ce produc zăm un mod Dar, neavînd am intrat în re cu firu „AMPEX”. M mult mai m am fi fabrica firma «AMPI ca și cu fran măr mic de r Le-am asamil rația treptat da de asimil: circa 1 an. nologia prop sescm la un tiv, încît, «AMPEX» n deze toate Europa. Și n nire filantrop în anul 19 devenit fabr nînd să dez tarea, sector directivele d

luri etice Exemplarita tocmal din pusă în lum rului, cum ș lectură a cit Relevanța

Aut

gurate de partidului centrul at noastre, ero sei activită luționară, r teraturii, I vă a deme vedere des

rica de memorii și com-
e pentru tehnică de cal-
în Timișoara, ctitorie a
I NICOLAE CEAUȘESCU,
unitate modernă a cărei dez-
impetuoașă se înscrie în
proces de multilaterală edi-
a societății noastre socialiste,
după istoricul Congres al
al Partidului Comunist Ro-
ngres de o uriașă însemnă-
ntru destinele tuturor oame-
are trăiește și muncesc în
a.

1. E ora 9 dimineața și, deja,
e cald. Dar, îmi zic, un re-
erios nu se sperie de căldu-
reporter serios nu se sperie
c. La „Memorii”, la secreta-
e larg deschisă. Și celelalte
e biroul directorului și spre
inginerului șef, sînt larg des-
oate ferestrele celor trei în-
sînt, de asemeni, deschise.
oul inginerului șef iese di-
fabricii, Tiberiu Ilin.

are frapantă cu actorul
Radof. Rememorez, fără să
teva cadre din filmele vă-
elevizor cu solicitatul actor.
Altează cîne sînt, și reali-
ediat, fără să mă prezînt,
ui Ștefan Radof se bate cu
este frunte Gest universal,
netentrat. „Ați uitat de
întreb. „Nu, nu, n-am uitat.
Și vocea i se aseamănă cu
torului mai sus numit. În-
a uitat (ar fi nu știu cum
nii care produc memoriile să
memorie bună), dar... Mă
n birou. Îmi scot din geantă
rtofonul, transformatorul
t pentru el, caut, precipi-
tiză. Directorul Tiberiu Ilin
„Sînteți cam grăbit...” cu
priceput subînțeles: „Po-
altă treabă și eu vă rețin”.
că mă grăbeso din cauza
î, căci, presupun, are, ca
zi, o groază de treburi de
Zice: „Da' ce mai vreți
astră să scrieți? Despre
ris în toate ziarele, s-a tot
n «Orizont» a apărut ceva
umnevoastră, ziaristii, cî-
na vă spune omul, alta
îmi și dă un exemplu,
ie să recunosc, mă lasă
că. Intuiește, însă, că nu
ona cu una, cu două. Face
tactică: ne mutăm în bi-
erului șef, pe teren „neu-
inerul șef e plecat „prin
Zăsească o priză, ne așezăm
ță, la o masă, aprindem
ară (fiecare din pachetul
și închidă ușa. O închid-
o minireportofonul. „Ei,
im discuția”. Mă privește
um s-o urîm? De unde
?... Lămuresc situația:
n în mod... clasic. Cînd
nceput totul? Povesti-
sit, devine destins: „Dacă
le povestit, atunci mer-
trage din țaranii, s-a nă-
l bănașean Cernetez, nu
agrează povestea, și po-
vărate).

Început acum 20 de ani.
st se împlinesc 20 de ani.
ost 9. O mîină de oameni
e entuziasmați de electro-
1, sîntem peste 700. Din
3 au mai rămas aici. Cei-
ecat la Institutul central
și, iar primul nostru șef,
Baltac, este directorul

reții biroului, înfățișându-l pe Isaac
Newton (1642—1727). Newton are o
expresie destul de absentă. Probabil,
pozîndu-l pictorului, se tot gîndea
la mărul acela, la Legea atracției
universale. Își tot bătea capul cum
să interpreteze legile descoperite de
Kepler. Nici printr-un miracol nu
i-ar fi putut trece prin minte ilus-
trului învățat englez că urmașii săi
într-ale fizicii și ingineriei, urmașii
săi (mulți, neenglezi) de peste numai
patru generații vor făuri memorii
artificiale capabile să acumuleze de
«n» ori mai multe informații decît
cea naturală, cu care ne-a înzestrat
natura...

„Povestitorul” revine, continuă po-
vestea adevărată: „În paralel cu ce-

lid, indicațiile secretarului general,
tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU,
care a dat, în repetate rînduri, o
înaltă apreciere realizărilor Indus-
triei electronice românești.

Am livrat memoriile pentru întreaga
industrie de tehnică de calcul
din țară. Am livrat memoriile în
R.D.G. și în U.R.S.S. Producția noas-
tră de export, în anii 1983—1985, a
fost de peste 60% din întreaga pro-
ducție a fabricii. Am acordat și acor-
dăm asistență de specialitate în
China, Cehoslovacia, R.D.G., Polonia.
Primele blocuri de memorii le-am
livrat în U.R.S.S. în anul 1983. Sîntem,
iată, în 1988, și nu am avut
încă nici o reclamație din partea be-
neficiarilor sovietici. În prezent, sîntem

în primăvara anului viitor —, care
chiar așa se și numește. Am dezvoltat
și un sector de programe, fiindcă
orice sistem de calcul trebuie să
fie însoțit de setul de programe co-
respunzător. Calculatorul, cînd iese
din fabrică, e un idiot perfect. Dacă
are programe adecvate, devine un
sistem inteligent...”

Directorul Tiberiu Ilin se uită la
ceas. Povestea adevărată, deși de-
rulată telegrafic, a durat destul de
mult. Îl întreb care au fost proble-
mele de care s-a lovit, cu precădere,
în acești 20 de ani de spectaculoasă
dezvoltare a fabricii pe care o con-
duce. Spune: „Eu țin minte doar ce
a fost frumos. Cu celelalte, nu-mi
încarc, inutil, memoria. Important
este faptul că în urma noastră ră-
mîne ceva. Existența și munca
noastră nu s-au consumat și nu se
consumă în ceva efemer...”

Înainte de a ne despărți, nu pot să
nu-l întreb dacă știe cît de mult
seamănă cu actorul Ștefan Radof.
Îmi răspunde, placid: „Da, știu. Am
fost confundat de cîteva ori, mi s-au
cerut și autografe...”

Îl cheamă pe inginerul șef, care
așteaptă, la secretariat, să-i elibe-
răm biroul. Face prezentările de
rigoare, neîntînd să specifice că in-
ginerul șef Eduard Decsov e lugo-
jean de origine. Însă E.D., așa lugo-
jean get-beget cum se află, are un
aer foarte englezesc (fac legătura cu
portretul lui Isaac Newton), de pro-
zator experimentalist care își scrie
opera la computer. E cu vreu de de-
ce-niu mai tînăr decît directorul. Vă-
dește, cel puțin față de mine, și un
calm englezesc. Aflu de la dînsul,
în timp ce mă conduce spre sala
unde sînt expuse produsele fabri-
cii, că această unitate industrială ti-
mișoreană a avut și are un ritm de
dezvoltare înregistrat de puține alte
unități din țară. În sala de
expoziție sînt atras, mai întii,
de cele 8 versiuni de microcalcu-
latoare. De fapt, sînt numai 7, ul-
timul «a MIC» a fost vîndut (la insis-
tențele unui solicitant), urmînd, proba-
bil, să se recupereze de undeva un
alt exemplar, pentru viitorime, pen-
tru viitorii vizitatori. Module de me-
morii, testoare, digitizoare, tasta-
turi plate pentru calculatoare și di-
verse aparate de măsură și comandă.
Inginerul șef îmi explică (răbdurii
și tolerîndu-mi, degajat, ignoranța)
ce „știu” calculatoarele și la ce fo-
losoesc celelalte produse. Tot ce văd
acolo ușurează enorm munca unor
oameni. Aceasta îmi este foarte lim-
pede.

Anul trecut, cererea a întrecut cu
1/3 capacitatea de fabricație a fa-
briicii.

Trecem prin cîteva secții, pentru
mine foarte asemănătoare între ele:
curățenie de farmacie (să mi se
scuze comparația atît de uzitată),
oameni foarte concentrați asupra a
ceea ce fac, pudzele de aparate și
dispozitive, monitoare, monitoare,
monitoare, unele în funcțiune
transmițînd bizare imagini gra-
fice color. Perdea muzicală. Fi-
rește, e mai plăcut să mun-
cești (dacă îți place munca) ascu-
tînd și muzică. Secția de montaj și
testare a calculatoarelor personale
TIM-S, compatibile, îmi spune in-
ginerul șef, cu cele ZX-SPECTRUM,
englezești! Mă interesez de cel mai

buni oameni din secție. Ei sînt
muncitorii Anica Ardelean și
Ildico Șusman; maiștrii Elena Io-
nescu și Iosif Barna. La secția de
testare, unde se face testarea ma-
jorității produselor fabricii, însoțito-
rul meu îl abordează pe șeful sec-
ției, inginerul Marius Petrică, în fe-
lul următor: „Uite, dumnealui, care
e de la revista «Orizont», a venit să
vadă cum faci tu literatură pe cal-
culator...”. Marius Petrică suride,
înțelegînd umorul englezesc al in-
ginerului șef. Nu face literatură,
dar poate să-mi spună numele cîtor-
va oameni din secție despre care ar
merita să se scrie: muncitorii Petre
Groza, Sirgian Amișel; maestrul
Matei Györi; inginerii Dorin Picu,
Victor Rochian, Nicolae Pîntea. La
secția de țesere (azi, impropriu nu-
mită așa, deoarece vechea tehnolo-
gie de țesere a matricelor pentru
memorii a ieșit din uz) se fabrică
module de memorii, se mai fabrică
și unități de comandă pentru roboși,
și planșete de digitizare. Fac cunoș-
tință cu șeful secției, inginerul Ma-
rius Iovănescu. Eduard Decsov repe-
tă poanta englezească. Inginerul Ma-
rius Iovănescu (34 de ani) ne mărtu-
risește, dezvoltat: „Am scris poe-
zii cînd eram tînăr. După ce voi
trece de 60 de ani, îmi voi scrie me-
moriile. Nu la calculator, fiindcă nu
cred că voi avea resurse financiare
ca să-mi cumpăr unul...”. Din
„echipa” sa, cei mai buni, profesio-
nal, sînt: muncitorii Eugenia Pru-
nea, Alida Jigovan, Doru Reimer;
maistrul Victor Szigetli.

Ar mai fi destule de văzut, dar
timpul ne presează. Îi mulțumesc
inginerului șef pentru bunăvoință,
calm și răbdare. Cobor scările spre
intrarea principală a fabricii. Mă
întîlnesc cu prietenul S.P. (nu do-
rește să apară, nominal, în acest re-
portaj). Deși îi spun că timpul mă
presează, insistă să-mi arate locul
lui de muncă. Secția „lui” seamănă
cu cele văzute, dar, în fața mesel
sale de lucru pot admira un splen-
did fotomontaj pe teme cinegetice
— marea lui pasiune extraprofesio-
nală (nu realizarea de fotomontaje,
ci vînaștonrea). Mă conduce, apoi,
spre ieșire. Ne întîlnim cu prietenul
nostru comun M.L. (nu dorește să
apară, nominal, în reportaj). Mă in-
vită, și el, să-l văd locul de muncă.
Muncește într-o sală cu computere,
ca într-un fel de acvarium fără apă.
Zăresc, în apropierea uriașului acva-
rium o oază de verdețată. Îi rog să
mă ducă acolo. E o frumoasă și spa-
țioasă seră, inclusă în mijlocul clă-
dirii de beton și de sticlă. A fost
amenajată pentru ca muncitorii de
la secția de țesere a matricelor
de memorii, care aveau o muncă
foarte oboșitoare pentru ochi, să
vină aici, peț de cîteva minute, să
se odihnească. Sînt bănci, ne așe-
zăm. E răcoare și lumină plăcută.
Aerul e improprietat de fucusi cre-
scuți cît niște „arboreți”, și de alte
plante. Uit că timpul mă presează.
Prietenul S.P. îmi arată un ficus
australian. Are o coroană bogată,
frunze galben-verzi, lucioase, par-
că cerate. A trebuit să vin la „Me-
morii” pentru a vedea, prima oară
în viața mea, ceva adus din Austr-
lia. Ceva „pe viu” chiar că n-am mai
văzut. Nici măcar un cângur, nici
măcar un bumerang, nici măcar un
microcalculator de fabricație austra-
liană...

Iosif COSTINAȘ

Un timp al împlinirilor

Pictură de VALERIU MLADIN

ea ce produceam, am vrut să reali-
zăm un modul de capacitate dublă.
Dar, neavînd baza de componente,
am intrat într-o relație de cooperare
cu firma nord americană
«AMPEX». Ne-ar fi costat, atunci,
mult mai mulți bani și timp dacă
am fi fabricat noi cele necesare. Cu
firma «AMPEX» am procedat la fel
ca și cu francezii, importînd un nu-
măr mic de module, în subsansamble.
Le-am asamblat și am început ope-
rația treptată de asimilare. Perioa-
da de asimilare a fost foarte scurtă,
circa 1 an. Apoi, am elaborat te-
hnologia proprie de fabricație. Ajun-
sesem la un asemenea nivel calita-
tiv, încît, în 1980, cei de la
«AMPEX» ne-au propus să ne ce-
deze toate contractele lor pentru
Europa. Și n-au făcut-o dintr-o por-
nire filantropică...

În anul 1978, la 31 decembrie, am
devenit fabrică de memorii, conti-
nuînd să dezvoltăm, paralel cu cerce-
tarea, sectorul de producție, urmînd
directivele din documentele de par-

tem singura unitate de cercetare din
țară specializată pe memorii.

Făcînd cercetări și în domeniul
microprocesoarelor, am elaborat pri-
mele produse cu microprocesor —
sisteme de calcul. Primul sistem
«serios», care a avut și o fabricație
de serie, a fost acel microcalculator,
pe 8 biți, numit de noi «a MIC» — «a-
mic, prima literă a alfabetului, de-
numire simbolică, produs pînă acum
doi ani. Apoi a urmat calculatorul
«PRAE», anunțînd devenirea unei
familii de microcalculatoare. Acum,
prin «TIM-S-PLUS», sîntem la a
VIII-a versiune. În prezent, activi-
tatea noastră de bază, și de cerce-
tare, și de producție, o constituie
sistemele cu microprocesoare. Ata-
căm sistemele pe 16 biți și sperăm
să realizăm minicalculatoare de 32
de biți. Deci, de fapt, noi sîntem,
acum, o unitate de cercetare și pro-
ducție de calculatoare. Ar trebui să
ne numim «întreprinderea de micro-
calculatoare Timișoara». Avem în
perspectivă o investiție — va începe

nea către realitate, către
spirația de a „recupera”
la nivelul aspectelor de-
ontologice, instituirea unor
lectură în care funcția
implică, în profunzime,
ea (cel ce citește se și
ută pentru a se înțelege,
defini ca o conștiință a
reprezintă cîteva dintre
care diferențiază litera-
de viguroasă a tradi-
ici, repet, de diferen-
de ruptură. De conti-
ecesară adecvare. Dialo-
tiv, constînd în re-orga-
cturilor tradiționale, în
r mai pronunțată la di-
ului, este ceea ce caracte-
raturii subtilă dialectică a
raturii, în ultimele două
sebi. Simplu spus, me-
listă” de cunoaștere a
de cea „existentială” a
a omologia dintre struc-
lității și constituirea
literare, acestea din ur-
copiat mai evident de

luri etice și morale superioare.
Exemplaritatea eroului literar vine
tocmai din această complexitate
pusă în lumină prin talentul scri-
torului, cum și prin competența de/in-
lectură a cititorului.

Relevanța umanistă a epocii inau-

reu lîngă inima vremii sale”, scri-
torul de azi este, simultan, cronicarul
și echerul care sondează orizontul
ființei, îi iluminează liniile deveni-
rii.

Omul contemporan are o persona-
litate complexă, multilaterală. El nu

Autenticitate și valoare

gurate de Congresul al IX-lea al
partidului provine din situarea în
centrul atenției a omului zilelor
noastre, eroul cotidian al tumultuo-
sei activități de transformare revo-
luționară, reverberată, în planul li-
teraturii, în dimensiunea prospe-
ctivă a demersului creator, ce are în
vedere destinul acestui erou. „Me-

este doar un produs, doar un parti-
cipant, dar și un creator al istoriei.
Nu doar o conștiință receptoare, ci
și una generatoare. Un homo poli-
ticus în sensul cel mai înalt al ter-
menului. Antipitorescă și anticon-
vențională, evitînd orice forme de
schematism ori de idilizare a pro-
cesului de transformare revoluționa-

ră a societății, literatura de azi se
integrează firesc în ampla acțiune
de conștientizare a acestei condiții.

Cel douăzeci și trei de ani care au
trecut de la Congresul al IX-lea se
legitimează, în cultura noastră, prin
punerea în circuitul național și uni-
versal de valori a unor opere fun-
damentale, emblematice pentru spi-
ritualitatea românească, precum și
a unor cărți importante ce-i defi-
nesc acestea, în actualitate, confi-
gurația. Faptul că istoria literaturii
a încetat să mai facă obiectul unor
acțiuni dogmatice-selective, al unor
trunchieri ce i-au pus, multă vreme,
între paranteze cîteva dintre etape-
le semnificative, că, fără a abdica
totuși de la rigorile spiritului critic,
valorilor autentice li s-au restabilit
locul și rolul, după cum și elimina-
rea barierelor artificiale ce interzi-
ceau căile de acces către problemele
chele ale istoriei naționale, au re-
prezentat premisele, dar și condiții-
le favorabile particularizării acestei
epoci fără precedent. O epocă de
adevărată renaștere, caracterizată
nu doar prin recuperarea inestima-

bilului tezaur prin care a fost re-
pusă în drepturi adevărata identi-
tate a spiritualității românești, ci
și prin instituirea climatului propice
afirmării potențialului creator în
stare să asigure perpetuarea acestei
identități, continua ei regenerare
prin conexarea la problemele omu-
lui și lumii contemporane. Grație
unui asemenea climat, a fost resta-
bilit echilibrul interior al literaturii,
dialectica normală a genurilor și
speciilor, a formelor literare, a ge-
nerațiilor. Mult mai evident decît
în oricare dintre etapele anterioare,
echilibrul constituie și temelul dia-
logului constructiv despre care vor-
beam la început. Un dialog pus sub
semnul conservării marilor valori, al
perpetuării lor, dar și sub acela al
amplificării din unghiul contempora-
neității. Al realității din imediata
apropiere. Al istoriei pe care o fă-
țim spre a o lăsa moștenire urmașii-
lor. Un dialog ce are ca termeni
esențiali identitatea și identificarea,
în perspectiva largă a viitorului.

Marian ODANGIU

Sub semnul angajării în actualitate

• Cetatea culturală și publicul ei. • Eflorescența artelor timișorene în ultimele două decenii

O strategie culturală consecventă, desfășurată sub acolada unității de program și a interesului, interesată să răspundă în mijloace specifice exigențelor ideologice și estetice ale timpului, au impus uniunile de creație, instituțiile profesionale de spectacol ale Timișoarei. În context național, acest colectiv puternic, capabil să îmbogățească zestrea de valori a societății noastre socialiste, să contribuie la formarea și educația publicului, îndeplinindu-și, prin menirea de promotori ai unei arte angajate, al cărei caracter generos să mobilizeze energiile, energiile constructive, să impulsioneze gândirea creatoare a omului nou, făcându-l responsabil al prezentului și al viitorului patriei. Subliniind deosebit ce le revine oamenilor de cultură și artă, creatorilor de creație, cit și în domeniul din domeniu, în procesul revoluționar, de dezvoltare a societății noastre socialiste, se desprinde general al partidului nostru ca nămol prin opere legate de realitățile spirituale specifice poporului nostru, cultivând înaltul patriotism, respectul față de înaintași prin opere pătrunse de idealism revoluționar, și în care se regăsesc liniile de demarcație ale procesului revoluționar actual, prin opere valoroase sub raport ideatic și artistic se poate realiza acel dialog dintre creator și

receptor ce rodește pe planul ideilor și deschide larg, spre viitor, aspirația educativă, transformatoare, a actului artistic.

Viața culturală timișoreană a cunoscut, concordant eferescenței întregii spiritualități românești, mai ales în perioada deschiderilor marcante și revelatoare aduse de Congresul al IX-lea al partidului, o evoluție evidentă, valorificând o vocație manifestă în sfera literaturii, teatrului, muzicii, artei plastice, creativitate încununată de prestigioase reuniuni de profil, primite cu interes de publicul cărora li se adresează, și care se constituie în evenimente de răsunet național, definitorii pentru modul cum înțeleg scriitorii, oamenii de teatru, muzicienii, artiștii plastici din această parte de țară, să dea expresie îndatoririlor ce le incumbă, însuflețitoarelor îndemnuri adresate lor de conducătorul partidului și statului nostru, idealurilor omului nou, participând el însuși, implicat în dinamica edificare umană și socială, al cărei subiect este, într-o societate profund umanistă, „Trebuie să nu uităm niciodată” — relevă tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — că socialismul îl construim cu poporul și pentru popor”, sintetizând, astfel, linia gândirii și practicii revoluționare, ce înzestrează și fenomenul cultural cu atributele unei concepții clare, unitare și auten-

tice, vizînd caratul de comunicare al operei de artă, al actului de cultură. Festivalurile de poezie, găzduite și stimulate de Asociația Scriitorilor din Timișoara, Gala dramaturgiei românești actuale, reunind pe scena Teatrului Național producțiile cele mai expresive ale momentului dramaturgic și spectacolar, competiția propusă de Teatrul de păpuși, tradiționala, de-acum, manifestare „Timișoara muzicală”, a Filarmonicii „Banatul” și Operei Române, ca și expozițiile colective datorate Filialei U.A.P. se integrează aceleși acute nevoi de confruntare, de dialog permanent cu contemporaneitatea, impunându-se drept tentative majore de contact artistic cu publicul, inconfundabile, în peisajul acțiunilor de o comparabilă anvergură, inițiate în alte centre culturale.

Manifestările de amploare amintite completează un program de activitate, în detaliile căruia, subordonate dezideratului valorii, se află înscrisă, diversificat, complex, explicația receptivității publicului timișorean, ce înconjoară, cu o mereu sporită atenție, galele poeziei, teatrului, muzicii, artei plastice. Evoluția gustului public spre discernămintul care respinge ferm nonvaloarea, chiar dacă e îmbrăcată în veșminte atrăgătoare, constituie, desigur, un proces dificil și nu se poate spune că, la Timișoara, spre deosebire de

alte locuri, receptorul de poezie, muzică, artă plastică sau teatrul apare doar în postura lui ideală, nesubminat de tentații ori reacții carente de cultură. Dar, ceea ce s-a cîștigat în ultimii ani, prin consecvența instituțiilor profesionale, a uniunilor de creație, este o autentică apetență culturală, care face ca manifestările de proporții, fie ele teatrale, muzicale, sau de poezie să se petreacă în atmosfera sărbătorească a sălilor pline pînă la refuz. Există, într-adevăr, acest public timișorean „talentat”, deschis reușitei artistice, dornic de eveniment cultural, înclinat spre reflecție, argumentînd viabilitatea proiectelor repertoriale, sau scriitoricești, sau de atelier, a modalităților de contact, de dialog al creatorului cu destinatarul creației sale.

O cultură activă, menită să dinamizeze conștiințele, să dea dimensiune însetării de cunoaștere, de dezbateri, să ofere omului contemporan idei înnoitoare și meditații nutrite de adevărul vieții și al istoriei, convoacă „la dialog”, cu cei ce li receptează mesajele, marile opere, din patrimoniul său — argumente cu putere de sinteză, adică modelatoare. Valoarea cultivă, cizează gustul, vorbește gândului și emoției pe înțeles, intră în rezonanță cu sensibilități dintre cele mai diverse. Operele nepieritoare ale spațiului românesc, literar, teatral, muzical, plastic, sînt și rămin, firesc, înăuntrul actualității, ca factori de continuitate culturală și istorică, de simțire românească, de raportare la lume, la universul vast al creației. Fiecare generație le redescopere-

ră semnificația. Operele actualității se pătrund de vibrație și patos politic, etic, civic, de tensiune intelectuală și existențială, pentru a polariza substanța realității despre care mărturisesc, în imagini cu valoare de model, rezistente la trecerea timpului. A substitui valorii succedaneul fotogenic, simplist, lipsit de fizionomie, a promovă, în procesul de educare creații literare, teatrale, muzicale, plastice de un gust îndoielnic, fie ele mai vechi sau mai noi, înseamnă a nu răspunde plener exigențelor procesului formativ, a înșela publicul. Trebuie spus că, de-a lungul ultimelor două decenii, la Timișoara au văzut lumina rampelor teatrale și muzicale, au stat pe afiș festivalurilor literare, și al expozițiilor consacrate, titluri și personalități din fondul de aur al culturii noastre clasice și contemporane, și că, dacă s-a observat o creștere a nivelului de înțelegere al publicului, această treaptă, calitativ superioară, pe drumul cultivării, al perfecționării omului căruia li sînt destinate operele de artă, este și efectul unor criterii gîndite și aplicate în cunoștința de cauză a valorilor, în respectul pentru obiectivele programatice urmărite. Sub semnul angajării în actualitate, pe coordonata ideilor-forță ale societății socialiste, al adevărurilor ei de esență, racordate tradițiilor noastre umaniste, ce au căpătat un înalt și fără egal relief în climatul cultural, social și politic al epocii contemporane.

Matci POPA

O mare întrecere sportivă la Timișoara

• Campionatul mondial de șah pentru copii

Desfășurarea Campionatului mondial de șah pentru copii la Timișoara ilustrează prestigiul de care se bucură țara noastră în lumea șahului și sportului, totodată, o dovadă încredere și de prețuire acordată acestui vechi și cunoscut sport pentru șahist. Prezentarea Campionatului, împreună cu tradiționalul Festival Internațional Pentru Copii și Juniori al Timișorii, ce se va desfășura paralel, cred că este o faptă fie precedată de evoluțiile momentelor mai importante din drumul parcurs de șahul timișorean din acest an, de țară, de la primele înfrîngeri pînă la această manifestare de cel mai înalt nivel. Mișcarea șahistă timișoreană a prins viață la începutul secolului trecut și cel mai mare reprezentant al ei a fost J. Capdebo (1812—1885), cunoscut și înmormîntat în cimetierul Bărăntze. El s-a impus ca mare întrecere europeană în acea vreme și o partidă câștigată împotriva lui J. Durbach, unul din corifeii șahului de atunci, a fost publicată în revista „Schach Zeitung” în anul 1882 și este înscrisă în memoria ordinarilor ultra-moderni de șah. Primul club de șah a fost înființat la Timișoara în anul 1874, iar spre sfîrșitul secolului s-au afirmat cluburile bănățeni de mare valoare, a căror partide în stil științific, bogate în sacrificii și combinații subtile, constituie o odevărată încintare pentru cel care le relau astăzi, la un deceniu în timp de peste o jumătate de an.

După înființarea Campionatului național de șah, în 1926, câștigătorii campionii ai țării au fost localnici — A. Tyroler (1926, 1927, 1929) și St. Erdelyi (1930, 1931) — iar la Olimpiada de la München din 1936 câștigătorii cei opt jucători au fost din Timișoara, doi de la echipa, unul din Lugoj, și o rezervă tot din Lugoj. Pînă la

cel de al doilea război mondial, șahul era un sport care se limita la un număr redus de jucători. După 23 August, a devenit un bun al maselor largi și a luat imediat un mare avînt. La Timișoara, după pierderile suferite, mișcarea șahistă s-a pus din nou pe picioare și a obținut succese importante, atît pe plan național, cit și internațional, mai cu seamă în ultimele două decenii. Jucătorii din Timișoara au reputat titluri de campioni ai țării (Mihai Șubă, Sergiu Grünberg), de campioane naționale (Gertrude Baumstark, Margareta Mureșan, Lîgia Jicman), de campioane junioare (Otilia Ganț, Cristina Bădulescu). La ultimele campionate pe echipe mixte (1988), din 12 medalii, la patru discipline sportive, au fost obținute de jucătorii timișoreni cinci medalii: aur la echipe fete (Electromotor), aur la juniori (Electromotor), argint la juniori (A.E.M.), bronz la echipe mixte (Electromotor) și bronz la echipe masculine (A.E.M.). La toate acestea, se pot adăuga cîștigarea de mari turnee internaționale (Șubă, Mureșan, Baumstark), cit și participarea jucătorilor și jucătoarelor din Timișoara în echipele naționale și olimpice. În prezent, activează la Timișoara un mare maestru internațional, opt maeștri internaționali, trei maeștri FIDE și nouă maeștri ai sportului la băieți, respectiv o maestră emerită, două maestre internaționale și o maestră FIDE la fete. Printre aceștia, în afara celor citați mai sus, pot fi menționați pentru merite deosebite: Emil Ungureanu, Ioan Biriescu, Ioan Mărășescu, Neboișa Iljin, Mozes Erwin, Ioan Zarcuța, tinărul Alin Ardelean și arbitrul emerit Șerban Neamțu.

Atenția forurilor internaționale a fost atrasă spre Timișoara în urma organizării de

turnee cu participarea unor jucători din elita șahului european, printre care fosta campioană mondială Nona Gaprindașvili, de jocuri simultane, dintre care a rămas memorabil cel susținut de fostul campion mondial Anatoli Karpov, și, mai cu seamă, de festivalurile internaționale pentru copii și juniori, organizate în ultimii ani. La ultimul din aceste festivaluri, considerat ca cea mai mare manifestare de acest gen pe plan mondial, numărul participanților din țară și străinătate a depășit impresionanta cifră de 400. De aici și interesul sîrnat la nivelul conducerii Federației Internaționale de Șah. Am fost vizitați în două rînduri de Florenco Campomanes, președintele federației internaționale, iar în luna mai 1987 a avut loc la Timișoara o ședință a Comitetului Executiv FIDE. S-a decis, cu acel prilej, ca primul campionat oficial pentru copii să se desfășoare la Timișoara. De altfel, nici o întrecere sportivă cu caracter de campionat mondial nu se atribuie unui for organizator înainte de a se aprecia condițiile pe care le oferă pentru buna lui desfășurare.

La campionatul mondial de copii, la a cărui pregătire se depun eforturi susținute de mai multe luni, vor participa jucătorii la patru categorii, băieți și fete, pînă la vîrsta de 16 ani. S-au înscris sportivi din 60 de țări — Europa, Statele Unite și Canada, America de Sud, Africa, Asia și Australia. În total, vor lua parte la întreceri 250 jucători, însoțiți de antrenori, de oficiali și de părinți uneori. Festivitatea inaugurală va avea loc, dacă timpul o va permite, în fața Operei Române din Timișoara, iar cuvîntul de deschidere va fi rostit de președintele comitetului de organizare, tovarășul Petru Moț, primarul orașului. Dispuțele vor

avea loc într-un cadru deosebit, la Casa Tineretului. În afara afișelor și a vitrinii de șah de la bibliotecă Eminescu, sînt pregătite cupe, fanioane, brelocuri, insigne, monitoare și table de demonstrații pentru public, iar în cele două zile libere sînt prevăzute acțiuni distractive pentru copii (vizitarea orașului, muzee, diversamente la parcul copiilor...).

Cu prilejul prezentului campionat mondial, publicația anuală Șah Timișoara va apare într-o înută de sărbătoare. În cuprinsul celor 160 de pagini, pe lângă materialele pur tehnice — partide, probleme de ordin teoretic sau practic, rezultate de întreceri — sînt

prezentate studii și cercetări cu caracter inedit. Astfel, sînt aduse în discuție Logica regulilor și analogiile șahului cu lingvistica (Solomon Marcus). Jocul și creația în șah (I. Bușe și O. Ogodescu), Aspecte neuropsihice și comportamentale, cu prezentarea primei encefalogramme în cursul unei partide de șah (Fr. Schneider). Șahul în artă și arta în șah (Pius Brînzeu). Aceste studii sînt însoțite de rezumate în limba engleză. Pregătirile sînt gata, sperăm să întrecerile. Nutrim speranța ca reprezentanții noștri să obțină cit mai multe medalii, din cele mai strălucitoare.

Pius BRÎNZEU

VARA...

sport

...e și vremea zvonurilor fotbalistice, se întăresc sau se subțiază efectivele, cei tari „răpesc” valorile unor echipe mărunte, e dreptul lor să-și întărească toate compartimentele cu vedete după care plîng amărății de spectatori: se zice, deci, că Lung, ultimul mohican al Craiovei, va juca la Steaua, Klein, osul domnesc al Corvinului, se va duce la Dinamo, Marcel Coraș, nr. 1 la Sportul Studentesc, va îmbrăca un tricou cu alte însemne și, tot așa, pînă în „B”, în „C”, chiar și la nivelul campionatelor județene, e o bătălie aspră pentru nume sonore și nădejdi în sușul scontat odată cu fluierul reluării competițiilor fotbalistice.

La „Poli”, bunăoară, e zarvă și suspin. Costică Radulescu a preluat o echipă agonică, n-are încă pe ce să se bizuie în temerara sa încercare de a refăce imaginea publică a obrazului (terfelit) al „alb-violetilor”. E greu, nea Costică, îl întrebai deunăzi. Omul-fotbal, optimist și tenace cum e, mi-a zis că dumnealui a avut totdeauna ambiția și curajul de a o lua de la capăt și de a scoate diamante pînă și din piatră seacă. A lăsat Oțelul Galați în plină glorie, oferind orașului de la Dunăre o clipă de istorie: Juventus Torino; îl luase pe oțelari din „B”, modest în vis și în putință, pentru ca, în scurtă vreme, să-i suie pe catalog, lângă Steaua, Dinamo, Victoria.

Acum, Costică Rădulescu a pornit să cucerească micul Everest fără șerpări, cu un tub de oxigen pe care-l poartă în sine de cînd s-a apucat de această grea indeletnicie; e admirabil acest cetățean, acest expert în fotbal, cum surprins am fost și încă de ce F.R.F. nu i-a incredințat, nici măcar o dată, răspunderea preparării unui lot, „olimpic”, bunăoară, pe unde s-au perindat atîția risipitori de iluzii.

Octavian Știrceanu, bunul meu prieten, trecînd prin Timișoara, ne-a încurajat șăgalnic: veți reveni în „A”, după cum v-ați obișnuit...

Teodor BUIZA

operirii

O strategie culturală consecventă, desfășurată sub acolada unității de program și a interesului, interesată să răspundă în mijloace specifice exigențelor ideologice și estetice ale timpului, au impus uniunile de creație, instituțiile profesionale de spectacol ale Timișoarei. În context național, acest colectiv puternic, capabil să îmbogățească zestrea de valori a societății noastre socialiste, să contribuie la formarea și educația publicului, îndeplinindu-și, prin menirea de promotori ai unei arte angajate, al cărei caracter generos să mobilizeze energiile, energiile constructive, să impulsioneze gândirea creatoare a omului nou, făcându-l responsabil al prezentului și al viitorului patriei. Subliniind deosebit ce le revine oamenilor de cultură și artă, creatorilor de creație, cit și în domeniul din domeniu, în procesul revoluționar, de dezvoltare a societății noastre socialiste, se desprinde general al partidului nostru ca nămol prin opere legate de realitățile spirituale specifice poporului nostru, cultivând înaltul patriotism, respectul față de înaintași prin opere pătrunse de idealism revoluționar, și în care se regăsesc liniile de demarcație ale procesului revoluționar actual, prin opere valoroase sub raport ideatic și artistic se poate realiza acel dialog dintre creator și

mental perspectiva în stre imediate și viitoare problemelor societății, și dinamic, străin înre spre realitățile vii, ozinci care își pierdura, fierbinți și angajate lucrărilor celui de-al apăt de lumină și de orie, trigînd toate ceuregulul popor. Acest contemporane, s-a remele tute în drumul la celelalte congrese ul al X-lea, al XI-lea, care au decis o conl-șt 23 de ani care au încercări, de dificulte datorate propriilor dare noului, în slin-șt și resurse, atele, de crize și recesiuni eg acest bilanț revo-seamnă lucrarea mai de numele celui pe legății la congres l-au le, visurile și nevoile E CEAUȘESCU, fiul enrită sale. Secretarul nceptînd cu Congresul ri izbînzi și confrun-ționala sa clarviziune ndriri sale științifice, în spiritul celor ma nd patriotice, pentru României. Sub conc-înd spunem astăzi LAE CEAUȘESCU a ment din iulie 1988 es al partidului evan- din istoria țării. ă tenace impune cu i sportive, în fiecare prioritățile ei care, tinerilor social-econo-șc” își are cert izvo-re unei politici care

George DINU

CEA MAI GLORIOASĂ PERIOADĂ DIN ISTORIA EROICĂ A POPORULUI ROMÂN

Proletari din toate țările, uniți-vă!

ORIZONT 30

QUINTAMINAL SOCIAL-POLITIC ȘI LITERAR-ARTISTIC EDITAT DE UNIUNEA SCRITORILOR DIN R.S.R. ȘI COMITETUL JUDEȚEAN DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ TIMIȘ

NR 30 (1117), 29 IULIE 1988 • SERIE NOUĂ ANUL XXXIX • 16 PAG., 3 LET

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

la ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., din 23 iulie

Stimați tovarăși,

Doresc să exprim cele mai vii mulțumiri Comitetului Politic Executiv, guvernului, primilor-secretari...

Într-adevăr, Congresul al IX-lea al partidului a constituit un moment important, de cotitură, în activitatea partidului...

Nu am de gând acum să fac o expunere asupra unor probleme - vom avea, în toamna acestui an, plenara Comitetului Central...

Desigur, 23 de ani nu reprezintă o perioadă prea lungă, dar nici prea scurtă, pentru că, cel puțin în ce privește poporul român...

Dacă privim la toate județele și localitățile patriei noastre se poate observa că am creat zeci și zeci de noi platforme industriale...

Am dezvoltat agricultura. Astăzi, putem realment să vorbim de recolte de cereale de peste 30 milioane tone anual...

Am asigurat vaste lucrări de construcții economico-sociale, de modernizare a orașelor, deși, din păcate, mai avem unele județe...

Am dezvoltat puternice centre agroindustriale și avem un vast program ca, în perioada următoarelor două cincinale...

Am dezvoltat puternic știința, învățământul, cultura. Toți cunoaștem ce uriașă activitate creatoare se desfășoară în domeniul științei...

Am asigurat ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual al poporului. Inseși măsurile recente privind majorarea...

NEMARGINIT OMAGIU

Implinirea a 23 de ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român - istoricul forum al comunistilor...

oamenii ai muncii, ai tuturor cetățenilor patriei, dând expresie sentimentelor de înaltă prețuire și profund respect al întregii noastre națiuni...

Înaltul omagiu, profunda recunoștință a partidului și poporului pentru prodigioasa activitate a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU...

liste, marele Erou al țării, Erou între orii neamului, strălucit cîrmaci al destinelor națiunii noastre socialiste...

De asemenea, însemnata aniversare pentru popor și țară a prilejuit, în chip minunat, adresarea celor mai aleele sentimente de stimă și prețuire unanimă...

ORIZONT

(Continuare în pag. 3)

american privind lichidarea... cleare cu rază medie și... acțiune, România consi...

ropeană, România acordă... tanță securității pe conti... otărită să acționeze con...

ă aparte acordă România... Balcani a unei regiuni... și, a păcii și colaborării...

novatoare caracterizează... tarului general al parti... ea ce privește modul de...

titudinea aspectelor vie... ile, angajarea României... ul țării, tovarășul...

dr. Corneliu POPEȚI

lescrisă de atâtea... ori de spectaclul... i, nici instantaneu...

românește de Aura ȚAPU

MARINOFF

EAȚA

fi cind... cupitoare

nu... otriva voii sale.

uri mai... le fișa lui

lumii... o voce... dragoste... pul pe soldați... fi... mură de... măslin

românește de

CRISTIAN

, strada RODNEI 1;

scrisele nepublicate

la P.T.T.R.

lez : 42.907

Implicarea cercetării științifice de vîrf în activitatea

economică

Acheta pe care ne-am propus-o și pe care am intitulat-o: „Implicarea cercetării științifice de vîrf în activitatea economică a întreprinderilor industriale și agricole” vine să lumineze aspectele particulare, concrete și la zi, ale cercetării științifice timișorene și ale aplicării rezultatelor acesteia în industrie și agricultură. Puternică cetate industrială, Timișoara este în același timp și un puternic centru universitar, un vast laborator în care, alături de cadre universitare cu o înaltă pregătire profesională, la munca de cercetare își aduc o importantă contribuție și mii de studenți, știut fiind că „... întreaga dezvoltare de construcție socialistă nu se poate realiza decît pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane în general, a legărilor strinse a științei cu învățămîntul și cu producția, a ridicării continue a nivelului de cunoștințe tehnico-profesionale ale tuturor oamenilor muncii” — teză de bază în Expunerea din 29 aprilie a secretarului general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU.

Ca o confirmare a frumoaselor tradiții ale învățămîntului superior timișorean, ale dezvoltării acestuia în anii construcției socialiste, recent au fost atribuite locuri fruntașe, în întrecerea socialistă, pe anul de învățămînt 1986/1987. Astfel, Institutul politehnic „Traian Vuia” a obținut, pentru a treia oară consecutiv, locul II, între institutele de profil din țară; Institutul Agronomic, de asemenea, locul I, și tot pentru a treia oară, iar Universitatea — mențiune.

Conf. dr. ing. DUMITRU DABA secretarul Comitetului de partid al Centrului universitar Timișoara

Alături de ceilalți oameni ai muncii, comunității, toți cei ce își desfășoară activitatea în Centrul universitar Timișoara, au primit cu viu interes și deosebită satisfacție noua inițiativă revoluționară a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretarul general al partidului, de a reevalua critic-constructiv etapa pe care o parcurge societatea noastră socialistă, de a mobiliza încă o dată, cu aceeași fermitate și clarviziune, energiile creatoare ale întregului popor spre atingerea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea, de Conferința Națională a partidului.

Aducerea, din nou și cu pregnanță deosebită, în prim-plan, a rolului determinant al științei și învățămîntului, a pregătirii multilaterale și continue, pentru întreaga dezvoltare economico-socială a țării, impune exigențe sporite, calitativ-înnoite și școlii superioare timișorene. Pornind de la principala noastră misiune, fie că este vorba de organele și organizațiile de partid, de cele de învățămînt sau ale Asociației Studenților Comuniști, ne simțim implicați mai mult și cu sporită răspundere în pregătirea temeinică a viitorilor specialiști, atât în plan științific cît și în perspectiva implicării lor directe și eficiente, imediat după absolvire, în tot mai complexa — și deci pretențioasă — acțiune de organizare, conducere și optimizare a procesului productiv.

Comitetul de partid al Centrului universitar și conducerile institutelor au promovat și în ultima perioadă formele deja tradiționale de propagare și implementare a ideilor științifice și soluțiilor tehnice noi în producție, inițind și alte forme, ce își dovedesc eficiența. Astfel, sînt deosebit de apreciate și reciproc avantajoase sesiunile de comunicări științifice studentești desfășurate pe platformele industriale (ale I.A.E.M., I.R.E., E.M.T.), ca și sesiunile comune ale tinerilor cercetători din producție, cercetare și învățămînt (I.M.T., Electrolimbiș, Electromotor, Institutul politehnic, Universitate), ambele genuri de acțiuni fiind onorate de participarea a numeroase cadre didactice universitare. Atenția acordată de Biroul comitetului județean de partid acestor manifestări, ca, de altfel, și recente Conferințe naționale de acțiuni electrice desfășurate la Timișoara este de natură să le sporească importanța și prestigiul.

Începînd cu acest an, toate cele patru institute de învățămînt superior oferă și susțin programe complexe de pregătire profesional-științifică, cu referire la teorii noi și metode practice moderne de investigație, atât la sediul cît și la beneficiar. Folosind prilejul oferit de susținerea Programului Județean de perfecționare a pregătirii cadrelor de conducere din economia județului, am inițiat prezentarea, pe domenii, a preocupărilor și direcțiilor de cercetare ale colectivelor din facultăți și institute, în scopul abordării de investigații mixte, învățămînt-producție. Pe această cale, a sporit cu circa 15 procente în acest an angajarea în județ a potențialului nostru de cercetare.

Față, însă, de cerința introducerii mai rapide în producție a cuceririlor științifice și tehnicii moderne în toate domeniile — formulată în Expunerea de către secretarul general al partidului — și pentru a contribui mai mult la înfăptuirea angajamentului organizației

de partid județene privind devansarea dublării productivității muncii și obținerea unui avans substanțial în ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, îndeosebi la cele destinate exportului, sînt necesari pași noi și mai hotărîți. Ei sînt în principiu deja stabiliți, prin Programele speciale adoptate de recentele plenary ale comitetelor județean și municipal de partid, urmînd a fi concretizați și completați la nivelul institutelor sau facultăților. Sub conducerea organismelor județene și municipale, a comisiei județene de modernizare a producției și de perfecționare a organizării muncii, precum și a consiliilor de control muncitoresc al activității economice și sociale, obiectivele cercetării noastre urmează să fie corelate și mai strîns cu programele speciale de modernizare. Experiența deja acumulată de colectivul multidisciplinar organizare-economic-tehnologie, inițiat ca urmare a sarcinilor trasate de secretarul general la Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii și coordonat de consiliul municipal de control muncitoresc, este elocventă în acest sens.

Pe această cale, va spori și numărul invențiilor provenite din studii comune de fundamentare și reproiectare a unor produse strict necesare, a căror aplicare — paralelă cu cererea de acceptare, și ea urgentă — este astfel asigurată. Căci, în prezent, deși numărul invențiilor noastre este apreciabil, valorificarea lor în industrie nu este pe măsură, chiar dacă sînt sesionate întreprinderilor. Motivul: o parte provin din căutările și preocupările personale ale cercetătorilor, și nu din programele de modernizare ale economiei. Vom răspunde, astfel, cererii formulate de Biroul comitetului județean de partid cu prilejul consfățuirii organizate la începutul anului pe tema modernizării producției.

Desigur că, pentru a fi eficientă, această colaborare largă trebuie să obțină, și ea, un caracter mai organizat, sistematic, de perspectivă. Pe lângă coordonările amintite, trebuie să folosim mai operativ și responsabil activitatea reprezentanților noștri în consiliile oamenilor muncii din unitățile productive, ca și a reprezentanților acestora în senatele universitare și consiliile profesionale. Transformarea acestor înalte funcții în eficiente mijloace de acțiune bilaterale, pe baza creșterii răspunderii personale și a informării periodice în fața organelor colective, în spiritul documentelor pe care le dezbaterem, va contribui hotărîtor la atingerea obiectivului propus.

Mobilizată creator de noul teze și orientări puse în fața partidului și a țării de către secretarul general, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU școala superioară timișoreană se va implica cu întreaga sa capacitate în tenacele efort constructiv de promovare a noului, a calității superioare, a progresului

Conf. dr. MIHAIL EPURAN Prorector al Universității Timișoara

În ultimii doi ani, cadrele noastre didactice și cercetătorii au sintetizat rezultatele cercetărilor lor în 10 valoroase cărți de specialitate, au obținut 8 brevete de invenții și au înregistrat 12 cereri de brevetare a unor noi invenții, din care unele au fost premiate la Saloanele de invenții și inovații organizate de O.S.I.M. la Sibiu și Rîmnicu-

Vilcea.

În anul 1987, pentru notabile performanțe științifice șase cadre didactice și cercetători ai Universității au fost laureați ai premiilor Academiei R.S.R.

Pe linia contribuției la promovarea progresului tehnic, activitatea de cercetare științifică din Universitate se situează în domeniul fizicii și al tehnologiei chimice, unde cadrele didactice, cercetătorii și studenții s-au angajat la studierea, cercetarea și soluționarea unor probleme fundamentale, cu finalizarea aplicării rezultatelor tehnice în domeniul de vîrf. Ca urmare, numai în ultimii 5 ani au fost create și asimilate peste 10 produse noi competitive pe plan mondial și 13 tehnologii de vîrf în domeniul obținerii de noi materiale cu caracteristici superioare (monocristale), valorificarea materialelor recuperabile, aplicații ale cîmpului electric de înaltă frecvență în tehnologii de prelucrare a lemnului, tehnologii de control nedestructiv, utilizarea energiei solare.

În fizică, activitatea s-a axat în ultimii ani pe teme din Programul Național Prioritar privind cercetarea obținerii de noi materiale, cu caracteristici superioare, destinate industriei electronice, program coordonat direct de C.N.S.T.

CONSTANTIN FLONDOR: Livadă.

Dintre acestea, cu rezultate remarcabile la scară națională, comparabile ca performanțe cu cele similare pe plan mondial, menționăm obținerea monocristalului din fluorură de calciu, a cuiușului monocristalin și tragerea profilată a safirului.

Realizarea monocristalului din fluorură de calciu, încorporează 4 brevete de invenții distinte cu premiul I și premiul special al Juriului la „Salonul de invenții de la Rîmnicu Vilcea” și cu premiul „Dragomir Hurmuzescu” al Academiei R.S.R. (colectivul: lector dr. Irina Nicoară, șef laborator Dumitru Nicoară, conf. dr. Zeno Schlett, conf. dr. Otto Aezel). Prin microproducția executată la Universitate, de calitate ridicată, se acoperă necesarul pentru industria optică și alte nevoi.

Cercetările pentru obținerea cuarțului monocristalin la presiuni mari și temperaturi ridicate constituie un domeniu al fizicii care pe plan mondial este abordat doar de țări avansate din punct de vedere tehnico-științific (S.U.A., Japonia, R.F.G., Franța, U.R.S.S.) sau de țări care au importat instalații și tehnologii (R.P. Chineză, R.P. Bulgară). Ca urmare, datorită complexității realizării mijloacelor experimentale de investigație, al prețului ridicat al acestora și al dificultăților de conținut, lucrarea abordată de colectivul de la Universitatea din Timișoara, condus de conf. dr. I. Muscariu, reprezintă o premieră națională. Prin cercetările teoretice, rezultatele experimentale în aparatul de laborator de concepție și execuție proprie, a fost posibilă trecerea la faza de execuție a stației pilot prevăzută a fi pusă în funcțiune în anul 1988. Aceasta va aduce un aport direct la promovarea progresului tehnic în domeniul de vîrf ale industriei.

Tragerea profilată a safirului a fost realizată de colectivul de cercetare și microproducție a monocristalelor din topitură, sub conducerea șefului de laborator Dumitru Nicoară.

Aceste rezultate au fost brevetate și

prezentate în cadrul „Salonului de invenții de la Sibiu 1986” unde au fost distinse cu premiul special al Juriului. Prin implementarea instalațiilor de tragere profilată a safirului în tehnologia de fabricație la A.E.M. Timișoara s-a eliminat importul de utilaje și se însemnează economii de energie, energie primă și creșterea, mai bine de trei ori, a productivității muncii.

Menționăm ca deosebit de relevante prin performanțe și efecte, cercetările și realizările privind alte noi tehnologii și metode de control. Astfel, colectivele de cercetare proprietăți structurale creșteri de cristale din soluție apoasă, condus de conf. dr. Octavian Bîrdă, află în stadiu avansat de realizare instalații și metode de topografie cu raze X a materialelor și dispozitive semiconductoare pentru analize în tehnologia, care se va implementa în industria electrotehnică.

Tot de la Universitatea din Timișoara, conf. dr. V. Zamfir și conf. dr. I. Hrițcană au creat tehnologia în dielectrice în cîmp electric de înaltă frecvență aplicată în industria de prelucrare a lemnului, cu rezultate privind ridicarea calității produselor, creșterea productivității muncii — C.P.L. Rîmnicu-Vilcea și C.P.L. Sibiu. Această tehnologie perfecționată

Conf. dr. RADU MOȘ
secretar științific al s.c.

Crearea a regimului de lucru. Institutul Agronomic a luat ființă la 30 iulie din primele cîștiorii prin conducere politică din țară, alături de învățămîntul agricol, ca bază de forță a culturii atît de necesari culturii socialiste.

De la înființare și pînă în prezent, institutul nostru a cunoscut o ascendență, în ceea ce privește perfecționarea instructiv-educativă al specialiștilor științifici, impulsionată de rezultatele cercetării științifice.

Prin darea în folosință a stației de cercetare experimentală, institutul nostru a devenit prima instituție de învățămînt superior agricol din țară după concepția modernă.

CO

Întreaga învățămîntului și producția.

De la sarcina primară, unor specialiști cu înaltă valoare științifică și profesională, s-a asigurat în tot mai multe domenii, cum ar fi motor al creației științifice avînd permanent în vedere mentarea rezultatelor științifice în producție. Astăzi, în acest sens, cadrele didactice și cercetătorii nu pot fi finalizate decît după ce au fost în laborator, în stație și experimentale, pilot, și-au găsit confirmarea în producție.

În acest sens, Consiliul de cercetare, coordonat de un specialist, sub președinția I.A.T., tovarășul prof. dr. Ilie, reprezintă în ultimii ani o organizație prin care transferul rezultatelor cercetării în institut către muncitorii din județ, Timișoara și Caraș-Severin.

O atenție deosebită a cercetării tematice de cercetare permanent în vedere, direcțiile de dezvoltare prevăzute în documentele de stat în scopul edificării unei agriculturi puternice și, pe de altă parte, necesității imediate a unor produse cu care sînt confrunți producătorii.

Dintre rezultatele mai recente în ultimul timp de cercetări — cadre didactice, credem că merită menționate. În acest context, realizări de vîrf.

Așa, de exemplu, în domeniul plantelor, au fost cercetări în producție pe plante de orez (Timiș, Coral, Diacare, cu un potențial de 5-6 t/ha au situat zona pe locul I pe țară în pro-

Gheorghe Azap

DAU IAMA, SALCIMI !

Degrabă, fereastră, salcimii,-n puhoale,
 Ermetice s-o-nchidem !, parfumul total,
 Febril și-l revarsă, sub el să ne-ndoale,
 De parcă vroind să ne bage-n spital.

Prea densă-l dovada ! Iubito, isteală
 — Ar vrea să ne-alunge, de parcă, din sat —
 Fii iarăși de grabă și-aruncă-le-n față
 Aceea pe care și-o am cumpărat !

Brățara aceea, de plexi brățară,
 Să crească dintr-însa baraj protector,
 Alminteri din sat ne alungă afară
 Salcimii cu pleazna balsamului lor.

O, florile-acestea !, iscind buluceală,
 Asedii năvalnic revarsă din grul !
 De-aflita miroznă excentric vernală,
 Nici degetu-n aer n-ai unde să-l pui.

Și totuși, arniciul și-acea jurubiță
 Din care-al purces a-mpleți paravan.
 Nu pot să reziste. Și au să ne-nghiță
 Salcimii-n miracolul ăsta avan.

Dau iama, dau iama-n talazuri masive
 Salcimii acestul lumesce paradis !
 Iubito, și alte, s-arunci pandantive
 Direct peste umăr ! Alminteri, s-a zis !

Ci numai șuvițe din buclele tale
 De cumva prin mîntre îți trece s-arunci !
 Urgent că lua-voi măsură capitale :
 Cu mine avea-vei de furcă, atunci !!!

Eheu ce năvală de olm, deocamdată,
 Apoi... succesorii, acuz viitori,
 Necit vor mai ști cum salcimii arată
 Și n-au să mai aivă problemuri cu flori.

PROIECT

Că azi înjgheb, mi-am zis, o poezie
 Cu fuselaj fugos și fisilechiu,
 Mai hacana premeditând să fie,
 Dar subiectul, fată, nu-l mai știu ...

Nici nu era alminteri să se lște
 Către dulumul astrilor merei,
 Că l-aș fi pus la îndemînă niște
 Lubrefianți pe bază de ardel.

În pas cu vencul, nene, cu dogoare !
 Mai săltăreț, mai blitz, mai abțir !
 Spre alte lumi incandescente,-n care
 Nu o să fie vreme de șpațir.

Da, am să scriu, mi-am zis chiar adineauri,
 O poezie într-un stil moțat !
 Pe urmă, țanțos, să mă culc pe tauri,
 Dar subiectul, fată, l-am uitat.

O, NOPTILE-ACESTE !

O, nopțile-aceste !, de parcă un vrac
 Le iscă-n virtujuri de artă,
 Dar nervii mi-s, totuși, căzniiți și posaci !
 Ardoarea-n puzderii mi-o spartă.

Arzînd, ilomela,-n dogorile ei :
 De parcă jăratie propagă !
 Deolaltă cu astril spuziți în scintel,
 Și totuși nădejdea-i beteață.

Suav, liliacul !, de parcă-l menit
 Să-nvăluie satu-n candoare,
 Și, totuși, mi-e inima dusă la schit,
 Să pîlpie-n leacuri precare.

De parcă și luna se dă-n golestan,
 Și, totuși, insistă să vadă
 Cum ochul îmi pînge în șir indian
 Cînd sufletu-mi pînge-o grămadă.

OPINII

Unli vor cu dinadinsul, filotini fiindcă sint,
 Plînsul cel de dinăuntru să mi-l gîlgii înafară !
 Să îmi deconspir destinul, stabilit pe-o frunză-n vînt,
 Și să nu mă mai apropii de vreo rampă literară.

Să îmi ricile prin suflet și să-l oțîmjească, vor ;
 Oblojeala de pe cloturi să mi-o scoată la iveală !
 Masca poznei să mi-o farme, ca să nu mai flu actor,
 Chit că mi-s țipat pe scena existenței de dirvală.

Alții, strașnic se amuză că mă aflu găgăuț
 Și că prea mă prinde bine o atare ipostază
 Și că-l mal eu țile povestea cînd pășesc din lac în puț
 Și că zgrunțurul din geană e decent să nu se vază !

Ca atare, spun aceștia, horoscopul mi-e cu nimb !
 De-a mijlocul meu cu sorții, oiohlo, cit îi încintă !
 Și se-ntrec să mă aclame, nicidecît să nu mă schimb !
 Firoscos ca paraleli cînd mă-nghesu la vreo trîntă.

Lîng-asemenea opinii, eu, la rîndu-mi, ce să zic ?
 Doar că, în tandem cu luna hăbăucă și nomadă,
 Pescuiesc prin insomnie, să-l înhaț pe Moby Dick !
 Să-l clordesc vreun bob de ambră; sare să îi pun pe coadă.

Pururi la tafas cu noaptea și cernit ca roba ei,
 Ce-ar mal fi de zis, la rîndu-mi, osul frunții cînd îmi crapă ?
 Doar că tare-l ghiurghiuo existența de holtei
 Și că hohotul de lacrimi trage-mi-se de la ... ceapă !

Aici, în vecinătatea havuzului, fac notații pe margini de ziar. Mă agăț de realitate, vreau să las urme, mi-e teamă să nu dispar ca o frunză în imensitatea unei piețe. Scriu despre Amelia, flință în anumite momente sufocantă, acaparatoare, în altele, depărtată ca un nor, inconsistentă ca un filifit vag de arpe... Rochille el lungi de toamnă, mîinile, degetele înverzite de nuc, plăcerea de a cînta romanțe, seara tîrziu, pe terasă, plimbările pe șosea pînă la kilometrul doi, vara, cînd în amurgul răcoros mai pluteau firele de praf de peste zi... Iat-o apropiindu-se de mine, într-un patru lunie, ziua mea de naștere, în mîna cu o farfurioară pe care se afla o felie subțire, impecabil tăiată, din tortul cu vișine, atît de mult dorit de toți ai casei... Am mîncat atunci totul sau după două înghițituri am pus farfuria pe pervazul ferestrei sau pe micul scăunel din fața oglinzii așa cum procedam întotdeauna cînd pofta inițială de mîncare mi-era anulată de un brusc blocaj nervos ce-mi făcea aproape imposibilă pînă și deschiderea gurii?... Și lumea trece, neștiind nimio despre prăjitura de atunci, despre scăunelul din fața oglinzii sau despre fereastră prin care se vedea grădina cu șirul de pruni și meri pe margini, cu gardul de nuiele peste care noaptea săreau cali slobozi ai vecinului...

În drum spre expoziția lui Fănuș Vensan intru pentru cîteva clipe la familia Hotură. Mă atrage întotdeauna, cînd trec pe lângă casa lor, ledera răcoroasă întinsă pe ziduri. Ionela, ca de obicei, gătește. E într-un pantalon de trening larg și într-un pulover de culoarea oului de rață. Mă întreb, privind-o, unde l-o fi femininitatea. Mă servește cu cîteva tartine și o sticlă de bere. Discuția ca de obicei... două glume răsuflete, amănunte despre plată și serialul T.V., creionarea programului de duminică, de regulă o leșire cu mașina prin împrejurimi. Remarc modificări în bucătărie... Crațița albastră folosită la pireul de cartofi se află acum în spatele ceasului deșteptător, paharele pentru must sînt dispuse în cerc lîngă autosifonul polonez, bătătorul de muște cu două nivele, pînă nu de mult flotant, e fixat în perete cu coada în jos, pe masă se află doar borcanul cu miere de albine, nu și cel cu gem de gutul. Se aud pași pe terasă. În ușă apare silueta longilină a lui Ionel Hotură. Astăzi a avut zi scurtă. Ne stringem mîinile. Îi remarc linia impecabilă a costumului. Pantofii lucec ca oglinda. E un profesor și jumătate... De acum înainte știu ce va urma. Ionela va frige grătarul de vacă Ionel se va schimba în ținuta de casă. Ionela va pune grătarul pe masă. Ionel își va lua pilula antiulceroasă și se va apuca de friptură. Încet, cu trudă, de parcă ar fi nevoit să înghită talaș. În timp ce el mîncă, ea îl urmărește în tăcere...

Expoziția se deschide la orele șaisprezece. Lume multă, personalități, un miros penetrant de colonie, decolteuri, vestoane de in, ochelari de soare, poșete. Lipsesc ventilatori. Au vorbit criticul Corbea, la început prolix, pe urmă

venindu-și în fire, graficianul Turtur, clar, precis, cultură plastică întinsă, un conferențiar de la facultatea de agronomie și în final un compozitor. Privind cîteva portrete de femei mă gîndesc la doamna Aglae Brentano... În ultimul an, ceva s-a întimplat cu sănătatea ei. Fața parcă i-a căzut, nasul s-a făcut mai subțire, ca în desenele chineze, ochii, atît de strălucitori altă dată, licărind acum obosit. Pe brațul stîng are tatuat „Vive Cornel”. În amintirea unui profesor de franceză din Caracal, pe cel drept „Ti amo Izidor”, în memoria unui artist italian lubit cu patimă în prima tinerețe. Știu că exer-

CONSTANTIN FLORESCU

pe o cumpănă acvariu plin d suprarrealist, de și un autoportr

Seara, plimb Rosana-Manolît pentru cadine, femei cinstite, l din apropiere a nez. Deschizăt guri o senzual în pinzele flam I-am spus ch obişnuiam în u Cînd am rostit pilarele feliei cercat să-l prov reușit mare luc și sensibilizat, despre arbori ș pentru specii n: salcimii, garoaf mușcăturile (l unele fraze. M că Todor s-a în lui de fainoase mic cu țâțel ș și în primul ar acestea l s-au tomberonului l prins-o de mij notabilă după nări. Gestul l- început să tren rilor manutanț imensă medalie pinza subțire a el, percepeam c treptat la supr dreptul tomber capetele ni s-a punctul să ne mernicil de cop la un cere de noi cu castane rînd un mome alergaserăm an vreme. M-am cunde la Teodo re lîngă el, în

Mirosul salci Un soldat cînt le unui tuș, tau printre fir ream scurgere nilor. La volc spectaculoase. mireasă ce cu gravitatea imperial. În zeci și treiul, cățarat pe scă distanța și am (Desigur că casă... Pentru proiecte marl. să pătrundă m: Și cu ce s-a a mic... discu melancolii, ora lentile. Așa va va vrea să fa și mereu va p discuții, aminti casă, traversea fi zornăie în l năprasnic lun

Archaeus (III)

Vorbeam, în episodul ultim, de faptul cum un instrument, în speță pianul și chitara, se dedublează și „ascultă”, considerîndu-se pe sine, — dar nu la modul narcisic, ci în maniera Junel Parce, i.e. „Je me voyais me voir”, act implicînd nu complezența contemplațiunii egotiste, cit o anume circumspecție, ca și distanța necesară oricărui autocontrol.

Nu prin acest „splonaj” de sine, nu printr-un, dacă vreți, *Vertremdungseffekt* ironic și pleziș, ni se dezvăluie, în schimb, ca vioară, vioara din Holzwege (autor ! Iancu Dumitrescu ; coautor : Marius Lăcraru !, — pe cit de pretensiv, de greu, tot pe atît de generos fiind ad libitum-ul plesel). — Că, scoborîtă cu o cvintă, acut-răsunătoarea vioară are, aici, regim de violă ; sau că, trecîndu-l de căluș, pe „invizibilu”-l versant, arcușul, dulce vulnerînd-o, îi smulge un lament, un bocet așa-zicînd „antipodal”, o „infrasonică” litanie, — sunt niște derogări, acestea, care nu fac dintr-însa, totuși, o quasi-, sau o anti-, vioară, el, dimpotrivă, o afundă în pasionala ei condiție, în imuabilu-l destin. Or, tocmai patimii, ursitel, fatalității de-a fi vioară, i.e. un „sanglot long”, un geamăt, o tînguire, un alean, îi dă, aici, ea însăși glas, — într-un ison interminabil, în înghinarea unui threnos. Atît ca, stricto sensu, „drum (de scos bușteni) într-o pădure” (și care, eventual, ne poartă spre o heideggeriană *Lichtung*), cit și, la figurat vorbind, ca „drum (uiri) în lemn”-ul violii, semnificația ei de Holzweg implică delignificația ; o ușurare de povara violnității² în-lemnite, de lemnu-i care, tot mal cav, în face, însă, decît tocmai să-și potențeze rezonanța, amplificîndu-i suferința, exasperîndu-i propriul

retexte

Holzweg mai e și
 — un triumf.
 în treacăt, — căci spațiul r
 pierd o seamă de aspecte)
 Ancăi Vartolomei, în gră
 nostalgicul, meditativul f
 în Măguri II de Liviu (c
 marbeionă Incantatio, în mîna
 lui Alexandru Matei, percut
 în Aria I dănceniană, între
 juveze³.

cf. Ioan Marius Lă
 1987.

între mai nobila violini
 Călinescu, *Universul poeziei*,
 obicei, din etimonuri latinești
 violino e, totuși, un itali
 (nu de violină).

m-aș bucura ca
 la parte la concert !

Șerl

ex libris

e a reprezentat Parisul anilor... truu artele plastice și artă în ge...

PRIMUL CAMPIONAT MONDIAL DE ȘAH PENTRU COPII ȘI JUNIORI, TIMIȘOARA, 24 IULIE — 7 AUGUST

SPECTACOL REPRESENTATIV

Campionatul Internațional de Șah a fost inaugurat, în...

și o variantă călușerească. Elevi al Liceului de artă...

struite cu mijloace tehnice perfecționate. Ele au dubla calitate...

B. L.

IS PILNIAK

nul gol" sau pentru fericire

Pilniak este ceea ce se numește curent o „victimă a istoriei...

VISUL UNOR NOPTI DE VARA

Visul unei nopți de vară se realizează aici, la Timișoara...

dumneavoastră organizatorilor, să vă exprim gratitudinea...

fanion

astfel de înălțări mai ales că aveți jucători foarte puternici...

Marcel TOLCEA

FERICIRE

Simfonie de cer pe buzele tale, simfonie de stea în ochii mei...

SIMFONIA ALBAȘTRA

Simfonie albăstrău în ochii tăi, simfonie albăstrău în ochii tăi...

CATREN

Eu și tu nu vrem ceea ce cer, dar eu sunt fascinat de sus...

excelsior

Codruța Gheran

Născută în anul 1965, în Arad în prezent activează în...

RUGA MUTA

fără tine, ca un prezent fără trecut, sau ca oglinda fără năluc...

după tine — o casă pustie cu ferestrele sparte de plo...

tu — o stea fără cer, eu — un cer fără stele; tu — un vis din noaptea...

lasă-mă să fiu cerul pe care va străluci steaua ta!

TIMPUL

mai dă-mi timp să dezleg ghicitoarea drumului nostru...

top

DESPRE

TIMIȘORENI, CU MINDRIE...

Respectabilul doctor Hans Selye scrie negru pe alb că stressul e răspunsul nespecific al organismului...

Petru UMANSCHI

aqua-forte

- Numai ea să nu ne simțim singuri și tot va trebui să acceptăm că în Univers mai există oameni.

Trăila NICOLA

echo

„CINSTIRE BRIGADIERILOR”

Ieri, la Casa studenților din Timișoara a avut loc adunarea festivă consacrată aniversării a 40 de ani de la constituirea primelor șantiere...

